15.01.2026 08:34:59
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
VARVARA ZACHARAKI

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

31 Δεκεμβρίου 2025 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **7379**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 249/30.12.2025

Τροποποίηση του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 16, την παρ. 3 του άρθρου 223 και της παρ. 2β του άρθρου 79 του ν. 4957/2022 «Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141).

2. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1.11.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 «Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα.

3. Την υπό στοιχεία 18137/Ζ1/2023 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.)» (Β' 1079).

4. Τον ν. 4310/2014 «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις» (Α' 258).

5. Τον ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α' 83).

6. Το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί ο προβλεπόμενος από τις διατάξεις του άρθρου 223 του ν. 4957/2022 «Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 114), εσωτερικός κανονισμός του ΕΚΠΑ.

7. Την υπ' αρ. 1432/20.1.2023 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (Β' 392).

8. Την υπ' αρ. 132/7.10.2025 απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ με την οποία τροποποιήθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (Β' 5526).

9. Την απόφαση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (4η συνεδρία, 17.12.2025).

10. Το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (4η συνεδρία, 19.12.2025).

11. Το γεγονός ότι με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

12. Το γεγονός ότι οι διατάξεις της παρούσας δεν αφορούν σε διοικητική διαδικασία για την οποία υπάρχει υποχρέωση καταχώρισης στο ΕΜΔΔ -ΜΙΤΟΣ, αποφασίζει:

Την τροποποίηση του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών από το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026 ως ακολούθως:

Α. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 1: Οργάνωση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

1.1 Η ίδρυση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) περιλαμβάνεται στο πολυετές αναπτυξιακό σχέδιο κάθε Τμήματος/Σχολής και εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Πανεπιστημίου.

1.2 Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, διέπονται από επιστημονική συνοχή, αναφέρονται σε ειδικότητες συγγενείς προς τα επιστημονικά πεδία των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και πληρούν προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών και οδηγούν στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.). Ο αριθμός των ειδικεύσεων ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του κάθε Π.Μ.Σ. και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του οκτώ (8).

1.3 Τα Τμήματα, που παρέχουν σπουδές πρώτου κύκλου, μπορούν να οργανώνουν και να λειτουργούν:

α) Μονοτμηματικά Π.Μ.Σ.

β) Διατμηματικά Π.Μ.Σ., σε συνεργασία με άλλα Τμήματα του Ε.Κ.Π.Α.,

γ) Διιδρυματικά ΠΜΣ, σε συνεργασία με Τμήματα άλλων Α.Ε.Ι., με την Ακαδημία Αθηνών, με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και αναγνωρισμένους επιστημονικούς φορείς και ενώσεις που λειτουργούν υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου. Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του ν. 3696/2008 (Α’ 177). Σε περίπτωση συμπράξεων με φορείς που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα Α.Ε.Ι., η ακαδημαϊκή λειτουργία του Π.Μ.Σ. ανήκει αποκλειστικά στο Ε.Κ.Π.Α.

δ) Κοινά Π.Μ.Σ., σε συνεργασία με ιδρύματα και ερευνητικούς οργανισμούς της αλλοδαπής, με ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς.

ε) Κοινά Διεθνή Διιδρυματικά Π.Μ.Σ. σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια που συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο των Πολιτών CIVIS. Τα θέματα που σχετίζονται με τον καθορισμό και τη διαδικασία ανάδειξης των οργάνων διοίκησης, τον τρόπο διοίκησης και την οργάνωση των Κ.Δ.Δ.Π.Μ.Σ. ρυθμίζονται ελεύθερα από τη συμμαχία, χωρίς περιορισμούς από τις ισχύουσες διατάξεις, υπό την προϋπόθεση τήρησης του κανονιστικού πλαισίου του προγράμματος και των όρων της πρόσκλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο Παράρτημα ΙΙΙ παρατίθεται σχέδιο συμφωνίας για οργάνωση προγραμμάτων σπουδών στο πλαίσιο της συμμαχίας CIVIS.

στ) Επαγγελματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το Τμήμα με σκοπό την παροχή τυπικής εκπαίδευσης μεταπτυχιακού επιπέδου αποκλειστικά προς το προσωπικό φορέων του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο υλοποίησης σύμβασης ή προγραμματικής συμφωνίας του Ε.Κ.Π.Α. με φορέα του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

1.4 Η χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ. είναι δεκαετής. Υπάρχει δυνατότητα παράτασης της χρονικής διάρκειας, με απόφαση Συγκλήτου, έπειτα από εισήγηση της Συνέλευσης ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησής του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος.

Άρθρο 2:
Διαδικασία ίδρυσης Π.Μ.Σ.

2.1 Η Συνέλευση του Τμήματος, στο γνωστικό αντικείμενο του οποίου εμπίπτει το περιεχόμενο προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, εισηγείται προς την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Μ.Σ.) του Ιδρύματος την ίδρυση σχετικού Π.Μ.Σ. Εφόσον η Ε.Μ.Σ. και στη συνέχεια η Σύγκλητος εγκρίνουν την ίδρυση του προγράμματος, ακολουθείται η προβλεπόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία διαδικασία.

2.2 Η εισήγηση του Τμήματος περιλαμβάνει απόφαση ίδρυσης, αναλυτικό πενταετή προϋπολογισμό, μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας και, σε περίπτωση διατμηματικού, διιδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας.

2.2.1 Μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας

Στη μελέτη σκοπιμότητας:

- εκτίθενται αναλυτικά οι επιστημονικοί, επιστημολογικοί και κοινωνικοί λόγοι που καθιστούν αναγκαία και σημαντική την ίδρυση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ.,
- παρατίθενται επίσης οι στόχοι του και ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα,
- αναφέρεται η σύνδεση με τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου που παρέχονται από το Τμήμα αλλά και η διαφοροποίηση της ύλης, υπό την έννοια της εξειδίκευσης, από τον πρώτο κύκλο σπουδών,
- αναφέρεται το διδακτικό προσωπικό που αναμένεται να διδάξει στο ΠΜΣ και αναπτύσσεται η επιστημονική επάρκεια των διδασκόντων/ουσών ως προς το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, με ανάλογο ερευνητικό και δημοσιευμένο έργο,
- αναφέρεται το υπάρχον διδακτικό προσωπικό του Τμήματος με συναφές γνωστικό αντικείμενο,
- αναφέρεται το λοιπό προσωπικό που πρόκειται να υποστηρίξει την οργάνωση και τη λειτουργία του ΠΜΣ,
- περιγράφεται η υλικοτεχνική υποδομή, ο εξοπλισμός και οι κτηριακές υποδομές που αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του προγράμματος (π.χ. χώροι διδασκαλίας, με ειδική αναφορά σε τυχόν απαραίτητους εργαστηριακούς χώρους και του εξοπλισμού τους, βιβλιοθήκη κ.λπ.).

2.2.2 Αναλυτικός πενταετής προϋπολογισμός

Ο πενταετής προϋπολογισμός περιλαμβάνει απαραιτήτως τους πάσης φύσεως πόρους του προγράμματος και το λειτουργικό κόστος του προγράμματος, όπως: αμοιβές για διοικητική-τεχνική υποστήριξη του προγράμματος, αμοιβές διδακτικού προσωπικού, δαπάνες μετακίνησης, δαπάνες αναλωσίμων, εξοπλισμού και υλικοτεχνικής υποδομής, δαπάνες χορήγησης υποτροφιών και λοιπές λειτουργικές δαπάνες (π.χ. έξοδα δημοσιότητας-προβολής, αγοράς εκπαιδευτικού υλικού, οργάνωσης συνεδρίου, δαπάνες εργασιών πεδίου).

Για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των ΠΜΣ που έχουν τέλη φοίτησης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι:

α) υπολογίζονται τα έσοδα σύμφωνα με τον ανώτατο αριθμό εισακτέων στο Πρόγραμμα,

β) αφαιρείται το ποσό που αντιστοιχεί στο 30% λόγω απαλλαγής φοιτητών από τα τέλη φοίτησης, στη συνέχεια

γ) υπολογίζεται η παρακράτηση του 30% υπέρ του ΕΛΚΕ και

δ) το ποσό που προκύπτει κατανέμεται στις κατηγορίες δαπάνης.

2.3 Κάθε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι απαραίτητο να έχει:

α) διακριτό γνωστικό αντικείμενο, ώστε να μην υπάρχει αλληλεπικάλυψη σε σχέση με τα άλλα ΠΜΣ που διοργανώνονται από το Ίδρυμά μας,

β) επάρκεια διδακτικού προσωπικού, ώστε να μπορεί να το υποστηρίξει ακαδημαϊκά (διδασκαλία μαθημάτων, επίβλεψη εργασιών κ.ά.) και διοικητικά (συγκρότηση οργάνων Π.Μ.Σ.),

γ) την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή, που να εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος.

2.4 Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ που συντάσσουν τα όργανα του ΠΜΣ, η οποία εγκρίνεται από τα αρμόδια όργανα και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2.5 Μετά την έκδοση της απόφασης ίδρυσης Π.Μ.Σ. και πριν από την έναρξη της λειτουργίας του, απαιτείται η πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.), σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

2.6 Αν τροποποιηθεί η απόφαση ίδρυσης, απαιτείται εκ νέου πιστοποίηση του Π.Μ.Σ. από την ΕΘ.Α.Α.Ε., εφόσον η τροποποίηση αφορά:

- το αντικείμενο και τον σκοπό του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση του Π.Μ.Σ.,
- τις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ., που δύναται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος.

2.7 Η απόφαση ίδρυσης Π.Μ.Σ. κοινοποιείται, με επιμέλεια του Ιδρύματος, στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 3:
Όργανα ΠΜΣ

3.1. Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου κατόπιν πρότασης των Κοσμητειών των Σχολών του Ιδρύματος και αποτελείται από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή, ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Ιδρύματος και τον Αντιπρύτανη, που είναι αρμόδιος για ακαδημαϊκά θέματα, ως Πρόεδρο. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου σπουδών. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι:

α) η υποβολή γνώμης προς τη Σύγκλητο του Ιδρύματος για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, μετά την αξιολόγηση των αιτημάτων των Συνελεύσεων των Τμημάτων για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, των σχετικών εκθέσεων σκοπιμότητας και βιωσιμότητάς τους και την κοστολόγηση της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., καθώς και η δυνατότητα αναπομπής τους, αν η εισήγηση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη ή οι συνοδευτικές εκθέσεις δεν είναι πλήρεις,

β) η κατάρτιση σχεδίου Κανονισμού για προγράμματα δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών του Ιδρύματος και η υποβολή του προς τη Σύγκλητο,

γ) η εκπόνηση πρότυπου σχεδίου Κανονισμού λειτουργίας Π.Μ.Σ.,

δ) ο έλεγχος της τήρησης των Κανονισμών λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,

ε) η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, του Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του Ιδρύματος από τα Π.Μ.Σ.,

στ) η παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης,

ζ) κάθε άλλη αρμοδιότητα που ορίζεται από τον παρόντα Κανονισμό.

Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη στην Επιτροπή.

Οι γενικές αρχές και η διαδικασία σύμφωνα με τις οποίες λειτουργεί η Επιτροπή είναι οι ακόλουθες:

α) Η Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας του ΕΚΠΑ διαβιβάζει ηλεκτρονικά σε όλα τα μέλη της Επιτροπής την εισήγηση του Τμήματος και τα λοιπά απαιτούμενα έγγραφα για την ίδρυση/τροποποίηση ΠΜΣ Σχολής/Τμήματος.

β) Ο αρμόδιος εκπρόσωπος Σχολής εισηγείται σχετικά λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του Νόμου. Η εισήγηση πρέπει να έχει τη μορφή που ο εισηγητής κρίνει προσφορότερη για την παρουσίαση και εκτίμηση του Προγράμματος. Συγκεκριμένα χρήσιμο είναι να καλύπτονται τα ακόλουθα σημεία: Έννοια ίδρυσης/τροποποίησης του ΠΜΣ, Τίτλος ΠΜΣ, Αναφορά σε τυχόν προηγούμενο πρόγραμμα, Διάρκεια σπουδών, Στοιχεία σχέσης/αλληλεπικάλυψης με άλλα ΠΜΣ του ΕΚΠΑ, Στοιχεία για προϋπολογισμό και δίδακτρα. Στη συνέχεια, η εισήγηση διαβιβάζεται πριν από τη συνεδρίαση σε όλα τα μέλη της Επιτροπής.

γ) Η επιτροπή συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα προκειμένου να διεκπεραιώνεται το ταχύτερο δυνατόν η διαδικασία ίδρυσης/τροποποίησης ΠΜΣ.

3.2 Η Σύγκλητος είναι το αρμόδιο όργανο για θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού και οργανωτικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ.

Συγκεκριμένα:

α) συγκροτεί την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος,

β) εγκρίνει την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.,

γ) εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας της λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,

δ) συγκροτεί την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικών, διιδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ.,

ε) αποφασίζει την κατάργηση των Π.Μ.Σ. που προσφέρονται από το Α.Ε.Ι.,

στ) ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα ΠΜΣ δεν ανατίθενται από τον νόμο ειδικώς σε άλλα Όργανα.

3.3 Η Συνέλευση του Τμήματος

Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

α) εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. του Τμήματος,

γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει το Τμήμα,

δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.

στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,

η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς φοιτητές τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος,

ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

3.4 Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

Σε περίπτωση διατμηματικού, διιδρυματικού ή κοινού ΠΜΣ τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης ασκεί η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, που συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Ε.Ι. που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή αρμόδιων οργάνων των συνεργαζόμενων φορέων και αποτελείται από μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.). Ο αριθμός των μελών και η σύνθεσή της καθορίζονται στο Πρωτόκολλο συνεργασίας του Π.Μ.Σ. Αν στο Π.Μ.Σ. συμμετέχουν φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα Α.Ε.Ι., στην επιτροπή προγράμματος σπουδών κάθε φορέας δύναται να εκπροσωπείται με ένα (1) μέλος, το οποίο αναδεικνύεται από το αρμόδιο όργανο του φορέα και συμμετέχει στο διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ.

Στην επιτροπή του προγράμματος σπουδών δύναται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές του Τμήματος ή των συνεργαζόμενων Τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

Με απόφαση της επιτροπής προγράμματος σπουδών συγκροτείται Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.), με διετή θητεία, στην οποία μετέχουν υποχρεωτικά ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) από τα μέλη της επιτροπής προγράμματος σπουδών.

3.5. Συντονιστική Επιτροπή

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος και ομότιμους καθηγητές, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), εξαιρουμένων των τριμηνιαίων αναμορφώσεων των ετήσιων προϋπολογισμών της, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία,

β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ. και δύναται να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα αυτή στον Διευθυντή του Π.Μ.Σ.,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

3.6. Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό. Σε περίπτωση διατμηματικού, διιδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ. ορίζεται από την επιτροπή προγράμματος σπουδών ένα (1) μέλος της ως Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της Σ.Ε., καθώς και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού

μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. και της επιτροπής προγράμματος σπουδών δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

3.7 Γραμματειακή υποστήριξη ΠΜΣ

3.7.1. Η Γραμματεία του επισπεύδοντος Τμήματος είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του ΠΜΣ.

3.7.2. Ο/Η Γραμματέας του Τμήματος ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους - ανάλογα με τον αριθμό των ΠΜΣ και τον φόρτο εργασίας - ως αρμόδιο/ους για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

3.7.3. Σε περίπτωση που το ΠΜΣ έχει ιδίους πόρους μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας του Τμήματος.

Άρθρο 4:
Χρηματοδότηση ΠΜΣ

4.1 Πόροι

4.1.1 Οι πόροι ενός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύνανται να προέρχονται από:

α) τέλη φοίτησης,

β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

γ) κληροδοτήματα,

δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,

ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και

στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

Ειδικά σε περίπτωση σύμπραξης Τμημάτων ή Σχολών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής είναι δυνατή η χρηματοδότηση από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ή άλλα χρηματοοικονομικά εργαλεία.

4.1.2 Η καταβολή των τελών φοίτησης, εφόσον προβλέπεται, πραγματοποιείται από τον ίδιο τον φοιτητή ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του φοιτητή.

4.1.3 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι ή από τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Ε.Ι. που έχει αναλάβει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος, σε περίπτωση διιδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ.

4.1.4 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα, ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

4.1.5 Είναι δυνατή η διαφοροποίηση του ύψους των τελών φοίτησης μεταξύ των αλλοδαπών φοιτητών/τριων, που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και των αλλοδαπών φοιτητών/τριων, που προέρχονται από τρίτες χώρες, οι οποίοι/ες φοιτούν σε Π.Μ.Σ. των Α.Ε.Ι., τα οποία υλοποιούνται στην ελληνική ή σε άλλη γλώσσα.

4.2 Οικονομική συνεργασία ΠΜΣ

4.2.1 Αν σε Τμήμα ή Σχολή του ΕΚΠΑ οργανώνονται περισσότερα από ένα (1) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) είναι δυνατή η οικονομική συνεργασία μεταξύ Π.Μ.Σ. μέσω της ίδρυσης ενός κοινού έργου/προγράμματος, που χρηματοδοτείται από πόρους των Π.Μ.Σ. με σκοπό την κάλυψη κοινών αναγκών και δράσεων των Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής. Το έργο/πρόγραμμα είναι χωρίς σαφή ημερομηνία λήξης, διαθέτει αυτοτελή προϋπολογισμό και χρηματοδοτείται ετησίως από μέρος των εσόδων των λειτουργούντων Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής, που διατίθενται προς αυτό για δαπάνες που έχουν ως στόχο την κάλυψη κοινών αναγκών. Κατ’ εξαίρεση είναι δυνατή η χρηματοδότηση του έργου/προγράμματος με το υπόλοιπο ταμειακών διαθεσίμων Π.Μ.Σ. του ίδιου Τμήματος ή της ίδιας Σχολής, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει επιτυχώς ολοκληρωθεί και για τα οποία δεν προκύπτει άλλη οικονομική υποχρέωση.

4.2.2 Το ανώτατο ποσοστό επί των συνολικών ετήσιων εσόδων κάθε Π.Μ.Σ. που δύναται να διατίθεται προς έργο/πρόγραμμα της παρ. 2.1 καθορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Σχολής, έπειτα από εισήγηση της Σ.Ε. ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

4.2.3 Με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών, κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών Π.Μ.Σ. του ίδιου Τμήματος ή της ίδιας Σχολής, εγκρίνεται η αποδοχή διαχείρισης έργου/προγράμματος της παρ. 2.1 και το ποσοστό επί των ετήσιων εσόδων του Π.Μ.Σ. με το οποίο χρηματοδοτείται το έργο/πρόγραμμα και καθορίζεται ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου, που είναι ένας (1) εκ των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το έργο. Η διενέργεια δαπανών πραγματοποιείται κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το έργο/πρόγραμμα.

Άρθρο 5:
Διδάσκοντες ΠΜΣ

5.1 Το διδακτικό έργο των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Π.Μ.Σ. στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηρι-

ακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους καθηγητές,

δ) εντεταλμένους διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

5.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Π.Μ.Σ. περί ανάθεσης του διδακτικού έργου, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος. Ειδικώς οι διδάσκοντες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π., δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155. Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

5.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 6:
Ανάθεση διδασκαλίας

6.1 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ., εφόσον υφίσταται, άλλως του Διευθυντή του Π.Μ.Σ. Ειδικότερες προϋποθέσεις σχετικά με την ανάθεση του διδακτικού έργου δύναται να ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

6.2 Οι αποφάσεις της Συνέλευσης ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ονοματεπώνυμο του διδάσκοντα,

β) την ιδιότητά του (π.χ. μέλος ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, διδάσκων σύμφωνα με το π.δ. 407/1980 κ.ά.),

γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα (μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο),

δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, σεμινάριο ή εργαστήριο,

6.3 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, τόσο για το χειμερινό, όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

6.4 Οι διδάσκοντες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύνανται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το ΠΜΣ, εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών, τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 7:
Ανάθεση διδασκαλίας σε μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, ΕΕΠ του ΕΚΠΑ από ΠΜΣ άλλου Ιδρύματος

Τα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, ΕΕΠ του Ιδρύματος δύνανται να αναλαμβάνουν διδακτικό έργο σε ΠΜΣ άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Αποστολή πρόσκλησης άλλου ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στον Πρόεδρο του Τμήματος, όπου απασχολείται το μέλος ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, ΕΕΠ στο οποίο επιθυμούν να αναθέσουν διδασκαλία, με αναφορά του ΠΜΣ στο οποίο θα συμμετέχει, το μάθημα και τις διδακτικές ώρες που θα αναλάβει.

β) Υποβολή της πρόσκλησης στη Συνέλευση του Τμήματος προς εξέταση.

γ) Αποδοχή της πρόσκλησης υπό την προϋπόθεση ότι δεν παρακωλύεται η εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος προέλευσης.

Άρθρο 8:
Επίβλεψη μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών

8.1 Δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών έχουν οι κατωτέρω διδάσκοντες/ουσες υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι καθηγητές/τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές/τριες,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες/ουσες,

ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,

στ) ερευνητές/τριες και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

8.2 Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Π.Μ.Σ. δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

Άρθρο 9:
Επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων

9.1 Προκήρυξη θέσεων εισακτέων

Σε ημερομηνία που ορίζεται στον Κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ., η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών προκηρύσσει θέσεις εισακτέων στο Πρόγραμμα (ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο). Η προκήρυξη αναρτάται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. και του Πανεπιστημίου και περιλαμβάνει τα στοιχεία του προγράμματος, τον ανώτατο αριθμό εισακτέων, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τον τρόπο επιλογής εισακτέων και την προθεσμία υποβολής αιτήσεων. Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

9.2 Κατηγορίες εισακτέων Π.Μ.Σ.

Στα Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/ες κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

9.3 Προϋποθέσεις εισαγωγής στο ΠΜΣ

α) Επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του Π.Μ.Σ.

β) Επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του ΠΜΣ, γνώση της ελληνικής γλώσσας ή πιστοποιητικό ελληνομάθειας για αλλοδαπούς υποψήφιους, οι οποίοι επιθυμούν να συμμετέχουν σε ΠΜΣ που διοργανώνεται στην ελληνική γλώσσα.

γ) Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής.

δ) Ακαδημαϊκά κριτήρια, όπως ο βαθμός του πτυχίου, η βαθμολογία στα μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., η επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών, καθώς και η σχετική ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου.

ε) Το επίπεδο γλωσσομάθειας που απαιτείται, τα ακαδημαϊκά κριτήρια που συνεκτιμώνται για την επιλογή ορίζονται στον οικείο Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

9.4 Διαδικασία αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής

Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα.

Η επιτροπή ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του Νόμου 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

- επιπρόσθετα δικαιολογητικά ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του κάθε Π.Μ.Σ.

9.5 Επιλογή εισακτέων

α) Η επιλογή των εισακτέων γίνεται με αξιολόγηση του φακέλου του/ης υποψηφίου/ας ή με εξετάσεις ή με προφορική συνέντευξη ή με συνδυασμό όλων των ανωτέρω, βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία διασφαλίζουν τις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας, και ορίζεται στον Κανονισμό του ΠΜΣ.

β) Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του ΠΜΣ στο οποίο θέλουν να εγγραφούν, εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις εισαγωγής στο Πρόγραμμα, γίνονται δεκτοί χωρίς εξετάσεις - εάν προβλέπονται.

γ) Γίνονται δεκτοί ως υπεράριθμοι μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., και μόνο ένας κατ’ έτος και ανά Π.Μ.Σ., σε Π.Μ.Σ. που είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο Ίδρυμα.

δ) Οι ισοβαθμούντες γίνονται δεκτοί σε ποσοστό έως 10% επί του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

ε) Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων/ουσών του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων/ουσών, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

9.6 Κριτήρια επιλογής

Κριτήρια επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών τα οποία μπορούν να λάβουν υπόψη τους τα ΠΜΣ είναι τα κατωτέρω:

- ο βαθμός του πτυχίου
- ο βαθμός της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας (εάν υπάρχει)
- ο βαθμός σε προπτυχιακά μαθήματα συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το ΠΜΣ
- η συνάφεια του πτυχίου ΑΕΙ και των γνώσεων του/ης υποψηφίου/ας με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ
- η ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του/ης υποψηφίου/ας σε συναφές γνωστικό αντικείμενο
- δημοσιεύσεις, συμμετοχή σε συνέδρια
- η απόδοσή τους κατά τη συνέντευξη
- η βαθμολογία τους στις εξετάσεις εισαγωγής του ΠΜΣ
- η κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος
- η γνώση ξένων γλωσσών

Ο κανονισμός του κάθε ΠΜΣ μπορεί να προσδιορίζει και άλλα πρόσθετα κριτήρια.

Άρθρο 10:
Διάρκεια φοίτησης

10.1 Τα ΠΜΣ ξεκινούν το χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους, όπως ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του προγράμματος. Το εκπαιδευτικό έργο διαρθρώνεται σε εξάμηνα.

10.2 Η ελάχιστη χρονική διάρκεια ενός ΠΜΣ είναι δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος που απαιτείται για την τυχόν εκπόνηση και υποβολή προς κρίση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Σε κάθε εξάμηνο, οι φοιτητές/τριες μπορούν να συγκεντρώσουν το ανώτερο τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες.

10.3 Υπάρχει δυνατότητα η χρονική διάρκεια ενός ΠΜΣ να διαφέρει ανά ειδίκευση.

10.4 Υπάρχει δυνατότητα οργάνωσης εντατικού ΠΜΣ, με χρονική διάρκεια ένα (1) ακαδημαϊκό έτος χωρίς θερινές διακοπές, στο οποίο αποδίδονται εβδομήντα πέντε (75) πιστωτικές μονάδες.

10.5 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του/ης φοιτητή/τριας και έγκριση από τη Συνέλευση ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Η παράταση δεν υπερβαίνει τον αριθμό εξαμήνων της κανονικής φοίτησης του Π.Μ.Σ. εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στον κανονισμό του Π.Μ.Σ.

10.6 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του/ης φοιτητή/τριας και έγκριση από τη Συνέλευση ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) οι φοιτητές/τριες που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές/τριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές/τριες που είναι παράλληλα αθλητές/τριες και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α’ 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών/τριών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές/τριες της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές/τριες μερικής φοίτησης, έπειτα από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας της κανονικής φοίτησης. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

10.7 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης.

Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/ης ενεργού φοιτητή/τριας.

Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

10.8 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση της Σχολής/του Τμήματος.

Άρθρο 11:
Πρόγραμμα σπουδών

11.1 Το πρόγραμμα μαθημάτων οργανώνεται ανά εξάμηνο και ανά ειδίκευση και πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα: τους τίτλους των υποχρεωτικών και των επιλεγόμενων μαθημάτων, των εργαστηρίων, των κλινικών κ.ά., την πρακτική άσκηση όπου προβλέπεται, τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία όπου προβλέπεται, τις πιστωτικές τους μονάδες και τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, καθώς και το περιεχόμενό τους. Το πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση πρέπει να είναι διακριτό, ώστε να προκύπτει η ανάγκη ύπαρξης ειδικεύσεων στο Π.Μ.Σ.

11.2 Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία

Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά, εκτός εάν ο Κανονισμός του ΠΜΣ ορίζει κάτι άλλο. Η ΜΔΕ πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του κάθε Π.Μ.Σ.

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, κατατίθενται

υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ», σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

11.3 Ορισμός γλώσσας διδασκαλίας και συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Τα Τμήματα μπορούν να οργανώνουν ΠΜΣ με γλώσσα διδασκαλίας την ελληνική ή/και μία άλλη διεθνή ξένη γλώσσα ή αποκλειστικά σε μία διεθνή ξένη γλώσσα. Αντίστοιχα και η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή άλλη διεθνής ξένη γλώσσα. Το ζήτημα της γλώσσας ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του ΠΜΣ.

11.4 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Το Ε.Κ.Π.Α. διαθέτει ένα ολοκληρωμένο και σύγχρονο σύστημα τηλεκπαίδευσης, το οποίο υποστηρίζει την οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας τόσο με μεθόδους σύγχρονης όσο και ασύγχρονης εκπαίδευσης. Αξιοποιώντας τις δυνατότητες της σύγχρονης εκπαιδευτικής τεχνολογίας, το σύστημα επιτρέπει την ηλεκτρονική οργάνωση, αποθήκευση και παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού, καλύπτοντας ολόκληρο τον κύκλο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, από τη δημιουργία μαθημάτων και την ανάρτηση υλικού, έως την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της προόδου των εκπαιδευομένων, ανεξάρτητα από τον τόπο και τον χρόνο πρόσβασης. Με αυτόν τον τρόπο, καταργούνται οι παραδοσιακοί περιορισμοί της δια ζώσης διδασκαλίας και δίνεται η δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να παρακολουθούν τα μαθήματα με τον δικό τους ρυθμό, ενισχύοντας την εξατομικευμένη μάθηση.

Παράλληλα, μέσω τεχνολογιών τηλεδιάσκεψης και εικονικής ηλεκτρονικής τάξης, υποστηρίζεται ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον σύγχρονης τηλεκπαίδευσης, το οποίο επιτρέπει την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων σε πραγματικό χρόνο και διευκολύνει τη διεξαγωγή εξ αποστάσεως διαλέξεων, συζητήσεων και συνεργασιών για τις ανάγκες των μαθημάτων των Π.Μ.Σ. που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

11.4.1 Πρόσβαση στο ολοκληρωμένο σύστημα τηλεκπαίδευσης

Η πρόσβαση στο ολοκληρωμένο σύστημα τηλεκπαίδευσης γίνεται με τον ιδρυματικό λογαριασμό κάθε χρήστη, με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή, μέσα από ένα εύχρηστο και φιλικό περιβάλλον. Να σημειωθεί ότι το ολοκληρωμένο σύστημα τηλεκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α. είναι πλήρως προσβάσιμο σε άτομα με αναπηρία και άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Όσον αφορά στη διαδικασία διαπίστευσης των χρηστών και τα δικαιώματα πρόσβασης ανά κατηγορία χρήστη, το Ε.Κ.Π.Α. διαθέτει υπηρεσίες ιδρυματικού λογαριασμού, ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης (Single Sign On-SSO) για εύκολη πρόσβαση σε όλους τους ακαδημαϊκούς πόρους και υπηρεσίες με βάση την κατηγορία χρήστη (διδάσκων/ουσα, φοιτητής/τρια, διαχειριστής/τρια υπηρεσίας κ.λπ.). Σε κάθε Π.Μ.Σ. που οργανώνεται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο ως Υπεύθυνος Διαχείρισης του ολοκληρωμένου συστήματος τηλεκπαίδευσης, ο οποίος έχει την απαιτούμενη τεχνογνωσία για την υποστήριξη των διδασκόντων και των φοιτητών του Π.Μ.Σ. κατά τη χρήση του συστήματος τηλεκπαίδευσης. Τα στοιχεία του Υπεύθυνου για κάθε Π.Μ.Σ. κοινοποιούνται προς τους χρήστες του ολοκληρωμένου συστήματος τηλεκπαίδευσης. Επιπρόσθετα στους χρήστες αυτούς δίνονται πρόσθετα δικαιώματα πρόσβασης στο σύστημα.

Ο αρχικός έλεγχος ταυτοπροσωπίας των αιτούντων για την έκδοση του ιδρυματικού λογαριασμού γίνεται κατά τη φάση υποβολής των αιτήσεων με διαδικασία που ορίζεται κεντρικά από το Ίδρυμα. Παράλληλα το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου του Ε.Κ.Π.Α. παρέχει καινοτόμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες και ψηφιακά μέσα για την υποστήριξη της συνεργασίας, της επικοινωνίας και της εκπαίδευσης, έχοντας αναλάβει το σύνολο των υποχρεώσεων που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του τηλεπικοινωνιακού δικτύου και των ψηφιακών υπηρεσιών του Ιδρύματος, υποστηρίζοντας συγχρόνως τους Υπεύθυνους Διαχείρισης του ολοκληρωμένου συστήματος τηλεκπαίδευσης των Π.Μ.Σ. που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

11.4.2 Τεχνολογικές υποδομές για την υποστήριξη της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας

Το Ε.Κ.Π.Α. διαθέτει ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Τηλεκπαίδευσης για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, το οποίο υποστηρίζει οριζόντιες υπηρεσίες/υποδομές του Ιδρύματος που μπορούν να αξιοποιηθούν για τη σύγχρονη, ασύγχρονη ή μικτή εκπαιδευτική διαδικασία και παρουσιάζονται συνοπτικά στη συνέχεια.

ΥΠ1. Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων (UoA eClass) του Ε.Κ.Π.Α. (eclass.uoa.gr) το οποίο βασίζεται στο ελληνικό λογισμικό ανοικτού κώδικα Open eClass και υποστηρίζει αποτελεσματικά την υπηρεσία ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

ΥΠ2. Σύστημα μεταδόσεων και βιντεοδιαλέξεων ΔΗΛΟΣ (https://delos.uoa.gr/opendelos/) το οποίο αποτελεί ένα ψηφιακό αποθετήριο οπτικοακουστικού περιεχομένου και λειτουργεί ως οργανωμένη συλλογή ακαδημαϊκών βιντεοδιαλέξεων που έχουν πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο εκπαιδευτικών μαθημάτων, ερευνητικών δράσεων, επιστημονικών συνεδρίων, κ.λπ. του Ε.Κ.Π.Α., ενώ παράλληλα υποστηρίζει την ζωντανή μετάδοση μαθημάτων από τα αμφιθέατρα του ιδρύματος.

ΥΠ3. Υπηρεσίες σύγχρονης τηλεκπαίδευσης για την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων σε πραγματικό χρόνο, που επιτρέπει τη διεξαγωγή εξ αποστάσεως διαλέξεων για τις ανάγκες των μαθημάτων με τη χρήση των εργαλείων τηλεσυνεργασίας υψηλής ποιότητας και διαλειτουργικότητας. Η πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές γίνεται με τον ιδρυματικό λογαριασμό κάθε χρήστη.

ΥΠ4. Η υπηρεσία φοιτητολογίου του Ε.Κ.Π.Α. (sis.uoa.gr) αποτελεί το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα για τη διαχείριση των αιτούντων/αιτουσών, των φοιτητών/φοιτητριών, των διδασκόντων/διδασκουσών και των μαθημάτων των Π.Μ.Σ. Μέσα από το φοιτητολόγιο πραγματοποιούνται όλες οι βασικές διαδικασίες, όπως η καταχώριση και αξιολόγηση αιτήσεων, οι εγγραφές και δηλώσεις μαθημάτων, η παρακολούθηση της προόδου σπουδών, καθώς και η έκδοση πιστοποιητικών και βεβαιώσεων. Η πρόσβαση στο σύστημα γίνεται μέσω του

ιδρυματικού λογαριασμού, διασφαλίζοντας ασφαλή και αξιόπιστη διαχείριση των ακαδημαϊκών δεδομένων.

ΥΠ5. Η Υπηρεσία Φιλοξενίας Ιστοσελίδων του Ε.Κ.Π.Α. (uoa.gr) παρέχει σε κάθε Π.Μ.Σ. τη δυνατότητα να αναρτά και να διαχειρίζεται τη δική του επίσημη ιστοσελίδα, αξιοποιώντας την υποδομή και την ασφάλεια του Πανεπιστημίου. Μέσω της υπηρεσίας αυτής, τα Π.Μ.Σ. μπορούν να δημοσιεύουν πληροφορίες για το πρόγραμμα σπουδών, τις διαδικασίες εισαγωγής, τις ανακοινώσεις, καθώς και κάθε άλλο υλικό που αφορά την ακαδημαϊκή και διοικητική τους λειτουργία, διασφαλίζοντας αξιόπιστη και συνεχή ενημέρωση προς φοιτητές, ενδιαφερόμενους και συνεργάτες.

ΥΠ6. Υπηρεσία Eduspace (https://eduspace.uoa.gr/) αποτελεί ένα σύγχρονο και ευέλικτο ψηφιακό εκπαιδευτικό περιβάλλον, σχεδιασμένο για την υποστήριξη εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών δράσεων που εκτείνονται πέρα από το τυπικό ακαδημαϊκό πρόγραμμα σπουδών του Ε.Κ.ΠΑ. Στο πλαίσιο ενός Π.Μ.Σ. το Eduspace μπορεί να αξιοποιηθεί από διδάσκοντες/ουσες και φοιτητές/τριες για: ανάπτυξη και υλοποίηση διαδικτυακών σεμιναρίων, προσομοίωση μαθησιακών σεναρίων και ηλεκτρονικών μαθημάτων στο πλαίσιο εργασιών.

ΥΠ7. Υπηρεσία ιδρυματικού λογαριασμού και SSO παρέχει εύκολη πρόσβαση σε όλους τους ακαδημαϊκούς πόρους και υπηρεσίες του Ιδρύματος.

ΥΠ8. Υπηρεσία Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου του Ε.Κ.Π.Α. παρέχει σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας (φοιτητές/τριες, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό) προσωπική ηλεκτρονική διεύθυνση, εξασφαλίζοντας επίσημη και ασφαλή επικοινωνία στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής λειτουργίας.

ΥΠ9. Υπηρεσία σύνδεσης μέσω Ιδεατού Ιδιωτικού Δικτύου (Virtual Private Network - VPN) του Ε.Κ.Π.Α. δίνει τη δυνατότητα σε όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας (φοιτητές/τριες, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό) να συνδέονται με ασφάλεια στο εσωτερικό δίκτυο του Πανεπιστημίου εξασφαλίζοντας την απρόσκοπτη πρόσβαση σε υπηρεσίες, πόρους και εφαρμογές που είναι διαθέσιμες μόνο εντός του πανεπιστημιακού δικτύου.

ΥΠ10. Ολοκληρωμένο σύστημα Βιβλιοθήκης, το οποίο παρέχει τον κατάλογο βιβλίων και ηλεκτρονικών πηγών και συνδρομών του Ε.Κ.Π.Α.

ΥΠ11. Ιδρυματικό Αποθετήριο Εργασιών (ΙΚΕΕ) του Ε.Κ.Π.Α., το οποίο συγκεντρώνει και διαθέτει και όλες τις μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες και διδακτορικές διατριβές που έχουν εκπονηθεί στο Ίδρυμα.

ΥΠ12. Υπηρεσία ανίχνευσης και ελέγχου λογοκλοπής μέσω της υπηρεσίας TurnItIn.

ΥΠ13. Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές/τριες με Αναπηρία, προσφέρει συνεχή τεχνική και εκπαιδευτική υποστήριξη για την προσαρμογή του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, την επίλυση προβλημάτων πλοήγησης και τη διευκόλυνση της ενεργούς συμμετοχής των φοιτητών/τριών με αναπηρία στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η προσβασιμότητα των πλατφορμών ενισχύει τον συμπεριληπτικό χαρακτήρα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας την ισότιμη συμμετοχή όλων των φοιτητών/τριών, ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων αναγκών τους.

ΥΠ14. Υπηρεσία Ηλεκτρονικών Ερωτηματολογίων (https://survey.uoa.gr) η οποία αποτελεί ένα σύγχρονο, εύχρηστο και τεχνολογικά ασφαλές διαδικτυακό εργαλείο, που παρέχει στα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας τη δυνατότητα δημιουργίας, διαχείρισης και ανάλυσης δομημένων ή προσαρμοσμένων ερωτηματολογίων για ερευνητικούς, εκπαιδευτικούς ή αξιολογικούς σκοπούς.

11.4.3 Διαδικασία εκπαιδευτικής υποστήριξης των φοιτητών

Η εκπαιδευτική υποστήριξη των φοιτητών των Π.Μ.Σ. με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης υποστηρίζεται ενεργά και αποτελεσματικά από το ολοκληρωμένο σύστημα ηλεκτρονικής μάθησης UoA eClass του Ε.Κ.Π.Α., το οποίο υποστηρίζει αποτελεσματικά την υπηρεσία ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η πλατφόρμα προσφέρει ένα ολοκληρωμένο, φιλικό προς τον χρήστη και τεχνολογικά αξιόπιστο περιβάλλον διδασκαλίας και μάθησης, που εξασφαλίζει διαρκή και ισότιμη πρόσβαση σε όλους τους φοιτητές/τριες, ανεξαρτήτως τόπου ή χρονικού περιορισμού. Παράλληλα βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική εκπαιδευτική υποστήριξη των φοιτητών/ριών είναι η διαμόρφωση οδηγιών για την πλοήγηση στο πρόγραμμα, στο μάθημα και για τη διαχείριση του χρόνου μελέτης των φοιτητών/τριών.

Κάθε μάθημα του Π.Μ.Σ. δύναται να οργανώνει το πλούσιο, διαδραστικό και επιστημονικά τεκμηριωμένο ψηφιακό περιεχόμενο, το οποίο σχεδιάζεται σύμφωνα με τις παιδαγωγικές αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο ψηφιακό περιβάλλον. Το περιεχόμενο διαμορφώνεται σύμφωνα με τις αρχές της ενεργητικής και αυτόνομης μάθησης, ενισχύοντας την κριτική σκέψη, την αναλυτική ικανότητα και την εφαρμογή της γνώσης σε αυθεντικά ή προσομοιωμένα πλαίσια. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται ώστε το υλικό να είναι προσβάσιμο σε φοιτητές/τριες με αναπηρία, ενσωματώνοντας προσβάσιμες μορφές αρχείων, επεξηγηματικά μεταδεδομένα, εναλλακτικά κείμενα για εικόνες και συμβατότητα με τεχνολογίες υποβοήθησης.

Η πλατφόρμα UoA eClass επιτρέπει την συστηματική οργάνωση κάθε μαθήματος σε ενότητες ή εβδομαδιαία σενάρια, με δυνατότητα προγραμματισμένης διάθεσης του υλικού. Παράλληλα, προσφέρει πληθώρα εργαλείων, για την δημιουργία και οργάνωση του εκπαιδευτικού περιεχομένου, την επικοινωνία, τη συνεργασία, την αξιολόγηση καθώς και την παρακολούθηση της προόδου στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Η χρήση του συστήματος UoA eClass λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις σύγχρονες συνεδρίες μέσω συστημάτων τηλεσυνεργασίας υψηλής ποιότητας και διαλειτουργικότητας, ενισχύοντας τη συνέχεια της μαθησιακής εμπειρίας, επιτρέποντας ευέλικτη επικοινωνία, συνεργασία και συνδημιουργία γνώσης μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας του Π.Μ.Σ.

Στο πλαίσιο της σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, το Ε.Κ.Π.Α. αξιοποιεί τα ανωτέρω συστήματα, προσφέροντας ισχυρά και αξιόπιστα εργαλεία τηλεδιάσκεψης για την υλοποίηση διαδικτυακών μαθημάτων, σεμιναρίων, παρουσιάσεων και ακαδημαϊκών συνεργασιών.

11.4.4 Παιδαγωγικό πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης μαθημάτων

Το παιδαγωγικό πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης των εξ αποστάσεως δραστηριοτήτων των Π.Μ.Σ. με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αποτελεί ένα πλαίσιο βασικών αρχών βάσει των οποίων μπορεί να γίνεται ο αναλυτικός σχεδιασμός κάθε προγράμματος. Το πλαίσιο του σχεδιασμού των προγραμμάτων επιβάλλεται να είναι γενικό, ώστε να μην περιορίζεται η ακαδημαϊκή ελευθερία και η αυτονομία κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων, αλλά αντίθετα να διευκολύνεται και να διευρύνεται. Ο σχεδιασμός θα πρέπει να ακολουθεί δύο οριζόντιους άξονες. Ο πρώτος αφορά τις απαιτήσεις που κατά περίπτωση εισάγει το γνωστικό αντικείμενο του συγκεκριμένου προγράμματος και ο δεύτερος την αξιολόγηση, όπως αυτή διεξάγεται στο πρόγραμμα με βάση τις προδιαγραφές του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας.

Α. Το παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο ενός Π.Μ.Σ. βασίζεται σε μια συνεκτική φιλοσοφία μάθησης που καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται η γνώση, εφαρμόζονται οι μαθησιακές διεργασίες και προσεγγίζονται οι εκπαιδευόμενοι. Οι παιδαγωγικές επιλογές, όπως η διερευνητική και η συνεργατική μάθηση, επηρεάζουν τόσο τον σχεδιασμό του ηλεκτρονικού περιεχομένου (άρθρα, ebooks, πολυμέσα, βίντεο, ήχοι, εικονικά περιβάλλοντα, υλικό τεχνητής νοημοσύνης) όσο και τον τρόπο με τον οποίο οι φοιτητές αλληλοεπιδρούν με αυτό. Στο εκπαιδευτικό σκέλος, διακρίνεται η εργασία από τη δραστηριότητα των φοιτητών, δηλαδή το αποτέλεσμα της προσωπικής επεξεργασίας και εφαρμογής των γνώσεων τους που οδηγεί στα μαθησιακά αποτελέσματα. Το εκπαιδευτικό περιβάλλον περιλαμβάνει το πρόγραμμα και τα εκπαιδευτικά μέσα, όπως διαδικτυακές δραστηριότητες αλληλεπίδρασης, συζητήσεις, προσομοιώσεις, παιχνίδια και διαδραστικά σενάρια που ενθαρρύνουν τη λήψη αποφάσεων και την επίλυση προβλημάτων. Το συγκεκριμένο θεωρητικό πλαίσιο δεν χρειάζεται να αναλύεται εξαντλητικά στον σχεδιασμό ενός Π.Μ.Σ., λειτουργεί όμως ως θεμέλιο για την εφαρμογή βασικών αρχών όπως η φοιτητοκεντρική μάθηση, η ενεργός συμμετοχή, οι συνεργατικές δραστηριότητες και η ανάπτυξη ουσιαστικών δεξιοτήτων, που αποτελούν τον πυρήνα της εκπαιδευτικής κατεύθυνσης των Π.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α..

Συγκεκριμένα, τα εξ αποστάσεως προγράμματα περιλαμβάνουν τη σύγχρονη και την ασύγχρονη εκπαίδευση. Σε κάθε περίπτωση χρειάζεται μια παιδαγωγική επιμέλεια, η οποία θα διαπνέει όλες τις φάσεις, από τον σχεδιασμό μέχρι την εφαρμογή και την αξιολόγηση. Στόχος είναι ο φοιτητής να μαθαίνει πώς να μαθαίνει μόνος του και πώς να λειτουργεί αυτόνομα προς μια ευρετική πορεία αυτομάθησης.

Κατά την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, καλό είναι να δημιουργούνται δραστηριότητες φιλικές και ευχάριστες, που θα καλλιεργούν διάφορες δεξιότητες, όπως: παρατήρηση, περιγραφή, ανάλυση, σύνθεση, ερμηνεία, δημιουργικότητα, κριτική σκέψη, επιχειρηματολογία, προφορική και γραπτή έκφραση, επίλυση προβλημάτων, αντιπαράθεση κ.ά., οι οποίες θα διακρίνονται για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους ως προς το περιεχόμενο και τη δομή. Κάθε εβδομάδα αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό για μία θεματική, το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει μαθησιακά αποτελέσματα, το υλικό της μελέτης, προτεινόμενη βιβλιογραφία, δραστηριότητες. Η λογική ων εξ αποστάσεως μεταπτυχιακών προγραμμάτων στηρίζεται στο νέο παιδαγωγικό μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης (flipped classroom). Ο εκπαιδευτικός προετοιμάζει υλικό για το νέο μάθημα (π.χ. βίντεο ή podcasts ή links, κ.ά.), το οποίο οι φοιτητές μελετούν στο σπίτι τους και εκτελούν διάφορες δραστηριότητες (π.χ. κουίζ, παιχνίδια, εξομοιώσεις, παιχνίδια ρόλων, μελέτες περίπτωσης, ομαδικά projects, debates, peer reviews), ενώ ταυτόχρονα κρατούν σημειώσεις και καταγράφουν τυχόν απορίες.

Έπειτα, κατά τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση ο εκπαιδευτικός συζητά με τους φοιτητές τις απορίες, εμβαθύνει στη θεματική και γίνονται δραστηριότητες ατομικά και κυρίως ομαδοσυνεργατικά, προκειμένου να εφαρμόσουν τη νέα γνώση και δίνεται ανατροφοδότηση με τη μορφή της υποστήριξης, επεξήγησης και ενθάρρυνσης. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου είναι λοιπόν σημαντικό να γίνονται τηλεσυναντήσεις (περίπου 1 ανά μήνα). Η παθητική πρόσληψη πληροφοριών, μέσω διαλέξεων, περιορίζεται για να δοθεί έμφαση στην ομαδική συζήτηση, τη συνεργατική μάθηση, την επίλυση προβλημάτων και τις γραπτές εργασίες που ζητούν αναστοχασμό και εφαρμογή της νέας γνώσης. Απώτερος στόχος είναι η δημιουργία ψηφιακών κοινοτήτων μάθησης με τη χρήση διάφορων εργαλείων (π.χ. πλατφόρμα τηλεσυναντήσεων, forums, chat, κανάλια για μετάδοση ημερίδων, εκδηλώσεων κ.ά., διαδικτυακή σειρά διαλέξεων). Κατά τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση δίνεται έμφαση στον σχεδιασμό των μαθημάτων με σωστή διατύπωση των στόχων, καλή κατάτμηση της ύλης και με δραστηριότητες που θα έλκουν το ενδιαφέρον των φοιτών. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός και εμψυχωτικός και είναι πολύ σημαντικό να διαμορφώνει ένα θετικό και ασφαλές κλίμα μάθησης, ώστε να ξεπεραστεί αμηχανία ή αβεβαιότητα, που συχνά προκαλεί η τηλεκπαίδευση.

Η αξιολόγηση που ακολουθείται είναι, κυρίως, η διαμορφωτική και η τελική και στηρίζεται σε ρουμπρίκες με συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης. Προτείνεται να ακολουθούνται εναλλακτικές τεχνικές αξιολόγησης.

Θα πρέπει στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. να καθορίζονται οι πιθανές μέθοδοι παρακολούθησης, εξέτασης και αξιολόγησης ανά εκπαιδευτική δραστηριότητα. Σημειώνεται ότι ανάλογα με το είδος του προγράμματος και τις ειδικότερες προϋποθέσεις του, καθιερώνεται η υποχρεωτική χρήση κάμερας από όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες κατά το σύγχρονο μέρος της διδασκαλίας και κατά την αξιολόγηση προκειμένου όχι μόνο να είναι εφικτή η διαπίστωση της παρουσίας τους, αλλά κυρίως να εγκαθιδρύεται και να ενισχύεται η κοινωνική παρουσία και να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη επικοινωνία όσων συμμετέχουν, στοιχεία που είναι βασικές συνιστώσες μιας αποτελεσματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών στο

πλαίσιο των εξ αποστάσεως Π.Μ.Σ. μπορεί να πραγματοποιείται μέσω γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, είτε δια ζώσης είτε με μεθόδους εξ αποστάσεως. Επιπλέον, είναι εφικτό να χρησιμοποιηθούν εναλλακτικές/συμπληρωματικές μορφές αξιολόγησης, όπως η υποβολή εργασιών ή η διεξαγωγή πρακτικών δοκιμασιών. Συστήνεται η αποφυγή τελικών εξετάσεων με υψηλό διακύβευμα και προτείνεται η διαμορφωτική αξιολόγηση. Παράλληλα, είναι απαραίτητο οι διδάσκοντες να ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση καθ’ όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω εργασιών, παρουσιάσεων και ενδιάμεσων εξετάσεων, προκειμένου να υποστηρίζεται η σταδιακή μάθηση και η συνεχής εμπλοκή των φοιτητών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Εάν η αξιολόγηση πραγματοποιείται με εξετάσεις (δια ζώσης ή εξ αποστάσεως), το Ε.Κ.Π.Α. λαμβάνει τα κατάλληλα και αναγκαία μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία και το αδιάβλητο της διαδικασίας. Ειδικώς, η γραπτή ή η προφορική εξ αποστάσεως εξέταση δύναται να πραγματοποιηθεί μέσω τεχνολογικής διαμεσολάβησης και αντίστοιχων συστημάτων/εφαρμογών εξ αποστάσεως εξέτασης που διασφαλίζουν την αυθεντικοποίηση του χρήστη, τη φυσική ταυτοποίησή του και την επιτήρηση της διαδικασίας εξέτασης, όπου αυτή κρίνεται αναγκαία. Εάν απαιτείται ειδικός τεχνολογικός εξοπλισμός εκ μέρους των φοιτητών/τριών για τη διαδικασία της αξιολόγησης, αυτό θα πρέπει να ανακοινώνεται στην προκήρυξη που εκδίδεται κατ’ έτος για την υποβολή αιτήσεων των υποψηφίων που θέλουν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ.

11.4.5 Διαδικασία ελέγχου εργασιών για λογοκλοπή

Η διαδικασία ελέγχου εργασιών για τυχόν λογοκλοπή αποτελεί βασικό μηχανισμό διασφάλισης της ακαδημαϊκής ακεραιότητας στα Π.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α.. Στο πλαίσιο αυτό, χρησιμοποιούνται αξιόπιστες και διεθνώς αναγνωρισμένες εφαρμογές εντοπισμού ομοιοτήτων, οι οποίες επιτρέπουν τον συστηματικό έλεγχο των εργασιών πριν από την τελική τους αξιολόγηση. Ειδικότερα το Ε.Κ.Π.Α. αξιοποιεί την υπηρεσία Turnitin, μία από τις πιο ευρέως διαδεδομένες και αξιόπιστες διεθνείς πλατφόρμες ελέγχου λογοκλοπής, η οποία παρέχει λεπτομερείς αναφορές ομοιοτήτων και ισχυρούς μηχανισμούς ανίχνευσης μη πρωτότυπου περιεχομένου.

Μέσα από την εκπαιδευτική πλατφόρμα UoA eClass, όπου το Turnitin είναι πλήρως ενσωματωμένο, δίνεται η δυνατότητα στους διδάσκοντες να υποβάλλουν απευθείας τις εργασίες των φοιτητών για αυτόματο έλεγχο, να λαμβάνουν ποσοστά πρωτοτυπίας και αναλυτικές αναφορές, καθώς και να εντοπίζουν τμήματα που απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση. Επιπλέον, υποστηρίζονται δυνατότητες για τον εντοπισμό πιθανής χρήσης συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) στη συγγραφή, ενισχύοντας τη διαφάνεια και την εγκυρότητα της αξιολόγησης. Η διαδικασία αυτή ενδυναμώνει την κουλτούρα ακαδημαϊκής δεοντολογίας, προστατεύει την αυθεντικότητα των εργασιών και βοηθά τους φοιτητές να εφαρμόζουν με συνέπεια τους κανόνες της ορθής επιστημονικής γραφής.

11.4.6 Αξιολόγηση, υποστήριξη και εκπαίδευση όλων των διδασκόντων/ουσών σε ΠΜΣ στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η ομοιογενής και ποιοτική αξιοποίηση των ψηφιακών υπηρεσιών από όλους/ες τους/τις διδάσκοντες/ουσες είναι καθοριστική για τη συνοχή και την ποιότητα ενός Π.Μ.Σ., ειδικά αν αυτό προσφέρεται αποκλειστικά εξ αποστάσεως. Η υποστήριξη των διδασκόντων/ουσών για την υλοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι πολυεπίπεδη:

Τεχνική υποστήριξη: Καθ’ όλη τη διάρκεια του εξαμήνου παρέχεται σε όλους/ες τους/τις διδάσκοντες/ουσες συνεχής τεχνική υποστήριξη από εξειδικευμένο προσωπικό.

Εγχειρίδια χρήσης: Οι διδάσκοντες/ουσες έχουν στη διάθεσή τους αναλυτικά εγχειρίδια χρήσης, τα οποία καλύπτουν τις βασικές και προχωρημένες λειτουργίες των κύριων πλατφορμών που χρησιμοποιούνται (UoA eClass κ.ά.), καθώς και την άμεση και σταθερή συνδρομή του προσωπικού της υπηρεσίας Κ.ΛΕΙ.ΔΙ. του Ε.Κ.Π.Α. για την επίλυση τεχνικών ζητημάτων που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών εκπαίδευσης.

Σεμινάριο onboarding: Προκειμένου όλοι/ες οι διδάσκοντες/ουσες να αξιοποιούν αποτελεσματικά τις δυνατότητες της πλατφόρμα UoA eClass και των νέων λειτουργιών της που συνεχώς εξελίσσονται, προσφέρονται - κατόπιν συνεννόησης με το Κ.ΛΕΙ.ΔΙ. - στοχευμένα σεμινάρια προχωρημένης χρήσης της πλατφόρμας στην αρχή του πρώτου εξαμήνου για όλους/ες τους/τις διδάσκοντες/ουσες, ειδικά σχεδιασμένα για τις ανάγκες των διδασκόντων/ουσών του Π.Μ.Σ.

Σύνταξη σύντομου οδηγού ενιαίας χρήσης ψηφιακών εργαλείων: Για την ευθυγράμμιση όλων των διδασκόντων/ουσών με τις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ., καθιερώνεται κοινό πλαίσιο παιδαγωγικά τεκμηριωμένης αξιοποίησης των βασικών ψηφιακών εργαλείων. Συντάσσεται σύντομος οδηγός που καθορίζει τις βασικές προδιαγραφές για την ομοιογενή χρήση της πλατφόρμας UoA eClass (π.χ. ανάρτηση υλικού, διαχείριση forum, δομή αξιολόγησης, σύγχρονη και ασύγχρονη υποστήριξη φοιτητών/τριών). Περιλαμβάνονται επίσης ενιαία πρότυπα για ανακοινώσεις, ασκήσεις και εξετάσεις. Το μέτρο αυτό συμβάλλει καθοριστικά στη διασφάλιση της ποιότητας και στη συνεπή εκπαιδευτική εμπειρία των φοιτητών/τριών.

Εγχειρίδια και Βίντεο-Οδηγοί Χρήσης της πλατφόρμας UoA eClass: Ψηφιακή Εκπαιδευτική Πλατφόρμα UoA eClass αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων που επιτρέπει την ασύγχρονη τηλεκπαίδευση, χωρίς την ανάγκη ειδικών τεχνικών γνώσεων, προσβάσιμη μέσω απλού φυλλομετρητή (browser). Οι διδάσκοντες έχουν στη διάθεσή τους πλήρη τεκμηρίωση: είτε μέσω αναλυτικών εγχειριδίων (π.χ. «Εγχειρίδιο Εκπαιδευτή») είτε μέσω σύντομων περιγραφών — που καλύπτουν όλες τις λειτουργίες χρήσης της πλατφόρμας. Επιπλέον, διατίθενται πρακτικοί βίντεο-οδηγοί (tutorials) — τόσο για χρήση από διδάσκοντες όσο και από εκπαιδευόμενους — διευκολύνοντας την εισαγωγή και διαχείριση του εκπαιδευτικού υλικού με οπτικό και εύληπτο τρόπο.

Περιοδική συλλογή δεδομένων: Ανασκόπηση απόψεων διδασκόντων/ουσών ανά τακτά χρονικά διαστήματα

(τι λειτούργησε, τι όχι και προτάσεις) και φοιτητών/τριών (θέματα δυσκολιών, πλατφορμών, συνέπειας), καταγραφή πρακτικών προβλημάτων προς επίλυση (πλατφόρμες, άδειες, κ.λπ.) και επικαιροποίηση του οδηγού βάση ανατροφοδότησης.

Καθιέρωση διαδικασίας ανά έτος: Ενημέρωση νέων διδασκόντων/ουσών, επαναληπτικό webinar και τακτική υποστήριξη.

Επιπρόσθετα, υποστηρίζεται η αξιολόγηση των διδασκόντων/ουσών των ΠΜΣ μέσα από την Υπηρεσία Ηλεκτρονικών Ερωτηματολογίων (https://survey.uoa.gr). Η υπηρεσία αυτή υποστηρίζεται από ένα σύγχρονο, εύχρηστο και τεχνολογικά ασφαλές διαδικτυακό εργαλείο, που παρέχει στα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας του Ε.Κ.Π.Α. τη δυνατότητα δημιουργίας, διαχείρισης και ανάλυσης δομημένων ερωτηματολογίων για την αξιολόγηση μαθημάτων και διδασκόντων/ουσών. Στο πλαίσιο των Π.Μ.Σ. η Υπηρεσία μπορεί να αξιοποιηθεί για την αξιολόγηση των διδασκόντων, με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας της παρεχόμενης διδασκαλίας και τη συνεχή βελτίωση του Προγράμματος.

11.4.7 Προστασία προσωπικών δεδομένων και προσβασιμότητα

Η πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων που εφαρμόζεται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα προγράμματα ΠΜΣ συμμορφώνεται πλήρως με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων και του ν. 4624/2019. Ειδικότερα εφαρμόζεται ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679, γνωστός και ως Γ.Κ.Π.Δ., με τον οποίον ενισχύεται το πλαίσιο της προστασίας των υποκειμένων των δεδομένων όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και ο ν. 4624/2019. Το Ε.Κ.Π.Α. με σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα συμμορφώνεται με τους παραπάνω κανονισμούς και νόμου στο πλαίσιο της δραστηριότητας και του σκοπού του και λαμβάνει τα προβλεπόμενα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων, κατά τα προβλεπόμενα στον Γ.Κ.Π.Δ. και την ελληνική νομοθεσία κατ’ επέκταση. Τα προσωπικά δεδομένα τα οποία συλλέγει και επεξεργάζεται το Ε.Κ.Π.Α. είναι μόνο αυτά που είναι απαραίτητα για τον εκάστοτε συγκεκριμένο και σαφώς ορισμένο σκοπό και τη συγκεκριμένη νομική βάση. Στο πλαίσιο αυτό, η επεξεργασία που λαμβάνει χώρα αφορά τα προσωπικά δεδομένα που παρέχονται στο Ε.Κ.Π.Α. σε πραγματικό διαδραστικό χρόνο όταν χρησιμοποιούνται οι επίσημοι διαδικτυακοί τόποι και υπηρεσίες, ή υπάρχει κάποιου άλλου είδους αλληλεπίδραση, π.χ. συμπλήρωση αιτήσεων, εγγραφές κ.ά.

Τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται σύμφωνα με τον Γ.Κ.Π.Δ. και την ισχύουσα νομοθεσία, είτε με την έναρξη της σχέσης με το Πανεπιστήμιο είτε και μεταγενέστερα και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, με νομική βάση την ατομική συγκατάθεση όταν απαιτείται, για ταυτοποίηση και επικοινωνία, για την ανάπτυξη και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, για την προστασία και ασφάλεια των συστημάτων πληροφορικής κ.ά. Πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα έχει το προσωπικό του Πανεπιστημίου, στα πλαίσια της εκτέλεσης των καθηκόντων που τους ανέθεσε το Πανεπιστήμιο ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υπό τον όρο της τήρησης σε κάθε περίπτωση του απορρήτου και του καθήκοντος εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας, και τα διατηρεί για χρονικό διάστημα που καθορίζεται από το ισχύον ανά περίπτωση νομικό και κανονιστικό πλαίσιο. Κατόπιν επικοινωνίας με το Ε.Κ.Π.Α. υπάρχει η δυνατότητα διόρθωσης τυχόν δεδομένων που είναι ανακριβή ή ελλιπή.

Το Ε.Κ.Π.Α. τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών/τριών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α’ 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Επιπρόσθετα, λαμβάνεται μέριμνα για τα θέματα προσβασιμότητας στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες που υποστηρίζουν τα ΠΜΣ. Ειδικότερα, οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες του Ε.Κ.Π.Α., μέσω των οποίων παρέχονται υπηρεσίες σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, είναι σχεδιασμένες με βάση τις αρχές της καθολικής προσβασιμότητας και είναι πλήρως προσβάσιμες και σε άτομα με αναπηρία. Οι πλατφόρμες αυτές ενσωματώνουν τεχνικά χαρακτηριστικά που συμμορφώνονται με διεθνή πρότυπα προσβασιμότητας (όπως τα WCAG - Web Content Accessibility Guidelines), επιτρέποντας τη χρήση αναγνωστών οθόνης, πλοήγηση μέσω πληκτρολογίου, ρύθμιση μεγέθους γραμματοσειράς και αντιθέσεων χρωμάτων.

Το Ε.Κ.Π.Α., μέσω της Μονάδας Προσβασιμότητας για Φοιτητές/τριες με Αναπηρία, προσφέρει συνεχή τεχνική και εκπαιδευτική υποστήριξη για την προσαρμογή του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, την επίλυση προβλημάτων πλοήγησης και τη διευκόλυνση της ενεργούς συμμετοχής των φοιτητών/τριών με αναπηρία στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η προσβασιμότητα των πλατφορμών ενισχύει τον συμπεριληπτικό χαρακτήρα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, διασφαλίζοντας την ισότιμη συμμετοχή όλων των φοιτητών/τριών, ανεξαρτήτως των ιδιαίτερων αναγκών τους.

11.4.8 Πολιτική ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων ηλεκτρονικής μάθησης

Η πολιτική ασφάλειας των πληροφοριακών συστημάτων στο πεδίο της ανάπτυξης συστημάτων ηλεκτρονικής μάθησης του Ε.Κ.Π.Α. στοχεύει στη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, της ακεραιότητας και της διαθεσιμότητας των δεδομένων που διαχειρίζονται οι σχετικές πλατφόρμες. Τα συστήματα υποστήριξης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, κυρίως η πλατφόρμα UoA eClass αλλά και όλα τα συστήματα που πλαισιώνουν το οικοσύστημα ηλεκτρονικής μάθησης του Ε.Κ.Π.Α., προστατεύουν τα προσωπικά δεδομένα φοιτητών και

διδασκόντων, εξασφαλίζουν ασφαλή πρόσβαση μέσω ισχυρών μηχανισμών ταυτοποίησης και εφαρμόζουν κρυπτογράφηση στη μεταφορά και αποθήκευση των πληροφοριών όπου αυτή χρειάζεται. Παράλληλα, η πολιτική ασφάλειας προβλέπει τακτικές ενημερώσεις λογισμικού, συνεχή παρακολούθηση για πιθανές απειλές, σαφώς καθορισμένα δικαιώματα πρόσβασης και διαδικασίες ανάκτησης από περιστατικά ασφάλειας. Η συμμόρφωση με το νομικό πλαίσιο (όπως ο GDPR) και η ευαισθητοποίηση των χρηστών μέσω οδηγιών ορθής χρήσης αποτελούν επίσης θεμελιώδη στοιχεία για την ασφαλή και αξιόπιστη λειτουργία των ηλεκτρονικών μαθημάτων του Ε.Κ.Π.Α..

11.4.9 Πολιτική διαχείρισης του απόρρητου των πληροφοριών και την κυβερνοασφάλεια

Η πολιτική διαχείρισης του απορρήτου των πληροφοριών και η στρατηγική κυβερνοασφάλειας στα συστήματα ηλεκτρονικής μάθησης του Ε.Κ.Π.Α. αποσκοπούν στην προστασία των προσωπικών και ακαδημαϊκών δεδομένων που ανταλλάσσονται και αποθηκεύονται στο ψηφιακό περιβάλλον. Στο πλαίσιο ανάπτυξης τέτοιων συστημάτων, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ελαχιστοποίηση της συλλογής δεδομένων, στη διαφάνεια σχετικά με τον τρόπο επεξεργασίας τους και στην πρόσβαση μόνο από εξουσιοδοτημένους χρήστες βάσει συγκεκριμένων ρόλων. Παράλληλα, εφαρμόζονται πρακτικές κυβερνοασφάλειας όπως κρυπτογράφηση, ασφαλής ταυτοποίηση, τακτικές ενημερώσεις ασφαλείας και συνεχής παρακολούθηση για πιθανές απειλές. Η συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων, καθώς και η εκπαίδευση των χρηστών σε θέματα ψηφιακής ασφάλειας, αποτελούν βασικούς πυλώνες για την αξιόπιστη και προστατευμένη λειτουργία των συστημάτων ηλεκτρονικής μάθησης του Ε.Κ.Π.Α.

11.4.10 Εσωτερική αξιολόγηση των εξ αποστάσεως ΠΜΣ

Η περιοδική εσωτερική αξιολόγηση των εξ αποστάσεως Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών αποτελεί βασικό άξονα του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) και υλοποιείται σε συνεργασία της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) με τις ακαδημαϊκές μονάδες και τις Ομάδες Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ).

Σκοπός της διαδικασίας είναι η συνεχής παρακολούθηση, τεκμηριωμένη αποτίμηση και συστηματική βελτίωση της ποιότητας των εξ αποστάσεως ΠΜΣ, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις ακαδημαϊκές παραμέτρους όσο και τις παιδαγωγικές, τεχνολογικές και διοικητικές ιδιαιτερότητες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο των εξ αποστάσεως ΠΜΣ, η διαδικασία αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς αξιολογεί τόσο το ακαδημαϊκό περιεχόμενο όσο και την αποτελεσματικότητα των ψηφιακών εργαλείων και υπηρεσιών υποστήριξης.

Η περιοδική εσωτερική αξιολόγηση καλύπτει, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τα ακόλουθα πεδία:

• Πρόγραμμα σπουδών και μαθησιακά αποτελέσματα, ως προς την επικαιροποίησή τους, τη συνάφεια με το επιστημονικό πεδίο, τη σύνδεση με την έρευνα και την αντιστοίχισή τους με το Ευρωπαϊκό και Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (επίπεδο 7).

• Παιδαγωγικός σχεδιασμός και φοιτητοκεντρική μάθηση, με έμφαση στην ενεργό συμμετοχή των φοιτητών, στην ποικιλία διδακτικών μεθόδων και στη συνεχή ανατροφοδότηση.

• Αποτελεσματικότητα των ψηφιακών υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργικότητας, της σταθερότητας, της ασφάλειας, της προσβασιμότητας (ιδίως για άτομα με αναπηρία) και της υποστήριξης σύγχρονης και ασύγχρονης εκπαίδευσης

• Επάρκεια εκπαιδευτικού υλικού και παιδαγωγικός σχεδιασμός, συμπεριλαμβανομένων πολυμεσικών πόρων, δραστηριοτήτων και εργαλείων αλληλεπίδρασης.

• Διδακτικό προσωπικό, ως προς την επάρκεια, την επιμόρφωση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τη συμμετοχή του στη διαρκή βελτίωση του προγράμματος.

• Φοιτητική εμπειρία και ικανοποίηση, μέσα από τη συστηματική συλλογή και ανάλυση ανατροφοδότησης για το περιεχόμενο, τη διδασκαλία, τις υπηρεσίες υποστήριξης και το συνολικό μαθησιακό περιβάλλον.

• Διασφάλιση ακαδημαϊκής ακεραιότητας και τήρηση κανόνων αξιοπιστίας στις διαδικασίες αξιολόγησης.

• Οργάνωση και διοικητική υποστήριξη, με έμφαση στη σαφήνεια διαδικασιών, την εξυπηρέτηση φοιτητών και τη διαφάνεια.

• Συμμόρφωση με το θεσμικό και ποιοτικό πλαίσιο της ΕΘΑΑΕ και τις προδιαγραφές για εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Μέσω της περιοδικής εσωτερικής αξιολόγησης, τα ΠΜΣ εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α. εντοπίζουν σημεία προς βελτίωση, ενισχύουν την ποιότητα της μάθησης και διασφαλίζουν ότι ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ακαδημαϊκές και τεχνολογικές απαιτήσεις.

Για τη διενέργεια της περιοδικής εσωτερικής αξιολόγησης των εξ αποστάσεως ΠΜΣ, η ΜΟΔΙΠ εφαρμόζει συνδυασμό ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, με στόχο τη σφαιρική αποτίμηση της ακαδημαϊκής, παιδαγωγικής και διοικητικής λειτουργίας των προγραμμάτων. Η αξιολόγηση βασίζεται σε αξιόπιστα και επικαιροποιημένα στοιχεία που αντλούνται από θεσμοθετημένα πληροφοριακά συστήματα του Ιδρύματος, καθώς και από εργαλεία ανατροφοδότησης που ενεργοποιούν τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων μερών.

Ειδικότερα, αξιοποιούνται τα αποτελέσματα ερωτηματολογίων αξιολόγησης μαθημάτων και διδασκόντων από τους φοιτητές, δεδομένα προόδου, επιτυχίας και ολοκλήρωσης σπουδών, δείκτες εγκατάλειψης, καθώς και στοιχεία φοιτητικής ικανοποίησης από το μαθησιακό περιβάλλον και τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Παράλληλα, λαμβάνονται υπόψη αναφορές και στατιστικά δεδομένα από το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Εθνικό Σύστημα Ποιότητας (ΟΠΕΣΠ), εκθέσεις της ΟΜΕΑ, πρακτικά συλλογικών οργάνων και συγκριτικά στοιχεία από συναφή εξ αποστάσεως προγράμματα. Η συστηματική ανάλυση των δεδομένων αυτών επιτρέπει τον εντοπισμό τάσεων, καλών πρακτικών και σημείων που χρήζουν βελτίωσης.

Τα πορίσματα της εσωτερικής αξιολόγησης συνοψίζονται σε τεκμηριωμένη έκθεση της ΜΟΔΙΠ, η οποία αποτυπώνει με σαφήνεια το επίπεδο συμμόρφωσης του εξ αποστάσεως ΠΜΣ με το θεσμικό και ποιοτικό πλαίσιο, καθώς και τον βαθμό επίτευξης των δηλωμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων και στόχων ποιότητας. Στην έκθεση καταγράφονται τα ισχυρά σημεία του προγράμματος, οι αδυναμίες και οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Με βάση τα ευρήματα, η ΜΟΔΙΠ διατυπώνει συγκεκριμένες προτάσεις προληπτικών και διορθωτικών ενεργειών, οι οποίες αφορούν, ενδεικτικά, την αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών, τη βελτίωση του παιδαγωγικού σχεδιασμού, την αναβάθμιση των ψηφιακών υποδομών, την ενίσχυση της επιμόρφωσης του διδακτικού προσωπικού ή τη βελτιστοποίηση των διοικητικών διαδικασιών. Οι προτεινόμενες ενέργειες συνοδεύονται από χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και σαφή προσδιορισμό των αρμόδιων οργάνων, ενώ η εφαρμογή τους παρακολουθείται σε επόμενους κύκλους αξιολόγησης, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους.

Η διαδικασία της περιοδικής εσωτερικής αξιολόγησης ολοκληρώνεται με την οργανωμένη ανατροφοδότηση προς την ακαδημαϊκή μονάδα, τους διδάσκοντες και, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους φοιτητές, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη συλλογική ευθύνη για τη διασφάλιση και τη βελτίωση της ποιότητας. Τα βασικά συμπεράσματα της αξιολόγησης κοινοποιούνται με τρόπο σαφή και κατανοητό, ενώ ενθαρρύνεται ο διάλογος και η ενεργός συμμετοχή των εμπλεκόμενων μερών στη διαμόρφωση και υλοποίηση των βελτιωτικών παρεμβάσεων.

11.4.11 Διαδικασία εγγραφής φοιτητών στο μητρώο φοιτητών στου Ε.Κ.Π.Α.

Τα Π.Μ.Σ. αξιοποιούν την υπηρεσία διαχείρισης δικτυακών λογαριασμών του Ε.Κ.Π.Α. καθώς και το επίσημο φοιτητολόγιο, ώστε να διαχειρίζονται με ασφάλεια και συνέπεια ολόκληρη τη διαδρομή του/της φοιτητή/τριας - από το στάδιο της αίτησης λογαριασμού χρήστη και τη διαδικασία εγγραφής στο Π.Μ.Σ. έως και την αποφοίτηση.

Όλες οι αιτήσεις για χορήγηση λογαριασμών χρήστη υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω της υπηρεσίας διαχείρισης δικτυακών λογαριασμών του Ε.Κ.Π.Α., ενώ οι αιτήσεις για πιστοποιητικά, βεβαιώσεις καθώς και όλες οι προβλεπόμενες ενέργειες που σχετίζονται με δηλώσεις μαθημάτων πραγματοποιούνται μέσω του επίσημου φοιτητολογίου των Π.Μ.Σ.

Η πρόσβαση στο φοιτητολόγιο, όπως και σε όλες τις ψηφιακές υπηρεσίες που υποστηρίζουν το Π.Μ.Σ., πραγματοποιείται αποκλειστικά με τον ιδρυματικό λογαριασμό κάθε φοιτητή/τριας, διασφαλίζοντας ενιαία ταυτοποίηση και υψηλό επίπεδο προστασίας δεδομένων.

Για τα συστήματα αυτά, καθώς και για τις σχετικές διαδικασίες, διατίθενται αναλυτικές οδηγίες προς τους φοιτητές στις αντίστοιχες ιστοσελίδες των υπηρεσιών, εξασφαλίζοντας πλήρη ενημέρωση και ορθή χρήση των παρεχόμενων εργαλείων.

11.5 Ανώτατος αριθμός απουσιών

Κατά κανόνα η παρακολούθηση των μαθημάτων των ΠΜΣ είναι υποχρεωτική. Στον κανονισμό του ΠΜΣ ορίζεται ο ανώτατος αριθμός απουσιών ανά μάθημα ή επί του συνόλου των μαθημάτων του προγράμματος και ο τρόπος αντιμετώπισής τους.

11.6 Αναπλήρωση μαθημάτων

Είναι υποχρεωτική η αναπλήρωση μαθήματος σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής του, προκειμένου να συμπληρωθούν οι απαραίτητες ώρες διδασκαλίας. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Άρθρο 12:
Αξιολόγηση φοιτητών/τριών-Εξετάσεις

12.1 Οι μέθοδοι αξιολόγησης της προόδου των φοιτητών/τριών καθορίζονται από τον/η διδάσκοντα/ουσα, ο/η οποίος/α μπορεί να οργανώσει κατά την κρίση του/της γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ή κλινικές ασκήσεις ή και να εφαρμόσει συνδυασμό όλων των παραπάνω. Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας.

12.2 Αν η αξιολόγηση πραγματοποιείται με τελικές εξετάσεις, οι εξετάσεις διενεργούνται μετά την ολοκλήρωση του ακαδημαϊκού εξαμήνου ή μετά την ολοκλήρωση του διδακτικού έργου κάθε μαθήματος ή την ολοκλήρωση κάθε εκπαιδευτικής δραστηριότητας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό του προγράμματος.

12.3 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

12.4 Το ΕΚΠΑ εξασφαλίζει την ισότιμη συμμετοχή κάθε Φοιτητή/τριας με Αναπηρία και Φοιτητή/τριας με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμεΑ&ΕΕΑ) στις διαδικασίες αξιολόγησης-εξέτασης μέσω εναλλακτικών μεθόδων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

12.4.1 Οι εναλλακτικές μέθοδοι εξέτασης καθορίζονται στο πλαίσιο των «εύλογων προσαρμογών» που ορίζει ο ν. 4074/2012 (άρθρο 24, παρ. 5), ανάλογα με τα εμπόδια, τους περιορισμούς και τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του ΦμεΑ&ΕΕΑ, τους διαθέσιμους πόρους, με γνώμονα το εκπαιδευτικό του συμφέρον και τη διασφάλιση ισότιμης και αποτελεσματικής αξιολόγησης, χωρίς αθέμιτα μειονεκτήματα ή πλεονεκτήματα, χωρίς να καταργούνται τα θεμελιώδη κριτήρια και οι απαιτήσεις του Προγράμματος Σπουδών και χωρίς να έχουν σκοπό να διαταράξουν την εκπαιδευτική διαδικασία ή να επηρεάσουν την ακαδημαϊκή ελευθερία του/ης διδάσκοντα/ουσας.

12.4.2 Οι προσαρμογές, και στην περίπτωση των διευκολύνσεων οι υπηρεσίες πρόσβασης, για τη συμμετοχή

του ΦμεΑ&ΕΕΑ στις εξετάσεις προσδιορίζονται εξατομικευμένα/προσωποποιημένα για κάθε ΦμεΑ&ΕΕΑ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της «Υπηρεσίας Προσαρμογών και Διευκολύνσεων στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις εξετάσεις» της Μονάδας Προσβασιμότητας (ΜοΠρο) του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με τον/η Σύμβουλο Καθηγητή/τριας Προσβασιμότητας του Τμήματός του/ης, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της ΜοΠρο (Β΄ 6949/2024).

12.4.3 Για να λάβει ένας/μία φοιτητής/τρια προσαρμογές για τη συμμετοχή του/ης στις εξετάσεις θα πρέπει απαραίτητα να εγγραφεί στη ΜοΠρο συμπληρώνοντας και καταθέτοντας τη φόρμα Καταγραφής Περιορισμών (ΚαΠ) Δραστηριότητας και Συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της.

12.4.4 Οι προσαρμογές και οι υπηρεσίες πρόσβασης για τη συμμετοχή στις εξετάσεις μπορούν να επικαιροποιούνται καθ’ όλη τη διάρκεια των σπουδών με την κατάθεση νέας φόρμας ΚαΠ από τον/η ΦμεΑ&ΕΕΑ.

12.4.5 Οι εξατομικευμένες προσαρμογές και υπηρεσίες πρόσβασης για τη συμμετοχή ενός/μίας ΦμεΑ&ΕΕΑ στις εξετάσεις εφαρμόζονται σε κάθε είδους διαδικασία αξιολόγησης-εξέτασης, η οποία διεξάγεται είτε κατά τις εξεταστικές περιόδους είτε και κατά τις ενδιάμεσες περιόδους διδασκαλίας των μαθημάτων (π.χ. εξετάσεις προόδου).

12.4.6 Οι παρούσες ρυθμίσεις αναρτώνται στην ιστοθέση της ΜοΠρο.

12.4.7 Οι Γραμματείες των Τμημάτων των Σχολών οφείλουν να ενημερώνουν τους/ις διδάσκοντες/ουσες, καθώς και τους/ις φοιτητές/τριες που απευθύνονται σε αυτές, για τις παρούσες ρυθμίσεις και η ιστοθέση τους θα πρέπει να περιλαμβάνει υπερσύνδεσμο που παραπέμπει στην ιστοσελίδα της παραγράφου 12.4.6.

12.4.8 Οι εξετάσεις των ΦμεΑ&ΕΕΑ κατά κανόνα πραγματοποιούνται με τον ίδιο τρόπο εξέτασης (γραπτή εξέταση, προφορική εξέταση, απαλλακτική εργασία, κ.ά.), την ίδια ημέρα, την ίδια ώρα έναρξης και στα ίδια θέματα με αυτές των υπόλοιπων φοιτητών/τριων, αλλά σύμφωνα με τις εξατομικευμένες προσαρμογές. Ανάλογα με τα εμπόδια, τους περιορισμούς και τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του ΦμεΑ&ΕΕΑ, μπορεί να οριστεί τρόπος εξέτασης διαφορετικός από αυτόν των υπόλοιπων φοιτητών/τριων, ενδεχομένως σε άλλη ημερομηνία και ώρα, αλλά εντός της ίδιας εξεταστικής περιόδου, με χρήση θεμάτων αντίστοιχης δυσκολίας και αφορώντα στην ίδια ύλη.

12.4.9 Οι εξατομικευμένες προσαρμογές και υπηρεσίες πρόσβασης για τη συμμετοχή στις εξετάσεις ενός/μία ΦμεΑ&ΕΕΑ, αλλά και για τη συμμετοχή του/ης στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθορίζονται με βάση τα δεδομένα της φόρμας ΚαΠ, την προσωπική του/ης συνέντευξη κατά τη διαδικασία εγγραφής του/ης στη ΜοΠρο, τη φύση των περιορισμών και των εμποδίων σε συνδυασμό με τις δυνατότητες του/ης ΦμεΑ&ΕΕΑ, καθώς και την Υποστηρικτική Τεχνολογία που χρησιμοποιεί. Επισημαίνεται ότι οι προσαρμογές και οι υπηρεσίες πρόσβασης για τη συμμετοχή στις εξετάσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ενδεχομένως να διαφέρουν από όσες ίσχυαν σε προηγούμενες βαθμίδες εκπαίδευσης, καθώς αυτή έχει διαφορετική δομή και απαιτήσεις και διέπεται από διαφορετικό, ειδικό νομοθετικό πλαίσιο.

12.4.10 Οι προσαρμογές και οι υπηρεσίες πρόσβασης για τη συμμετοχή στις εξετάσεις περιλαμβάνουν επιλογή μιας ή περισσοτέρων από τις ακόλουθες κύριες μεθόδους:

- διάθεση επιπλέον χρόνου εξέτασης
- εξέταση σε ξεχωριστό χώρο - παρουσία επιτηρητή -
- εξέταση σε προσβάσιμη αίθουσα
- εξέταση
- μετά το πέρας της εξέτασης, εάν ο/η διδάσκων/ουσα δεν είναι σε θέση να διαβάσει μέρος του γραπτού του/ης φοιτητή/τριας, να καλεί στο γραφείο του/ης -παρουσία ενός/μίας επιτηρητή/ήτριας- τον/ην ίδιο/α τον/η φοιτητή/τρια για να του/ης το διαβάσει εκείνος/η
- να αναγιγνώσκονται τα θέματα εξέτασης στον/η ΦμεΑ&ΕΕΑ
- να δίνονται διευκρινίσεις επί των θεμάτων εξέτασης ή να επαναδιατυπώνονται τα θέματα με αποκλειστικά κυριολεκτική χρήση γλώσσας
- να επιτρέπεται η χρήση ωτοασπίδων
- να μη λαμβάνονται υπόψη τα ορθογραφικά, γραμματικά ή συντακτικά λάθη, οι αναγραμματισμοί, η κακή οργάνωση του γραπτού, η κακογραφία
- να παρέχεται η δυνατότητα διαλειμμάτων για αισθητηριακή αποφόρτιση
- να παρέχεται η δυνατότητα διαλειμμάτων για ανάπαυση των άνω άκρων
- να παρέχεται η δυνατότητα διαλειμμάτων για λήψη φαρμάκων
- να παρέχεται η δυνατότητα διαλειμμάτων για υποχώρηση των συμπτωμάτων της πάθησης
- να παρέχεται η δυνατότητα διαλειμμάτων για χρήση τουαλέτας, εάν το απαιτεί η πάθηση του/ης φοιτητή/τριας
- σε περίπτωση γραφής των θεμάτων εξέτασης στον πίνακα, να βεβαιώνεται ο/η επιτηρητής/τρια ότι ο/η φοιτητής/τρια βλέπει καθαρά τα θέματα και τα έχει καταγράψει ολοκληρωμένα
- σε περίπτωση εκφώνησης των θεμάτων εξέτασης εντός του αμφιθεάτρου, να βεβαιώνεται ο/η διδάσκων/ουσα ότι ο/η φοιτητής/τρια έχει καταγράψει ολοκληρωμένα τα θέματα των εξετάσεων
- σε περίπτωση εξέτασης με παράδοση και παρουσίαση εργασίας, να αντικαθίστανται οι ομαδικές εργασίες από ατομικές
- σε περίπτωση εξέτασης με παράδοση και παρουσίαση εργασίας, να δίνεται παράταση στην υποβολή της εργασίας
- σε περίπτωση εξέτασης με παράδοση και παρουσίαση εργασίας, η τελευταία να παρουσιάζεται μόνο ενώπιον του/ης διδάσκοντα/ουσας
- σε περίπτωση προφορικής εξέτασης ή υποστήριξης εργασίας, ο/η φοιτητής/τριας να εξετάζεται χωρίς την παρουσία συμφοιτητών του/ης
- σε περίπτωση προφορικής εξέτασης ή υποστήριξης εργασίας, να επιτρέπεται η χρήση χαρτιού για την οργάνωση της απάντησης

• σε περίπτωση προφορικής εξέτασης, να δίνεται επιπλέον χρόνος προετοιμασίας των απαντήσεων

• σε περίπτωση προφορικής εξέτασης, να δίνονται οι ερωτήσεις σε γραπτή μορφή

• σε περίπτωση προφορικής εξέτασης, να επιτρέπονται διαλείμματα

• τα θέματα των γραπτών εξετάσεων να δίνονται σε προσβάσιμη μορφή (π.χ. braille, μεγαλοεκτύπωση, προσβάσιμο αρχείο docx). Η ΜοΠρο παρέχει στους/ις διδάσκοντες/ουσες οδηγίες παραγωγής των θεμάτων σε προσβάσιμη μορφή και με έγκαιρη προσυνεννόηση μπορεί να αναλάβει την εκτύπωσή τους εξασφαλίζοντας τη μη διαρροή τους

• χρήση αριθμομηχανής (βασικής ή επιστημονικής) για τη λύση πράξεων. Η αριθμομηχανή θα πρέπει να είναι ξεχωριστή μηχανή τσέπης και όχι κινητό τηλέφωνο

• χρήση ειδικά διαμορφωμένου εδράνου, σταθερού ή φορητού

• χρήση προσβάσιμου ηλεκτρονικού υπολογιστή σε αίθουσα Σταθμών Εργασίας ΑμεΑ βιβλιοθηκών του ΕΚΠΑ (https://access.uoa.gr/services/e-access/libraries/) (απαιτείται έγκαιρη κράτηση)

• χρήση προσβάσιμου φορητού ηλεκτρονικού υπολογιστή (όχι του προσωπικού του/ης ΦμεΑ&ΕΕΑ), ο οποίος διατίθεται από τη ΜοΠρο ειδικά για την εξέταση αυτή (απαιτείται έγκαιρη κράτησή του)

• χρήση Προσωπικής Υποστηρικτικής Τεχνολογίας

• χρήση σταθερού ηλεκτρονικού υπολογιστή του Τμήματος ή της Βιβλιοθήκης χωρίς σύνδεση στο διαδίκτυο

• χρήση της Υπηρεσίας Εθελοντικής Υποστήριξης

• χρήση της Υπηρεσίας Μεταφοράς της ΜοΠρο

• χρήση Υποστηρικτικής Τεχνολογίας της ΜοΠρο.

12.4.11 Στις περιπτώσεις που επιλεγεί η προφορική εξέταση ΦμεΑ σε μάθημα το οποίο εξετάζεται γραπτά για τους/ις υπόλοιπους/ες φοιτητές/τριες, θα πρέπει ο/η διδάσκων/ουσα να διασφαλίζει την αντικειμενικότητα του αποτελέσματος, π.χ. με τη συμμετοχή βοηθού ο/η οποίος/α καταγράφει τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις της εξέτασης.

12.4.12 Η διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν οι ΦμεΑ&ΕΕΑ για να λάβουν προσαρμογές και υπηρεσίες πρόσβασης για τη συμμετοχή τους στις αξιολογήσεις-εξετάσεις, αλλά και για τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

α) Εγγραφή του/ης ΦμεΑ&ΕΕΑ στη ΜοΠρο με συμπλήρωση και υποβολή της φόρμας ΚαΠ (https://access.uoa.gr/services/needs/). Στέλεχος της ΜοΠρο πραγματοποιεί συνάντηση-συνέντευξη (διά ζώσης ή εξ αποστάσεως) με τον/η ΦμεΑ&ΕΕΑ με σκοπό την εμβάθυνση στα δεδομένα της ΚαΠ, τον ενδελεχή εντοπισμό των λειτουργικών εμποδίων που αντιμετωπίζει κατά την εκπαιδευτική διαδικασία (συμμετοχή στα μαθήματα, εργαστήρια, κλινικές, κ.λπ.), καθώς και κατά τη συμμετοχή του/ης σε πάσης φύσεως αξιολογήσεις-εξετάσεις, σε συνδυασμό με τις δυνατότητες του/ης ΦμεΑ&ΕΕΑ και τη συζήτηση των πιθανών εύλογων προσαρμογών και υπηρεσιών πρόσβασης για τη συμμετοχή του/ης σε αυτές.

β) Η ΜοΠρο αποστέλλει με email στον/η Σύμβουλο Καθηγητή/ήτρια Προσβασιμότητας (ΣΚΠ) και στον/η ΦμεΑ&ΕΕΑ πρωτοκολλημένο "ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ" έγγραφο με τις προτάσεις προσωποποιημένων προσαρμογών και υπηρεσιών πρόσβασης για τη συμμετοχή του/ης στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις αξιολογήσεις-εξετάσεις.

γ) Ο/Η ΦμεΑ&ΕΕΑ σε συνάντηση (διά ζώσης ή εξ αποστάσεως) με τον/η ΣΚΠ οριστικοποιούν τις προσαρμογές και τις υπηρεσίες πρόσβασης στο πλαίσιο της συμμετοχής του/ης στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις εξετάσεις, με βάση την πρόταση της ΜοΠρο και τις ιδιαιτερότητες σπουδών στο Τμήμα φοίτησης.

δ) Ο/Η ΣΚΠ αποστέλλει με email τις οριστικές προσωποποιημένες προσαρμογές και υπηρεσίες πρόσβασης του προηγούμενου βήματος (γ) στον/η ΦμεΑ&ΕΕΑ με κοινοποίηση στη ΜοΠρο χρησιμοποιώντας τυποποιημένο έγγραφο της ΜοΠρο σε μορφή PDF με την ψηφιακή του/ης υπογραφή.

ε) Την πρώτη εβδομάδα μαθημάτων κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου ο/η ΦμεΑ&ΕΕΑ αποστέλλει στους/ις διδάσκοντες/ουσες των μαθημάτων που επέλεξε να παρακολουθήσει στο συγκεκριμένο εξάμηνο, με κοινοποίηση στον/η ΣΚΠ, email με το τυποποιημένο έγγραφο των προσαρμογών και υπηρεσιών πρόσβασης για τη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις εξετάσεις που έλαβε στο βήμα (δ).

στ) Τουλάχιστον πέντε ημέρες πριν από την έναρξη κάθε εξεταστικής περιόδου ο/η ΦμεΑ&ΕΕΑ αποστέλλει στους/ις διδάσκοντες/ουσες των μαθημάτων στις εξετάσεις των οποίων θα συμμετάσχει, με κοινοποίηση στον/η ΣΚΠ, email με το τυποποιημένο έγγραφο των προσαρμογών και υπηρεσιών πρόσβασης που έλαβε στο βήμα (δ).

ζ) Στην περίπτωση που οι προσαρμογές του/ης ΦμεΑ & ΕΕΑ απαιτούν την υποστήριξη της ΜοΠρο στις εξετάσεις (π.χ. δανεισμός Η/Υ, εκτύπωση θεμάτων σε προσβάσιμη μορφή, κ.λπ.) ο/η διδάσκων/ουσα αποστέλλει έγκαιρα με email σχετικό αίτημα στη ΜοΠρο.

12.4.13 Σε περιπτώσεις σοβαρών περιορισμών λειτουργικότητας και συμμετοχής, η ΜοΠρο μπορεί να διευκολύνει τον/η φοιτητή/τρια στη διαδικασία της παραγράφου 12.4.10.

12.4.14 Οι λεπτομέρειες της διαδικασίας των παραγράφων 12.4.10 και 12.4.11 ανάλογα και με τις μεθόδους προσαρμογών για κάθε ΦμεΑ&ΕΕΑ καθορίζονται από τη ΜοΠρο.

12.4.15 Τα μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και λοιποί διδάσκοντες/ουσες του ΕΚΠΑ, στο πλαίσιο των εκ του νόμου υποχρεώσεών τους, οφείλουν να εξασφαλίζουν την ισότιμη συμμετοχή κάθε ΦμεΑ&ΕΕΑ στην εκπαιδευτική διαδικασία και στις διαδικασίες αξιολόγησης-εξέτασης, μέσω των προβλεπόμενων στις παρούσες ρυθμίσεις προσαρμογών και υπηρεσιών πρόσβασης αλλά και μέσω της προβλεπόμενης σε αυτές διαδικασίας (παρ. 12.4.12).

12.5 Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριων των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

12.6 Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο/η διδάσκων/ουσα να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο/η ίδιος/α πρόσφορο, τον/η φοιτητή/τρια (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο/η διδάσκων/ουσα εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του/ης με τον/ην εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια.

12.7 Η επίδοση στα μαθήματα εκτιμάται με βαθμούς που δίνονται κατά τη διαδικασία ελέγχου των γνώσεων. Κάθε μάθημα, άσκηση, εργαστήριο, καθώς και η ΜΔΕ βαθμολογούνται αυτοτελώς. Η βαθμολογική κλίμακα ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου). Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροί του, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Κανονισμό του ΠΜΣ.

12.8 Η τελική βαθμολογία για κάθε μάθημα μπορεί να είναι αποτέλεσμα είτε μια συνολικής τελικής εξέτασης είτε συνεκτίμησης επιμέρους αξιολογήσεων (ίσης ή διαφορετικής βαρύτητας) που αντιστοιχούν σε επιμέρους πτυχές του διδακτικού έργου.

12.9 Η τελική βαθμολογία, καθώς και οι επιμέρους αξιολογήσεις μπορούν να προκύπτουν ως αποτέλεσμα γραπτών ή/και προφορικών ή/και πρακτικών εξετάσεων ή/και της όλης απόδοσης της συμμετοχής του/ης φοιτητή/τριας στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδίως από παρουσίαση εργασιών για ειδικά θέματα που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων και την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας και της επιστημονικής σκέψης του/ης φοιτητή/τριας.

12.10 Στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται άλλες μορφές αξιολόγησης, εκτός ή πέρα από την τελική εξέταση, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα ίσης πρόσβασης όλων των ενδιαφερομένων φοιτητών/τριών στα απαραίτητα μέσα. Για τους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

12.11 Σε περίπτωση που για τη διδασκαλία μαθήματος έχει διαιρεθεί το ακροατήριο σε τμήματα, λαμβάνεται μέριμνα για την ομοιομορφία της εξέτασης και των κριτηρίων αξιολόγησης.

12.12 Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών προσδιορίζει, στο μέτρο του δυνατού, το πρόγραμμα των γραπτών εξετάσεων στην αρχή κάθε εξαμήνου.

12.13 Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον/η διδάσκοντα/ουσα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και του Τμήματος μέσα σε τέσσερις (4) εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος. Σε περίπτωση που κατ’ επανάληψη σημειώνεται υπέρβαση του ανωτέρω ορίου από διδάσκοντα/ουσα, ο/η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ ενημερώνει σχετικά τη Συνέλευση του Τμήματος ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών.

12.14 Μαθήματα στα οποία κάποιος/α δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει. Ωστόσο το εργαστήριο ή η άσκηση που βαθμολογείται αυτοτελώς, κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται, εφόσον η παρακολούθηση αυτών κρίθηκε επιτυχής.

12.15 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφιλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/ης αρμόδιου/ας διδάσκοντα/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

12.16 Οι φοιτητές/τριες, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων, έχουν δικαίωμα, κατόπιν υποβολής γραπτού αιτήματος στη Γραμματεία του Τμήματος, να λαμβάνουν γνώση των γραπτών τους δοκιμίων με επίδειξη του γραπτού από τον αρμόδιο καθηγητή, ενώ δεν προβλέπεται η χορήγηση αντιγράφων.

12.17 Αν ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

12.18 Τα γραπτά φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του/ης υπεύθυνου/ης του μαθήματος για δύο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού τα γραπτά παύουν να έχουν ισχύ και με ευθύνη της Συνέλευσης του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών συντάσσεται σχετικό πρακτικό και καταστρέφονται - εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

12.19 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος.

Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου.

Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = \left(\Sigma_{k=1}^{N} ΒΜ_{κ}\ ΠΜ_{κ}\right)/ΣΠΜ$$

όπου:

Ν = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.

ΒΜκ= βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜκ = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών.

Άρθρο 13:
Δικαιώματα-Υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων

13.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους/ις φοιτητές/τριες του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

13.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (https://access.uoa.gr/).

13.3 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά.

13.4 Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών/τριων σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (https://www.career.uoa.gr/ypiresies/).

13.5 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Το Παράρτημα Διπλώματος υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του οικείου Τμήματος, καθώς και από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Έρευνας.

13.6 Εάν προβλέπεται η καταβολή τέλους φοίτησης-διδάκτρων, ορίζεται το ύψος τους ανά φοιτητή/τρια, ανά εξάμηνο, ανά ειδίκευση, για πλήρη και μερική φοίτηση. Τα τέλη φοίτησης υπολογίζονται σύμφωνα με τον ετήσιο προϋπολογισμό του ΠΜΣ, με κριτήριο την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του. Κάθε Σχολή/Τμήμα ορίζει κοστοστρεφώς τα τέλη φοίτησης και είναι εύλογο να υπάρχει διακύμανση τελών φοίτησης ανά ΠΜΣ. Το ύψος των τελών θα κρίνεται από την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

13.7 Η καταβολή των τελών φοίτησης πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριων από το αρμόδιο όργανο του ΠΜΣ, σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τις διατάξεις του ισχύοντος Κανονισμού του. Η καταβολή των τελών φοίτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά για όλους/ες τους/ις φοιτητές/τριες που υποβάλλουν αίτηση απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης σύμφωνα με το επόμενο άρθρο.

13.8 Τα ΠΜΣ του Ιδρύματος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κανονισμό του Προγράμματος, δύνανται να χορηγούν α) υποτροφίες αριστείας και βραβεία, με κριτήριο την επίδοση των φοιτητών/τριών στις σπουδές και την ατομική ή την οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση, με πλήρη ή μερική απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης και β) ανταποδοτικές υποτροφίες για την παροχή ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού, τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων του Τμήματος.

Κάθε είδους υποτροφίες, χρηματικά βραβεία και ανταποδοτικές υποτροφίες που χορηγούνται στο πλαίσιο του παρόντος, δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε φόρο, κράτηση, ασφαλιστική εισφορά και ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α’ 167). Κατά την πληρωμή δαπανών υποτροφιών και χρηματικών βραβείων δεν απαιτείται η προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας του δικαιούχου.

13.8.1 Υποτροφίες αριστείας

Τα ΠΜΣ δύνανται να χορηγούν υποτροφίες αριστείας. Για ΠΜΣ στα οποία εισάγονται λιγότεροι από 30 φοιτητές/τριες, χορηγούνται μέχρι δύο (2) υποτροφίες αριστείας. Για ΠΜΣ στα οποία εισάγονται περισσότεροι από 30 φοιτητές/τριες χορηγούνται μέχρι τρεις (3) υποτροφίες αριστείας. Οι υποτροφίες απαλλάσσουν τους δικαιούχους τους από τα τέλη φοίτησης του τελευταίου εξαμήνου διδασκαλίας μαθημάτων (πριν από το εξάμηνο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας).

Προϋποθέσεις

Υποψηφιότητα για υποτροφίες αριστείας μπορούν να καταθέσουν οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης. Οι υποψήφιοι/ες δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα ούτε να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Κριτήρια

- βαθμολογική επίδοση στα μαθήματα
- επιτυχής ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών.
- ατομικό και οικογενειακό εισόδημα

Σε περίπτωση ισοβαθμίας και σύμπτωσης εισοδήματος, γίνεται κλήρωση. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποποιηθεί την υποτροφία, παρέχεται στον/ην επόμενο/η στη σειρά κατάταξης.

Διαδικασία

Οι φοιτητές/τριες μετά την πρόσκληση υποβάλλουν αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος που έχει τη διοικητική υποστήριξη του ΠΜΣ με τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών εξετάζει τις υποψηφιότητες και αποφασίζει σχετικά.

13.8.2 Ανταποδοτικές υποτροφίες

Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών δύναται να χορηγεί έως τρεις (3) ανταποδοτικές υποτροφίες για διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών α’ κύκλου σε μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες ανάλογα με τον αριθμό εισακτέων του ΠΜΣ και τις οικονομικές δυνατότητες του Προγράμματος.

Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών/τριων α’ κύκλου, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

Για τη χορήγηση ανταποδοτικών υποτροφιών ισχύουν οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια και η διαδικασία της παραγράφου 8.1, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε ΠΜΣ και έπειτα από απόφαση της Συνέλευσης ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

Οι ώρες απασχόλησης των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και το ύψος των ανταποδοτικών υποτροφιών ορίζονται στον κανονισμό του κάθε ΠΜΣ. Το ανώτατο όριο του ποσού της ανταποδοτικής υποτροφίας δύναται να ανέρχεται, με απόφαση Συνέλευσης ή Επιτροπής, στο σύνολο των τελών φοίτησης.

Το κόστος των ανταποδοτικών υποτροφιών δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό έργων/προγραμμάτων, τα οποία χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς, διεθνείς

και ίδιους πόρους του άρθρου 230 του ν. 4957/2022, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων έργων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).

13.9 Σε περίπτωση που φοιτούν ταυτόχρονα σε ΠΜΣ του Ιδρύματος μέλη της ίδιας οικογένειας μέχρι β’ βαθμού συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας υπάρχει η δυνατότητα να παρέχεται μείωση στα καταβαλλόμενα τέλη φοίτησης κατά 50%.

13.10 Οι φοιτητές/τριες, με αίτησή τους και έπειτα από έγκριση της ΣΕ του ΠΜΣ, μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30) για εντατικά ΠΜΣ και για ΠΜΣ διάρκειας δύο εξαμήνων και εξήντα (60) για ΠΜΣ διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων (4) εξαμήνων. Τα ΠΜΣ μπορούν να παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

13.11 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν έως δύο (2) μαθήματα επιλογής από άλλο ΠΜΣ του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ, εφόσον το επιτρέπουν ο κανονισμοί των Προγραμμάτων και τα αρμόδια όργανα.

Άρθρο 14:
Απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης

14.1 Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης, όπου αυτά προβλέπονται, οι φοιτητές/τριες Π.Μ.Σ., οι οποίοι πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο Π.Μ.Σ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι/ες φοιτητές/τριες δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών/τριών που εισάγονται στο Π.Μ.Σ. ανά ακαδημαϊκό έτος.

14.2 Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Π.Μ.Σ. Η οικονομική κατάσταση υποψηφίου/ας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε Π.Μ.Σ.

14.3 Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

14.4 Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος σε περίπτωση μονοτμηματικού Π.Μ.Σ. ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικού ή διιδρυματικού Π.Μ.Σ. αντίστοιχα και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

14.5 Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

14.6 Τα μέλη των κατηγοριών ΕΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, που γίνονται δεκτά ως υπεράριθμα σύμφωνα με τη διάταξη 9.5γ του παρόντος κανονισμού απαλλάσσονται από την καταβολή διδάκτρων.

Άρθρο 15:
Προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του ΕΚΠΑ δύνανται να εγγραφούν σε ΠΜΣ του ιδίου ή άλλων ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 16:
Παράλληλη φοίτηση

Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ.

Άρθρο 17:
Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών

Η Συνέλευση του Τμήματος ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον κανονισμό του Προγράμματος,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες.

Άρθρο 18:
Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

18.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ, καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (όπου αυτή προβλέπεται). Η Συνέλευση ή η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ).

18.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/ης ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/ης στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

18.3 Το ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

18.4 Ο τύπος του ΔΜΣ ανά είδος ΠΜΣ είναι κοινός για όλα τα Τμήματα του ΕΚΠΑ και σχέδια τους παρουσιάζονται στο άρθρο 21 του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 19:
Ορκωμοσία

19.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η ορκωμοσία οργανώνεται από το οικείο ΠΜΣ και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του/ης Διευθυντή/τριας του ΠΜΣ, του/ης Κοσμήτορα/ος της Σχολής ή του/ης Προέδρου του Τμήματος ή του/ης Αναπληρωτή/τριας του και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του/ης Πρυτάνεως.

19.2 Αίτημα για τελετή ορκωμοσίας μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Κεντρικού κτηρίου εξετάζεται κατά περίπτωση από τον/ην Πρύτανη, βάσει εκτίμησης των εκάστοτε δυνατοτήτων και του αριθμού των ορκιζόμενων που θα δηλώνεται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ στη Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Έρευνας.

19.3 Εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης/απαλλαγή από ορκωμοσία

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το ΠΜΣ, σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης (απαλλαγή από ορκωμοσία). Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/ην Πρόεδρο του Τμήματος ή της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών.

Άρθρο 20:
Καθομολόγηση

20.1 Το κείμενο του όρκου για τους/ις αποφοίτους που αποκτούν ΔΜΣ έχει ως εξής:

«Τού Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών περί την … (Τίτλος ΠΜΣ), Ειδικεύσεως … (εφόσον υπάρχει) του Τμήματος… αξιωθείς/είσα/έντες, όρκον προ του Πρυτάνεως και του Προέδρου του Τμήματος…, ομνύω/ομεν και πίστιν καθομολογώ/ούμεν τήνδε.

Τής μέν επιστήμης ως οίόν τε μάλιστα εν τω βίω επιμελήσεσθαι καπί το τελειότερον αυτήν προαγαγείν πειράσεσθαι, πάν δε ποιήσειν προθύμως ό,τι αν μέλλη ες ευσέβειαν οίσειν και κόσμον ηθών και σεμνότητα τρόπων, μηδ’ εθελήσειν ταναντία ων αυτός/ή/οί γιγνώσκω/ομεν διδάσκειν μηδέ καπηλεύειν την επιστήμην.

Ταύτην την επαγγελίαν επιτελούντι/ούση/ούσιν, είη μοι/ημίν τον Θεόν αρωγόν κτήσασθαι εν τω βίω».

20.2 Για όσους δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και συνείδησης τους ως εξής:

«Τού Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών περί την… (Τίτλος ΠΜΣ) Ειδικεύσεως …. (εφόσον υπάρχει) του Τμήματος… αξιωθείς/είσα/έντες, παρέχω/ομεν κατά την εμήν/ημετέραν συνείδησιν προ του Πρυτάνεως και του Προέδρου του Τμήματος… διαβεβαίωσιν τήνδε. Τής μέν επιστήμης ως οίόν τε μάλιστα εν τω βίω επιμελήσεσθαι καπί το τελειότερον αυτήν προαγαγείν πειράσεσθαι, πάν δε ποιήσειν προθύμως ό,τι αν μέλλη ες ευσέβειαν οίσειν και κόσμον ηθών και σεμνότητα τρόπων, μηδ’ εθελήσειν ταναντία ων αυτός/ή/οί γιγνώσκω/ομεν διδάσκειν μηδέ καπηλεύειν την επιστήμην».

Άρθρο 21:
Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

21.1 Ο τίτλος του ΔΜΣ που διοργανώνεται από ένα Τμήμα υπογράφεται από τον/την Πρύτανη, τον/την Κοσμήτορα της Σχολής (σε περίπτωση μονοτμηματικής Σχολής) ή τον/την Πρόεδρο και τον/τη Γραμματέα του οικείου Τμήματος.

21.2 Σε περίπτωση Διατμηματικού, Διιδρυματικού και Κοινού ΠΜΣ, οι τίτλοι απονέμονται από τη Γραμματεία του Τμήματος που έχει τη γραμματειακή υποστήριξη και αναφέρουν όλα τα συνεργαζόμενα Τμήματα, Ιδρύματα και Ερευνητικά κέντρα.

21.3 Σε περίπτωση Διατμηματικού Π.Μ.Σ., ο τίτλος υπογράφεται από τον/την Πρύτανη, τον/τη Διευθυντή/τρια του ΠΜΣ και τον/τη Γραμματέα του Τμήματος που έχει τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

21.4 Σε περίπτωση Διιδρυματικού Π.Μ.Σ. που διοργανώνεται από Τμήμα του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με Τμήμα ή Τμήματα άλλων Α.Ε.Ι. ή/και με ερευνητικά κέντρα της ημεδαπής, ο τίτλος υπογράφεται από τον/την Πρύτανη του ΕΚΠΑ, τον/τη Διευθυντή/τρια του ΠΜΣ και τον/τη Γραμματέα του Τμήματος που έχει τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ., εκτός αν άλλως ορίζεται στο Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας.

21.5 Σε περίπτωση Κοινού ΠΜΣ που διοργανώνεται από Τμήμα του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με Τμήμα ή Τμήματα ομοταγών ιδρυμάτων ή/και με ερευνητικά κέντρα της αλλοδαπής, χορηγείται χωριστός τίτλος, εφόσον το σχετικό Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας δεν ορίζει διαφορετικά, ο οποίος υπογράφεται από τον/την Πρύτανη του ΕΚΠΑ, τον/τη Διευθυντή/τρια του ΠΜΣ και τον/τη Γραμματέα του Τμήματος που έχει τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

21.6 Ο τίτλος εκδίδεται στην ελληνική γλώσσα. Στην περίπτωση που ΠΜΣ έχει αποκλειστικά ως γλώσσα διδασκαλίας διάφορη της ελληνικής, ο τίτλος, καθώς και πάσης φύσεως πιστοποιητικά, έγγραφα και βεβαιώσεις εκδίδονται στην αγγλική γλώσσα.

21.7 Ο τίτλος του ΔΜΣ χορηγείται σε ένα πρωτότυπο σε περγαμηνή, που εκδίδεται με δαπάνη του ενδιαφερομένου. Το ποσόν της δαπάνης καθορίζεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Ιδρύματος.

21.8 Χρησιμοποιείται ενιαίος τύπος για το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, σύμφωνα με τα πρότυπα του Παραρτήματος Ι, όλα τα στοιχεία των οποίων (σχήμα και μέγεθος τίτλου, μέγεθος και διάταξη λογότυπου, κείμενο, αποστάσεις, γραμματοσειρά, κ.λπ.) είναι δεσμευτικά.

Άρθρο 22:
Αξιολόγηση ΠΜΣ

22.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

22.1.1 Τα Π.Μ.Σ. αξιολογούνται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που τα

διοργανώνει από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους/ις μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

22.1.2. Αν ένα Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών, σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

22.1.3 Στην περίπτωση κοινού ευρωπαϊκού προγράμματος συνεργασίας με χώρα του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, το Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (Σ.Α.Π.) της ΕΘ.Α.Α.Ε. δύναται να ορίσει ως φορέα πιστοποίησης του προγράμματος συνεργασίας τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό φορέα πιστοποίησης της χώρας του ιδρύματος που θα μετέχει στη συνεργασία και εφαρμόζει τα εκάστοτε ισχύοντα πρότυπα και τις κατευθύνσεις (Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διασφάλιση της Ποιότητας) που θέτει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (European Association for Quality Assurance in Higher Education-ENQA).

22.1.4 Κοινά Διεθνή Διιδρυματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, που οργανώνονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Πανεπιστήμιου Πολιτών CIVIS, δύνανται να πιστοποιούνται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Κατά την πιστοποίησή τους εφαρμόζονται τα πρότυπα ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, χωρίς την εφαρμογή πρόσθετων εθνικών κριτηρίων ποιότητας, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τη Διασφάλιση Ποιότητας των κοινών προγραμμάτων σπουδών (European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes). Δεν απαιτείται η πιστοποίηση Κ.Δ.Δ.Π.Σ., στα οποία συμμετέχει το ΕΚΠΑ, εφόσον έχουν πιστοποιηθεί από οποιαδήποτε Ευρωπαϊκή Αρχή Πιστοποίησης, μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (European Association for Quality Assurance in Higher Education).

22.2 Εσωτερική αξιολόγηση

22.2.1 Η εσωτερική αξιολόγηση των ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του ΠΜΣ και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ και με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του κάθε ΠΜΣ λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητές του.

22.2.2 Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης των ΠΜΣ περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του. Το Πρόγραμμα Σπουδών αξιολογείται συστηματικά σε συνεχή βάση με τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/ις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ.

22.2.3 Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης αποτυπώνονται σε ειδικό πρακτικό που συντάσσεται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π., στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά τα ευρήματα της αξιολόγησης, οι προτεινόμενες βελτιωτικές ενέργειες, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους, οι εμπλεκόμενοι σε αυτές και οι απαιτούμενοι πόροι.

22.2.4 Η διαδικασία αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της εσωτερικής αξιολόγησης ορίζεται στον οικείο Κανονισμό και αποβλέπει στη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών και των παροχών του προγράμματος, τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και της επάρκειας των πόρων και των υποδομών που απαιτούνται για την υλοποίησή του, και την ανατροφοδότηση των διδασκόντων ώστε να βελτιώσουν τη διδακτική του προσέγγιση.

22.2.5 Οι ετήσιες εσωτερικές εκθέσεις αξιολόγησης, οι δείκτες παρακολούθησης και οι σχετικοί πίνακες προβλέπεται να δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ, ώστε να διευκολύνεται η διαδικασία πληροφόρησης. Επιπροσθέτως όλοι οι εμπλεκόμενοι/ες στην υλοποίηση του ΠΜΣ θα ενημερώνονται, μέσω ειδικού κειμένου που θα στέλνεται στους λογαριασμούς του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου, για τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης, τις αλλαγές που επήλθαν στο ΠΜΣ ως αποτέλεσμα των συμπερασμάτων και των ενεργειών βελτίωσης που υιοθετήθηκαν και για την ετήσια στοχοθεσία του νέου έτους.

Β. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1: Οργάνωση Διδακτορικών Σπουδών

1.1 Οι διδακτορικές σπουδές, που αποτελούν τον τρίτο κύκλο σπουδών, οργανώνονται από τα Τμήματα του Ιδρύματός μας, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, του παρόντος Κανονισμού και του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών που οφείλει να καταρτίσει το κάθε Τμήμα.

1.2 Τα προγράμματα σπουδών γ’ κύκλου αποσκοπούν στην προαγωγή της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και στην ουσιαστική συνεισφορά στην εξέλιξη της γνώσης τουλάχιστον σε έναν (1) επιστημονικό κλάδο και οδηγούν στην απόκτηση διδακτορικού διπλώματος μετά την εκπόνηση και την επιτυχή υποστήριξη διδακτορικής διατριβής. Περιλαμβάνουν την υποχρεωτική εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε αντικείμενο που σχετίζεται με την επιστημονική περιοχή του Τμήματος και δύνανται να περιλαμβάνουν αυτοτελές πρόγραμμα μαθημάτων διδακτορικών σπουδών, το οποίο συνίσταται στην παρακολούθηση και επιτυχή περάτωση ολοκληρωμένου κύκλου μαθημάτων ή άλλων εκπαιδευτικών ή ερευνητικών δραστηριοτήτων, που αντιστοιχούν κατ’ ελάχιστον σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες [European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)]. Στον Κανονισμό διδακτορικών Σπουδών κάθε Τμήματος ορίζονται τα ανωτέρω.

1.3 Προγράμματα σπουδών τρίτου κύκλου για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη διοργανώνονται από ένα Τμήμα Α.Ε.Ι. σε συνεργασία με ένα (1) ή περισσότερα Τμήματα του ιδίου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, την Ακαδημία Αθηνών, με ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α’ 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, καθώς και με Ιδρύματα της αλλοδαπής. Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του ν. 3696/2008 (Α’ 177). Στο Παράρτημα V παρατίθεται σχέδιο ειδικού πρωτοκόλλου συνεργασίας για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη σε συνεργασία με φορείς ημεδαπής.

Μεταξύ των συνεργαζόμενων φορέων καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ), το οποίο εγκρίνεται από τις Συγκλήτους των πανεπιστημίων και τα αρμόδια όργανα διοίκησης των άλλων φορέων.

Ειδικά στις περιπτώσεις συνεργασίας με άλλα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, καθώς και με αναγνωρισμένα ιδρύματα της αλλοδαπής, η επιτυχής ολοκλήρωση του κοινού προγράμματος διδακτορικών σπουδών του παρόντος δύναται να οδηγεί στην απονομή ενός ενιαίου τίτλου σπουδών από τα συνεργαζόμενα ιδρύματα, σύμφωνα με το ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας, το οποίο καταρτίζεται από τα συνεργαζόμενα Τμήματα και εγκρίνεται με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Ε.Ι..

Στο Παράρτημα IV παρατίθεται σχέδιο συμφωνίας για οργάνωση προγραμμάτων διδακτορικών σπουδών και σχέδιο πρωτοκόλλου εκπόνησης διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη στο πλαίσιο της συμμαχίας CIVIS .

1.4 **Βιομηχανικά διδακτορικά**: Υποψήφιοι/ες που πληρούν τις προϋποθέσεις εγγραφής σε προγράμματα διδακτορικών σπουδών, δύνανται να υποβάλουν αίτηση για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε συνεργασία με επιχείρηση ή βιομηχανία, που εδρεύει ή παράρτημά της λειτουργεί στην ημεδαπή, η οποία αφορά στη διεξαγωγή βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Με πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ του Ιδρύματος, της συνεργαζόμενης επιχείρησης ή βιομηχανίας και του/ης υποψήφιου/ας διδάκτορα/ος, το οποίο εγκρίνεται από τη Σύγκλητο του Ιδρύματος, κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζονται οι

ειδικότεροι όροι συνεργασίας για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στην επιχείρηση ή τη βιομηχανία και την εξαγωγή των ερευνητικών αποτελεσμάτων, τη χρήση υποδομών του εξοπλισμού του Ιδρύματος, αν η έρευνα διεξάγεται εντός του πανεπιστημίου τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα κάθε συμβαλλόμενου μέρους, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού ή Οδηγού Μεταφοράς Τεχνολογίας, επί του έργου που διεξάγεται κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις εκπόνησης των ως άνω διδακτορικών, η συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς για την εκπόνηση της διδακτορικής έρευνας σε αυτούς, οι όροι και η δυνατότητα εκπροσώπησης του φορέα στην τριμελή ή/και επταμελή επιστημονική επιτροπή ορίζονται στον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος του ΕΚΠΑ ή τον Οδηγό Μεταφοράς Τεχνολογίας.

Στο παράρτημα VI παρατίθεται σχέδιο πρωτοκόλλου συνεργασίας.

ΑΡΘΡΟ 2: Όργανα

2.1 Αρμόδια όργανα για την οργάνωση και τη λειτουργία-των Διδακτορικών Σπουδών είναι η Σύγκλητος και η Συνέλευση του Τμήματος.

2.2 Η Γραμματεία του Τμήματος υποστηρίζει γραμματειακά και διοικητικά τις διδακτορικές σπουδές (προκήρυξη, εγγραφές, τήρηση αρχείου κ.ά.).

ΑΡΘΡΟ 3: Προκήρυξη θέσεων υποψηφίων διδακτόρων

3.1 Τα Τμήματα μπορούν είτε να υιοθετήσουν τη διαδικασία προκήρυξης ή πρόσκλησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, είτε να δέχονται αιτήσεις σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους ή καθ’ όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

3.2 Οι προκηρύξεις και οι προσκλήσεις αφορούν συγκεκριμένο Τμήμα, δημοσιοποιούνται και αναρτώνται στους διαδικτυακούς τόπους του Τμήματος και του Ιδρύματος.

3.3 Οι προϋποθέσεις, οι όροι, οι προθεσμίες και οι διαδικασίες κατάθεσης υποψηφιοτήτων και επιλογής υποψήφιων διδακτόρων, καθώς και πρόσθετες υποχρεώσεις αυτών, ρήτρες, παραδοτέα, μνημονεύονται ρητά στις σχετικές προκηρύξεις και προσκλήσεις και στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του κάθε Τμήματος.

3.4 Ο ανώτατος αριθμός υποψηφίων διδακτόρων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των μελών ΔΕΠ, τον μέγιστο αριθμό διδακτορικών διατριβών που δύναται να επιβλέπει το ίδιο μέλος ΔΕΠ, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διδακτόρων από την αγορά εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 4: Επιλογή υποψηφίων διδακτόρων

4.1 Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εγγραφή σε πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών έχει όποιος είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος που έχει χορηγηθεί από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή απόφοιτος προπτυχιακού προγράμματος σπουδών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αλλοδαπής, η επιτυχής ολοκλήρωση του οποίου οδηγεί στη χορήγηση ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Με τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του κάθε Τμήματος/Σχολής δύναται να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα σχετικά με τις προϋποθέσεις υποβολής αίτησης για την εγγραφή σε πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών και την αξιολόγηση των υποψηφίων που δεν είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος.

4.2 Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδακτόρων ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών που έχει καταρτίσει το κάθε Τμήμα.

ΑΡΘΡΟ 5: Επίβλεψη διδακτορικής διατριβής

5.1 Ορισμός Επιτροπών

Ο ορισμός του/της επιβλέποντος/ουσας, των μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και των μελών της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και τον Κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

5.2 Αντικατάσταση μελών Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής

Αν κάποιο από τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, συμπεριλαμβανομένου του/ης επιβλέποντος/ουσας, εκλείψει ή αδυνατεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά του/ης, έπειτα από αίτημα του/ης ίδιου/ας ή του/ης υποψήφιου/ας διδάκτορα/ος, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ορίζεται αντικαταστάτης/τρια του έως την ολοκλήρωση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

5.3 Μετακίνηση/συνταξιοδότηση Επιβλέποντος/ουσας

Αν ο/η επιβλέπων/ουσα ή μέλος της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής μετακινηθεί σε άλλο Τμήμα του ιδίου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή αφυπηρετήσει, δύναται να συνεχίσει να κατέχει την ιδιότητα του/ης επιβλέποντος/ουσας της διδακτορικής διατριβής, εφόσον συναινεί, και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα που ξεκίνησε η εκπόνηση της διατριβής.

5.4 Ο μέγιστος αριθμός διδακτορικών διατριβών που δύναται να επιβλέπει το ίδιο μέλος ΔΕΠ ορίζεται στον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

5.5 Τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής δύνανται, εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών, τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, να διατηρήσουν την ιδιότητά τους ως μέλη της εν λόγω επιτροπής, καθώς και να συμμετέχουν στην επταμελή εξεταστική επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 6: Χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής

6.1 Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος δεν δύναται να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

6.2 Ως ανώτατη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της διδακτορικής διατριβής ορίζονται τα έξι (6) ημερολογιακά έτη.

6.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να παρατείνεται η ανώτατη χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, κατόπιν αιτήματος του/ης υποψήφιου/ας διδάκτορα/ος και σύμφωνης γνώμης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής για σπουδαίο λόγο. Η ανώτατη χρονική διάρκεια της παράτασης και τα ειδικότερα θέματα σχετικά με το δικαίωμα παράτασης της χρονικής διάρκειας εκπόνησης διδακτορικής διατριβής καθορίζονται στον Κανονισμό διδακτορικών σπουδών του Τμήματος.

6.4 Ο/Η Υ.Δ. μπορεί, εφόσον δεν έχει υπερβεί την ανώτατη χρονική διάρκεια σπουδών, να ζητήσει, με επαρκώς αιτιολογημένη αίτησή του/ης, αναστολή σπουδών μέχρι έως και δύο (2) έτη συνολικά. Ο χρόνος της αναστολής φοίτησης δεν προσμετράται στη μέγιστη διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής.

ΑΡΘΡΟ 7: Δικαιώματα και υποχρεώσεις υποψηφίων διδακτόρων

7.1 Οι διδακτορικές σπουδές προσφέρονται δωρεάν.

7.2 Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες έχουν τα δικαιώματα των φοιτητών/τριών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και κάθε άλλο δικαίωμα που ορίζεται από τον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

7.3 Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες δύνανται να συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα/προγράμματα του ΕΚΠΑ.

7.4 Υποτροφίες

Το ΕΚΠΑ δύναται να παρέχει υποτροφίες σε υποψήφιους/ες διδάκτορες με κριτήρια αριστείας και σκοπό την επιβράβευσή τους, όπως επίσης και ανταποδοτικές υποτροφίες για παροχή έργου ή για συμμετοχή σε ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα.

Οι υποτροφίες μπορούν να καλύπτονται είτε από τα αποθεματικά του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας είτε από πόρους αυτοχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΚΠΑ, είτε από χρηματοδοτήσεις ερευνητικών ή/και αναπτυξιακών προγραμμάτων, είτε από χορηγίες, είτε από δωρεές νομικών και φυσικών προσώπων, είτε από πόρους των Τμημάτων.

Οι υποψήφιοι/ες:

- πρέπει να έχουν ολοκληρώσει το 1^{ο} ή το 2^{ο} ή το 3^{ο} έτος διδακτορικών σπουδών,

- δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ούτε και να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Έπειτα από πρόσκληση, οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες, που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις, υποβάλλουν αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά για χορήγηση υποτροφίας.

Ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης των υποτροφιών ορίζονται τα όργανα που είναι αρμόδια για τη διαδικασία επιλογής των υποτρόφων (π.χ. Επιτροπή Ερευνών, Συνέλευση Τμήματος κ.λπ.)

7.4.1 Υποτροφίες αριστείας

Προβλέπονται υποτροφίες με σκοπό την επιβράβευση υποψήφιων διδακτόρων με εξαιρετική επίδοση στην έρευνά τους. Ο ανώτατος αριθμός υποτροφιών ορίζεται από τα αρμόδια όργανα ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης (ΕΛΚΕ, Συνέλευση Τμήματος, κ.λπ.).

Κριτήρια επιλογής για υποτροφίες αριστείας

- Έκθεση προόδου/εισήγηση από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή

- Ερευνητικό έργο

- Δημοσιεύσεις

- Συμβολή στο εκπαιδευτικό/εργαστηριακό/ερευνητικό έργο του Τμήματός τους

- Ατομική ή οικογενειακή οικονομική κατάσταση

7.4.2 Ανταποδοτικές υποτροφίες

Για τους/ις υποψήφιους/ες διδάκτορες προβλέπονται ανταποδοτικές υποτροφίες για την παροχή ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού, τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων του Τμήματος. Το κόστος των υποτροφιών δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό έργων/προγραμμάτων τα οποία χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς, διεθνείς και ίδιους πόρους του άρθρου 230 του ν. 4957/2022, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων έργων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).

Υποχρεώσεις υποτρόφου

Ο/Η υπότροφος οφείλει:

- να προσφέρει εργασία από σαράντα (40) ώρες έως ογδόντα (80) ώρες μηνιαίως στη Σχολή ή στο Τμήμα όπου είναι εγγεγραμμένος/η, εφόσον του/της ζητηθεί,

- να τηρεί τα οριζόμενα από τη Σχολή ή το Τμήμα σχετικά με την παρουσία του/της,

- να τηρεί τις προθεσμίες για την κατάθεση όλων των δικαιολογητικών απόδοσης της υποτροφίας.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί συμπεριφορά ασυμβίβαστη με την ιδιότητα του/της υποτρόφου, τα αρμόδια όργανα διακόπτουν άμεσα την υποτροφία.

Διαδικασία χορήγησης

Η υποτροφία καταβάλλεται μηνιαίως στο/στη δικαιούχο, έπειτα από γραπτή βεβαίωση, στην οποία αναγράφεται ο ακριβής αριθμός ωρών παρουσίας.

Η βεβαίωση υπογράφεται από τον/την Κοσμήτορα της Σχολής ή τον/την Πρόεδρο του Τμήματος όπου φοιτά ο/η υπότροφος και σφραγίζεται από τη Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος.

Κριτήρια επιλογής για ανταποδοτικές υποτροφίες

- Έκθεση προόδου/εισήγηση από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή

- Ερευνητικό έργο

- Δημοσιεύσεις

- Συμβολή στο εκπαιδευτικό/εργαστηριακό/ερευνητικό έργο του Τμήματός τους

- Ατομική ή οικογενειακή οικονομική κατάσταση

- Κοινωνικά κριτήρια (όπως ορφανοί, πολύτεκνοι, τρίτεκνοι, σοβαροί λόγοι υγείας, ΑΜΕΑ, μονογονεϊκή οικογένεια, αδέλφια φοιτητές σε άλλη πόλη κ.ά.)

Το ανώτατο ύψος των ανταποδοτικών υποτροφιών ανέρχεται στα 650€ για 80 ώρες.

7.5 Στους υποψήφιους/ες διδάκτορες, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, δύναται να ανατεθεί επικουρικό διδακτικό έργο με ωριαία αντιμισθία σε προγράμματα σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου.

Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

Το ανώτατο όριο ωριαίας αντιμισθίας, το οποίο βαρύνει αποκλειστικά ιδιωτικούς, ιδίους και διεθνείς πόρους του Ιδρύματος, είναι 8,12 €/ώρα.

7.6 Επιπλέον οι Υ.Δ., σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και όσα ορίζονται στους Κανονισμούς διδακτορικών σπουδών των Τμημάτων:

- Έχουν τη δυνατότητα διεξαγωγής μέρους της έρευνάς τους σε άλλο ίδρυμα, ινστιτούτο ή ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

- Ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε συνέδρια, ημερίδες κ.ά. τόσο στην ημεδαπή όσο και στην αλλοδαπή.

7.7 Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- υποχρεούνται σε ανανέωση εγγραφής ανά ακαδημαϊκό έτος.

- υποβάλλουν εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα προόδου της διατριβής τους σε ετήσια βάση προς την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή και παρουσιάζουν προφορικά την πρόοδο αυτής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του Τμήματος.

- συνεργάζονται με τον/ην επιβλέποντα/ουσα και τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής για την υποστήριξη της εκπόνησης της διατριβής τους.

- παρέχουν επικουρικό διδακτικό έργο σύμφωνα με τις ανάγκες των προγραμμάτων πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών του Τμήματος, κατόπιν υπόδειξης του επιβλέποντος.

- πριν από την υποστήριξη της διδακτορικής τους διατριβής, υποβάλουν στη Γραμματεία του Τμήματος, σε ηλεκτρονική μορφή, εργασίες τους που έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά (ελληνικά και διεθνή), πρακτικά συνεδρίων, βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων και πλατφόρμες (Academia, Google Scholar, Scopus, κ.λπ.). Η δημοσίευση πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διατριβής, δηλαδή από την εγγραφή του υποψήφιου διδάκτορα έως και την 31η/12 του έτους ολοκλήρωσης της διατριβής του. Κάθε Τμήμα πρέπει να δημιουργήσει ένα ηλεκτρονικό αποθετήριο, όπου οι ΥΔ θα ανεβάζουν τις εργασίες τους πριν από την υποστήριξη της διατριβής.

- κάθε άλλη υποχρέωση που ορίζεται από τον κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 8: Εκπόνηση διδακτορικής διατριβής

8.1 Αλλαγή τίτλου/θέματος διδακτορικής διατριβής

Ο τίτλος της διδακτορικής διατριβής δύναται να τροποποιηθεί μερικώς για επιστημονικούς λόγους, με τη σύμφωνη γνώμη του/ης επιβλέποντος/ουσας, ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση του/της Υ.Δ. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η αίτηση τροποποίησης μπορεί να υποβληθεί μέχρι την κατάθεση της εισηγητικής έκθεσης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

Όταν το θέμα της διδακτορικής διατριβής αλλάζει πλήρως, ο/η Υ.Δ. έχει το δικαίωμα να καταθέσει εκ νέου αίτηση και προσχέδιο. Στη συνέχεια ακολουθούνται οι διαδικασίες επιλογής και επίβλεψης που προβλέπονται στον Κανονισμό του Τμήματος, χωρίς να προσμετράται ο χρόνος που έχει ήδη παρέλθει.

8.2 Γλώσσα συγγραφής Διδακτορικής Διατριβής

Η Διδακτορική Διατριβή συντάσσεται σε γλώσσα που αποφασίζει η Συνέλευση του Τμήματος, η οποία λαμβάνει υπόψη τη γλώσσα συγγραφής που έχει προτείνει ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας στην αίτησή του/της. Σε περίπτωση που η γλώσσα της διατριβής είναι διάφορη της ελληνικής, πρέπει να υποβάλλεται εκτενή περίληψη στην ελληνική γλώσσα.

8.3 Οδηγίες συγγραφής διδακτορικής διατριβής

Στο εσώφυλλο κάθε κατατιθέμενης και εγκρινόμενης διδακτορικής διατριβής, μνημονεύεται, σε εμφανές σημείο, η σύνθεση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, καθώς και της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής της διδακτορικής διατριβής.

Περαιτέρω οδηγίες συγγραφής διδακτορικής διατριβής ορίζονται στον οικείο Κανονισμό διδακτορικών σπουδών ή/και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του οικείου Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 9: Κρίση διδακτορικής διατριβής

9.1 Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της Διδακτορικής Διατριβής, η κρίση της γίνεται από επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

9.2 Σε περίπτωση έγκρισης, η επταμελής εξεταστική επιτροπή αξιολογεί τη Διδακτορική Διατριβή με τους βαθμούς ΚΑΛΩΣ, ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ ή ΑΡΙΣΤΑ. Υπάρχει δυνατότητα, έπειτα από απόφαση της Επιτροπής, να απονέμεται, λόγω εξαιρετικής ποιότητας της διδακτορικής διατριβής, ο διδακτορικός τίτλος με τη μνεία «Άριστα μετ’ επαίνου».

Η Εξεταστική Επιτροπή, με ομοφωνία των επτά μελών της, μπορεί να απονείμει εύφημο μνεία «Μετ’ Επαίνου» σε διατριβή που βαθμολογήθηκε με Άριστα. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται σύντομη δικαιολογητική έκθεση, που υπογράφεται από όλα τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής και συνοδεύει την ανάρτηση της διατριβής στον διαδικτυακό τόπο του οικείου ιδρύματος.

9.3 Με την ημερομηνία έγκρισης της διδακτορικής διατριβής από την επταμελή εξεταστική επιτροπή αποκτάται η ιδιότητα του διδάκτορα. Η αναγόρευση από τη Συνέλευση του Τμήματος έχει βεβαιωτικό χαρακτήρα.

ΑΡΘΡΟ 10: Αναγόρευση-Καθομολόγηση διδακτόρων

10.1 Η διαδικασία που ακολουθείται πριν από την αναγόρευση του/της Υ.Δ. σε διδάκτορα περιλαμβάνει:

α) Αίτηση υποψηφίου για αναγόρευση-καθομολόγηση

β) Κατάθεση διατριβής στη Γραμματεία του Τμήματος σε ψηφιακή μορφή

γ) Κατάθεση διατριβής στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ"

δ) Κατάθεση διατριβής στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

10.2 Η διαδικασία αναγόρευσης, καθομολόγησης και απονομής του Διδακτορικού Διπλώματος γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος.

10.3 Το κείμενο του/της Κοσμήτορα ή του/της Προέδρου για την αναγόρευση των διδακτόρων έχει ως εξής:

Ὁ/Ἡ... πτυχιοῦχος... τοῦ Πανεπιστημίου... συνέταξε διατριβήν, ἧς ἡ ἐπιγραφὴ... ἥπερ ταῖς ἀναγνούσαις καθηγητρίαις καὶ τοῖς ἀναγνοῦσι καθηγηταῖς ἐμμελῶς ἔχειν ἔδοξεν, ὑπέστη δ' εὐδοκίμως τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις.
Ἐρωτῶ οὖν τὸ Τμῆμα εἰ, ταῦθ' ἱκανὰ ποιούμενον τεκμήρια τῆς τοῦ/τῆς ὑποψηφίου ἐπιστημονικῆς παιδείας, ἐπιδοκιμάζει αὐτὸν εἰς τοὺς διδάκτορας.
Ἐρωτῶ δὲ καὶ τόν/τήν Πρύτανιν/Κοσμήτορα εἰ τῇ τοῦ Τμήματος συναινεῖ γνώμῃ.
(Σε περίπτωση απουσίας Πρύτανη ή Κοσμήτορα, ο Πρόεδρος λέει:
Οἶδα δέ καί τόν/τήν Πρύτανιν/Κοσμήτορα τῇ τοῦ Τμήματος συναινεῖ γνώμῃ.)
Καθομολόγησον δὴ ἅπερ ὁ νόμος δημοσίᾳ καθομολογεῖν κελεύει τὰς τὸ διδακτορικόν μετιούσας καὶ τοὺς τὸ διδακτορικὸν μετιόντας ἀξίωμα.

[ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΑΝΑΓΟΡΕΥΟΜΕΝΟΥ]

Ἐπειδήπερ οὐ μόνον ἐν ταῖς εἰθισμέναις δοκιμασίαις τῆς σεαυτοῦ/ῆς ἐπιστήμης ἔλεγχον παρέσχες σαφέστατον, ἀλλὰ καὶ τῇ διατριβῇ, ἣν φιλοπονήσας/σασα προσήνεγκας τῷ Τμήματι Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας, ἄξιον/άξίαν ἀπέφηνας σεαυτὸν/ὴν τοῦ διδακτορικοῦ ἀξιώματος, κἀπὶ τούτοις τὸ μὲν Τμῆμα ἐδοκίμασέ σε κατὰ τὰ νόμιμα, ὁ/ἡ δὲ Πρύτανις/Κοσμήτωρ τῇ τούτου δοκιμασίᾳ ἐπένευσε, διὰ ταῦτα ἐγώ,..., νῦν δὲ τῆς Σχολῆς τῶν Φιλοσόφων Κοσμήτωρ/τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας Πρόεδρος, χρώμενος/χρωμένη τῇ δυνάμει ἣν παρὰ τῶν Πανεπιστημιακῶν νόμων καὶ τοῦ Τμήματος ἔχω λαβών/λαβοῦσα, σὲ ... ὑποψήφιον/ηφίαν ὄντα/οὖσαν τῆς ἐν τῷ Τμήματι διδακτορίας, Διδάκτορα τῆς ... δημοσίᾳ ἀναγορεύω καὶ πάσας σοὶ ἀπονέμω τὰς προνομίας τὰς τῷ Πανεπιστημιακῷ τούτῳ ἀξιώματι παρεπομένας, συνθιασώτην/τριαν δὲ καὶ ἑταῖρον προσαγορεύων/ουσα, τῆς ἐπιστήμης φιλοτίμως διὰ παντὸς τοῦ βίου ἀντέχεσθαι παραινῶ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ .....

Ὁ/Ἡ Πρύτανις / Ὁ/Ἡ Κοσμήτωρ — Ὁ/Ἡ Κοσμήτωρ ή Ὁ/Ἡ Πρόεδρος

Καθηγητής/Καθηγήτρια — Καθηγητής/Καθηγήτρια

10.4 Το κείμενο του όρκου για τους διδάκτορες έχει ως εξής:

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ
τῆς ... Σχολῆς/τού Τμήματος...

Ἐπειδὴ τό Τμήμα ... τῆς διασήμου τῶν ... Σχολή, τοῦ/τῆς Πρυτάνεως ἐπινεύοντος/ευούσης, εἰς τοὺς ἑαυτῆς διδάκτορας ἠξίωσε δοκιμάσαι με, αὐτῇ τε καὶ τῇ Πρυτανείᾳ δημοσίᾳ πίστιν δίδωμι τήνδε:

Τῆς μὲν ἐπιστήμης ὡς οἷόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι κἀπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν καὶ ἀγλαΐσαι ἀεὶ πειράσεσθαι, μηδὲ χρήσεσθαι ταύτῃ ἐπὶ χρηματισμῷ ἢ κενοῦ κλέους θήρᾳ, ἀλλ’ ἐφ' ᾧ ἂν τῆς θείας ἀληθείας τὸ φῶς προσωτέρω διαχεόμενον ἀεὶ πλείοσιν ἐπαυγάζῃ, πᾶν δὲ ποιήσειν προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ ἐς εὐσέβειαν οἴσειν καὶ κόσμον ἠθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων, μηδὲ τῆς τῶν ἄλλων διδασκαλίας σὺν ἀβελτερίᾳ κατεπιχειρήσειν ποτὲ κενοσόφως περπερευόμενος/ευομένη καὶ τὰ ἐκείνοις δεδογμένα κατασοφιστεύειν πειρώμενος/ωμένη, μηδ' ἐθελήσειν τἀναντία ὧν αὐτὸς/ὴ γιγνώσκω διδάσκειν, μηδὲ καπηλεύειν τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ τῶν Μουσῶν θιασώτου αἰσχύνειν τῇ τῶν ἠθῶν ἀκοσμίᾳ.

Ταύτην μοι τὴν ἐπαγγελίαν ἐπιτελοῦντι εἴη μοι τὸν Θεὸν ἀρωγὸν κτήσασθαι ἐν τῷ βίῳ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ ...

Ὁ/Ἡ Πρύτανις
Καθηγητής/Καθηγήτρια

Ὁ/Ἡ Κοσμήτωρ ἡ Ὁ/Ἡ Πρόεδρος
Καθηγητής/Καθηγήτρια

10.5 Για όσους/ες δεν επιθυμούν να δώσουν όρκο θρησκευτικού τύπου επιτρέπεται απλή επίκληση της τιμής και συνείδησης τους ως εξής:

Ἐπειδὴ τό Τμήμα ... τῆς διασήμου τῶν ... Σχολή, τοῦ/τῆς Πρυτάνεως ἐπινεύοντος/ευούσης εἰς τούς ἑαυτῷ διδάκτορας ἠξίωσε δοκιμάσαι με, αὐτῷ τε καί τῇ Πρυτανείᾳ δημοσίαν πίστιν δίδωμι τήνδε:

Τῆς μέν ἐπιστήμης ὡς οἷόν τε μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ἐπιμελήσεσθαι, κἀπὶ τὸ τελειότερον αὐτὴν προαγαγεῖν καὶ ἀγλαΐσαι ἀεὶ πειράσεσθαι, μηδὲ χρήσεσθαι ταύτῃ ἐπὶ χρηματισμῷ ἢ κενοῦ κλέους θήρα ἀλλ’ ἐφ’ ᾧ ἂν τῆς ἀληθείας τὸ φῶς, προσωτέρω διαχεόμενον, ἀεὶ πλείοσιν ἐπαυγάζῃ. πᾶν δὲ ποιήσειν προθύμως ὅ,τι ἂν μέλλῃ ἐς εὐσέβειαν οἴσειν καὶ κόσμον ἠθῶν καὶ σεμνότητα τρόπων, μηδὲ τῆς τῶν ἄλλων διδασκαλίας σὺν ἀβελτηρίᾳ κατεπιχειρήσειν ποτέ, κενοσόφως περπερευόμενος/ομένη, καὶ τὰ ἐκείνοις δεδογμένα κατασοφιστεύειν πειρώμενος/ωμένη, μηδ’ ἐθελήσειν τἀναντία ὧν αὐτὸς/ὴ γιγνώσκω διδάσκειν, μηδέ καπηλεύειν τήν ἐπιστήμην, καί τό ἀξίωμα τοῦ τῶν Μουσῶν θιασώτου αἰσχύνειν τῇ τῶν ἠθῶν ἀκοσμίᾳ.

10.6 Χρησιμοποιείται ενιαίος τύπος για το Διδακτορικό Δίπλωμα, σύμφωνα με τα πρότυπα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ, όλα τα στοιχεία των οποίων (σχήμα και μέγεθος τίτλου, μέγεθος και διάταξη λογότυπου, κείμενο, αποστάσεις, γραμματοσειρά, κ.λπ.) είναι δεσμευτικά.

ΑΡΘΡΟ 11: Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλα συναφή

11.1 Ο/Η συγγραφέας της διδακτορικής διατριβής είναι ο/η δικαιούχος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, του περιεχομένου της διατριβής του/της, σύμφωνα με τον Ν. 2121/1993, όπως ισχύει.

11.2 Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. ευρεσιτεχνίες), που ενδεχομένως προκύψουν από τα αποτελέσματα της έρευνας της διδακτορικής διατριβής και μόνο, ανήκουν στον/στη διδάκτορα/ουσα, στον/την Επιβλέποντα/ουσα Καθηγητή/τρια και στο ΕΚΠΑ, κατά τα νόμιμα ποσοστά. Μπορεί δε, να ανήκουν και σε μέλη της ερευνητικής ομάδας τα οποία έχουν συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία και την αξιοποίηση των παραπάνω ερευνητικών αποτελεσμάτων.

11.3 Για τα θέματα αυτά μπορεί να υπογραφεί σύμβαση μεταξύ των μερών σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας.

ΑΡΘΡΟ 12: Διαγραφή υποψηφίων διδακτόρων

Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος αποφασίζει, έπειτα από εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, τη διαγραφή υποψηφίου/ας διδάκτορα/ος:

α) εφόσον δεν ανανεώσει την ετήσια εγγραφή του/της

β) εφόσον υπερβεί τη μέγιστη χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία

γ) κατόπιν αιτήσεως του/ης υποψηφίου/ας διδάκτορα/ος

δ) εφόσον δεν υποβάλλει ετήσια αναλυτικά υπομνήματα σχετικά με την πρόοδο της διατριβής του/της

ε) εάν έχει παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις προβαίνοντας σε πειθαρχικά παραπτώματα.

ΑΡΘΡΟ 13: Αξιολόγηση διδακτορικών σπουδών

Οι Διδακτορικές σπουδές που προσφέρονται από τις Σχολές και τα Τμήματα του ΕΚΠΑ υπόκεινται σε εξωτερική αξιολόγηση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Υπόδειγμα Μονοτμηματικού ΔΜΣ

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …….

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ……. (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή
Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Μονοτμηματικού ΔΜΣ με διπλή ειδίκευση

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …….

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος …… (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… και την ειδίκευση …… έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή
Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διατμηματικού ΔΜΣ του ΕΚΠΑ

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..,

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …….. ΚΑΙ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος …… (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διατμηματικού ΔΜΣ του ΕΚΠΑ με διπλή ειδίκευση

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……,

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …… ΚΑΙ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …….

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ……. (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… και την ειδίκευση …… έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διιδρυματικού ΔΜΣ μόνο με λογότυπο ΕΚΠΑ

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ……..

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ……. (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διιδρυματικού ΔΜΣ μόνο με λογότυπο ΕΚΠΑ με διπλή ειδίκευση

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... και την ειδίκευση ..... έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διιδρυματικού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος

Αριθ.πρωτ.:

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ……..

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ……. (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Διιδρυματικού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος με διπλή ειδίκευση

Αριθ.πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ……..

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος …… (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… και την ειδίκευση …… έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Κοινού ΔΜΣ μόνο με λογότυπο ΕΚΠΑ

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ……..

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …….. (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος …….. (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Κοινού ΔΜΣ μόνο με λογότυπο ΕΚΠΑ με διπλή ειδίκευση

Αριθ. πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ .....

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ .....

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η ..... (ονοματεπώνυμο) του ..... (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ..... (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: ..... (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση ..... και την ειδίκευση ..... έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «.....» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Κοινού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος

Αριθ.πρωτ.:

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ……..

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ……. (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/00. (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών)

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Κοινού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος με διπλή ειδίκευση

Αριθ.πρωτ.:

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ……..

ΔΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……..

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος …… (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… και την ειδίκευση …… έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/00. (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών)

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00-00-0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΤΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΜΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Υπόδειγμα Μονοτμηματικού αγγλόφωνου ΔΜΣ

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC

National and Kapodistrian University of Athens

EST. 1837

MASTER'S DEGREE

POSTGRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF …….

IN «**……**»

……. (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of ……. (Arts/Science/Phil/Law/Medicine), having followed the approved programme in «……..» in the specialization of «…» with the grade of «……» [excellent/very good/good (10)] on …… (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE CHAIR OF THE DEPARTMENT or
THE DEAN OF THE FACULTY

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα Μονοτμηματικού αγγλόφωνου ΔΜΣ με διπλή ειδίκευση

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC

National and Kapodistrian University of Athens

EST. 1837

MASTER’S DEGREE

POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF ……

IN «**……**»

……. (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of ……. (Arts/Science/Phil/Law/Medicine), having followed the approved programme in «……..» in the specializations of «…» and of «…» with the grade of «……» [excellent/very good/good (10)] on …… (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE CHAIR OF THE DEPARTMENT or
THE DEAN OF THE FACULTY

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα αγγλόφωνου Διατμηματικού/Διιδρυματικού/Κοινού ΔΜΣ

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC

National and Kapodistrian University of Athens

EST. 1837

MASTER'S DEGREE

INTERDEPARTMENTAL/INTERINSTITUTIONAL/JOINT POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF …… (OF NKUA)

AND THE DEPARTMENT OF…… (OF…)

IN «**……**»

…… (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of ……. (Arts/Science/Phil/Law/Medicine), having followed the approved programme in «……..» in the specialization of «…» with the grade of «……» [excellent/very good/good (10)] on …… (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR THE DIRECTOR OF THE PROGRAMME

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα αγγλόφωνου Διατμηματικού/Διιδρυματικού/Κοινού ΔΜΣ με διπλή ειδίκευση

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC

National and Kapodistrian University of Athens

EST. 1837

MASTER’S DEGREE

INTERDEPARTMENTAL/INTERINSTITUTIONAL/JOINT POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF ……. (OF NKUA)

AND THE DEPARTMENT OF……. (OF…)

IN «**……**»

……. (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of ……. (Arts/Science/Phil/Law/Medicine), having followed the approved programme in «……..» in the specializations of «…» and of «…» with the grade of «……» [excellent/very good/good (10)] on …… (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE DIRECTOR OF THE PROGRAMME

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα αγγλόφωνου Διατμηματικού/Διιδρυματικού/Κοινού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος

Ref. no.:

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ
ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

MASTER’S DEGREE

INTERDEPARTMENTAL/INTERINSTITUTIONAL/JOINT POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF …….. (OF NKUA)

AND THE DEPARTMENT OF…….. (OF…)

IN «**……**»

…….. (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of …….. (Arts/Science/Phil/Law/Medicine), having followed the approved programme in «……..» in the specialization of «…» with the grade of «……» [excellent/very good/good (10)] on …… (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE DIRECTOR OF THE PROGRAMME

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα αγγλόφωνου Διατμηματικού/Διιδρυματικού/Κοινού ΔΜΣ με λογότυπο συνεργαζόμενου Ιδρύματος με διπλή ειδίκευση

Ref. no.:

HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian University of Athens
EST. 1837

ΛΟΓΟΤΥΠΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

MASTER’S DEGREE

INTERDEPARTMENTAL/INTERINSTITUTIONAL/JOINT POSTGRADUATE/GRADUATE PROGRAMME

OF THE DEPARTMENT OF ……. (OF NKUA)

AND THE DEPARTMENT OF……. (OF…)

IN «**…….**»

……. (first name/last name) has been awarded the Degree of Master of ……. (Arts/Science/Phil/Law/Medicine), having followed the approved programme in «…….» in the specializations of «…» and of «…» with the grade of «……» [excellent/very good/good (10)] on …… (date).

In witness whereof this degree is issued

Athens, 00/00/0000

THE RECTOR

THE DIRECTOR OF THE PROGRAMME

THE SECRETARY OF THE DEPARTMENT

Υπόδειγμα ΔΜΣ Επαγγελματικού ΠΜΣ

Αριθ.πρωτ.:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«τίτλος»

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …….

ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ο/Η …… (ονοματεπώνυμο) του …… (πατρώνυμο) πτυχιούχος του Τμήματος ……. (όνομα Τμήματος και Ιδρύματος, στην περίπτωση που ο πτυχιούχος έχει περισσότερα πτυχία του ενός αναφέρεται μόνο το συναφές με το ΠΜΣ), μετά την ευδόκιμη παρακολούθηση των μαθημάτων και την επιτυχή δοκιμασία στις προβλεπόμενες εξετάσεις του Επαγγελματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, που διοργανώνεται στο πλαίσιο προγραμματικής συμφωνίας με τον/την/το …….. (φορέας), με τίτλο: …… (τίτλος ΠΜΣ), στην ειδίκευση …… (τίτλος ειδίκευσης στο ΠΜΣ εάν υπάρχει) έτυχε του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, με βαθμό «……..» [π.χ. «Άριστα (10)»], την 00/00/0000 (ημερομηνία ολοκλήρωσης σπουδών).

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΔΙΠΛΩΜΑ

Αθήνα, 00/00/0000

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Υπόδειγμα

ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ

ΕΝ ΤΩ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΘΝΙΚΩ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

…… (ονοματεπώνυμο Πρύτανη σε γενική πτώση)

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ …… (γνωστικό αντικείμενο Πρύτανη σε γενική πτώση)

ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ……

…… (ονοματεπώνυμο Προέδρου σε ονομαστική πτώση)

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ …… (γνωστικό αντικείμενο Προέδρου σε γενική πτώση)

ΕΠΙ ΔΕ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …… ΠΡΟΕΔΡΟΣ

…… (ονοματεπώνυμο Διδάκτορα σε αιτιατική πτώση & πατρώνυμο σε γενική πτώση)

……ΤΟ ΓΕΝΟΣ, ΕΚ/ΕΞ …… ΟΡΜΩΜΕΝΟΝ/ΟΡΜΩΜΕΝΗΝ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ……, ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ……

(*στην περίπτωση που ο/η πτυχιούχος έχει περισσότερα από ένα πτυχία να αναγράφεται/ονται το/τα σχετικό/ά πτυχίο/α με το/α οποίο/α έγινε δεκτός/ή στη διδακτορική διατριβή. Επίσης να αναγράφεται η Σχολή στην οποία ανήκει το Τμήμα εάν υπάρχει*)

ΤΗΝ ΕΝ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΠΙΔΟΣΙΝ «……»

ΕΠΙΔΕΙΞΑΜΕΝΟΝ/ΗΝ

ΑΠΟ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΟΜΟΘΥΜΟΥ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ/ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΤΗΣ …… (επιστημονικό πεδίο)

Ἡ ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΩ,/ΑΥΤΗ ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΑΣ ΤΩ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩ ΤΟΥΤΩ ΑΞΙΩΜΑΤΙ ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ

ΜΗΝΟΣ ……

ΕΤΕΙ ……

ΤΟΥΘ’ ΟΥΤΩ ΔΗ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΔΗΛΟΥΤΑΙ ΤΩ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΤΩΔΕ

ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΤΑΙΣ ΣΦΡΑΓΙΣΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙΣ ΚΕΚΥΡΩΜΕΝΩ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΤΟΔΕ ΜΗΝΟΣ … ΕΤΕΙ …

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΙΣ **Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

Ο/Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ/Η ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΣ

Υπόδειγμα Διδακτορικού Διπλώματος με συνεπίβλεψη

ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ …(ονομασία & χώρα Παν/μίου Αλλοδαπής)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ

ΕΝ ΤΩ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΘΝΙΚΩ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

…… (ονοματεπώνυμο Πρύτανη σε γενική πτώση)

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ …… (γνωστικό αντικείμενο Πρύτανη σε γενική πτώση)

ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ……

…… (ονοματεπώνυμο Προέδρου σε ονομαστική πτώση)

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ …… (γνωστικό αντικείμενο Προέδρου σε γενική πτώση)

ΕΠΙ ΔΕ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …… ΠΡΟΕΔΡΟΣ

…… (ονοματεπώνυμο Διδάκτορα σε αιτιατική πτώση & πατρώνυμο σε γενική πτώση)

……ΤΟ ΓΕΝΟΣ, ΕΚ/ΕΞ …… ΟΡΜΩΜΕΝΟΝ/ΟΡΜΩΜΕΝΗΝ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ……, ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ……

(*στην περίπτωση που ο/η πτυχιούχος έχει περισσότερα από ένα πτυχία να αναγράφεται/ονται το/τα σχετικό/ά πτυχίο/α με το/α οποίο/α έγινε δεκτός/ή στη διδακτορική διατριβή. Επίσης να αναγράφεται η Σχολή στην οποία ανήκει το Τμήμα εάν υπάρχει*)

ΤΗΝ ΕΝ ΤΗΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ, ΕΠΙΔΟΣΙΝ **«……»**

ΕΠΙΔΕΙΞΑΜΕΝΟΝ/ΗΝ

ΑΠΟ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΟΜΟΘΥΜΟΥ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ/ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΤΗΣ …… (επιστημονικό πεδίο)

Η ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΩ/ΑΥΤΗ ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΑΣ ΤΩ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩ ΤΟΥΤΩ ΑΞΙΩΜΑΤΙ ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ

ΜΗΝΟΣ ……

ΕΤΕΙ ……

ΤΟΥΘ’ ΟΥΤΩ ΔΗ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΔΗΛΟΥΤΑΙ ΤΩ, ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΤΩΔΕ

ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΤΑΙΣ ΣΦΡΑΓΙΣΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙΣ ΚΕΚΥΡΩΜΕΝΩ.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΤΟΔΕ ΜΗΝΟΣ … ΕΤΕΙ …

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΙΣ

Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ/Η ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

CIVIS TEMPLATE ON CONSORTIUM AGREEMENT FOR JOINT / MULTIPLE DEGREE PROGRAMMES (AT BACHELOR AND MASTER LEVELS)

CONSORTIUM AGREEMENT GOVERNING THE IMPLEMENTATION OF THE CIVIS Bachelor / Master Programme in “(Title of Programme)” THE CONSORTIUM AGREEMENT IS CONCLUDED BY AND BETWEEN THE FOLLOWING HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN CIVIS

AIX-MARSEILLE UNIVERSITÉ, hereafter referred to as **“AMU”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS, hereafter referred to as **“NKUA”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
UNIVERSITÉ LIBRE DE BRUXELLES, hereafter referred to as **“ULB”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI, hereafter referred to as **“UB”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
THE UNIVERSITY COURT OF THE UNIVERSITY OF GLASGOW, incorporated under the Universities (Scotland) Act, 1889, hereafter referred to as **“UofG”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
UNIVERSITÉ DE LAUSANNE, hereafter referred to as **“UNIL”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE MADRID, hereafter referred to as **“UAM”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
SAPIENZA UNIVERSITÀ DI ROMA, hereafter referred to as **“SUR”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
PARIS LODRON UNIVERSITÄT SALZBURG, hereafter referred to as **“PLUS”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
STOCKHOLM UNIVERSITY, hereafter referred to as **“SU”,** having its registered office at at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**
EBERHARD KARLS UNIVERSITÄT TÜBINGEN, hereafter referred to as **“TU”,** having its registered office at [address of the office], represented by **[First Name, LAST NAME, and title of the legal authority];**

Hereafter each named a “Partner University” (PU), and together as “Partner Universities” (PUs).

Given the legal requirements, or equivalents, applicable to partner universities:
In [France / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Greece / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Belgium / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Romania / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [United Kingdom / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Switzerland / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Spain / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Italy / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Austria / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Sweden / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
In [Germany / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],
Given the joint mission statement of CIVIS, Europe’s Civic University Alliance[1] and [other CIVIS documents ruling educational cooperation actions],
THE PUs HEREBY AGREED ON THE FOLLOWING:
Art. 1. Definitions and interpretations

1.1. In this Agreement, unless the context otherwise requires, the following concepts are to be understood and used as follows, when it is needed:

Academic Year means a 12-month period, which normally commences in September / October, during which courses are taught and assessed.

[1] https://civis.eu/en/discover-civis/institutional/our-mission-and-vision

Agreement means the present agreement, including all its annexes attached to it.

Commencement Date means 1st of [Month] [YYYY] notwithstanding the date of signing.

Coordinating Partner University means the PU that coordinates the group of degree awarding PUs.

Degree means the award.

Degree Awarding PU means each PU that awards the degree in conjunction with other PUs (usually in groups of two or three, based on a student spending a Study Track semester with two or three PUs over the length of the degree, as applicable with reference to the relevant format of awarded degree (joint or double/multiple), as stated in the agreement.

Degree Type means the type of degree at bachelor / master level (Bachelor of…, Master of Arts, Master of Science, etc.) and the level of qualification it confers (according to “EQF” below).

Diploma means the paper document/parchment presented during the graduation ceremony OR on a set time after graduation (based on internal practices and regulation at awarding PUs) and provided to the graduates.

Diploma Supplement means the document accompanying the diploma and presents the details of the academic programme and academic achievements.

Double Degree means two awarding institutions jointly develop and deliver a programme. Two degrees are awarded separately (according to their regulations and processes) for the jointly developed and delivered programme.

ECTS means the “European Credit Transfer and Accumulation System”, or equivalent system used by the PUs. When other credit systems are in place, an equivalence to ECTS is provided in the annexes.

EQF means the “European Qualifications Framework” and refers to the level of learning outcomes for all types of qualifications, serving as a translation tool between different national qualifications frameworks. The EQF is compatible with the Qualifications Framework for the European Higher Education Area and its cycle descriptors, as follows: first cycle (bachelor) corresponds to level 6, second cycle (master) corresponds to level 7, and third cycle (doctorate) corresponds to level 8.

European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes (EA) means the European process approved by the EHEA ministers in May 2015 and developed to ease external quality assurance of joint programmes. The approach defines standards that are based on the European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Area (ESG) and the Qualifications Framework for the European Higher Education Area (QF-EHEA).

European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Area (ESGs) means the set of standards and guidelines adopted by the EHEA ministers in May 2015 for internal and external quality assurance in higher education. A key goal is to contribute to the common understanding of quality assurance for learning and teaching across borders and among stakeholders.

Joint Degree means the single degree jointly awarded by the PUs to a student upon successful completion of a joint programme, as identified in the Programme structure and based on the study tracks choices; these partners jointly develop and deliver a programme that leads to a single award according to a single set of regulations. The joint degree must be signed by the competent authorities of two or more of the participating institutions jointly and recognized officially in the countries where those participating institutions are located.

Joint Programmes are here understood as higher education programmes jointly coordinated and offered by two or more higher education institutions. It can be implemented at any higher education cycle and can be national (i.e., when all universities involved are from the same country) or transnational / international (i.e., when at least two different countries are represented among the higher education institutions involved). A joint programme leads to the awarding of either a joint degree or double / multiple degrees.

Edition means the Intake of Students in each Academic Year as set out in the Programme Structure.

Intellectual Property means copyright works, patents, discoveries, improvements, inventions, trademarks, designs, Information, data, formulae, specifications, results of tests and field trials, diagrams, expertise, techniques, technology, know-how, and other Intellectual Property of any nature whatsoever, whether registered or unregistered, including applications and the right to apply for registration, renewal or extension of any of the foregoing rights and all similar or equivalent rights or forms of protection which subsist or will subsist now or in the future in any part of the world.

Multiple Degree means three or more awarding institutions jointly develop and deliver the programme.

Three or more degrees are awarded separately for the jointly developed and delivered programme according to their regulations and processes.

Programme means the programme described in the relevant Annex. consisting of the relevant courses, mobility Study Tracks, semesters, and other specific information related to the programme leading to the degree(s).

[Programme Marketing Title] is the alternative title given to the programme for promotional purposes, such as marketing campaigns, branding materials, and other dissemination and promotional aims and actions.

Programme Structure means the programme composition annexed to this Agreement.

[Programme Title] is the official title (name) of the programme leading to the various (double/multiple/joint) degree(s) regulated by the present agreement, the title used in all official contexts, recognized in all EU countries.

[ACRONYM] is the acronym of the programme, derived from the programme title.

Relevant Requirements means all applicable laws, statutes, regulations, and codes relating to anti-bribery and corruption as may be applicable in their respective jurisdictions.

Student is here understood as an individual who has been accepted to the programme by each degree awarding PU.

Teaching Unit means unit of teaching and learning (e.g., courses, lessons, lectures, seminars, modules, etc.).

Thesis / Dissertation means the final piece of research needed for the student(s) to graduate the programme leading to the degree(s).

Visiting Scholar means a person with outstanding academic and / or professional experience who lectures or conducts research in a recognised higher education institution or a research organisation.

Viva means oral defence of the final thesis/dissertation (obligatory or not).

1.2. All references to clauses are references to the relevant Clauses in this document. Headings are for convenience only and shall be ignored in interpreting this Agreement.

1.3. Where there is any conflict or inconsistency between this Agreement and the Programme Structure, then the terms of this Agreement shall prevail, unless expressly stated otherwise in the Programme Structure.

1.4. Words importing the singular shall include the plural and vice versa and words importing the masculine gender shall include the feminine and vice versa.

1.5. As used in this Agreement the word “including” means “including but not limited to” and “include” and “includes” will be interpreted accordingly.

Art. 2. Background and area of cooperation

2.1. The present Consortium Agreement represents the joint procedure for the provision of a master level programme called **[Programme Title],** hereinafter called **“the Programme”** or **“[ACRONYM]”.**

2.2. The PUs jointly deliver a bachelor / master programme resulting in the award of a joint degree. The joint degree type and title are **(Master in [Programme Title] / International Master in [Programme Title] / Master of Science in [Programme Title] / Master of Arts in [Programme Title] / Other)**

OR

The PUs jointly deliver a bachelor / master programme resulting in the award of a joint degree / a combination of joint and double degrees / multiple degrees, based on the various combinations of the PUs, as mentioned in the table below:

Partner Universities & Degree Type	Degree Title
Ex: PU 1, PU 2, and PU 3 (joint)	International Bachelor in Transdisciplinary Studies of European Values
Ex: PU 1 and PU 2 (joint), and PU 4 (double)	International Bachelor in Transdisciplinary Studies of European Values (joint)
	Master of Arts in European Studies (double)
Ex: PU 5 (certificate)	Summer School on Democratic Values
…	…

**The table needs to include all possible combinations envisaged in the programme, so make sure to be exhaustive in the table above, to include all possible degree combinations award that the programme confers. Also, if there are partners that do not award a degree, yet they offer another type of activity (such as a summer school), make sure to list also all the combinations of universities and degrees that include the respective activity as well.*

As example: PU 1 offers one study track with PU 2 and PU 3, and another study track with PU 4 and PU 5. In this case, you must mention both combinations and the specific type and title for that joint or double / multiple degree, such as:

PU 1, PU 2, and PU 3 (joint) – International Master in Chemistry

PU 1 and PU 4 (joint), and PU 5 (double) - International Master in Chemistry (joint) and Master of Science in Chemistry (double)

***Examples of types of degrees (list not exhaustive): Joint Degree, Double Degree (national degrees between 2 universities), Multiple Degree (national degrees between more than 2 universities), Certificate (summer school, etc.)*

****Examples of titles of degrees (list not exhaustive): Bachelor / Master in…, International Bachelor / Master in…, Bachelor / Master of Arts / Science / etc. in…*

2.3. Students shall work towards a single award / multiple awards from the relevant Degree Awarding PUs in respect of the Programme and stated award / awards shall be conferred in accordance with the rules and regulations of the PUs conferring mentioned joint degree / multiple degrees, unless otherwise stated herein.

2.4. Students shall be based at each of the PUs in accordance with the timetable set out in the Programme Structure (annex 1).

2.5. Each PU is subject to the rules and jointly agreed regulations set up in this Agreement.

2.5.1. Academic regulations

Use of Joint Degree Academic Regulations: in relation to the jointly agreed regulations for the joint degrees awarded – as listed in the table above – under this Agreement, it will be the academic regulations of the coordinating PU which shall apply, and which may be amended by the coordinating PU from time to time.

In relation to the jointly agreed regulations for the multiple degrees awarded – as listed in the table above – it will be the academic regulations of the respective multiple degree PU that apply and which will have been coordinated and agreed so as to meet with the minimum requirements of each of the multiple degree awarding PUs.

2.5.2. *Academic Appeals*

The joint agreed regulations will govern academic appeals (in the case of multiple awards and be based on the minimum requirements of the multiple degree-awarding PUs). For the multiple degree

PUs, its own rules and academic regulations will apply to each of its own awards and where necessary compromises, to cover the minimum requirements of the said degree-awarding PU, will be agreed at the Programme Board and incorporated into this Agreement.

For the Jointly Awarded Degree, the academic regulations of the coordinating PU will apply (assessment and academic appeals).

2.5.3. Without affecting the former, the Agreement is also intended to be in accordance with a multi-beneficiary grant agreement with the European Commission (hereinafter referred to as the “Grant Agreement”) within the framework of the Erasmus+ Programme of the European Commission fund for Erasmus Mundus Joint Master degree (hereinafter referred to as “EMJM”).

Art. 3. The Programme

3.1. The educational objectives, purpose, and target groups of the Programme are *(list of aims, whom the programme is intended for, what are the professional prospects of graduates, etc.).*

3.2. Joint delivery of a degree programme (the Programme), which is specified as follows, is the core intent of the Consortium.

3.3. The extent of the (Master / Bachelor) Programme is [...] ECTS credit points. The equivalence of credit points for […] *(name of PUs not using ECTS)* is stated in Annex […] *(number of Annex with ECTS conversion rate)* of the present Agreement. The structure and content of the Programme and Programme revision are the responsibility of the Programme Board and subject to the approval of the relevant authorities in the participating institutions.

3.4. The duration of the programme is […] *(duration of programme expressed as: … years / … semesters).*

3.5. The structure and content of the Programme are stated in Annex [1] *(number of Annex with Programme Structure)* of the present Agreement.

3.6. The curriculum, structure and content of the Programme and Programme revision are the responsibility of the Programme Board and are subject to the approval of the relevant authorities of the degree-awarding PUs.

3.7. The Programme is at level 6 / 7 of the European Qualifications Framework for Lifelong Learning and the first / second cycle in the Framework for Qualifications of the European Higher Education Area, as well as their equivalents at national level of the countries of the PUs.

3.8. All Degree-Awarding PUs shall ensure that the Programme is correctly registered, shall ensure or strive that the Programme is correctly accredited as a joint/double/multiple Bachelor/Master Degree Programme in their national jurisdiction in accordance with national regulations and shall duly inform each other of any developments regarding the accreditation status.

N. B. Do include a programme structure and /or course details in the present agreement. They must be dealt with and agreed on by the Board and submitted to the institutional authorities’ approval and be included in the Programme Guidebook.

I.E.:

The course X included in the study programme is shown in Annex 1.1. (to be added)

The course Y included in the study programme is shown in Annex 1.2. (to be added)

(...) students spend one or two semesters at (...), and (...) students spend one or two semesters at (...).

Art. 4. Responsibilities of the Partner Institutions

4.1. For the attainment of the programme’s objectives or intended learning outcomes, the following will be carried out by the PUs *(general description of the parts of teaching or supervision, e.g., parts of the curriculum or programme specialisation/s, and/or administration of the programme):*

University of… i.e., coordinates the programme.

University of...

University of...

4.2. In addition to the responsibilities assigned to it elsewhere in this Agreement:

4.2.1. The CPU represents and acts on behalf of the Consortium vis-à-vis any third party that wishes to enter into an agreement, in particular a grant agreement, with the Consortium, subject to prior agreement by all PUs to interact with this particular third party;

4.2.2. The CPU bears the financial and legal responsibility for the proper operational, administrative and financial implementation of the entire project, including under any grant agreement with a third party;

4.2.3. The CPU coordinates the Programme in cooperation with the other PUs.

4.2.4. The CPU mandates (PU) to coordinate the financial management of the programme and all related matters including here fees, scholarships (…)

4.2.5. The CPU mandates (PU) to coordinate the marketing coordination; … coordination of the students' admission etc.

4.3. On completion of the joint Programme, separate degrees are awarded by each [[Core] Partner Institution/Degree-Awarding Partner Institution], in accordance with the criteria specified in this Agreement and each in accordance with their various rules and regulations unless otherwise stated herein. [Partner 1 Acronym] awards a " Master] of [Arts / Science / …] ([Degree Acronym])", [Partner 2 Acronym] awards a "[Master] of [Arts / Science / …] ([Degree Acronym])" and [Partner 3 Acronym] awards a "[Master] of [Arts / Science / …] ([Degree Acronym])".

4.4. [Partner 1 Acronym] and [Partner 2 Acronym] are Degree-Awarding PUs who will enroll Students in the Programme and can be responsible for the first [semester/year] of a Student's course of studies in the Programme and who can be responsible for the ***fourth semester*** of a Student's course of studies, including the responsibility for providing the supervisor for the Student's thesis project (hereafter referred to as a "Home University"). The Home Universities are responsible for facilitating the entry of the Students into the Programme and to deliver the first [semester / year / …] of the Programme according to the Programme Schedule. Each Home University is also responsible for keeping the records of its Students.

4.5. All Associated PUs or Core Universities except […] can be institutions at which a Student follows a mobility semester in the *second* and *third* [semester / year / …] of the Programme (hereinafter referred to as a "Host University"). The Host Universities are responsible for delivering the *second* and *third* [semester / year / …] of the Programme according to the Programme Schedule, which shall clarify which PUs shall be responsible for which [semester / year]. Each Host University is also responsible for producing the records of each examination taken at it and for transmitting these records in a timely fashion to the Home University responsible for each Student. […]

4.6. PU supporting the delivery of the 1st semester

4.7. PUs delivering the summer school

4.8. In addition to the responsibilities set out in this agreement each PU shall be responsible for the activities assigned to it in the Programme Structure (Annex [1]). The procedures which will apply to each such activity will be outlined in the Programme Structure, unless otherwise stated herein.

4.9. Students will complete courses identified in the Programme Structure. Each PU will be responsible for delivering the courses assigned to it in the Programme Structure, including the provisions for teaching and learning materials for the relevant course.

4.10. Where the is jointly responsibility for the delivery of any course under the Programme Structure, the PU shall jointly develop appropriate teaching and learning materials and shall agree which PU shall be responsible for the provision of joint teaching and learning materials to students.

4.11. Each PU will perform the responsibilities assigned to it pursuant this Agreement and the Programme Structure with reasonable skill and care and in accordance with all applicable laws, regulations that apply to it.

4.12. Based on the above stated distribution of responsibilities and the Programme Structure (Annex 1), the credit points included in the programme (intra- and extra-curricular) are divided among the PUs as follows:

CREDIT SPLIT BETWEEN PUs, SEMESTERS, AND TYPE OF CREDITS

PUs	Counting towards the Degree					Total ECTS
	Sem. 1	Sem. 2	Summer	Sem. 3	Sem. 4	
	All	Split	All	Split	Split	
AMU						
NKUA						
ULB						
UB						
UofG						
UNIL						
UAM						
SUR						
PLUS						
SU						
TU						
Total						

PUs	Extracurricular					Total ECTS
	Sem. 1	Sem. 2	Summer	Sem. 3	Sem. 4	
	All	Split	All	Split	Split	
Other (?)						
Total						

Art. 5. Communication responsibilities of the Partner Institutions

5.1. PUs shall take all steps necessary to prepare for, perform and correctly manage the Programme set out in this Agreement and its Programme Structure and annexes.

5.2. PUs shall promptly notify any delay in performance or any event that may impact the Programme delivery to the Programme Board.

5.3. PUs shall always act in good faith and in a manner that reflects the good name, goodwill, and reputation of all other PUs, in accordance with scientific and academic ethics and to participate in a cooperative manner at the meetings of the different bodies established under this Agreement.

5.4. In the case of a student who is no longer able to follow the Programme or who must withdraw from the Programme at short notice while at a PU, the relevant PU is responsible for notifying the other PUs immediately.

Art. 6. Management and administration

6.1. The Partner Universities assemble in a Programme Board, hereinafter referred to as the Board. The Board has the overall responsibility for the strategy, priorities, and management of the Programme.

6.2. Within the PUs, the following faculties and departments/institutes are responsible for the Programme and are tasked with all internal decisions regarding the Programme that is usually their remit according to the rules and regulations at the respective Partner Institution:

FACULTY AND/OR DEPARTMENT RESPONSIBLE FOR THE PROGRAMME AT EACH PU

PU	Name of the faculty and/or department
AMU	…
NKUA	…
ULB	…
UB	…
UofG	…
UNIL	…
UAM	…
SUR	…
PLUS	…
SU	…
TU	…
?	…

6.3. Board composition

6.3.1. The Programme Board consists of (one representative/two representatives) of each PU and (...) Student members. .

6.3.2. PUs contribute to the programme with at least one course during a whole semester, equivalent to 30 ECTS. If they do not contribute with this, they are suggested to be called Associated partners, and are not part of the Board. Instead, they are…: (*describe their role, objectives, relation to the Board etc.)*

6.3.3. Members of the Board can be (but not limited to) the (a) programme coordinator (or their nominees) from each PU, the (b) representatives of teaching and/or administrative st**af**f involved in the delivery of the Programme.

6.3.4. Members of the Board are nominated by each PU, based on specific regulations and practices in place at each PU.

6.3.5. Student members of the Board are selected as follows: *(describe how they are selected and how many they will be, for example: one per each PU).*

6.3.6. The membership and composition of the Board may be modified subject to the agreement of all PUs.

6.4. Board objectives

6.4.1. The Board directs the development and delivery of the Programme.

6.4.2. The Board acts as a forum for consultation and cooperation for the implementation of the Programme through the PUs.

6.4.3. The Board has authority and primary responsibility to:

6.4.3.1. Oversee the development and delivery of the Programme and all aspects related to the successful delivery, implementation, and quality assurance of the programme.

6.4.3.2. Ensure the Programme is delivered at the highest quality standards. For this purpose, the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) shall serve as a reference.

6.4.3.3. Monitor and ensure that the terms, conditions, and expectations that were originally approved / agreed between the PUs have been, and continue to be, met.

6.4.3.4. Agree on the structure and content of the Programme, admission criteria, student selection, and any other issues related to the Programme, in consultation with and for the approval of the relevant institutional authorities and bodies of the PUs and/or national / regional authorities in place.

6.4.3.5. Report to donors / funding authorities on grants awarded for the purpose of the Programme *(such as the European Commission, in case of Erasmus Mundus funding)*.

6.5. Meetings and decision-making process

6.5.1. Board decisions are taken normally during regular meetings of the Board which are organised [once / twice] each academic year. Additional meetings can take place, when needed.

6.5.2. The Chair is […] *(brief mentioning on the election of the Chair. i.e chair rotates in some way, indicate how OR the board self-selects a chair OR if there is a joint programme coordinator they can act as a chair)*.

6.5.3. The Chair ensures that the agenda and other meeting documents are circulated at least [two weeks] prior to regular Board meetings, also ensuring the proper organisation of the meetings.

6.5.4. Board decisions are normally taken [by consensus]. The views of members unable to attend a meeting are taken into consideration and incorporated into the consensus of the Board. (If consensus is not reached, decisions are taken by a [majority consisted of two-thirds of the vote]. Each [Board member / PU representative] has one vote).

6.5.5. The Board may take decisions via electronic means between regular meetings. In such cases, the Chair will ensure that the texts of all motions to be acted on, are circulated to Board members at least [two weeks] prior to the deadline for expression of opinion.

6.5.6. Each PU shall appoint a Programme Coordinator. The Programme Coordinator at each PU shall liaise with their counterpart(s) in the other PUs on all matters concerning the Programme, including, for example, curriculum, assessment, students’ progress, and quality assurance processes.

Alternative text.

Each PU shall appoint a Programme Coordinator in accordance with its own procedures and regulations. At [Core] Partner Universities, the Programme coordinator assists the Programme Director and carries out day-to-day administrative and technical tasks concerning the students, teaching, quality assurance and mobility in the Programme, as well as general matters related to studying at their Partner University. They liaise with the other Programme Coordinators, the Joint Programme Coordinator, Students at their own and the other Partner Universities in the Programme, and with external partners. At Associated Partner Universities, they also fulfil the tasks of the Programme Director. In addition, the Programme Coordinators support the Joint Programme Office and the TLQAG, as defined in section […] respectively, with data collection, information analysis and proposals and suggestions for the quality enhancement of the Programme.

6.6. Minutes of the meetings

6.6.1. Written minutes are produced after each meeting which will be the formal record of all decisions taken. The Chair sends a draft to all members within [two weeks] of the meeting.

6.6.2. The minutes are considered as accepted if, within [15 calendar days] from sending, no member has objected in writing the accuracy of the draft. In case of disagreement, the Chair takes final decisions on formulation of the minutes.

6.6.3. The accepted minutes are sent by email to all members. *Copies of minutes are presented to the consortium website / intranet, if any. / Copies of minutes are presented to the CIVIS intranet folder of the consortium.*

Art. 7. Consortium structure
(A maximum number of people (…) per committee and per partner could be defined.) or rather than the number of participants identify full partners or associate partners.

1.1. In addition to the Board, the […] *(Programme acronym / title)* Consortium can also be composed of different committees, boards, and groups.

1.2. The establishment of such bodies of the Consortium is decided and implemented by the Board, with the support of all PUs.

1.3. These bodies will report to the Board and will be supported by PUs administratively.

1.4. The Board may agree to reassign and rotate responsibilities for convening the committees among the PUs from time to time, subject to agreement by all PUs.

1.5. The Consortium Structure is clarified in Annex (X).

1.6. Along the existing bodies and roles, the Consortium has also determined the creation of the following roles (if case): *(e.g., a dedicated Programme Administrator (0.5), a Web Officer (0.25), and a Placement Officer (0.25), all based at […] (PU acronym) unless the […] (Programme acronym) Consortium decide otherwise. These roles will be endorsed at Consortium level, and their responsibilities outlined in the Consortium Agreement.)* Examples/*… (e.g., a dedicated Programme Administrator (0.5), a Web Officer (0.25), and a Placement Officer (0.25), all based at […] (PU acronym) unless the […] (Programme acronym) Consortium decide otherwise. These roles will be endorsed at Consortium level, and their responsibilities outlined in the Consortium Agreement.)* Examples/

The administrative and student support group*: this group brings together Master/EMJM administrators, support staff, international officers, and finance officers from the CPUs and 2 Student representatives. It has its base in (PU's name) and meets once a year virtually. The Convening CPU is (PU's name).*

The Applications and Scholarship Selection Committee (ASSC): *Each Degree Awarding CPU is represented in this group which will meet virtually at least once annually. The Non-Degree Awarding CPUs will be invited to attend. The Convening CPU is the (PU's name). It shall:*

- *Review admission criteria annually and make necessary changes.*
- *Be responsible for assessing each EACEA scholarship Applicant according to rigorous and transparent admissions criteria.*
- *Select the EACEA Scholarship Students and establish the proposed list of scholarship holders to be sent to the EACEA.*
- *Select the Visiting Scholars to be invited and establish the proposed list of Visiting Scholars to be sent to the EACEA.*

The Marketing & Student Recruitment Group (MSRG): *all CPUs are represented on this committee which meets once per semester virtually and also includes 2 Student representatives. A key role for this group is the development of sustainability activities. The Convening CPU is (PU's name). The MSRG shall:*

- *Develop course promotion and marketing strategies in consultation with the (PU's name) Administrative and Student Support Group, who will also be represented on this committee.*
- *Be responsible for the overseeing of the management of the CLIMATE website.*

The Teaching, Learning and Quality Assurance Group (TLQAG) *(see Table … in Programme Schedule): all Degree Awarding CPUs are represented on this committee which meets once per semester and includes 2 Student representatives. The Non-Degree Awarding CPUs and selected APs will also be invited to attend. The Convening CPU is the (PU's name). The TLQAG shall:*

- *Be responsible for curriculum development and select the topics for the seasonal schools submitted by ICS and XXX.*
- *Be responsible for the overall classification of marks.*
- *Be responsible for the maintenance and development of the Moodle intranet, e-learning platform.*

- *Be responsible for the development of Student internships and placements.*
- *Be responsible for academic standards and quality assurance, including developing and refining CLIMATE Consortium-wide quality assessment processes.*
- *Be responsible for organising academic staff training sessions in the (PU’s name) and in the other PUs at the beginning of the Academic Year to promote consistent teaching practices across the CLIMATE Consortium.*
- *Review provisional (PU’s name) marks for Year 1 CLIMATE Students and make progression decisions.*
- *Formally confirm the marks to be submitted to each PU and approve Students’ curriculum choices for the remainder of the Programme.*
- *Meet to review the marks from the entire 2-year Programme of each Intake of Students and confirm the list of students to be awarded the CLIMATE degree, and those Students to be conferred with the grade of ‘MERIT’ or ‘DISTINCTION’.*

The External International Advisory Board (EIAB) will be made up of three to five academic and professional non-academic members related to the subject area, preferably all of different nationalities. The EIAB will meet once a year after the completion of the first Intake and where possible this will be face to face. Each PU will put forward 3 candidates in order of preference for the CMB to approach and offer a place on the EIAB. The aim of the EIAB will be to review the CMB reports and offer feedback and evaluation. The Chair will rotate each year through the membership. The EIAB will:

- Discuss reports received from the CLIMATE CMB regarding the Programme’s activities and achievements and make recommendations to the CMB.
- Cooperate with the TLQAG to develop new Student internships and placements and to review existing ones.
- Cooperate with the TLQAG; the ASSG and the CMB to promote Programme development and sustainability.

The Staff-Student Liaison Committee (SSLC) is a formal opportunity for Student Representatives to be involved in course coordination, implementation, and evaluation. It will meet once per semester. Students (with a proportional split of EU and non-EU countries reflected in choice of representatives) will be elected at the beginning of Year 1, Semester 1 and they will be invited to attend Student Representative Training which is provided by (PU’s name) Student Representative Council. Two members of staff from each PU will attend the SSLC meeting being held at their respective PU and typically chaired by the Programme Director. The SSLC’s minutes will be circulated to all Students and relevant academic and administrative staff via Moodle and will be communicated to the CMB to note the content, consider recommendations and any actions that may be required on its part. The SSLC will meet face to face in semesters 1, 2 and 3 and virtually in semester 4 while Students are dispersed amongst CPUs for the dissertation period. The Convening PU is (PU’s name).

Art. 8. Students

8.1. The maximum number of Students to be admitted to the Programme is [number] per Academic Year, and it is distributed as follows:

STUDENT NUMBER – EDITION HEADCOUNT

EDITION YEARS	**FY 25/26**	**FY 26/27**	**FY 27/28**	**FY 28/29**	**FY 29/30**
EU/EEA/Erasmus+ Associates Scholarships	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
UK/UE/EEA/Erasmus+ Associates Self-funded	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Third Country Scholarships (including UK)	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Other third-country self-funded	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Total students	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**

STUDENT NUMBER – EDITION HEADCOUNT

EDITION YEARS	FY 25/26	FY 26/27	FY 27/28	FY 28/29	FY 29/30

EDITION YEARS	FY 25/26	FY 26/27	FY 27/28	FY 28/29	FY 29/30
No. of Fee Waivers Year 1 – Home	…	…	…	…	…
No. of Fee Waivers Year 1 – International	…	…	…	…	…
No. of Erasmus+ Programme Students with International Status (as classed by UofG) – per edition	…	…	…	…	…

8.2. All students admitted to the Programme follow the first semester at the CPU, based on the Programme Structure (Annex 1).

8.3. The maximum number of students for each study track and pathway, for semesters 2, 3, and 4, is set by each PU per study track and pathway, and is distributed as follows:

MAXIMUM STUDENT NUMBER PER STUDY TRACK / PATHWAY

Track no.	Study Track	Sem. 2	Sem. 3	Sem. 4	Maximum number of students per track
1	…..	PU…	PU…	PU…	…
2	…..	PU…	PU…	PU…	…
3	…..	PU…	PU…	PU…	…
4	…..	PU…	PU…	PU…	…
5	…..	PU…	PU…	PU…	…
6	…..	PU…	PU…	PU…	…
7	…..	PU…	PU…	PU…	…
8	…..	PU…	PU…	PU…	…
9	…..	PU…	PU…	PU…	…

8.4. The numbers can be reviewed on an annual basis by the PUs.

8.5. The Programme Board will decide on the actual annual intake and the distribution of Students among the PUs, for each semester and study track.

8.6. Should selection numbers at any PU fall below their quota in any given year, these places may be given to Students from other PUs at the discretion of the Programme Board in consultation with those universities.

8.7. In the case of a student who is no longer able to follow the Programme or who must withdraw from the Programme at short notice while at a PU, the relevant PU is responsible for notifying the other PUs immediately.

8.8. Based on the above stated articles and information, the distribution of students per PUs, semesters, and study tracks is as follows:

STUDENT SPLIT PER PARTNER UNIVERSITY, SEMESTER, AND STUDY TRACK

PU	**Sem. 1**	**Sem. 2**	**Summer**	**Sem. 3**	**Sem. 4**	**Total Students**	**% of total number**
AMU						**…**	**… %**
NKUA						**…**	**… %**
ULB						**…**	**… %**
UB						**…**	**… %**
UofG						**…**	**… %**
UNIL						**…**	**… %**
UAM						**…**	**… %**
SUR						**…**	**… %**
PLUS						**…**	**… %**
SU						**…**	**… %**
TU						**…**	**… %**
?						**…**	**… %**
Total Students	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**… %**

Art. 9. Student admission and selection criteria

9.1. Student selection criteria are the responsibility of the Board and subject to the approval of the relevant authorities in the participating institutions. Students are annually admitted to the programme as follows: *(general description of the process, e.g., does the student apply to a specific university or the programme, where are applications sent to, is there a selection board, what is the board’s composition and working methods, etc.)*

9.2. Student admission is carried out jointly (centralised admission) as follows: *(description of the process),*

i.e., the coordinating PU shall manage the admissions procedures relating to the Programme on behalf of the PU in accordance with the programme schedule. Unless otherwise agreed by the PU, in each academic year each student shall be required to simultaneously register each of the degree awarding PU.

9.2.1. Student admission is carried out jointly by the PUs in line with the Selection and Admission Regulations attached in Annex […7] to this Agreement, which regulate the application, selection, and admission procedures in detail, including the eligibility and selection criteria, language qualification requirements, the joint application procedure, the admission procedure and the Student and Scholarship Selection Board (SSSB).

9.2.2. The Coordinating PU shall manage the admissions procedures relating to the Programme on behalf of the PUs in accordance with the Selection and Admission Regulations. The admissions procedure is carried out by the [Joint Programme Office / office responsible for admissions at the Coordinating Partner University].

9.2.3. Student selection criteria are set down in the Selection and Admission Regulations and are the responsibility of the Programme Board and subject to the approval of the relevant authorities in the Partner Universities and/or the relevant national bodies. In particular, the Programme Board shall be responsible for setting and reviewing the admission criteria in the Selection and Admission Regulations according to the national law and regulations governing the Partner Universities. Due consideration shall be given to national requirements for admission of Students.

9.2.4. The SSSB shall be responsible for the annual selection and admission of all Students to the Programme in accordance with the joint procedures and criteria specified in the Selection and Admission Regulations. If required by national laws and regulations, the final decision about admission will be made by the Partner University concerned. No Partner University is obliged to admit a student in conflict with national legal requirements for admission.

OR

Student admission is carried out locally (separately by each partner) as follows: *(description of the process) i.e., (please provide examples)*

Art. 10. Health and travel insurance

10.1. For enrolment in and for the entire duration of the Programme, each Student must have health insurance that covers the costs of medical treatment at the respective place of study.

10.2. Travel insurance with repatriation to the respective home country is recommended.

10.3. It is the responsibility of each partner University to inform incoming students to purchase and obtain such insurance in due time before commencing the Programme at their own cost. *Detail required insurance for students (special cases added in on case-by-case basis, e.g., AMU, UG, …). The responsibility to inform the students lies within the partner university, preferably in the use of a Student Agreement.*

If a programme is funded by Erasmus Mundus, the students with scholarship are entitled to a specific EMJM insurance, which is to be paid buy the consortium. This insurance could either be provided by one specific partner through the whole study period, or each partner for the period/semester they are active students at their institution.

If Erasmus Mundus: EMJM grantees are insured by the coordinating university or by the different partner universities as applicable, with a combination of health, liability, accident, and assistance insurance which complies with the EACEA’s minimum requirements. This insurance is at no extra costs. The details of this insurance and terms of conditions will be communicated to the student.

Alt .

Appropriate insurance cover shall be provided to the students by the coordinating partner in compliance with EACEA minimum requirements. The xx insurance scheme has been chosen to cover the “name of the programme” students. In addition, students are required to obtain sufficient insurance coverage to comply with their host universities’ requirements and with national regulations. The Partners receiving students will inform them accordingly.

10.4. Prior to the Programme start date, Students and their families will be advised by the PUs to obtain the European Health Insurance Card, where possible.

10.5. EU national Students travelling between EU countries can apply in their own country for a through their own health service for a European Health Insurance Card so they will be entitled to health care in those countries.

10.6. Non-EU students are also advised to apply for a European Health Insurance Card as this may also be available when they apply for their visas.

Art. 11. Mobility

These articles should answer these questions:

- *How is student mobility included in the curriculum?*
- *If the curriculum includes mobility, is it compulsory or optional?*
- *What is the extent of the mobility period within the curriculum?*
- *Is the mobility defined as a measure of time or as number of credits?*
- *How is the mobility funded: is it the responsibility of the programme or the student?*

Students participating in the programme must spend at least one semester in another partner university (equivalent to xx ECTS credits). All students will be informed beforehand of this compulsory mobility period. All Partners will provide appropriate information concerning administrative, financial, and pedagogical consequences of the mobility period.

11.1. Student mobility

11.1.1. The Programme includes a compulsory student mobility period of at least […] *(number of months / semesters / other units of measure for mobility)*, as follows: *(description of compulsory student mobility components inside the Programme, in line with the Programme structure).*

11.1.2. The total compulsory student mobility period included in the Programme results in the completion of at least […] *(number)* ECTS credit points.

11.1.3. Any compulsory student mobility is self-funded by the student. *If eligible, the student may apply for funding, i.e. from Erasmus+, third party funding or other funding sources.*

In case of EMJM-programmes, grantees receive funding for the whole study period. Students without EMJM grant, may apply for Erasmus Exchange grant (SMS) I eligible. These terms must be clearly communicated to the students at the time of application.

11.2. Exchange of Faculty members and administrative staff *(if case)*

The Partner Universities shall regulate the reception and employment of faculty members and administrative staff participating in the mobility programme under this Agreement, in conformity with the law and the rules in force in the country and institution concerned under the exchange. Personnel covered by this agreement will continue to comply with the contractual obligations with the home University and will continue to receive their due remuneration and to benefit from the rights that they are entitled to for their juridical position, according to the legislative norms existing in the home country and institution.

In each case, the home University shall consider the duration of the stay as an ordinary service period for all purposes. The Partner Universities agree that all financial issues will have to be negotiated and will depend on the availability of funds provided by community programmes, or by potential public or private funding earmarked for this project.

11.2.1. To support the successful joint delivery of the Programme, the following staff mobility components are included: […] *(details related to the staff mobility schemes included in the Consortium and division by PU, where case).*

11.2.2. The staff mobility period is funded by […] *(details related to the funding scheme for the staff mobility included in the Programme. It can include Erasmus+ funding, self-funding by each staff, third-party funding, other funding sources).*

11.3. [Optional, but mandatory for EMJM: Student Agreement with each admitted Student who wants to enrol]

11.4. Student Agreement

11.4.1. Following their acceptance of a place in the Programme and prior to an accepted Student's enrolment in the Programme, the accepted Student and [the Joint Programme Coordinator [and] the responsible Programme Director] representing the Consortium shall sign a Student Agreement covering the academic, financial, administrative, and other relevant aspects related to the Programme. In particular, the Student Agreement shall contain the course of studies, selection of PUs and mobility options to be followed by the student. The Student Agreement will also name the Student’s Programme Mentor (see …).

11.4.2. In addition, the Student Agreement shall include the Study and Examination Regulations or similar rules and regulations applicable to the Student, detailing the requirements for successful acquisition of ECTS credits, the consequences in case of failure to acquire them, and the grading system, as well as information about the services provided to the Student, and details related to health and social security, mobility requirements, and thesis, exam and graduation rules to the extent described in the Programme Handbook. The PU will take care that the student is informed of any updates in this information.

11.4.3. The Student Agreement shall be binding to both sides but may be updated at any given time during the student’s individual course of studies. In particular, it shall be updated whenever decisions are made regarding mobility options and specializations in the Programme during the course of studies. Changes to the selection of PUs and mobility options shall require the consent both of the Partner Universities involved and of the student.

Art. 12. Student matters

12.1. Each student shall enjoy the privileges and access to resources throughout the Programme and be subject to the regulations of each PU during their mobility period. *Specify registration policy: [Option 1:]* Students will be registered at all degree awarding PUs, at all times. *[Option 2:]* Students will be registered throughout the Programme with [the Coordinating PU / their home PU] and with the respective host PU during their mobility period; their registration with [the Coordinating PU / their home PU] will remain dormant during the mobility period.

12.2. The student must comply with the requirements of each PU in question as regards documentation for registration procedures and visa purposes.

12.3. Each PU assumes no responsibility for any personal property or personal belongings which students may bring onto its premises and each PU is expressly released from all liability for any loss or theft of, or any damage to, personal property or personal belongings that may be sustained by students due to the participation in the Programme.

12.4. While at a PU, the local policies for the resolution of non-academic complaints and appeals will apply and students will be subject to all local laws, statutes, rules, and regulations applicable to them. Students involved in the mobility Programme shall be subject to the rules and regulations which are in force in the PU where they spend their mobility period.

12.5. Fieldwork activities may be undertaken at any PU from the second semester onwards. The respective PU shall provide the students a suitable status for such activities, should such be desired by the students.

Art. 13. Degrees and diplomas

13.1. The degree / degrees conferred by the Programme is / are awarded by the respective PUs according to their national and local regulations, and to arrangements stated in the present agreement.

13.2. *(in case of a single joint degree conferred in the programme)* The degree conferred by the awarding PUs is […] *(title of degree)* in […] *(title of the programme)*.

OR

(in case of multiple degrees conferred in the programme, either as a combination of national degrees, or a mixt between joint, double and/or multiple degrees) The degrees conferred by the awarding PUs are stated below *(the information below is only as example)*:

Degree	**Type & title of the degree**	**Awarding PUs**
Joint	Ex: International Master in …	PU 1, PU 2, & PU 3
Double	Ex: Master of Science in …	PU 4
Academic Certificate	Ex: Summer School in …	PU 5
…	…	…

13.3. *(in case of a single joint degree conferred in the programme)* The student is awarded one joint degree after the successful completion of the Programme. The degree is conferred by the awarding PUs of the

consortium where the student follows instruction and is registered while in the Programme, based on the Programme structure and study tracks stated in the present agreement.

OR

(in case of multiple degrees conferred in the programme, either as a combination of national degrees, or a mixt between joint, double and/or multiple degrees) The student is awarded […] *(number of degrees)* degrees after the successful completion of the Programme. The degrees are conferred by the awarding PUs of the consortium where the student follows instruction and is registered while in the Programme, based on the Programme structure and study tracks stated in the present agreement.

13.4. *(in case of a single joint degree conferred in the programme)* The Diploma and the related certification documents awarded upon completion of the programme are stated by the present agreement (see Annex […]).

OR

(in case of multiple degrees conferred in the programme, either as a combination of national degrees, or a mixt between joint, double and/or multiple degrees) The Diploma and the related certification documents awarded upon completion of the programme are stated by the present agreement (see Annex […]). This does not apply to the national degrees and the respective diplomas conferred by the programme in combination with the joint degree / degrees mentioned here, as double and/or multiple degrees, as they will follow the models of the respective awarding PU / PUs.

Art. 14. Award and graduation

14.1. *(in case of a single joint degree conferred in the programme)* Once the student satisfies all the conditions set out in the rules and regulations that apply to the Programme and is successful in the relevant assessment process, the Coordinating Partner university *(or if applicable another designated partner as agreed)* shall arrange for the jointly awarded degree to be issued to the student on behalf of the respective awarding PUs.

OR

(in case of multiple degrees conferred in the programme, either as a combination of national degrees, or a mixt between joint, double and/or multiple degrees) Once the student satisfies all the conditions set out in the rules and regulations that apply to the Programme and is successful in the relevant assessment process, the Coordinating Partner university *(or if applicable another designated partner as agreed)* shall arrange for the jointly awarded degree to be issued to the student on behalf of the respective awarding PUs. The PUs that are awarding double / multiple degrees shall arrange for the specific documents to be issued to the student, based on their regulations and practice.

14.2. The relevant award will be conferred following the successful completion of […] ECTS as specified by the Programme structure.

14.3. The jointly awarded degree diploma will include the signature of all relevant authorities of the degree awarding PUs. The degree diploma, grade certificate, diploma supplement and final transcript of records will be produced by the Coordinating PU, unless otherwise agreed. *(in case of multiple degrees conferred in the programme, either as a combination of national degrees, or a mixt between joint, double and/or multiple degrees)* This does not apply to the double and/or multiple degrees, as they will follow the models of the respective awarding PU / PUs.

14.4. All relevant degree award documentation, regardless of the type of the degree / degrees, will refer to the PUs who have contributed to the delivery of the respective degree / degrees.

14.5. There will be one degree awarding ceremony for each edition, at […] *(mention PU where the awarding ceremony will take place)*.

Art. 15. Recognition mechanisms

15.1. In compliance with the normal procedures for degree approval and national degree recognition / accreditation of each of the degree awarding PUs, the Programme will be considered and approved (as appropriate). This will include the procedures for new degree Programmes, new pathways within established national degrees and new collaboration arrangements. Where necessary, ministerial approval from the respective Ministry of Education (or equivalent, based on specific case) will be confirmed.

15.2. All approval / national degree recognition / accreditation processes must be completed prior to the start of the Programme.

15.3. Changes to the Programme must be formally agreed through revisiting these formal degree approval and national degree recognition / accreditation procedures at each degree awarding PU.

Art. 16. Rules and regulations on studies

16.1. Students are subject to the academic regulations of the PU at which they are registered for attendance while pursuing their studies in the Programme.

(Here we must identify which PU awards a JD and which one awards a MD)

16.2. Appeals regarding admissions are handled as follows *(this part only in the case where applications are processed centrally by one of the institutions; will the student follow the appeals procedure of this institution, what are the procedures or where is it available):*

In some cases, e.g., jointly delivered intensive or virtual courses, rules, and regulations to be followed must be negotiated between the institutions involved. As with all regulations concerning students and studies, students taking the programme must have clear information on the rules and easy access to them.

The standards and procedures according to the Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region (Lisbon Recognition Convention) apply in full.

Art. 17. Examination, assessment, and grading of students’ academic performance

17.1. The students’ academic performance is assessed according to the examination and assessment methods, criteria, and regulations of the PU(s) responsible for the course or part of the Programme to be assessed.

17.2. When the course or part of the Programme is delivered by more than one PU, the PUs shall decide on the examination and assessment method(s) and criteria.

17.3. Assessment method(s) and grading criteria shall be communicated to the students before the beginning of their studies.

17.4. Information about examination, assessment, and grading shall be included in the Programme Handbook and shall be communicated to the students before the beginning of their studies.

17.5. Grade conversions, if any, from one PU’s grading system to the other(s) is part of the present Agreement (Annex […]) and shall be followed accordingly.

Art. 18. Academic appeals, student complaints and conduct

18.1. For academic appeals relating to a course, the academic appeals procedure of the PU delivering that course will apply unless the other PUs notify the PU delivering the course that they believe that its academic appeals procedure should apply. Thereafter the Programme Board will meet to discuss and agree a course of action.

18.2. The academic appeals procedure of the coordinating PU will apply to appeals made by a student against the decisions of the Programme / Examination Board unless otherwise agreed in writing by the PUs.

18.3. For cases of alleged academic misconduct, including plagiarism, relating to a course or courses delivered by a PU, the code of student conduct and procedures of the PU delivering the course or courses will apply.

18.4. In the case of academic misconduct relating to the Programme the code of student conduct and procedures of the coordinating PU will apply unless otherwise agreed in writing by the PUs.

18.5. In cases of non-academic misconduct where it is alleged that an offence has been committed by a student whilst present at a PU, the relevant code of student conduct of that PU will apply. In all other cases of non-academic misconduct, the code of student conduct and procedures of the coordinating PU will apply.

18.6. Where it is not clear to a PU which code of student conduct should apply, or if a PU believes that the code of student conduct of another PU should apply, or national/regional regulations/laws should be enforced instead, it shall so notify the other PUand the Programme Board will thereafter discuss and agree, acting reasonably, a course of action.

18.7. If a student wishes to complain about any general aspect of a course, the complaints or other equivalent procedure of the PU delivering that course will apply.

18.8. If a student wishes to complain about any general aspect of the Programme, the complaints or other equivalent procedure of the coordinating PU will apply unless otherwise agreed in writing by the PUs.

18.9. If a student wishes to complain about any specific service or facility provided by, or a student or member of staff from, a PU, the relevant complaints or other procedure of that PU will apply.

18.10. Each PU will, where the policy or procedure of another PU applies, provide the other PU with reasonable assistance in connection with the administration of academic appeals, student complaints and student conduct procedures, to ensure that all such academic appeals, student complaints and allegations of student misconduct are handled fairly.

Art. 19. Financial regulations
The consortium will have either:

Home university model: *students are registered and pay their fee in the home university and move on to a host university where they do not pay any fee. In other words, it is the reciprocity principle that applies.*

Universal fee payment model: *the same fee is applied to all students -regardless of their geographic origin- and paid to one “lead” partner in the consortium. This implies that the payment by all partners is accumulated in one total fee, divided by all consortium’s partners.*

University support model: *the country of origin of the students supports them to travel and spend a semester or more at the host university (i.e., Erasmus)*

Differentiated fee payment model: *different fees charged to different groups of students based on their status (e.g., home student, third country students, EU/EEA students etc)*

Sponsored fee payment model: *external funder covers a student’s fees.*

Fee waiver model: *for whatever reason (regional priority, widening participation, promotion/marketing, (joint/dual/double/multiple degree) partner arrangement) an institution agrees to waive a portion, or an entire amount of a student’s fees.*

19.1. The financial responsibility for the delivery of parts of the Programme rests with the PUs providing the teaching or supervision.

19.2. The Board is responsible for the administration of possible external funding for the Programme. The use of such funding is carried out according to the rules set by the donor / funding authority.

19.3. The cost of jointly delivered parts of the Programme are decided on a case-by-case basis by the Board.

19.4. Tuition / programme fees are as follows: *(explanation)*.

The financing of the programme must be agreed on in detail here. At least the following items must be regulated:

- *finance model the programme is calculated on (e.g., the number of students times the ECTS delivered times the agreed value of one student-ECTS makes the amount due to PU)*
- *amount of tuition fees (based on self-funded student, no bursaries, or scholarships)*
- *amount of administrative fees due at each PU*
- *period for which fees shall remain stable, inflation correction, …*
- *what happens if there are unpaid / unrecoverable fees (e.g. no disbursement to PUs)*
- *what happens if there is a deficit / unrecoverable outlay / default of third-party funding*
- *fee waivers for any group of students / internal scholarships in the programme*

- *if applicable, who administers and disburses internal scholarships to students*
- *if applicable, put the template grant agreement in the ANNEX*
- *responsibility and funding for staff and student cost of living (accommodation, travel, …)*
- *currency conversion, if applicable (dates of conversion, rate reference, risk assumption, …)*
- *reception and distribution of programme funding (option 1: coordinating PU receives all and is invoiced by / disburses to other PUs; option 2: each PU is responsible for their own costs on reciprocity basis)*
- *factor in administration costs, large currency conversion discrepancies, …*
- *describe how funds are transferred between PUs physically (e.g., bank transfer) and administratively (e.g., invoice following purchase order) and, if applicable, in which currency*
- *reimbursement if funds are left over at one PU, interest on late payments*

I. FEE DISTRIBUTION PER EDITION

EDITION YEARS	FY 25/26	FY 26/27	FY 27/28	FY 28/29	FY 29/30
Home Fee	… Euro	… Euro	… Euro	… Euro	… Euro
International Fee	… Euro	… Euro	… Euro	… Euro	… Euro
Home Fee – 2 years	… Euro	… Euro	… Euro	… Euro	… Euro
International Fee – 2 years	… Euro	… Euro	… Euro	… Euro	… Euro

II.B. STAFF COSTS – FIXED PER SEMESTER

Type of cost	Grade	Spine Pt[2]	Cost per hour	Hours
Teaching Time	…	…	…	…
Course Coordination	…	…	…	…
Professional Services Support	…	…	…	…

II.B. STAFF COSTS – VARIABLE PER SEMESTER

Type of cost	Grade	Spine Pt	Cost per hour	Hours
Course Supervision	…	…	…	…
Exam Marking	…	…	…	…
Course Assessment	…	…	…	…
Dissertation Supervision	…	…	…	…

III. OTHER COSTS – FIXED PER SPECIFIC RANGES

Type of cost	Amount per semester / year / other
Insurance	… Euro per 2 years
Marketing	… Euro per year
Language	… per student per semester
Placement	…

[2] a linear pay scale that allows flexibility for local and specific conditions.

III. OTHER COSTS – FIXED PER SPECIFIC RANGES	
Type of cost	**Amount per semester / year / other**
…	…

IV. CONTRIBUTION TO THE INSTITUTIONAL COSTS (CIC) RESERVED FOR TRAVEL/ADMINISTRATION						
PU	**FY 25/26**	**FY 26/27**	**FY 27/28**	**FY 28/29**	**FY 29/30**	**Total**
SU	…	…	…	…	…	…
AMU	…	…	…	…	…	…
NKUA	…	…	…	…	…	…
ULB	…	…	…	…	…	…
UB	…	…	…	…	…	…
UofG	…	…	…	…	…	…
UNIL	…	…	…	…	…	…
UAM	…	…	…	…	…	…
SUR	…	…	…	…	…	…
PLUS	…	…	…	…	…	…
TU	…	…	…	…	…	…
?	…	…	…	…	…	…
Total OTHER	…	…	…	…	…	…
TOTAL	…	…	…	…	…	…

V. TOTAL SPLIT OF TUITION FEE INCOME BY PARTNER						
PU	**FY 25/26**	**FY 26/27**	**FY 27/28**	**FY 28/29**	**FY 29/30**	**Total**
SU	…	…	…	…	…	…
AMU	…	…	…	…	…	…
NKUA	…	…	…	…	…	…
ULB	…	…	…	…	…	…
UB	…	…	…	…	…	…
UofG	…	…	…	…	…	…
UNIL	…	…	…	…	…	…
UAM	…	…	…	…	…	…
SUR	…	…	…	…	…	…
PLUS	…	…	…	…	…	…
TU	…	…	…	…	…	…
?	…	…	…	…	…	…
Total Tuition Fees	…	…	…	…	…	…

Art. 20. Marketing and publicity

20.1. Each PU agrees to work together to market the Programme effectively in line with their normal procedures and in accordance with the following provisions:

20.1.1. There will be a specific website for the Programme. The Coordinating PU/ […] shall maintain the Programme website and all PUs will contribute to and maintain links with that website from their own websites.

20.1.2. Each PU will maintain their respective web page for the Programme and each PU will maintain links with the relevant web pages of the other PUs.

20.1.3. Each PU will be responsible for including the Programme in their own prospectuses and publicity materials, as well as their own A-Z Programme web listings and all relevant national study programme listings in their country of residence as much as is technically possible.

20.1.4. Each PU will submit all publicity and marketing materials to be used by that PU to market the Programme, and/or which refer to another PU or contain any of the logos, trademarks, or other Intellectual Property of another PU, to the other PUs for prior written approval. All such materials shall be accurate and shall not contain inappropriate or misleading comparisons with other third-party programmes, derogatory statements about third parties, misleading statements, or advice about recognition of awards and/or statements that could reasonably bring either of the PUs into disrepute.

20.1.5. Each PU shall immediately cease to use in any manner whatsoever all publicity and marketing materials and the logos, trademarks or other Intellectual Property of another PU upon termination or expiry of this Agreement for any reason.

20.2. The Coordinating PU / […] will organise the common marketing efforts through the Programme Board which will review existing PUs’ recruitment strategies and draw upon examples of best practice to develop a coherent, integrated Programme promotion strategy.

20.3. A general marketing policy will be discussed and approved by the Programme Board.

20.4. The PUs will engage in a variety of activities to promote and market the Programme.

Art. 21. Programme Handbook

21.1. The Coordinating PU / […] *(Programme Board / degree awarding PUs)* will produce a Programme Handbook which details the rules and regulations of the Programme as appropriate.

21.2. The Programme Handbook will serve as an introductory handbook for the Programme.

21.3. All PUs will contribute to the text of the general Programme Handbook.

21.4. The Coordinating PU will provide a copy of the Programme Handbook to students on or promptly following the Programme start date.

21.5. Each other PU will also produce a handbook or appliable in at least, electronic format, according to their own regulations and standards, detailing information about the components of the Programme that they offer and their role in the assessment of that component.

21.6. Each PU will provide a copy of their mobility period handbook or applicable to students prior to or promptly following their arrival on site.

Art. 22. Academic standards and quality

22.1. The maintenance of academic standards and the management and enhancement of procedures for quality assurance are the collective responsibility of the relevant PUs, in accordance with their respective calendars, charters, statutes, and regulations.

22.2. Each PU shall, during the term of this Agreement, ensure that the Programme (and each course on the Programme) satisfies the national, local, and institutional requirements to which each PU is subject.

22.3. Each PU shall share relevant information for the purposes of facilitating monitoring and review of the collaborative arrangement, including reviewing the other PUs’ compliance with this Agreement and maintenance of academic standards. The other PUs shall provide reasonable assistance and information to enable the reviewing PU to conduct any such monitoring process within any reasonable timescales requested by that PU in writing.

Art. 23. Internal evaluation

23.1. Course work will be marked and moderated in line with each PU’s internal quality assurance processes in place.

23.2. Each PU shall carry out evaluations of the courses they provide, included in the Programme, and shall communicate the results of those evaluations with the other PUs.

23.3. The Board shall agree on how to collect students’ feedback, including questions at the end or after the Programme *(i.e., programme evaluation).*

23.4. The results of student feedback from PUs will be discussed by the Programme Board / Quality Assurance Committee and concerned consultative and governance bodies at each PU and will be made available to the students in a suitable and transparent manner.

23.5. Student representatives are formally consulted on all changes proposed for the Programme.

23.6. Continuous monitoring and enhancement of degree provision shall be conducted through regular monitoring, through PU representatives, feedback collection processes and consultation with [relevant stakeholders in the Programme], through the relevant committees.

23.7. A quality assurance self-evaluation report will be developed by the Programme Board / Quality Assurance Committee, covering feedback and comments from students and staff, evaluation by academics, associate partners, alumni *(if applicable)*.

Art. 24. External evaluation

24.1. An external quality assurance or accreditation of the joint programme shall be conducted. This process can be addressed as follows:

24.1.1. *The Consortium will have an External International Advisory Board (EIAB), composed of at least four internationally recognised experts in the relevant subject(s) or discipline(s) (and, if relevant, one / two professional(s), non-academic members) and at least one student representative external to the Programme and the PUs. The Board members should also cover expertise in quality assurance in higher education.*

24.1.2. *The EIAB will produce a quality assurance and review report based on (1) the Consortium’s self-assessment report mentioned at Article 23; (2) all Programme documentation (i.e., Consortium Agreement, aims, intended learning outcomes, course content, programme structure, assessment methods and criteria, workload, student support services, admission and recognition, staff resources, facilities, quality assurance processes in accordance with part one of the ESGs, etc.); (3) EIAB’s interviews with key stakeholders (students, associate partners, PU administrators and management, PU academics, alumni, etc.).*

24.1.3. *The EIAB report shall include evidence, analyses, and conclusions regarding the agreed standards. It will also include recommendations for developing the Programme further. The report shall be submitted to the Programme Board. The PUs will have about […] days / weeks to comment and propose revisions to the report and request corrections, if case.*

24.1.4. *The external evaluation of the Programme will be conducted through the European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes (EA), via an EQAR registered Quality Assurance agency, by the decision of the Programme Board.*

Art. 25. Intellectual property

25.1. Any Background Intellectual Property shall always remain the sole and exclusive property of the PU, or the PU employee as applicable (in this case, the respective PU(s) will be mentioned, to whom that Background Intellectual Property belonged prior to the Commencement Date of this Agreement. Each of the PUs hereby grants to the other PUs a non-exclusive and non-transferable licence to use that first PU’s Background Intellectual Property to the extent necessary to fulfil the other PUs’ obligations under this Agreement and the Programme Schedule.

25.2. Any Foreground Intellectual Property shall be, subject to any written agreement between the PUs to the contrary, the sole and exclusive property of the PU, or the PU employee as applicable (in this case, the respective PU(s) will be mentioned) creating or developing it. Each PU hereby grants to the other PUs a

non-exclusive and non-transferable licence to use its Foreground Intellectual Property to the extent necessary to fulfil their obligations under this Agreement and any Programme Schedule.

25.3. Any Intellectual Property created or developed by the student will be owned by the student unless otherwise agreed in writing by the PUs.

25.4. If Foreground Intellectual Property is developed jointly between Students and/or a PU or between two or more PUs, the PUs and/or Student (as applicable) will agree which of them shall manage that Foreground Intellectual Property and will ensure that any necessary assignments are obtained.

25.5. The PUs will ensure that all communications relating to Foreground Intellectual Property are kept strictly confidential.

25.6. The PUs shall not disclose any Intellectual Property to third parties without the prior written consent of the owner of that Intellectual Property.

Art. 26. Insurance and indemnity

26.1. Each PU (each an Indemnifying PU) shall and hereby agrees to indemnify the other PUs (each an Indemnified PU) in full in respect of liabilities, costs, damages and losses (excluding any indirect or consequential losses or losses of profit) incurred or suffered by or imposed upon an Indemnified PU (including without limitation claims made by a Student and/or staff of any PU) arising out of, or in connection with, any failure of the Indemnifying PU to perform or discharge any of its obligations or liabilities under this Agreement or which arise as a result of the negligence of the Indemnifying PU.

26.2. The indemnity given under this Clause 26 shall not apply to any loss, liability, or damage to the extent that such loss, liability, or damage is attributable to the fault, negligence, or wilful misconduct of the Indemnified PU or any of its officers, employees, or agents.

26.3. Each PU will always obtain and/or maintain during the period of this Agreement appropriate insurance policies according to their national requirements covering any negligent acts, errors or omissions, employer's liability, public liability, professional indemnity insurance in respect of its involvement in the Programme in amounts that are reasonable and customary for academic institutions of comparable size and undertaking similar activities as the PUs.

26.4. The Indemnified PU shall, in respect of any claim for which it will seek indemnity within the terms of this Agreement, as soon as reasonably practical after becoming aware of the claim, provide the Indemnifying PU with reasonable details of the claim and thereafter provide the Indemnifying PU in a timely manner, with such Information relating to the claim as may reasonably be requested not make, and use its reasonable endeavours to procure that there is not made, any admission of liability, except with the prior written consent of the other PUs, such consent not to be unreasonably withheld or delayed keep the Indemnifying PU regularly informed of the progress of the claim, use its reasonable endeavours to procure that the handling of the claim is carried out and conducted in all material respects in accordance with such reasonable written directions as may be given by the Indemnifying PU, and not settle or compromise the claim, and procure that the claim is not settled or compromised, except with the written consent of the Indemnifying PU, which consent shall not be unreasonable, withheld or delayed.

Art. 27. Limitation of liability

27.1. Each Partner Institution is responsible for assuring full compliance by its participants in the activities related to this Agreement with applicable laws and regulations, including insurance of the respective nations.

27.2. The PUs agree that the liability of each PU under this Agreement shall not in either case exceed the cumulative Fees payable by Students in the preceding twelve (12) month period in relation to the Programme or €100,000 whichever is greater, provided that this Clause 27.1 shall not limit the indemnity granted under Clause 26.1.

Consortia can decide to apply a cap amount… The PUs agrees that the liability of each PU under this agreement shall not exceed €100,000.

27.3. In no circumstances shall any PU be liable for any loss, damage, costs or expenses of any nature that is: (i) of an indirect, special or consequential nature; or (ii) any loss of profits (whether direct or indirect) or goodwill which arises directly or indirectly from a PU’s breach or non-performance of this Agreement, or negligence in the performance of this Agreement, or from any liability arising in any other way out of the subject matter of this Agreement, save that nothing in this Agreement excludes any liability for death or

personal injury, liability for fraud or fraudulent misrepresentation or any other liability which cannot by law be excluded.

Art. 28. Force majeure

28.1. None of the PUs shall be responsible to another PU for any delay in performance or non-performance due to Force Majeure (which, for the purpose of this Agreement, means any cause preventing any PU from performing any or all of its obligations which arise from or are attributable to the acts, events, omissions or accidents beyond the reasonable control of the PU so prevented, including without limitation, any strike, lock-out or other form of industrial action, war, riot, civil commotion, terrorism, malicious damage, compliance with law or governmental order, rule, regulation or direction (including the exit of a PU country from the European Union), accident, breakdown of plenty or machinery, fire, flood, storm or other natural disasters).

28.2. The affected PU shall promptly upon occurrence of any such causes inform the other PUs, stating that such cause has delayed or prevented its performance hereunder and thereafter such PU shall take all action within its power to comply with the terms of this Agreement as fully and promptly as possible.

28.3. Should the Force Majeure in question prevail for a continuous period more than one (1) month, the PUs shall enter discussion with a view to alleviating its effects or to agreeing upon such alternative arrangements as may be fair and reasonable.

28.4. Throughout the duration of the Force Majeure event(s), the affected PU shall use its reasonable efforts to cure or reduce the effect thereof.

Art. 29. Term and termination

29.1. Subject to clauses 29.2 and 29.3(Term and Termination), this Agreement shall be effective from the Commencement Date for a period of 6 years (the Term), following which it shall automatically terminate unless otherwise agreed between the PUs, including for reasons such as continuing to deliver the Programme.

29.2. If following any review under Clauses 22 (academic Standards and Quality) or (responsibilities of all PUs) the collaboration is not operating to the reasonable satisfaction of any PU, or the academic standards of the Programme or any course under the Programme Schedule are not in the reasonable opinion of any PU being maintained by another PU, that PU may terminate its involvement in this Agreement immediately without penalty (subject always to Clauses 29.6 and 29.8, term and Termination) upon written notice to the other PUs.

29.3. Subject to Clause 29.6 and 29.8 any PU may terminate its involvement in this Agreement without penalty on twelve (12) months’ prior written notice to the other PUs.

29.4. Subject to Clauses 29.6 and 29.8 (term and Termination) this Agreement may be terminated in respect of any PU In breach of this agreement by the other PUs without penalty by written notice to the PU in breach from the other PUs collectively.

29.5. A PU in breach is a PU that:

29.5.1. Materially breaches this Agreement (and the breach, if capable of remedy, is not remedied within thirty (30) days following the date of notice requiring the breach to be remedied);

29.5.2. Engages in conduct that is prejudicial to the reputations of the PUs serving notice or

29.5.3. Enters insolvency or equivalent proceedings.

29.6. Following the expiry or termination of this Agreement for any reason each PU in respect of which the Agreement has expired or terminated shall return to the other PUs at its own expense all materials in its possession belonging to the other PUs relating to this Agreement or the Programme and shall return or destroy (at the option of the relevant other PU) all confidential Information of the other PUs then in their possession or control provided always that each PU shall be entitled to retain copies of confidential Information as may be required by it in order to comply with any law or regulatory requirement.

29.7. The PUs shall ensure that upon expiry or termination of this Agreement (whether entirely or in respect of any PU), satisfactory arrangements are put in place for all existing students on the Programme, or who have accepted a place on the Programme, to complete the Programme. The relevant terms of this

Agreement will continue in force to the extent necessary to allow such Students to complete the Programme and be assessed for the Jointly Awarded Degree or Double Degree, as applicable.

29.8. Subject always to Clauses 28 (Force majeure) and 29 (Term and Termination), withdrawal of the Programme during the Term may only be made by written agreement between all PUs and in accordance with the timescales and any other limitations set out in the policies of the Coordinating PU.

29.9. Termination of this Agreement will not affect the rights of each PU against the other in respect of the period up to and including the date of termination.

29.10. Notwithstanding the foregoing, Clauses 1 (Definitions and interpretations), 4 (Responsibilities of PUs), 5 (Communication responsibilities of Pus), 6 (Management and administration),10 (Health and travel insurance), 11.1 (Student Mobility), 18 (Academic appeals, Student complaints and Conduct), 19 (Financial regulations) (to the extent any Fees remain unpaid or reimbursable as at the terminate date), 20 (Marketing and publicity), 25 (Intellectual Property), 26 (Insurance and Indemnity), 27 (Limitation of liability), 28 (Force majeure), 29 (Term and termination), 30 (Confidential information and data protection) 32 (Dispute Resolution) and 33 (General) and 34 (Governing law) shall survive termination and/or expiry of this Agreement.

Art. 30. Confidential information and data protection

“Confidential information refers to such information provided by a PU in connection with this Agreement which is clearly marked as confidential or if disclosed verbally is characterised as confidential at the time of disclosure and has been confirmed as such in writing within fifteen (15) calendar days from verbal disclosure by the disclosing PU.”

30.1. Each PU shall not, during the term of this Agreement or at any time, thereafter, disclose to any third party any confidential Information of the other PUs or make use of any such confidential Information except as necessary to fulfil its obligations under this Agreement. This clause shall not apply to any Information which:

30.1.1. Becomes generally known to the public, other than by reason of an act or omission of the recipient;

30.1.2. Is required to be disclosed pursuant to any applicable laws or to any competent governmental, statutory or Supervisory body to which the relevant PU is subject, in particular including all relevant Freedom of Information legislation;

30.1.3. Is required to be disclosed pursuant to any court order; or

30.1.4. Is disclosed by a PU to its professional advisers.

30.2. Each of the PUs shall comply with the obligations set out in Annex 5 (Data Protection).

Art. 31. This Agreement

31.1. This Agreement, including annexes represents the complete understanding of the PUs with respect to the subject matter hereto, subject to any additional Information provided in Programme or course handbooks prepared by each PU and agreed by all PUs.

31.2. This Agreement supersedes all other agreements, statements, representations, or warranties made by or between the PUs in respect of the subject matter.

31.3. Each PU acknowledges that it cannot rely on any remedy, representation or warranty which is not set out in this Agreement.

31.4. The Agreement will be reviewed each Academic Year. It may only be amended or modified by a document in writing, signed by the duly organization representatives of each of the PUs.

31.5. Changes to the Agreement that affect the delivery of the Programme may only be made before the opening of the application or the start of the Academic Year in which they become effective and may only affect those Students who start the Programme in that Academic Year or later. In any event, changes to the Agreement must not adversely affect Students already in the Programme when the changes take effect.

Art. 32. Dispute resolution

32.1. All disputes arising from the interpretation, development, modification, resolution, or execution of the present Agreement, must be settled by joint agreement and through consultation or negotiation between the PUs through the Consortium Management Board or through any other mechanism agreed to by the

PUs. If at any time a dispute arises in connection with this Agreement, the PUs agree to use all reasonable efforts to resolve the dispute in good faith, firstly by implementing the following settlement procedure:

32.1.1. The PU raising the dispute (the “complaining PU”) will submit a detailed written notice formally requesting the other PU(s) to which the dispute relates (the “Concerned PU(s)”) to take steps to remedy or prevent conduct or omission in respect of which the dispute has arisen.

32.1.2. If within fourteen (14) days (or such other period as may be agreed between the PU(s) of receipt of the notice described in Clause 31.1.1, the Concerned PU(s) fail(s) to agree to perform a course of action which satisfies the Complaining PU (acting reasonably), the latter will convene a meeting at a mutually convenient time but not later than thirty (30) days following the date of the written notice described in Clause 31.1.1. If the Complaining PU convenes such a meeting, appropriate senior representatives of the Complaining PU and the Concerned PU(s) must meet to attempt a resolution of the dispute.

32.2. If the dispute has not been resolved within sixty (60) days of receipt of the notice under Clause 31.1.1, either the Complaining PU or the Concerned PU(s) may take such further steps as it considers appropriate to resolve the dispute, including among others initiating court proceedings in accordance with article 34.1 OR the initiation of an International Arbitration the course of actions being determined by agreement of the Consortium Partner Universities, and/or court proceedings.

32.3. Nothing in this Clause 31 shall operate to restrict any PU’s rights to apply to a court for the preservation of its legal rights or for the emergency or interlocutory or interim relief (including, for the avoidance of doubt, interim interdict).

Art. 33. General

33.1. Any access and/or use by:

(i) staff of any PU; or

(ii) Students,

of any resources under this Agreement is subject to the policies and procedures of the PU which granted access to those resources. Resources include IT facilities, library resources, publications, databases, or other material resources. Each PU will ensure that its staff and Students are made aware of all applicable policies and procedures of the PU which granted access to the resources.

33.2. Each PU shall always comply with the Relevant Requirements, shall have, and maintain appropriate policies and procedures to ensure compliance with the Relevant Requirements (which it shall enforce where appropriate) and shall immediately notify other PUs of any demand for any undue financial or other advantage of any kind received by it in connection with the Programme or this Agreement.

33.3. Further cooperation projects, including intensive courses, distance learning, joint research, organization of seminars, symposia, and meetings on common interest topics and all other activities aimed at consolidating the cooperation will be encouraged by all PUs. These projects shall be agreed by the interested PUs and subject to separate agreements.

33.4. None of the PUs discriminate against any Students or any member of staff based on age, disability, gender reassignment, marriage and civil partnership, pregnancy and maternity, race, religion or belief, sex, or sexual orientation.

33.5. Each PU shall always comply with applicable health and safety and environmental laws in its relevant jurisdiction.

33.6. No failure or delay on the part of any PU to exercise any right or remedy under this Agreement shall be construed as a waiver thereof, nor shall any single or partial exercise of any right or remedy preclude the further exercise of such right or remedy.

33.7. No PU shall have the right to assign, delegate, transfer or otherwise dispose of its rights and/or obligations under this Agreement without the prior written consent of the other PUs. No PU shall sub-contract any of its obligations under this Agreement or any aspect of the delivery of the Programme (including without limitation any course) for which it is responsible under the Programme Schedule without the prior written consent of the other PUs.

33.8. Any notice required to be given under this Agreement shall be served by international courier, with recorded delivery, and addressed to the other PUs at the addresses set out above or such other addresses as notified for this purpose from time to time, marked for the attention of the representative set out above or such other representative as notified for this purpose from time to time.

33.9. This Agreement shall not be varied other than in writing, signed by the duly authorized representatives of each of the PUs.

33.10. Nothing in this Agreement shall create, nor is intended to create a corporate partnership or joint venture between the PUs and nothing in this Agreement is intended to create any joint liability, or joint and several liabilities, between the Coordinating PU and the other PUs or among the PUs. The Coordinating PU and the other PUs shall each be liable only for their own acts and omissions and for performance of (or failure to perform) their own obligations under this Agreement, and none of them shall be liable to any third party for any loss or damage arising out of another PU’s acts or omissions including but not limited to any breach of the terms of or failure to perform fully the obligations contained in this Agreement.

33.11. If any PU undergoes a change of control, a change of status or a change in ownership that PU shall inform the other PUs in writing as soon as reasonably practical.

33.12. This Agreement is written in the English language. If this Agreement is translated into any other language, the English language version shall prevail. Any notice given under or in connection with this Agreement will only be effective if it is in the English language.

33.13. This Agreement and its Annexes are drawn up in English with effect for and against all parties involved, which language shall govern all documents, notices, meetings, arbitral proceedings, and processes relative thereto. Should a PU by law or by custom require a translation of this Agreement and its Annexes into a language other than English, including a version of this Agreement signed by all PUs, this translation shall be produced under the aegis and at the cost of the PU requiring it. In case this Agreement or any of its Annexes is translated into a language other than English, the English language version shall prevail.

33.14. In the event of the invalidity of one or more clauses of this Agreement, the validity of the remaining Agreement shall remain unaffected. Any gaps in the Agreement that may arise will be clarified by mutual agreement by the Programme Board. Decisions of the Programme Board regarding the Agreement shall be made in consideration of the specifics and feasibility of the Programme. The implementation of such decisions shall be the responsibility of the respective competent bodies of the PUs.

33.15. The Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof; should an Annex contain any provisions that conflict with the provisions of this Agreement, this Agreement shall prevail.

33.16. Sufficient original copies of this Agreement (one for each PU) will be signed by all PUs and each copy is equally valid.

33.17. The PUs will conduct an annual review of the terms and conditions of this Agreement.

33.18. Where executed in counterparts:

33.18.1. this Agreement shall not take effect until all the counterparts have been delivered; and

33.18.2. delivery will take place when the date of delivery is agreed between the PUs after execution of this Agreement as evidenced by the date inserted at the start of this Agreement.

Art. 34. Governing law

34.1. This Agreement is to be governed by the [Laws of …] *(country under which laws the current agreement is made, based on the decision of the members of the consortium)* and the PUs hereby irrevocably agree that the [Courts of …] *(country from above)* shall have exclusive jurisdiction to settle any dispute or claim that arises out of or in connection with this Agreement or its subject matter or formation (including non-contractual disputes or claims).

The legal system can be chosen independently for each consortium.

Art. 35. Signatures
For the University of…

SIGNATURE

Name

Dean of the Faculty of… / Rector / President / Vice-Chancellor

Date:

Agreement Annexes

Annex 1. Programme structure

Can be several different sections / tables for different paths in the Programme. Paths can depend on mobility options, different home universities, study tracks, etc. – or a combination of all that. Some examples are given here…

N.B.: *These Plans can be as detailed as possible. If, e.g., the courses or modules for certain semesters are set in stone, they can be indicated, as well. Also, ECTS can be given, where applicable*

Example 1*: Master's programme, all Students start at the same home university:*

All students start at **PU,** which is the **CPU** and their home university. As such, it its responsible for administratively implementing the student selection made jointly by the partners. Students apply at **CPU** and, following selection, will receive the offer of a place in the programme by **CPU.** If they accept, they will be enrolled by **CPU** and fees for the first semester will become payable. The first semester will be entirely at **CPU,** followed by two mobility semesters at two of the other **PUs,** which will be their 1st and 2nd mobility **PU** (MP1 and MP2). For their final semester, which encompasses their master's thesis project, students may either stay at their 2nd mobility **PU,** return to their 1st mobility **PU,** or return to **CPU.**

Programme Structure: **Master in …**

Study Tracks	**Study Track A:** **…**			**Study Track B:** **…**			**Study Track C:** **…**		
Mobility Paths	Path One	Path Two	Path Three	Path Four	Path Five	Path Six	Path Seven	Path Eight	Path Nine
Semester 1 (30 ECTS)	… at PU A (CPU)								
Semester 2 (30 ECTS)	PU B …	PU C …	PU D …	PU E …	PU F …	PU G …	PU H …	PU I …	PU G …
Summer (10 ECTS*)	Summer School in… at PU …								
Semester 3 (30 ECTS)	PU C …	PU D …	PU E …	PU F …	PU G …	PU H …	PU I …	PU G …	PU B …
Summer 4 (30 ECTS)	Master's at CPU or at MP1 or MP2				Thesis				Project

**extracurricular credit points*

The following constraints apply: *describe*

Describe all other important information

***Example 2**: Master’s programme, students start at 3 possible PUs:*

Students are admitted at the programme level and start at **PU A, PU B,** or **PU C** for the first semester (**1/3 of the students** at each of the mentioned PUs), which is also their home university. As such, these universities are responsible for administratively implementing the student selection process made jointly by the partners. Students apply at the **CPU (PU A)** and, following selection, will receive the offer of a place in the programme by **PU A, PU B,** and **PU C** (depending on the study track they chose upon application). If they accept, they will be enrolled at the relevant PUs of the three mentioned here and fees for the first semester will become payable. For the second and third semester the students will move to other PUs, which will be their **1st** and **2nd mobility PUs (MP 1 and MP 2),** as detailed below. For the **final semester,** which encompasses their master’s thesis project, students will return to their home university **(1st semester PU).**

Programme Structure: **Master in …**

Study Tracks	**Study Track A:** **…**		**Study Track B:** **…**		**Study Track C:** **…**	
Mobility Paths	Path One	Path Two	Path Three	Path Four	Path Five	Path Six
Semester 1 **(30 ECTS)**	PU A …		PU B …		PU C …	
Semester 2 **(30 ECTS)**	PU B …	PU D …	PUB C …	PU E …	PU A …	PU F …
Summer **(10 ECTS*)**	Summer School in… at PU …					
Semester 3 **(30 ECTS)**	PU E …	PU C …	PU F …	PU A …	PU D …	PU B …
Summer 4 **(30 ECTS)**	PU A …		PU B …		PU C …	

**extracurricular credit points*

The following constraints apply: *describe*

Describe all other important information

Annex 2. Study tracks overview

Must be in diagram form showing the movement of students in the programme, taking reference to the calendars, if possible. Make separate overviews for each study track / mobility path through the programme, so each student knows exactly which diagram to refer to and which path to follow. Details can be outsourced to a web site, as well, so that only an idealized version is given in the Annex itself. In case there are Summer Schools, indicate.

Example *one study track with SU, TU and ULB*

Students starting at the Stockholm University (SU) in Semester 1, moving to the University of Tübingen (TU) in Semester 2 and finally to the Free University of Brussels (ULB) for Semesters 3 and 4 (optional: move back to UB or TU for Semester 4). There is also a Summer School between Semesters 1 and 2.

Study Track A: SU à TU à ULB, by calendar weeks

Sem. 1	calendar week	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	
	activity type																								
	description	Autumn Term + Exams @ SU																				Free time			

Sem. 2	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
	FT	Summer School				Prep @ TU		Summer Term @ TU											Exams (TU)		Free Time, Move to ULB					

Sem. 3	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8
	Prp @ ULB	Winter Term @ ULB																		Exams (ULB)				Thesis Project		

Sem. 4	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	Thesis Project											Overlapping Exam Periods SU, TU, ULB (for viva)								

N.B.: This table is based on the CIVIS Academic Calendar 2023/24

Annex 3. Data protection

Definitions

1.1. In this Annex 5 and the respective Agreement, the following words shall have the meaning set out opposite:

Controller means the natural or legal person, public authority, agency or other body which, alone or jointly with others, determines the purpose and means of the processing of Personal Data.

Data Subject means an identified or identifiable natural person; an identifiable natural person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identifier such as a name, an identification number, location data, an online identifier or to one or more factors specific to the physical, physiological, genetic, mental, economic, cultural or social identity of that natural person.

DP Laws means any law, enactment, regulation, regulatory policy, by-law, ordinance or subordinate legislation relating to the processing, privacy and use of Personal Data, as applicable to a party and/ or the Purpose, and includes any judicial or administrative interpretation of them, any guidance, guidelines, codes of practice, approved codes of conduct or approved certification mechanisms issued by any applicable regulator.

EEA means the European Economic Area;

Model Clauses means the standard contractual clauses approved by the European Commission for transfers from Controllers in the EEA to Controllers outside the EEA pursuant to the European Commission’s Decision C(2004)5721 (available at https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1524820067922&uri=CELEX:32004D0915);

Personal Data means any information relating to a Data Subject;

Personal Information means, with respect to each party, any Personal Data provided or made available by it to another Party (together with any data which is generated from such Personal Data) for the Purpose on or after the last date of signature of this Agreement; and

Purpose means the sole purpose of the delivery of the Programme in accordance with the terms of the Agreement.

Data protection

1.2. The parties shall each be a Controller of the Personal Information and this Agreement shall apply to the sharing of the Personal Information among the parties.

1.3. The parties acknowledge that the Personal Information to be shared among the Parties may include the following types of Personal Data: (i) data about prospective students and students registered by the parties on the Programme, including data relating to relatives, guardians and associates of the student and sensitive personal data about the student (e.g. health information); (ii) data relating to staff, advisers, consultants and other professional experts of each party; and (iii) data relating to staff of other organisations who are associated with the Programme (e.g. external advisory board members and visiting scholars).

1.4. Each party shall, in relation to the Personal Information:

1.4.1. comply with its obligations under DP Laws, including ensuring that appropriate privacy notices and/or policies are communicated to the relevant Data Subjects which explain how the Personal Information will be processed (including the fact that the Personal Information may be disclosed to the other parties in the scenarios and for the purposes set out in paragraph 2.2);

1.4.2. implement appropriate technical and organisational measures to ensure an appropriate level of security is adopted to mitigate the risks associated with its processing of the Personal Information, including:

a) unauthorised or unlawful processing; and

b) accidental or unlawful destruction, loss, alteration, disclosure of, damage to or access to such Personal Information;

1.4.3. notify the other parties of any breach or suspected breach of security, including any breach of this Clause 2 (Data Protection) and/or any unauthorised or unlawful processing and/or any loss, destruction, damage of, or compromise to, any Personal Information (Security Breach) no later

than 48 hours after becoming aware of such Security Breach, such notification to specify (as a minimum):

a) the nature of the Security Breach;

b) the date and time of occurrence;

c) the extent of the Personal Data and Data Subjects affected or potentially affected, the likely consequences for the Data Subjects and any measures taken or proposed to be taken by that party to contain the Security Breach;

d) any other information that the party shall require in order to discharge its responsibilities under the DP Laws in relation to such Security Breach;

1.4.4. promptly notify the other parties in the event that it receives updates or corrections to any of the Personal Information;

1.4.5. provide reasonable assistance, information, and cooperation, where requested by another party in respect of data protection matters, including:

a) in respect of any claim and/or exercise or purported exercise of rights by a Data Subject under the DP Laws or any investigation or enforcement activity by the applicable regulator, which relates to or relates to the other Party’s processing of the Personal Information; and

b) assisting the other parties in complying with their obligations as a Controller. Such assistance may include investigating a Security Breach, providing information to Data Subjects on another party’s behalf as required by the DP Laws and communicating another party’s privacy notices and/or policies to the relevant Data Subjects;

1.4.6. notify the other parties immediately, and consider any information and/or reasonable requests provided by another party before responding publicly or to a regulator or any third party (provided that such information and/or requests are provided promptly and before any applicable response deadline):

a) if it is contacted or approached in relation to any claim and/or exercise or purported exercise of rights by a Data Subject under the DP Laws; or

b) in the event of any investigation or enforcement activity by the applicable regulator.

1.5. No party shall transfer any Personal Information received from another party to any location which is outside the EEA or the United Kingdom without that other party’s prior written consent. If that other party consents to the transfer of Personal Information to a recipient located outside of the EEA or United Kingdom, the party transferring the Personal Information shall:

1.5.1. ensure that such transfer (and any onward transfer) is governed by such terms and conditions as the other party may consent to at the relevant time;

1.5.2. ensure that such transfer (and any onward transfer) complies with this paragraph 2; and

1.5.3. ensure that such transfer (and any onward transfer) otherwise complies with any applicable DP Laws.

Liability

1.6. Each party **(the Indemnifying Party)** will indemnify on demand and keep indemnified each other party against any claims, losses, costs, damages (including special or penal damages), expenses (including reasonable legal expenses), awards of compensation, amounts paid in settlement, monetary penalties and fines incurred by or awarded against the other party because of the Indemnifying Party’s breach of the DP Laws.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ CIVIS ΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΟΥ/ΠΟΛΛΑΠΛΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ (ΣΕ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ)

ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ

Προπτυχιακού/Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «(Τίτλος Προγράμματος)» στο πλαίσιο του CIVIS

ΤΟ ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΝΑΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΑΤΩΤΕΡΩ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ CIVIS:

του **AIX-MARSEILLE UNIVERSITÉ**, στο εξής «**AMU**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**, στο εξής «**ΕΚΠΑ**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **UNIVERSITÉ LIBRE DE BRUXELLES**, στο εξής «**ULB**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **UNIVERSITATEA DIN BUCUREŞTI**, στο εξής «**UB**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **THE UNIVERSITY COURT OF THE UNIVERSITY OF GLASGOW**, στο εξής «**UofG**», το οποίο συστάθηκε βάσει του νόμου περί Πανεπιστημίων του 1889 (Σκωτία), εδρεύει στην οδό [διεύθυνση] και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **UNIVERSITÉ DE LAUSANNE**, στο εξής «**UNIL**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE MADRID**, στο εξής «**UAM**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **SAPIENZA UNIVERSITÀ DI ROMA**, στο εξής «**SUR**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **PARIS LODRON UNIVERSITÄT SALZBURG**, στο εξής «**PLUS**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **STOCKHOLM UNIVERSITY**, στο εξής «**SU**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**],

του **EBERHARD KARLS UNIVERSITÄT TÜBINGEN**, στο εξής «**TU**», το οποίο εδρεύει στην οδό [διεύθυνση], και εκπροσωπείται νομίμως από τον [**Όνομα, ΕΠΩΝΥΜΟ, τίτλος του νόμιμου εκπροσώπου**].

Έκαστο εκ των ανωτέρω Ιδρυμάτων καλείται στο εξής «Πανεπιστήμιο Εταίρος» (ΠΕ) και όλα από κοινού «Πανεπιστήμια Εταίροι» (ΠΠΕ).

Έχοντας υπόψη:

α) τις νομικές απαιτήσεις ή ισοδύναμα, τα οποία ισχύουν για τα Πανεπιστήμια εταίρους,

στη [Γαλλία/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στην [Ελλάδα/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στο [Βέλγιο/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στη [Ρουμανία/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στο [Ηνωμένο Βασίλειο/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στην [Ελβετία/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στην [Ισπανία/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στην [Ιταλία/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στην [Αυστρία/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στη [Σουηδία/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

στη [Γερμανία/περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],

β) την κοινή δήλωση αποστολής του CIVIS, του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου των Πολιτών[3], και

γ) [άλλα έγγραφα του CIVIS, τα οποία διέπουν τις δράσεις εκπαιδευτικής συνεργασίας],

ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΑ ΠΠΕ ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Άρθρο 1: Ορισμοί και ερμηνεία

[3] https://civis.eu/en/discover-civis/institutional/our-mission-and-vision

1.1. Στην παρούσα Συμφωνία, εκτός εάν άλλως ορίζει η έννοια του κειμένου, οι κατωτέρω έννοιες νοούνται και χρησιμοποιούνται ως ακολούθως, όποτε αυτό απαιτείται:

Ακαδημαϊκό έτος σημαίνει περίοδο 12 μηνών, η οποία γενικά εκκινεί κατά τον μήνα Σεπτέμβριο/Οκτώβριο και κατά την οποία προσφέρονται και εξετάζονται μαθήματα.

Συμφωνία σημαίνει την παρούσα Συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων όλων των παραρτημάτων αυτής.

Ημερομηνία έναρξης σημαίνει την 1η [μήνας] [έτος], ανεξαρτήτως της ημερομηνίας υπογραφής.

Συντονίζον Πανεπιστήμιο εταίρος σημαίνει το ΠΕ, το οποίο συντονίζει την ομάδα των απονεμόντων ΠΠΕ.

Πτυχίο σημαίνει τον τίτλο σπουδών.

Απονέμον ΠΕ σημαίνει κάθε ΠΕ, το οποίο απονέμει, ανάλογα με την περίπτωση, το πτυχίο από κοινού με άλλα ΠΠΕ (συνήθως σε ομάδες των δύο ή τριών ΠΠΕ, ανάλογα με το εάν ο φοιτητής παρακολουθεί εκπαιδευτική κατεύθυνση στο πλαίσιο εξαμήνου σε δύο ή τρία ΠΠΕ κατά τη διάρκεια της φοίτησης), σύμφωνα με τη διάρθρωση του συγκεκριμένου πτυχίου (κοινό ή διπλό/πολλαπλό πτυχίο), όπως αναφέρεται στη Συμφωνία.

Τύπος πτυχίου σημαίνει το είδος του πτυχίου σε προπτυχιακό/μεταπτυχιακό επίπεδο (Πτυχίο…, Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών… κ.λπ.), καθώς και το επίπεδο των προσόντων, τα οποία παρέχονται με αυτό (σύμφωνα με το «ΕΠΕΠ» κατωτέρω).

Δίπλωμα σημαίνει το έγχαρτο έγγραφο/περγαμηνή που επιδίδεται στους αποφοίτους κατά την τελετή αποφοίτησης ή σε καθορισμένο χρόνο μετά από αυτήν (βάσει των εσωτερικών πρακτικών και κανονισμών στα απονέμοντα ΠΠΕ).

Παράρτημα διπλώματος σημαίνει το έγγραφο, το οποίο συνοδεύει το δίπλωμα και περιλαμβάνει τις λεπτομέρειες του ακαδημαϊκού προγράμματος και των ακαδημαϊκών επιδόσεων.

Διπλό πτυχίο σημαίνει ότι δύο απονέμοντα Ιδρύματα αναπτύσσουν από κοινού και προσφέρουν ένα Πρόγραμμα. Δύο πτυχία απονέμονται χωριστά για το Πρόγραμμα, το οποίο αναπτύσσουν από κοινού και προσφέρουν τα απονέμοντα Ιδρύματα σύμφωνα με τους ισχύοντες σε αυτά κανονισμούς και διαδικασίες.

ECTS σημαίνει το «Ευρωπαϊκό Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων», ή ισοδύναμο σύστημα, το οποίο χρησιμοποιούν τα ΠΠΕ. Σε περίπτωση, κατά την οποία ΠΕ χρησιμοποιεί διαφορετικό σύστημα ακαδημαϊκών μονάδων, η αντιστοιχία με το σύστημα ECTS παρέχεται στα Παραρτήματα.

ΕΠΕΠ σημαίνει το «Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων», αναφέρεται στα μαθησιακά αποτελέσματα για όλους τους τύπους των προσόντων και αποτελεί μηχανισμό μετατροπής μεταξύ των διάφορων εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων. Το ΕΠΕΠ είναι συμβατό με το Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τους περιγραφικούς δείκτες κύκλων του ως ακολούθως: πρώτος κύκλος (πτυχίο), ο οποίος αντιστοιχεί στο επίπεδο 6, δεύτερος κύκλος (Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών), ο οποίος αντιστοιχεί στο επίπεδο 7, και τρίτος κύκλος (διδακτορικό δίπλωμα), ο οποίος αντιστοιχεί στο επίπεδο 8.

Ευρωπαϊκή Προσέγγιση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας των Κοινών Προγραμμάτων (ΕΠ) σημαίνει την ευρωπαϊκή διαδικασία, η οποία εγκρίθηκε τον Μάιο του 2015 από τους Υπουργούς του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και αναπτύχθηκε για να διευκολύνει την εξωτερική διασφάλιση ποιότητας των κοινών προγραμμάτων. Η προσέγγιση θέτει πρότυπα, τα οποία βασίζονται στα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο (ESG) και στο Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (QF-EHEA).

Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο (ESG) σημαίνει τη δέσμη προτύπων και κατευθυντηρίων γραμμών, οι οποίες εγκρίθηκαν τον Μάιο του 2015 από τους Υπουργούς του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όσον αφορά την εσωτερική και εξωτερική διασφάλιση ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Βασικός στόχος της δέσμης είναι να συμβάλει στην κοινή αντίληψη για τη διασφάλιση ποιότητας στη μάθηση και διδασκαλία σε διασυνοριακό επίπεδο και μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών.

Κοινό πτυχίο σημαίνει τον ενιαίο τίτλο σπουδών, τον οποίο απονέμουν από κοινού στον φοιτητή τα ΠΠΕ κατόπιν επιτυχούς περάτωσης κοινού Προγράμματος σπουδών, όπως ορίζει η δομή του Προγράμματος και βάσει των εκπαιδευτικών σεναρίων, τα οποία επιλέγει ο φοιτητής. Οι εν λόγω εταίροι αναπτύσσουν από κοινού και προσφέρουν Πρόγραμμα, το οποίο οδηγεί σε έναν τίτλο, δυνάμει ενιαίου κανονισμού. Το κοινό πτυχίο υπογράφεται από κοινού από τις αρμόδιες αρχές δύο ή περισσότερων συμμετεχόντων Ιδρυμάτων και αναγνωρίζεται επίσημα στις χώρες, στις οποίες εδρεύουν τα εν λόγω συμμετέχοντα Ιδρύματα.

Κοινά Προγράμματα νοούνται εδώ τα Προγράμματα Ανώτατης Εκπαίδευσης, τα οποία συντονίζουν και προσφέρουν από κοινού δύο ή περισσότερα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Υλοποιούνται σε κάθε κύκλο της Ανώτατης Εκπαίδευσης και είναι εθνικά (όταν όλα τα εμπλεκόμενα Πανεπιστήμια εδρεύουν στο ίδιο κράτος) ή διακρατικά/διεθνή (όταν εκπροσωπούνται τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέσω των εμπλεκόμενων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων). Τα κοινά Προγράμματα οδηγούν στην απονομή κοινού ή διπλού/πολλαπλού πτυχίου.

Σειρά εισακτέων σημαίνει το σύνολο των φοιτητών, οι οποίοι εισάγονται ανά ακαδημαϊκό έτος, όπως ορίζει η δομή του Προγράμματος.

Διανοητική ιδιοκτησία σημαίνει έργα πνευματικής ιδιοκτησίας, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, ανακαλύψεις, βελτιώσεις, εφευρέσεις, εμπορικά σήματα, σχέδια, πληροφορίες, δεδομένα, τύπους σκευασμάτων, προδιαγραφές, αποτελέσματα ελέγχων και δοκιμών πεδίου, διαγράμματα, εμπειρογνωσία, τεχνικές, τεχνολογία, τεχνογνωσία, και κάθε άλλη διανοητική ιδιοκτησία οποιασδήποτε φύσεως, καταχωρισμένη ή μη καταχωρισμένη, συμπεριλαμβανομένων των αιτήσεων και του δικαιώματος υποβολής αίτησης για καταχώριση, ανανέωση ή επέκταση οποιουδήποτε από τα ανωτέρω δικαιώματα και κάθε παρόμοιου ή ισοδύναμου δικαιώματος ή μορφών προστασίας, οι οποίες ισχύουν ή θα προκύψουν τώρα ή στο μέλλον, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

Πολλαπλό πτυχίο σημαίνει ότι τρία ή περισσότερα απονέμοντα Ιδρύματα αναπτύσσουν από κοινού και προσφέρουν το Πρόγραμμα. Τρία ή περισσότερα πτυχία απονέμονται χωριστά για το Πρόγραμμα, το οποίο αναπτύσσουν και προσφέρουν από κοινού τα απονέμοντα Ιδρύματα, σύμφωνα με τους ισχύοντες σε αυτά κανονισμούς και διαδικασίες.

Πρόγραμμα σημαίνει το Πρόγραμμα σπουδών, όπως περιγράφεται στο οικείο Παράρτημα και αποτελείται από τους αντίστοιχους κύκλους μαθημάτων, τις εκπαιδευτικές κατευθύνσεις, τις διαδρομές κινητικότητας, τα εξάμηνα και κάθε άλλη πληροφορία σχετική με το Πρόγραμμα, το οποίο οδηγεί σε πτυχίο/πτυχία.

[Τίτλος Προγράμματος για λόγους μάρκετινγκ] είναι ο εναλλακτικός τίτλος, ο οποίος δίδεται στο Πρόγραμμα για λόγους προώθησης, λ.χ. εκστρατείες μάρκετινγκ, υλικό ονοματοσήμανσης και άλλους στόχους και δράσεις διάχυσης και προβολής.

Δομή του Προγράμματος είναι η διάρθρωση του Προγράμματος, όπως περιγράφεται στο οικείο Παράρτημα της παρούσας Συμφωνίας.

[Τίτλος Προγράμματος] είναι ο επίσημος τίτλος (ονομασία) του Προγράμματος, το οποίο οδηγεί στα διάφορα είδη πτυχίου (διπλό/πολλαπλό/κοινό πτυχίο), τα οποία προβλέπονται από την παρούσα Συμφωνία. Ο τίτλος χρησιμοποιείται σε όλες τις επίσημες περιστάσεις και αναγνωρίζεται σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

[ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ] είναι η συντομογραφία του Προγράμματος, η οποία προκύπτει από τον τίτλο του Προγράμματος.

Σχετικές απαιτήσεις σημαίνει την εφαρμοστέα νομοθεσία, τα καταστατικά, τους κανονισμούς και τους κώδικες για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, όπως ισχύουν στις κατά τόπους περιοχές δικαιοδοσίας.

Φοιτητής νοείται εδώ το άτομο, το οποίο έχει γίνει δεκτό στο Πρόγραμμα από κάθε απονέμον ΠΕ.

Μαθησιακή μονάδα σημαίνει μια ενότητα διδασκαλίας και μάθησης (π.χ. κύκλος μαθημάτων, παράδοση, διάλεξη, σεμινάριο, διδακτικό αντικείμενο, κ.λπ.).

Διπλωματική/Πτυχιακή σημαίνει την τελική ερευνητική εργασία, η οποία απαιτείται από τον φοιτητή/τους φοιτητές ώστε να αποφοιτήσει/να αποφοιτήσουν από το Πρόγραμμα, το οποίο οδηγεί στο πτυχίο/στα πτυχία.

Επισκέπτης καθηγητής σημαίνει το πρόσωπο με εξαιρετική ακαδημαϊκή και/ή επαγγελματική πείρα, το οποίο δίνει διαλέξεις ή διεξάγει έρευνα σε αναγνωρισμένο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ή Ερευνητικό Κέντρο.

Προφορική εξέταση σημαίνει την προφορική υποστήριξη της τελικής διπλωματικής/πτυχιακής εργασίας (υποχρεωτικής ή μη υποχρεωτικής).

1.2. Κάθε αναφορά σε όρους αφορά τους αντίστοιχους όρους του παρόντος εγγράφου. Οι επικεφαλίδες τίθενται για λόγους διευκόλυνσης και αγνοούνται κατά την ερμηνεία της παρούσας Συμφωνίας.

1.3. Σε περίπτωση σύγκρουσης ή ανακολουθίας μεταξύ της παρούσας Συμφωνίας και της δομής του Προγράμματος, κατισχύουν οι όροι της παρούσας Συμφωνίας, εκτός εάν αναφέρεται ρητώς το αντίθετο στη δομή του Προγράμματος.

1.4. Οι λέξεις, οι οποίες χρησιμοποιούνται στον ενικό αριθμό, περιλαμβάνουν και τον πληθυντικό αριθμό και το αντίστροφο, ενώ οι λέξεις, οι οποίες χρησιμοποιούνται στο αρσενικό γένος, περιλαμβάνουν και το θηλυκό γένος και το αντίστροφο.

1.5. Η λέξη «συμπεριλαμβανομένου»/«συμπεριλαμβανομένων», όποτε χρησιμοποιείται στην παρούσα Συμφωνία, σημαίνει «συμπεριλαμβανομένου/συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι αποκλειστικά», ενώ οι λέξεις «συμπεριλαμβάνει» και «συμπεριλαμβάνουν» ερμηνεύονται κατ’ αντιστοιχία.

Άρθρο 2: Πλαίσιο και πεδίο συνεργασίας

2.1. Το παρόν Κοινοπρακτικό Σύμφωνο καθορίζει την κοινή διαδικασία για την υλοποίηση ενός Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με τίτλο **[Τίτλος Προγράμματος]** (στο εξής: **«το Πρόγραμμα» ή «[ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ]»**).

2.2. Τα ΠΠΕ προσφέρουν από κοινού Προπτυχιακό/Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, το οποίο οδηγεί στην απονομή κοινού πτυχίου. Ο τύπος και ο τίτλος του κοινού πτυχίου είναι **(Master in - Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών [Τίτλος Προγράμματος]/ International Master in - Διεθνές Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών [Τίτλος Προγράμματος]/ Master of Science in [Τίτλος Προγράμματος] / Master of Arts in [Τίτλος Προγράμματος] / Άλλο)**

ή

Τα ΠΠΕ προσφέρουν από κοινού Προπτυχιακό/Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, το οποίο οδηγεί στην απονομή κοινού πτυχίου/συνδυασμού κοινών και διπλών/πολλαπλών πτυχίων, βάσει των διάφορων συνδυασμών ΠΠΕ, όπως αναγράφεται στον Πίνακα κατωτέρω:

ΠΠΕ & Τύπος Πτυχίου	**Τίτλος Πτυχίου**
π.χ.: ΠΕ 1, ΠΕ 2 και ΠΕ 3 (κοινό)	Διεθνές Πτυχίο στις Διεπιστημονικές Σπουδές στις Ευρωπαϊκές Αξίες
π.χ.: ΠΕ 1 και ΠΕ 2 (κοινό) και ΠΕ 4 (διπλό)	Διεθνές Πτυχίο στις Διεπιστημονικές Σπουδές στις Ευρωπαϊκές Αξίες (κοινό)
	Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις Ευρωπαϊκές Σπουδές (διπλό)
π.χ.: ΠΕ 5 (πιστοποιητικό παρακολούθησης)	Θερινό Σχολείο στις Δημοκρατικές Αξίες
…	…

**Ο πίνακας πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους συνδυασμούς, οι οποίοι προβλέπονται στο Πρόγραμμα. Η σύνταξη του ανωτέρω πίνακα πρέπει να γίνεται με κάθε λεπτομέρεια ώστε να περιλαμβάνει όλους τους δυνατούς συνδυασμούς πτυχίων, τους οποίους απονέμει το Πρόγραμμα. Σε περιπτώσεις εταίρων, οι οποίοι δεν απονέμουν πτυχίο, αλλά προσφέρουν άλλου τύπου δραστηριότητα (λ.χ. Θερινό σχολείο), θα πρέπει επίσης να υπάρχει απαρίθμηση όλων των συνδυασμών των Πανεπιστημίων και των πτυχίων, τα οποία οργανώνουν την αντίστοιχη δραστηριότητα.*

Π.χ.: Το ΠΕ 1 προσφέρει ένα εκπαιδευτική κατεύθυνση από κοινού με το ΠΕ 2 και το ΠΕ 3, και ένα άλλο με το ΠΕ 4 και το ΠΕ 5. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να υπάρχει αναφορά και στους δύο συνδυασμούς, καθώς και στον τύπο και τίτλο του συγκεκριμένου κοινού ή διπλού/πολλαπλού πτυχίου ως εξής:

ΠΕ 1, ΠΕ 2 και ΠΕ 3 (κοινό πτυχίο) - Διεθνές Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Χημεία

ΠΕ 1 και ΠΕ 4 (κοινό πτυχίο) και ΠΕ 5 (διπλό πτυχίο) - Διεθνές Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Χημεία (κοινό πτυχίο) και Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Χημεία (διπλό πτυχίο)

***Παραδείγματα τύπων πτυχίων (ο κατάλογος είναι ενδεικτικός): κοινό πτυχίο, διπλό πτυχίο (εθνικά πτυχία μεταξύ 2 Πανεπιστημίων), πολλαπλό πτυχίο (εθνικά πτυχία μεταξύ περισσοτέρων των 2 Πανεπιστημίων), πιστοποιητικό παρακολούθησης (Θερινό σχολείο κ.λπ.).*

****Παραδείγματα τίτλων πτυχίων (ο κατάλογος είναι ενδεικτικός): Πτυχίο/Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών…, Διεθνές Πτυχίο/Μάστερ… κ.λπ. …*

2.3. Οι φοιτητές διεκδικούν ενιαίο/πολλαπλό τίτλο από τα αντίστοιχα απονέμοντα ΠΠΕ, όσον αφορά το Πρόγραμμα, ενώ ο/οι εν λόγω τίτλος/τίτλοι απονέμονται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς στα ΠΠΕ, τα οποία χορηγούν το ανωτέρω κοινό πτυχίο/τα ανωτέρω πολλαπλά πτυχία, εκτός εάν άλλως ορίζεται διά του παρόντος.

2.4. Οι φοιτητές παρακολουθούν με φυσική παρουσία σε καθένα από τα ΠΠΕ σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, το οποίο προβλέπεται από τη δομή του Προγράμματος (Παράρτημα 1).

2.5. Κάθε ΠΕ υπόκειται στους κανόνες και τους από κοινού συμφωνηθέντες κανονισμούς, οι οποίοι περιέχονται στην παρούσα Συμφωνία.

2.5.1. Ακαδημαϊκοί κανονισμοί

Ακαδημαϊκοί Κανονισμοί σε ισχύ στα Προγράμματα Κοινού Πτυχίου: όσον αφορά τους από κοινού συμφωνηθέντες κανονισμούς για τα προγράμματα κοινού πτυχίου –όπως αναγράφονται στον πίνακα ανωτέρω– στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας ισχύουν οι ακαδημαϊκοί κανονισμοί του συντονίζοντος ΠΕ, οι οποίοι δύνανται να τροποποιούνται ανά διαστήματα από το συντονίζον ΠΕ.

Όσον αφορά τους από κοινού συμφωνηθέντες κανονισμούς για τα Προγράμματα πολλαπλού πτυχίου –όπως αναγράφονται στον πίνακα ανωτέρω– ισχύουν οι ακαδημαϊκοί κανονισμοί των συμμετεχόντων στο αντίστοιχο πρόγραμμα πολλαπλού πτυχίου ΠΠΕ, οι οποίοι τυγχάνουν επεξεργασίας και συμφωνούνται ώστε να ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις εκάστου των απονεμόντων το πολλαπλό πτυχίο ΠΠΕ.

2.5.2. *Ακαδημαϊκές Προσφυγές*

Οι από κοινού συμφωνηθέντες κανονισμοί διέπουν τις ακαδημαϊκές προσφυγές (στην περίπτωση των Προγραμμάτων πολλαπλού πτυχίου ασκούνται βάσει των ελάχιστων απαιτήσεων των απονεμόντων το πολλαπλό πτυχίο ΠΠΕ). Για τα ΠΠΕ, τα οποία απονέμουν πολλαπλό πτυχίο, ισχύουν οι εσωτερικοί κανόνες και ακαδημαϊκοί κανονισμοί για κάθε τίτλο, τον οποίο απονέμουν, ενώ, όπου αρμόζει, συμφωνούνται συμβιβασμοί σε επίπεδο Συμβουλίου Προγράμματος και ενσωματώνονται στη Συμφωνία, ώστε να καλύπτονται οι ελάχιστες απαιτήσεις του εν λόγω απονέμοντος ΠΕ.

Όσον αφορά τα κοινά πτυχία, ισχύουν οι ακαδημαϊκοί κανονισμοί του συντονίζοντος ΠΕ (αξιολόγηση και ακαδημαϊκές προσφυγές).

2.5.3. Χωρίς να θίγονται τα ανωτέρω, η Παρούσα προβλέπεται επίσης να είναι σύμφωνη με μια συμφωνία επιχορήγησης με πολλαπλούς δικαιούχους με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: «Συμφωνία επιχορήγησης») στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ του ταμείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Κοινό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Erasmus Mundus (στο εξής: «ΕΜΚΜΠ»).

Άρθρο 3: Το Πρόγραμμα

3.1. Οι εκπαιδευτικοί στόχοι, ο σκοπός και η ομάδα στόχος του Προγράμματος είναι *(κατάλογος εκπαιδευτικών στόχων, ομάδα στόχος του Προγράμματος, επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων κ.λπ.).*

3.2. Η από κοινού υλοποίηση Προγράμματος Σπουδών (στο εξής: «το Πρόγραμμα»), το οποίο εξειδικεύεται ως ακολούθως, αποτελεί τη βασική πρόθεση της Κοινοπραξίας.

3.3. Το (Μεταπτυχιακό/Προπτυχιακό) Πρόγραμμα αποτελείται από [...] μονάδες ECTS. Η αντιστοιχία με το σύστημα ECTS στο […] *(ονομασίες των ΠΠΕ, τα οποία δεν χρησιμοποιούν το σύστημα ECTS)* παρέχεται στο Παράρτημα […] *(αριθμός Παραρτήματος και συντελεστής μετατροπής σε ECTS)* της παρούσας Συμφωνίας. Η δομή και το περιεχόμενο του Προγράμματος, καθώς και τυχόν αναμόρφωσή του, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Προγράμματος και υπόκεινται στην έγκριση των αρμόδιων αρχών των συμμετεχόντων Ιδρυμάτων.

3.4. Η διάρκεια του Προγράμματος είναι […] *(η διάρκεια του Προγράμματος εκφράζεται ως εξής: …έτη/ …εξάμηνα).*

3.5. Η δομή και το περιεχόμενο του Προγράμματος αναγράφονται στο Παράρτημα [1] *(αριθμός παραρτήματος με τη δομή του Προγράμματος)* της παρούσας Συμφωνίας.

3.6. Το πρόγραμμα σπουδών, η δομή και το περιεχόμενο του Προγράμματος, καθώς και τυχόν αναμόρφωσή, του εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Προγράμματος και υπόκεινται στην έγκριση των αρμόδιων αρχών των απονεμόντων ΠΠΕ.

3.7. Το Πρόγραμμα είναι επιπέδου 6/7 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων για τη Διά Βίου Μάθηση και πρώτου/δεύτερου κύκλου του Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και των αντιστοίχων τους σε εθνικό επίπεδο στα κράτη των ΠΠΕ.

3.8. Κάθε απονέμον ΠΕ διασφαλίζει την ορθή καταχώριση του Προγράμματος, διασφαλίζει ή μεριμνά για την ορθή πιστοποίηση του Προγράμματος ως κοινού/διπλού/πολλαπλού προπτυχιακού/μεταπτυχιακού Προγράμματος από τις αρμόδιες αρχές του κράτους, στο οποίο εδρεύει το ΠΕ σύμφωνα με τους εθνικούς κανονισμούς, ενώ ενημερώνει δεόντως τα ΠΠΕ, όσον αφορά αλλαγές στην κατάσταση πιστοποίησης.
Σημειώνεται ότι η αναγραφή της δομής του Προγράμματος και/ή η αναφορά στους κύκλους μαθημάτων είναι απαραίτητη στην παρούσα Συμφωνία. Όσον αφορά τα ανωτέρω ζητήματα, αποφαίνεται και αποφασίζει το Συμβούλιο Προγράμματος και ακολούθως υποβάλλει στις αρχές του Ιδρύματος προς έγκριση και καταχώριση στον Οδηγό Σπουδών του Προγράμματος.
Δηλ.:
Όσον αφορά τον κύκλο μαθημάτων Χ, ο οποίος περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα, βλ. Παράρτημα 1.1.
Όσον αφορά τον κύκλο μαθημάτων Ψ, ο οποίος περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα, βλ. Παράρτημα 1.2.
(...) φοιτητές παρακολουθούν ένα ή δύο εξάμηνα στο (...), ενώ (...) φοιτητές παρακολουθούν ένα ή δύο εξάμηνα στο (...).

Άρθρο 4: Αρμοδιότητες των Ιδρυμάτων εταίρων

4.1. Όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος ή των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, τα ΠΠΕ αναλαμβάνουν τα ακόλουθα *(γενική περιγραφή των αρμοδιοτήτων διδασκαλίας ή επίβλεψης, π.χ. τμήματα του Προγράμματος ή ειδικεύσεις του Προγράμματος και/ή διεύθυνση του Προγράμματος):*
Το (ονομασία Πανεπιστημίου) λ.χ. συντονίζει το Πρόγραμμα.
Το (ονομασία Πανεπιστημίου) ...
Το (ονομασία Πανεπιστημίου) ...

4.2. Πέραν των αρμοδιοτήτων, οι οποίες περιγράφονται σε άλλα σημεία της παρούσας Συμφωνίας:

4.2.1. Το συντονίζον ΠΕ εκπροσωπεί και ενεργεί για λογαριασμό της Κοινοπραξίας έναντι τρίτων μερών, τα οποία προτίθενται να συνάψουν συμφωνία, ιδίως συμφωνία επιχορήγησης, με την Κοινοπραξία, με την επιφύλαξη της προγενέστερης συναίνεσης όλων των ΠΠΕ, όσον αφορά τη συνεργασία με τα ανωτέρω τρίτα μέρη.

4.2.2. Το συντονίζον ΠΕ φέρει την οικονομική και νομική ευθύνη για την ορθή επιχειρησιακή, διοικητική και οικονομική εφαρμογή σύνολου του έργου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επιχορήγησης με τρίτα μέρη.

4.2.3. Το συντονίζον ΠΕ συντονίζει το Πρόγραμμα σε συνεργασία με τα άλλα ΠΠΕ.

4.2.4. Το συντονίζον ΠΕ αναθέτει στο (ονομασία ΠΕ) τον συντονισμό της οικονομικής διαχείρισης του Προγράμματος, καθώς και όλων των θεμάτων, τα οποία άπτονται των τελών, των υποτροφιών (…).

4.2.5. Το συντονίζον ΠΕ αναθέτει στο (ονομασία ΠΕ) τον συντονισμό των δραστηριοτήτων μάρκετινγκ, … τον συντονισμό της διαδικασίας εισαγωγής φοιτητών κ.λπ.

4.3. Με την ολοκλήρωση του κοινού Προγράμματος, κάθε [[βασικό] Ίδρυμα εταίρος/απονέμον Ίδρυμα εταίρος] απονέμει χωριστό πτυχίο, σύμφωνα με τα κριτήρια, τα οποία ορίζονται στην παρούσα Συμφωνία,

καθώς και τους εσωτερικούς κανόνες και κανονισμούς ενός εκάστου, εκτός εάν άλλως ορίζεται διά του Παρόντος. [Το (ακρωνύμιο ΠΕ 1)] απονέμει «[Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών - Master of Arts / Science /…] ([ακρωνύμιο πτυχίου])», [το (ακρωνύμιο ΠΕ 2)] απονέμει «[Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών – Master of Arts / Science /…] ([ακρωνύμιο πτυχίου])» και [το (ακρωνύμιο ΠΕ 3)] απονέμει «[Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών – Master of Arts / Science /…] ([ακρωνύμιο πτυχίου])».

4.4. Το [(ακρωνύμιο ΠΕ 1)] και το [(ακρωνύμιο ΠΕ 2)] (στο εξής: «Πανεπιστήμιο προέλευσης») αποτελούν απονέμοντα ΠΠΕ, τα οποία δέχονται φοιτητές στο Πρόγραμμα και είναι αρμόδια για το πρώτο [εξάμηνο/έτος] σπουδών του φοιτητή στο Πρόγραμμα και επιπλέον δύνανται να είναι αρμόδια για το ***τέταρτο εξάμηνο*** σπουδών του φοιτητή στο Πρόγραμμα, όπως και για τον ορισμό του επιβλέποντος καθηγητή, όσον αφορά τη διπλωματική εργασία του φοιτητή. Τα Πανεπιστήμια προέλευσης είναι αρμόδια για τη διευκόλυνση της διαδικασίας εισαγωγής των φοιτητών στο Πρόγραμμα, καθώς και για τη διεξαγωγή του πρώτου [εξαμήνου/έτους/…] του Προγράμματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος. Κάθε Πανεπιστήμιο προέλευσης είναι επίσης αρμόδιο για την τήρηση του μητρώου των φοιτητών.

4.5. Όλα τα συνεργαζόμενα ή βασικά ΠΠΕ, με εξαίρεση το/τα […] δύνανται να αποτελούν Ιδρύματα (στο εξής: «Πανεπιστήμια υποδοχής»), στα οποία ο φοιτητής παρακολουθεί ένα εξάμηνο κινητικότητας κατά το δεύτερο ή τρίτο [εξάμηνο/έτος/…] του Προγράμματος. Τα Πανεπιστήμια υποδοχής είναι αρμόδια για τη διεξαγωγή του *δεύτερου* και του *τρίτου* [εξαμήνου/έτους/…] του Προγράμματος σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος, στο οποίο ορίζονται τα ΠΠΕ, τα οποία είναι αρμόδια για κάθε εξάμηνο/έτος. Κάθε Πανεπιστήμιο υποδοχής είναι επίσης αρμόδιο για την τήρηση των αρχείων με τα αποτελέσματα των εξετάσεων, οι οποίες διενεργούνται σε αυτό, καθώς και για την έγκαιρη διαβίβαση των ανωτέρω αρχείων στο Πανεπιστήμιο υποδοχής, το οποίο είναι αρμόδιο για τον κάθε φοιτητή. […]

4.6. ΠΕ, στο οποίο διεξάγεται το 1ο εξάμηνο

4.7. ΠΠΕ, στα οποία διεξάγονται τα Θερινά σχολεία

4.8. Πέραν των αρμοδιοτήτων, οι οποίες προβλέπονται από την παρούσα Συμφωνία, κάθε ΠΕ είναι υπεύθυνο για τις δραστηριότητες, τις οποίες αναλαμβάνει σύμφωνα με τη δομή του Προγράμματος (Παράρτημα [1]). Οι διαδικασίες, οι οποίες ακολουθούνται για κάθε τύπο δραστηριότητας περιγράφονται στη δομή του Προγράμματος, εκτός εάν άλλως ορίζεται διά του παρόντος.

4.9. Οι φοιτητές παρακολουθούν τους κύκλους μαθημάτων, οι οποίοι αναγράφονται στη δομή του Προγράμματος. Κάθε ΠΕ προσφέρει τους κύκλους μαθημάτων, τους οποίους αναλαμβάνει σύμφωνα με τη δομή του Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένου του υλικού διδασκαλίας και μάθησης για τον καθένα από αυτούς.

4.10. Σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι κύκλοι μαθημάτων προσφέρονται από κοινού, σύμφωνα με τη δομή του Προγράμματος, τα ΠΠΕ αναπτύσσουν από κοινού κατάλληλο υλικό διδασκαλίας και μάθησης και επιπλέον ορίζουν το ΠΕ, το οποίο είναι αρμόδιο, όσον αφορά την παροχή του κοινού υλικού διδασκαλίας και μάθησης στους φοιτητές.

4.11. Κάθε ΠΕ ασκεί τις αρμοδιότητες, τις οποίες αναλαμβάνει δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας και της δομής του Προγράμματος, με τη δέουσα προσοχή και επιμέλεια και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τους κανονισμούς, από τους οποίους διέπεται το Πρόγραμμα.

4.12. Βάσει του ανωτέρω επιμερισμού αρμοδιοτήτων, καθώς και της δομής του Προγράμματος (Παράρτημα 1), οι πιστωτικές μονάδες για όλες τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες (intra- and extra-curricular), από τις οποίες αποτελείται το Πρόγραμμα, κατανέμονται μεταξύ των ΠΠΕ ως ακολούθως:

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΠΠΕ ΚΑΙ ΕΞΑΜΗΝΩΝ

ΠΕ	**Προσμετρώνται για τη λήψη Πτυχίου**					**Σύνολο μονάδων ECTS**
	Εξάμηνο 1	**Εξάμηνο 2**	**Θερινή περίοδος**	**Εξάμηνο 3**	**Εξάμηνο 4**	
	Όλες	**Κατανομή**	**Όλες**	**Κατανομή**	**Κατανομή**	
AMU						
ΕΚΠΑ						
ULB						
UB						
UofG						
UNIL						
UAM						
SUR						
PLUS						
SU						
TU						
Σύνολο						

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΠΠΕ ΚΑΙ ΕΞΑΜΗΝΩΝ

ΠΠΕ	**Ακαδημαϊκές μονάδες από επιπλέον δραστηριότητες που δεν υπολογίζονται για τη λήψη πτυχίου (extracurricular credit points)**					**Σύνολο μονάδων ECTS**
	Εξάμηνο 1	**Εξάμηνο 2**	**Θερινή περίοδος**	**Εξάμηνο 3**	**Εξάμηνο 4**	
	Όλες	**Κατανομή**	**Όλες**	**Κατανομή**	**Κατανομή**	
Άλλο (;)						
Σύνολο						

Άρθρο 5: Αρμοδιότητες επικοινωνίας των Ιδρυμάτων εταίρων

5.1. Τα ΠΠΕ εκτελούν όλα τα αναγκαία για την προετοιμασία, διεξαγωγή και ορθή διαχείριση του Προγράμματος, όπως ορίζει η παρούσα Συμφωνία, καθώς και η δομή του Προγράμματος και τα Παραρτήματα.

5.2. Τα ΠΠΕ ειδοποιούν αμέσως το Συμβούλιο Προγράμματος, όσον αφορά κάθε καθυστέρηση στην εκτέλεση ή κάθε γεγονός, το οποίο δύναται να επηρεάσει τη διεξαγωγή του Προγράμματος.

5.3. Τα ΠΠΕ ενεργούν πάντοτε καλή τη πίστη και με τρόπο, ο οποίος αντικατοπτρίζει το καλό όνομα, τη φήμη και υπόληψη των άλλων ΠΠΕ, σύμφωνα με την επιστημονική και ακαδημαϊκή δεοντολογία, και συμμετέχουν με πνεύμα συνεργασίας στις συνεδριάσεις των οργάνων, τα οποία συστήνονται διά της παρούσας Συμφωνίας.

5.4. Σε περίπτωση φοιτητή, ο οποίος αδυνατεί πλέον να παρακολουθήσει το Πρόγραμμα ή ο οποίος αναγκάζεται να εγκαταλείψει το Πρόγραμμα άμεσα, και ενόσω βρίσκεται σε ΠΕ, το αντίστοιχο ΠΕ είναι αρμόδιο να ειδοποιήσει τα άλλα ΠΠΕ αμελλητί.

Άρθρο 6: Διαχείριση και διοίκηση

6.1. Τα ΠΠΕ συγκροτούν σε σώμα το Συμβούλιο Προγράμματος (στο εξής: «Το Συμβούλιο»). Το Συμβούλιο έχει τη γενική ευθύνη για τη χάραξη της στρατηγικής, τον καθορισμό των προτεραιοτήτων και τη διαχείριση του Προγράμματος.

6.2. Εντός των ΠΠΕ, οι ακόλουθες Σχολές/Τμήματα/Ινστιτούτα έχουν την ευθύνη του Προγράμματος και λαμβάνουν όλες τις εσωτερικές αποφάσεις, όσον αφορά το Πρόγραμμα, σύμφωνα με τις συνήθεις αρμοδιότητές τους, καθώς και τους κανόνες και κανονισμούς, οι οποίοι ισχύουν στο αντίστοιχο Ίδρυμα εταίρο:

Σχολή και/ή Τμήμα αρμόδιο για το Πρόγραμμα σε κάθε ΠΕ

ΠΠΕ	**Ονομασία της Σχολής και/ή του Τμήματος**
AMU	…
ΕΚΠΑ	…
ULB	…
UB	…
UofG	…
UNIL	…
UAM	…
SUR	…
PLUS	…
SU	…
TU	…
;	…

6.3. Σύνθεση του Συμβουλίου Προγράμματος

6.3.1. Το Συμβούλιο Προγράμματος αποτελείται από (έναν εκπρόσωπο/δύο εκπροσώπους) από κάθε ΠΕ, καθώς και από (...) εκπροσώπους των φοιτητών.

6.3.2. Τα ΠΠΕ συμμετέχουν στο Πρόγραμμα με τουλάχιστον έναν κύκλο μαθημάτων, τον οποίο προσφέρουν καθ’ όλη τη διάρκεια ενός εξαμήνου και ισοδυναμεί με 30 μονάδες ECTS. Σε αντίθετη περίπτωση αποκαλούνται «συνεργαζόμενοι εταίροι» και δεν συμμετέχουν στο Συμβούλιο. Ο ρόλος, τον οποίο αναλαμβάνουν είναι να…: *(περιγραφή του ρόλου, των στόχων, της σχέσης με το Συμβούλιο κ.λπ.)*

6.3.3. Μέλη του Συμβουλίου δύνανται να είναι (αλλά όχι αποκλειστικά) (α) ο συντονιστής του Προγράμματος (ή πρόσωπο οριζόμενο από αυτόν) από κάθε ΠΕ, (β) εκπρόσωποι του διδακτικού και/ή διοικητικού προσωπικού, το οποίο μετέχει στην υλοποίηση του Προγράμματος.

6.3.4. Τα μέλη του Συμβουλίου ορίζονται από κάθε ΠΕ βάσει των ειδικών κανονισμών και πρακτικών, οι οποίες ακολουθούνται σε αυτό.

6.3.5. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών, οι οποίοι μετέχουν στο Συμβούλιο, ορίζονται ως εξής: *(περιγραφή του τρόπου επιλογής και του αριθμού των φοιτητών, π.χ. ένας φοιτητής ανά ΠΕ)*

6.3.6. Η ιδιότητα του μέλους και η σύνθεση του Συμβουλίου τροποποιούνται κατόπιν συμφωνίας των ΠΠΕ.

6.4. Στόχοι του Συμβουλίου

6.4.1. Το Συμβούλιο κατευθύνει την ανάπτυξη και διεξαγωγή του Προγράμματος.

6.4.2. Το Συμβούλιο λειτουργεί σαν πλατφόρμα διαβούλευσης και συνεργασίας, όσον αφορά την υλοποίηση του Προγράμματος μέσω των ΠΠΕ.

6.4.3. Το Συμβούλιο έχει την εξουσία και την πρωταρχική ευθύνη να:

6.4.3.1. Παρακολουθεί την ανάπτυξη και διεξαγωγή του Προγράμματος, καθώς και κάθε πτυχή, όσον αφορά την επιτυχή διεξαγωγή, υλοποίηση και διασφάλιση ποιότητας του Προγράμματος.

6.4.3.2. Διασφαλίζει ότι το Πρόγραμμα παρέχεται με τα υψηλότερα πρότυπα ποιότητας. Προς τούτο χρησιμοποιούνται ως σημείο αναφοράς τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ESG).

6.4.3.3. Παρακολουθεί και να διασφαλίζει ότι τα προσδοκώμενα, οι όροι και οι προϋποθέσεις, οι οποίες είχαν αρχικά εγκριθεί και συμφωνηθεί από τα ΠΠΕ τηρήθηκαν και εξακολουθούν να τηρούνται.

6.4.3.4. Αποφασίζει ως προς τη δομή και το περιεχόμενο του Προγράμματος, τα κριτήρια εισαγωγής, την επιλογή μεταξύ των υποψήφιων φοιτητών, καθώς και για κάθε άλλο ζήτημα, όσον αφορά το Πρόγραμμα, σε διαβούλευση με και υπό την επιφύλαξη της έγκρισης των αρμόδιων αρχών και οργάνων των ΠΠΕ και/ή των αρμόδιων εθνικών/περιφερειακών αρχών.

6.4.3.5. Υποβάλλει εκθέσεις στους χορηγούς/χρηματοδοτικές αρχές, όσον αφορά τις επιχορηγήσεις, οι οποίες παρέχονται για τους σκοπούς του Προγράμματος *(λ.χ. στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσον αφορά τη χρηματοδότηση για το Erasmus Mundus)*.

6.5. Συνεδριάσεις και διαδικασία λήψης αποφάσεων

6.5.1. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται κατά κανόνα κατά τη διάρκεια των τακτικών συνεδριάσεων του Συμβουλίου, οι οποίες είναι [μία/δύο] ανά ακαδημαϊκό έτος. Το Συμβούλιο Προγράμματος συνέρχεται εκτάκτως, όποτε αυτό απαιτείται.

6.5.2. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Προγράμματος [...] *(σύντομη αναφορά στον τρόπο ανάδειξης Προέδρου, λ.χ. η Προεδρία ασκείται εκ περιτροπής, αναφορά στον τρόπο της εκ περιτροπής άσκησης της Προεδρίας ή στην ανάδειξη Προέδρου από το Συμβούλιο ή στην τυχόν ύπαρξη συντονιστή κοινού Προγράμματος, ο οποίος ενεργεί ως Πρόεδρος)*.

6.5.3. Ο Πρόεδρος μεριμνά ώστε η ημερήσια διάταξη και άλλα έγγραφα, όσον αφορά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου, να διακινηθούν τουλάχιστον [δύο εβδομάδες] προ της τακτικής συνεδρίασής του, ενώ επιπλέον διασφαλίζει την ορθή προετοιμασία της συνεδρίασης.

6.5.4. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου κατά κανόνα λαμβάνονται [με ομοφωνία]. Οι θέσεις των μελών, τα οποία απουσιάζουν από τη συνεδρίαση, συνεκτιμώνται και περιλαμβάνονται στην απόφαση του Συμβουλίου. (Εάν δεν υπάρχει ομοφωνία, οι αποφάσεις λαμβάνονται [κατά πλειοψηφία των δύο τρίτων των ψήφων των μελών]. Κάθε [μέλος του Συμβουλίου/εκπρόσωπος του ΠΕ] έχει μία ψήφο).

6.5.5. Μεταξύ των τακτικών συνεδριάσεων το Συμβούλιο δύναται να λαμβάνει αποφάσεις με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων. Στις εν λόγω περιπτώσεις ο Πρόεδρος μεριμνά ώστε όλες οι υποβληθείσες προτάσεις να διακινηθούν στα μέλη του Συμβουλίου τουλάχιστον [δύο εβδομάδες] πριν από την καταληκτική ημερομηνία για τη διατύπωση άποψης.

6.5.6. Κάθε ΠΕ ορίζει έναν συντονιστή Προγράμματος. Ο συντονιστής Προγράμματος κάθε ΠΕ συνεργάζεται στενά με τον ομόλογό/τους ομολόγους του στα άλλα ΠΠΕ για όλα τα θέματα, τα οποία αφορούν το Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων π.χ. του προγράμματος σπουδών, της αξιολόγησης, της προόδου των φοιτητών, και των διαδικασιών για τη διασφάλιση ποιότητας.

Εναλλακτικά

Κάθε ΠΕ ορίζει έναν συντονιστή Προγράμματος σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους κανονισμούς, οι οποίοι ισχύουν σε αυτό. Στα [βασικά] ΠΕ ο συντονιστής Προγράμματος επικουρεί τον διευθυντή Προγράμματος και εκτελεί σε καθημερινή βάση διοικητικά και τεχνικά καθήκοντα, όσον αφορά τους φοιτητές, τη διδασκαλία, τη διασφάλιση ποιότητας και την κινητικότητα στο πλαίσιο του Προγράμματος, καθώς και γενικά ζητήματα, τα οποία άπτονται των σπουδών στο ΠΕ. Συνεργάζεται με τους ομολόγους του συντονιστές Προγράμματος, τον συντονιστή κοινού Προγράμματος, τους φοιτητές στο αντίστοιχο και στα άλλα ΠΠΕ του Προγράμματος, καθώς και με εξωτερικούς εταίρους. Στα συνεργαζόμενα ΠΠΕ οι συντονιστές Προγράμματος εκτελούν επιπλέον χρέη διευθυντή Προγράμματος. Πέραν τούτων υποστηρίζουν το Γραφείο Κοινού Προγράμματος και την Ομάδα για τη Διδασκαλία, Μάθηση και Διασφάλιση Ποιότητας (ΟΔΜΔΠ), όπως ορίζονται [στο βλ.

Άρθρο… και … κατωτέρω], όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων, την ανάλυση πληροφοριών, καθώς και τυχόν προτάσεις και εισηγήσεις σχετικά με την ενίσχυση της ποιότητας του Προγράμματος.

6.6. Πρακτικά των συνεδριάσεων

6.6.1. Μετά από κάθε συνεδρίαση συντάσσονται πρακτικά για λόγους τήρησης σε αρχείο των αποφάσεων, οι οποίες λαμβάνονται. Ο Πρόεδρος διαβιβάζει προσχέδιο σε όλα τα μέλη εντός [δύο εβδομάδων] από τη συνεδρίαση του Συμβουλίου.

6.6.2. Τα πρακτικά θεωρούνται επικυρωμένα [15 ημερολογιακές ημέρες] από την ημερομηνία αποστολής τους, εφόσον κανένα μέλος δεν έχει διατυπώσει εγγράφως αντιρρήσεις, όσον αφορά την ακρίβεια του περιεχομένου τους. Σε περιπτώσεις διαφωνίας, την τελική απόφαση, όσον αφορά τη σύνταξη των πρακτικών, λαμβάνει ο Πρόεδρος.

6.6.3. Τα επικυρωμένα πρακτικά διαβιβάζονται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε όλα τα μέλη. *Αντίγραφα των πρακτικών αναρτώνται στον δικτυακό τόπο της Κοινοπραξίας/ενδοδίκτυο, εφόσον υπάρχει./Αντίγραφα των πρακτικών τηρούνται στον φάκελο CIVIS στο ενδοδίκτυο της Κοινοπραξίας.*

Άρθρο 7: Δομή της Κοινοπραξίας

Θα μπορούσε να οριστεί μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων (…) ανά επιτροπή και ανά εταίρο ή, αντί του αριθμού συμμετεχόντων, να καθορίζονται οι πλήρεις εταίροι ή οι συνεργαζόμενοι εταίροι.

7.1. Πέραν του Συμβουλίου, η Κοινοπραξία […] *(ακρωνύμιο Προγράμματος/τίτλος)* δύναται επίσης να περιλαμβάνει επιτροπές, συμβούλια και ομάδες εργασίας.

7.2. Η σύσταση των εν λόγω οργάνων της Κοινοπραξίας αποφασίζεται και υλοποιείται από το Συμβούλιο με την υποστήριξη όλων των ΠΠΕ.

7.3. Τα εν λόγω όργανα λογοδοτούν στο Συμβούλιο και υποστηρίζονται διοικητικά από τα ΠΠΕ.

7.4. Το Συμβούλιο δύναται ανά διαστήματα να προβαίνει σε ανακατανομή και εναλλαγή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των ΠΠΕ, όσον αφορά τη σύγκληση των επιτροπών, με την επιφύλαξη της συμφωνίας μεταξύ των Ιδρυμάτων.

7.5. Η δομή της Κοινοπραξίας περιγράφεται στο Παράρτημα (Χ).

7.6. Πέραν των υφιστάμενων οργάνων και αρμοδιοτήτων, η Κοινοπραξία προτίθεται να συστήσει τις ακόλουθες θέσεις (εφόσον συντρέχει λόγος): *(π.χ. μία θέση Αποκλειστικού Διαχειριστή Προγράμματος (0,5 ΙΠΑ), μία θέση Υπεύθυνου Web (0,25 ΙΠΑ) και μία θέση Υπεύθυνου Πρακτικής Άσκησης (0,25 ΙΠΑ), όλες με έδρα το […] (ακρωνύμιο ΠΕ), εκτός εάν άλλως αποφασιστεί από την Κοινοπραξία […] (ακρωνύμιο Προγράμματος). Οι θέσεις λαμβάνουν έγκριση σε επίπεδο Κοινοπραξίας, ενώ οι αντίστοιχες αρμοδιότητες περιγράφονται στο Κοινοπρακτικό Σύμφωνο.)* Παραδείγματα/…

Ομάδα Διοικητικής και Φοιτητικής Μέριμνας: *η ομάδα αυτή απαρτίζεται από διαχειριστές Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών/ΕΜΚΜΠ, υποστηρικτικό προσωπικό, υπαλλήλους γραφείων διεθνών σχέσεων και υπαλλήλους αρμόδιους για οικονομικά θέματα από τα συντονίζοντα ΠΠΕ, καθώς και 2 εκπροσώπους των φοιτητών. Η ομάδα εδρεύει στο (ονομασία ΠΕ) και συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη μία φορά ανά έτος. Το συντονίζον ΠΕ, το οποίο την συγκαλεί είναι το (ονομασία ΠΕ).*

Επιτροπή Εξέτασης Αιτήσεων Εισαγωγής και Χορήγησης Υποτροφιών (ΕΕΑΕΧΥ): *κάθε απονέμον συντονίζον ΠΕ εκπροσωπείται σε αυτή την επιτροπή, η οποία συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη τουλάχιστον μία φορά ανά έτος. Στις συνεδριάσεις παρίστανται και τα μη απονέμοντα συντονίζοντα ΠΠΕ. Το συντονίζον ΠΕ, το οποίο συγκαλεί τις συνεδριάσεις είναι το (ονομασία ΠΕ). Η Επιτροπή:*

- *Επανεξετάζει ετησίως τα κριτήρια εισαγωγής και επιφέρει τις αναγκαίες τροποποιήσεις.*
- *Είναι αρμόδια για την αξιολόγηση κάθε υποψηφίου υποτρόφου του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA) σύμφωνα με αυστηρά και διαφανή κριτήρια.*
- *Επιλέγει τους φοιτητές, καταρτίζει και αποστέλλει τον κατάλογο με τους προτεινόμενους υποτρόφους στον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA).*
- *Επιλέγει τους επισκέπτες καθηγητές, καταρτίζει και αποστέλλει τον κατάλογο με τους προτεινόμενους επισκέπτες καθηγητές στον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA).*

Η Ομάδα Μάρκετινγκ και Προσέλκυσης Φοιτητών (ΟΜΠΦ): *κάθε συντονίζον ΠΕ εκπροσωπείται σε αυτή την επιτροπή, η οποία συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη μία φορά ανά εξάμηνο και στην οποία μετέχουν και 2 εκπρόσωποι των φοιτητών. Στις κύριες αρμοδιότητες της ομάδας συγκαταλέγεται η ανάπτυξη δράσεων βιωσιμότητας. Το συντονίζον ΠΕ, το οποίο συγκαλεί τις συνεδριάσεις είναι το (ονομασία ΠΕ). Η Ομάδα:*

- *Αναπτύσσει στρατηγικές προώθησης και μάρκετινγκ των Προγραμμάτων σε διαβούλευση με την Ομάδα Διοικητικής και Φοιτητικής Μέριμνας του (ονομασία ΠΕ), η οποία εκπροσωπείται επίσης στην εν λόγω επιτροπή.*
- *Είναι αρμόδια για την επίβλεψη της διαχείρισης της ιστοσελίδας της Κοινοπραξίας CLIMATE.*

Η Ομάδα για τη Διδασκαλία, Μάθηση και Διασφάλιση Ποιότητας (ΟΔΜΔΠ) *(βλ. Πίνακα … στη Δομή Προγράμματος): κάθε Απονέμον ΠΕ εκπροσωπείται σε αυτή την επιτροπή, η οποία συνεδριάζει μία φορά ανά εξάμηνο και στην οποία μετέχουν 2 εκπρόσωποι των φοιτητών. Στις συνεδριάσεις παρίστανται και τα μη απονέμοντα συντονίζοντα ΠΠΕ, καθώς και επιλεγμένα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια. Το συντονίζον ΠΕ, το οποίο συγκαλεί τις συνεδριάσεις, είναι το (ονομασία ΠΕ). Η ΟΔΜΔΠ:*

- *Είναι αρμόδια για την εκπόνηση του προγράμματος σπουδών και την επιλογή των θεμάτων για τα Θερινά σχολεία, τα οποία υποβάλλονται από … και ...*
- *Είναι αρμόδια συνολικά για την καταχώριση των αποτελεσμάτων.*
- *Είναι αρμόδια για τη συντήρηση και ανάπτυξη της ενδοδικτυακής πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης Moodle.*
- *Είναι αρμόδια για την ανάπτυξη προγραμμάτων πρακτικής άσκησης και απόκτησης εργασιακής πείρας.*
- *Είναι αρμόδια για την τήρηση των ακαδημαϊκών προτύπων, καθώς και τη διασφάλιση ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και βελτίωσης των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας σε επίπεδο Κοινοπραξίας CLIMATE.*
- *Είναι αρμόδια για τη διοργάνωση συναντήσεων του ακαδημαϊκού προσωπικού στο (ονομασία ΠΕ) και στα άλλα ΠΠΕ στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους με στόχο την προώθηση κοινών διδακτικών πρακτικών σε όλη την Κοινοπραξία CLIMATE.*
- *Ελέγχει τα προσωρινά (ονομασία ΠΕ) αποτελέσματα, όσον αφορά τους πρωτοετείς φοιτητές της Κοινοπραξίας CLIMATE και λαμβάνει αποφάσεις, όσον αφορά την προαγωγή τους.*
- *Επικυρώνει τα αποτελέσματα προς υποβολή σε κάθε ΠΕ και εγκρίνει τις επιλογές των φοιτητών για το υπόλοιπο του Προγράμματος.*
- *Συνεδριάζει για τον έλεγχο των αποτελεσμάτων των αποφοίτων του διετούς Προγράμματος και την επικύρωση του καταλόγου των φοιτητών, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις για τη λήψη του πτυχίου CLIMATE, καθώς και του καταλόγου των φοιτητών, οι οποίοι θα λάβουν τον βαθμό «ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ» ή «ΑΡΙΣΤΑ».*

Το Εξωτερικό Διεθνές Γνωμοδοτικό Συμβούλιο (ΕΔΓΣ) αποτελείται από τρεις έως πέντε πανεπιστημιακούς και επαγγελματίες εκτός ακαδημαϊκής κοινότητας, σχετικούς με το γνωστικό αντικείμενο, κατά προτίμηση διαφορετικής εθνικότητας. Το ΕΔΓΣ συνεδριάζει μία φορά ανά έτος, μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος από την πρώτη σειρά εισακτέων, ει δυνατόν διά ζώσης. Κάθε ΠΕ υποδεικνύει 3 υποψηφίους κατά σειρά προτίμησης, με τους οποίους επικοινωνεί το Διοικητικό Συμβούλιο της Κοινοπραξίας (ΔΣΚ) προσφέροντάς τους θέση στο ΕΔΓΣ. Το ΕΔΓΣ μελετά τις εκθέσεις του ΔΣΚ και διατυπώνει παρατηρήσεις και σχόλια. Η Προεδρία ασκείται ανά έτος εκ περιτροπής από τα μέλη του Συμβουλίου. Το ΕΔΓΣ:

- Μελετά τις εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινοπραξίας CLIMATE, όσον αφορά τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα του Προγράμματος και διατυπώνει εισηγήσεις προς το ΔΣΚ.
- Συνεργάζεται με την ΟΔΜΔΠ για την ανάπτυξη νέων προγραμμάτων πρακτικής άσκησης φοιτητών και απόκτησης εργασιακής πείρας, καθώς και για την εξέταση των υφιστάμενων Προγραμμάτων.
- Συνεργάζεται με την ΟΔΜΔΠ, την ΕΕΑΕΧΥ και το ΔΣΚ για την περαιτέρω ανάπτυξη του Προγράμματος και τη βιωσιμότητα.

Η Επιτροπή Διασύνδεσης Προσωπικού-Φοιτητών (ΕΔΠΦ) αποτελεί μια θεσμοθετημένη ευκαιρία για τους εκπροσώπους των φοιτητών να συμμετάσχουν στον συντονισμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση του Προγράμματος. Η Επιτροπή συνεδριάζει μία φορά ανά εξάμηνο. Οι φοιτητές (με αναλογική εκπροσώπηση μεταξύ των κρατών μελών και μη μελών της ΕΕ, όπως εκφράζεται στην επιλογή των εκπροσώπων) εκλέγονται στην αρχή του 1ου έτους, εξάμηνο 1, και καλούνται να παρακολουθήσουν εκπαίδευση για την εκπροσώπηση των φοιτητών, η οποία προσφέρεται από τον φοιτητικό σύλλογο του (ονομασία ΠΕ). Στις συνεδριάσεις της ΕΔΠΦ παρίστανται δύο μέλη του προσωπικού από το ΠΕ, στο οποίο πραγματοποιείται κάθε φορά η συνεδρίαση, ενώ χρέη Προέδρου εκτελεί ο Διευθυντής Προγράμματος. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων διακινούνται σε όλους τους φοιτητές, καθώς και το αρμόδιο ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό μέσω Moodle και επιπλέον γνωστοποιούνται στο ΔΣΚ, ώστε να λάβει γνώση του περιεχομένου και να προβεί σε εισηγήσεις και άλλες ενέργειες, οι οποίες τυχόν απαιτούνται από την πλευρά του. Η ΕΔΠΦ συνεδριάζει διά ζώσης κατά τη διάρκεια των εξαμήνων 1, 2 και 3 και με τηλεδιάσκεψη κατά το εξάμηνο 4, κατά το οποίο οι φοιτητές βρίσκονται στα συντονίζοντα ΠΕ για τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας. Το ΠΕ, το οποίο συγκαλεί τις συνεδριάσεις είναι το (ονομασία ΠΕ).

Άρθρο 8: Φοιτητές

8.1. Ο μέγιστος αριθμός φοιτητών, οι οποίοι εισάγονται στο Πρόγραμμα είναι [αριθμός] ανά ακαδημαϊκό έτος και κατανέμεται ως ακολούθως:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ - ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

ΕΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	**ΟΕ 25/26**	**ΟΕ 26/27**	**ΟΕ 27/28**	**ΟΕ 28/29**	**ΟΕ 29/30**
Υποτροφίες ΕΕ/ΕΟΧ/Συνεργάτες Erasmus+	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Αυτοχρηματοδότηση ΗΒ/ΕΕ/ΕΟΧ/Συνεργάτες Erasmus+	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Υποτροφίες Τρίτες Χώρες (συμπ/νου του ΗΒ)	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Αυτοχρηματοδότηση Τρίτες Χώρες	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Σύνολο φοιτητών	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**

ΕΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	**ΟΕ 25/26**	**ΟΕ 26/27**	**ΟΕ 27/28**	**ΟΕ 28/29**	**ΟΕ 29/30**
Αριθμός απαλλαγών από τέλη φοίτησης 1ο έτος - Εγχώριοι φοιτητές	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Αριθμός απαλλαγών από τέλη φοίτησης 1ο έτος - Διεθνείς φοιτητές	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**
Αριθμός φοιτητών του Προγράμματος Erasmus+ που θεωρούνται διεθνείς (σύμφωνα με το UofG) - ανά έτος εισαγωγής	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**

8.2. Οι φοιτητές, οι οποίοι εισάγονται στο Πρόγραμμα, παρακολουθούν το 1ο εξάμηνο στο συντονίζον ΠΕ, με βάση τη δομή του Προγράμματος (Παράρτημα 1).

8.3. Ο μέγιστος αριθμός φοιτητών για κάθε εκπαιδευτική κατεύθυνση και διαδρομή κατά τα εξάμηνα 2, 3 και 4 ορίζεται από κάθε ΠΕ ανά εκπαιδευτική κατεύθυνση και διαδρομή και κατανέμεται ως ακολούθως:

ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Α/Α	**Εκπαιδευτική κατεύθυνση**	**Εξάμηνο 2**	**Εξάμηνο 3**	**Εξάμηνο 4**	**Μέγιστος αριθμός φοιτητών ανά εκπαιδευτική κατεύθυνση**
1	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…
2	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…
3	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…
4	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…
5	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…
6	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…
7	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…
8	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…
9	**…..**	ΠΕ…	ΠΕ…	ΠΕ…	…

8.4. Οι αριθμοί τυγχάνουν αναθεώρησης ετησίως από τα ΠΠΕ.

8.5. Το Συμβούλιο Προγράμματος αποφασίζει για τον αριθμό των εισακτέων ανά έτος, καθώς και για την κατανομή των φοιτητών μεταξύ των ΠΠΕ ανά εξάμηνο και εκπαιδευτική κατεύθυνση.

8.6. Σε περίπτωση που ο αριθμός των εισακτέων σε οποιοδήποτε ΠΕ υπολείπεται της ποσόστωσης, ανεξαρτήτως έτους, οι θέσεις αυτές δίνονται σε φοιτητές από άλλα ΠΠΕ κατά την κρίση του Συμβουλίου Προγράμματος και σε διαβούλευση με τα εν λόγω Πανεπιστήμια.

8.7. Σε περίπτωση φοιτητή, ο οποίος αδυνατεί πλέον να παρακολουθήσει το Πρόγραμμα ή ο οποίος αναγκάζεται να εγκαταλείψει το Πρόγραμμα άμεσα, και ενόσω βρίσκεται σε ΠΕ, το αντίστοιχο ΠΕ είναι αρμόδιο να ειδοποιήσει τα άλλα ΠΠΕ αμελλητί.

8.8. Βάσει των ανωτέρω άρθρων και στοιχείων, η κατανομή των φοιτητών ανά ΠΕ, εξάμηνο και εκπαιδευτική κατεύθυνση έχει ως ακολούθως:

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΑΝΑ ΠΕ, ΕΞΑΜΗΝΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΠΕ	**Εξάμηνο 1**	**Εξάμηνο 2**	**Θερινή περίοδος**	**Εξάμηνο 3**	**Εξάμηνο 4**	**Σύνολο φοιτητών**	**Ποσοστό % του συνολικού αριθμού**
AMU						**…**	**… %**
ΕΚΠΑ						**…**	**… %**
ULB						**…**	**… %**
UB						**…**	**… %**
UofG						**…**	**… %**
UNIL						**…**	**… %**
UAM						**…**	**… %**
SUR						**…**	**… %**
PLUS						**…**	**… %**
SU						**…**	**… %**
TU						**…**	**… %**
?						**…**	**… %**
Σύνολο φοιτητών	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**…**	**… %**

Άρθρο 9: Κριτήρια εισαγωγής και επιλογής φοιτητών

9.1. Τα κριτήρια επιλογής φοιτητών αποτελούν αρμοδιότητα του Συμβουλίου και υπόκεινται στην έγκριση των αρμόδιων αρχών των συμμετεχόντων Ιδρυμάτων. Οι φοιτητές εισάγονται στο Πρόγραμμα κατ’ έτος ως ακολούθως: *(γενική περιγραφή της διαδικασίας, λ.χ. ο φοιτητής υποβάλλει αίτηση εισαγωγής σε συγκεκριμένο Πανεπιστήμιο ή στο Πρόγραμμα; Πού αποστέλλονται οι αιτήσεις; Συγκροτείται συμβούλιο επιλογής; Ποια είναι η σύνθεση του συμβουλίου επιλογής και με ποιο τρόπο λειτουργεί; κ.λπ.)*

9.2. Η εισαγωγή των φοιτητών πραγματοποιείται από κοινού από τα ΠΠΕ (κεντρικά) ως ακολούθως: *(περιγραφή της διαδικασίας),*
δηλ. το συντονίζον ΠΕ αναλαμβάνει τις διαδικασίες εισαγωγής, όσον αφορά το Πρόγραμμα, για λογαριασμό των ΠΠΕ, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος. Εκτός εάν άλλως συμφωνηθεί από τα ΠΠΕ, κάθε ακαδημαϊκό έτος ο φοιτητής εγγράφεται σε καθένα από τα απονέμοντα ΠΠΕ.

9.2.1. Η εισαγωγή των φοιτητών πραγματοποιείται από κοινού από τα ΠΠΕ, σύμφωνα με τον Κανονισμό Επιλογής και Εισαγωγής, ο οποίος προσαρτάται στην παρούσα Συμφωνία, βλ. Παράρτημα […7], και ρυθμίζει λεπτομερώς τη διαδικασία υποβολής αίτησης, επιλογής και εισαγωγής φοιτητών, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλεξιμότητας και επιλογής των υποψηφίων, των απαιτούμενων γλωσσικών προσόντων, της κοινής διαδικασίας υποβολής αιτήσεων, της διαδικασίας εισαγωγής και του Συμβουλίου Επιλογής Φοιτητών και Χορήγησης Υποτροφιών (ΣΕΦΧΥ).

9.2.2. Το συντονίζον ΠΕ αναλαμβάνει τις διαδικασίες εισαγωγής, όσον αφορά το Πρόγραμμα, για λογαριασμό των ΠΠΕ, σύμφωνα με τον Κανονισμό Επιλογής και Εισαγωγής φοιτητών. Τη διαδικασία εισαγωγής αναλαμβάνει το [Γραφείο Κοινού Προγράμματος/γραφείο αρμόδιο για την εισαγωγή φοιτητών στο συντονίζον ΠΕ].

9.2.3. Τα κριτήρια επιλογής φοιτητών αναγράφονται στον Κανονισμό Επιλογής και Εισαγωγής φοιτητών, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Προγράμματος και υπόκεινται στην έγκριση των αρμόδιων αρχών των ΠΠΕ και/ή των αρμόδιων εθνικών οργάνων. Ειδικότερα, το Συμβούλιο Προγράμματος είναι αρμόδιο, όσον αφορά τον καθορισμό και την αναθεώρηση των κριτηρίων εισαγωγής, τα οποία περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Επιλογής και Εισαγωγής φοιτητών, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τους κανονισμούς, οι οποίοι διέπουν τα ΠΠΕ. Λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι προϋποθέσεις, οι οποίες ισχύουν, όσον αφορά την εισαγωγή των φοιτητών στα κράτη, στα οποία εδρεύουν τα ΠΠΕ.

9.2.4. Το ΣΕΦΧΥ είναι αρμόδιο, όσον αφορά την κατ’ έτος επιλογή και εισαγωγή των φοιτητών στο Πρόγραμμα, σύμφωνα με τις κοινές διαδικασίες και τα κριτήρια, τα οποία περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Επιλογής και Εισαγωγής φοιτητών. Εάν απαιτείται από την εθνική νομοθεσία και τους ισχύοντες κανονισμούς, την τελική απόφαση, όσον αφορά την εισαγωγή φοιτητών εντός της περιοχής δικαιοδοσίας του, λαμβάνει το ΠΕ. Κανένα ΠΕ δεν υποχρεούται να εγγράψει φοιτητή, η εισαγωγή του οποίου αντίκειται στην αντίστοιχη εθνική νομοθεσία.

ή

Η διαδικασία εισαγωγής των φοιτητών διενεργείται σε τοπικό επίπεδο (χωριστά από κάθε εταίρο) ως ακολούθως: *(περιγραφή της διαδικασίας), δηλ. (παράθεση παραδειγμάτων).*

Άρθρο 10: Προστασία, υγεία και ασφάλεια των συμμετεχόντων

10.1. Για την εγγραφή του και για τη συνολική διάρκεια του Προγράμματος, κάθε φοιτητής οφείλει να διαθέτει ασφάλιση υγείας, η οποία καλύπτει το κόστος της ιατρικής περίθαλψης στον αντίστοιχο τόπο σπουδών.

10.2. Συνιστάται ταξιδιωτική ασφάλιση με δυνατότητα επαναπατρισμού στην αντίστοιχη χώρα προέλευσης του φοιτητή.

10.3. Κάθε ΠΕ είναι αρμόδιο για την ενημέρωση των εισερχόμενων φοιτητών, όσον αφορά την υποχρέωσή τους να εκδώσουν ταξιδιωτική ασφάλεια εγκαίρως, πριν από την έναρξη του Προγράμματος, με δικά τους έξοδα. *Στο σημείο αυτό δίνονται λεπτομέρειες σχετικά με την ασφάλιση, η οποία απαιτείται από πλευράς φοιτητών (ειδική αναφορά γίνεται στις μεμονωμένες περιπτώσεις, π.χ. το AMU…, το UofG… κ.λπ.). Αρμόδιο για την ενημέρωση των φοιτητών είναι το ΠΕ, κατά προτίμηση με την υπογραφή ατομικού συμφωνητικού.*

Όσον αφορά τα Προγράμματα, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Erasmus Mundus, οι φοιτητές με υποτροφία δικαιούνται ειδική ασφάλιση «ΕΜΚΜΠ», οι δαπάνες για την οποία βαρύνουν την Κοινοπραξία. Η εν λόγω ασφάλιση παρέχεται είτε από το ίδιο ΠΕ καθ’ όλη τη διάρκεια των σπουδών είτε από το ΠΕ, στο οποίο ο φοιτητής είναι ενεργός κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου/εξαμήνου.

Οι δικαιούχοι υποτροφίας «ΕΜΚΜΠ» καλύπτονται από το συντονίζον ΠΕ ή άλλα ΠΠΕ, ανάλογα με την περίπτωση, με ασφάλιση υγείας, αστικής ευθύνης, ατυχημάτων κ.λπ., η οποία πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις του EACEA. Η ασφάλιση αυτή δεν συνεπάγεται περαιτέρω οικονομική επιβάρυνση. Περισσότερες πληροφορίες για την εν λόγω ασφάλιση, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις της γνωστοποιούνται στον φοιτητή.

Εναλλακτικά

Το συντονίζον ΠΕ παρέχει στους φοιτητές τη δέουσα ασφαλιστική κάλυψη, η οποία πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις του EACEA. Όσον αφορά την ασφαλιστική κάλυψη των φοιτητών του Προγράμματος (τίτλος Προγράμματος), έχει επιλεγεί το σύστημα ασφάλισης (ονομασία συστήματος ασφάλισης). Επιπλέον, κάθε φοιτητής οφείλει να διαθέτει επαρκή ασφαλιστική κάλυψη, η οποία πληροί τις απαιτήσεις του Πανεπιστημίου υποδοχής, καθώς και τις απαιτήσεις της εθνικής νομοθεσίας. Τα ΠΠΕ, τα οποία δέχονται φοιτητές, αναλαμβάνουν την ενημέρωση σχετικά.

10.4. Πριν από την ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος, οι φοιτητές και οι οικογένειές τους καλούνται από τα ΠΠΕ να εκδώσουν την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας, όπου αυτό είναι δυνατόν.

10.5. Φοιτητές, υπήκοοι κρατών μελών της ΕΕ, οι οποίοι μετακινούνται μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ, δύνανται να εκδώσουν μέσω του Συστήματος Υγείας της χώρας τους την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας, ώστε να δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη στις εν λόγω χώρες.

10.6. Στους φοιτητές, υπηκόους κρατών εκτός ΕΕ συνιστάται να υποβάλουν αίτηση για έκδοση Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας, καθώς αυτή η δυνατότητα μπορεί να υπάρχει κατά τον χρόνο υποβολής αίτησης για βίζα.

Άρθρο 11: Κινητικότητα

Στο άρθρο αυτό δίνονται απαντήσεις στα παρακάτω ερωτήματα:

- *Πώς εντάσσεται η κινητικότητα των φοιτητών στο πρόγραμμα σπουδών;*
- *Σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες στο πρόγραμμα σπουδών προβλέπεται κινητικότητα, αυτή είναι υποχρεωτική ή προαιρετική;*
- *Ποια είναι η έκταση της περιόδου κινητικότητας στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών;*
- *Η περίοδος κινητικότητας εκφράζεται ως χρόνος ή ως σύνολο ακαδημαϊκών μονάδων;*
- *Ποιος χρηματοδοτεί την κινητικότητα, το Πρόγραμμα ή ο ίδιος ο φοιτητής;*

Οι φοιτητές, οι οποίοι συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, παρακολουθούν τουλάχιστον ένα εξάμηνο σε άλλο ΠΕ (το οποίο ισοδυναμεί με ΧΧ μονάδες ECTS). Οι φοιτητές ενημερώνονται εκ των προτέρων, όσον αφορά την υποχρεωτική περίοδο κινητικότητας. Τα ΠΠΕ παρέχουν τη δέουσα πληροφόρηση στους φοιτητές, όσον αφορά τις διοικητικές, οικονομικές και παιδαγωγικές πτυχές της περιόδου κινητικότητας.

11.1. Κινητικότητα φοιτητών

11.1.1. Στο Πρόγραμμα προβλέπεται μια υποχρεωτική περίοδος κινητικότητας φοιτητών, διάρκειας τουλάχιστον […] *(αριθμός μηνών/εξαμήνων/άλλο)*, ως ακολούθως: *(περιγραφή των συνιστωσών υποχρεωτικής κινητικότητας φοιτητών στο πλαίσιο του Προγράμματος, σύμφωνα με τη δομή του Προγράμματος).*

11.1.2. Η συνολική υποχρεωτική περίοδος κινητικότητας φοιτητών, η οποία περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα, οδηγεί στη συσσώρευση τουλάχιστον […] *(αριθμός) μονάδων* ECTS.

11.1.3. Οι δαπάνες, όσον αφορά την υποχρεωτική περίοδο κινητικότητας, βαρύνουν τον ίδιο τον φοιτητή. *Εφόσον είναι επιλέξιμος, ο φοιτητής δύναται να υποβάλει αίτηση για χρηματοδότηση, λ.χ. από το πρόγραμμα Erasmus+, από τρίτα μέρη ή από άλλες πηγές χρηματοδότησης.*

Όσον αφορά τα προγράμματα ΕΜΚΜΠ, οι δικαιούχοι λαμβάνουν χρηματοδότηση για όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Οι φοιτητές εκτός προγραμμάτων ΕΜΚΜΠ δύνανται να υποβάλουν αίτηση για επιχορήγηση ανταλλαγής Erasmus (Κινητικότητα Φοιτητών για Σπουδές), εφόσον είναι επιλέξιμοι. Οι όροι γνωστοποιούνται με σαφήνεια στους φοιτητές κατά τη στιγμή υποβολής της αίτησης.

11.2. Ανταλλαγή διδακτικού και διοικητικού προσωπικού *(εάν συντρέχει περίπτωση)*

Τα ΠΠΕ ρυθμίζουν την υποδοχή και απασχόληση του διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, το οποίο συμμετέχει στο πρόγραμμα κινητικότητας δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ στη χώρα και το Ίδρυμα που συμμετέχον στην ανταλλαγή. Το προσωπικό, το οποίο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Συμφωνίας εξακολουθεί να συμμορφώνεται με τις συμβατικές του υποχρεώσεις στο Πανεπιστήμιο προέλευσης και να λαμβάνει τις οφειλόμενες αποδοχές, ενώ απολαύει των δικαιωμάτων, τα οποία απορρέουν από την έννομη σχέση του με το Ίδρυμα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τους κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ στο Πανεπιστήμιο προέλευσης.

Σε κάθε περίπτωση, το χρονικό διάστημα της κινητικότητας θεωρείται από το Πανεπιστήμιο προέλευσης περίοδος παροχής των συνήθων υπηρεσιών για κάθε σκοπό. Τα ΠΠΕ συμφωνούν ότι όλα τα οικονομικά ζητήματα αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και εξαρτώνται από τους διαθέσιμους πόρους, οι οποίοι παρέχονται από κοινοτικά προγράμματα ή ενδεχόμενη δημόσια ή ιδιωτική χρηματοδότηση, η οποία προβλέπεται για το εν λόγω έργο.

11.2.1. Για την υποστήριξη της επιτυχούς από κοινού διεξαγωγής του Προγράμματος περιλαμβάνονται σε αυτό οι ακόλουθες συνιστώσες κινητικότητας προσωπικού: […] *(καταγραφή λεπτομερειών, όσον αφορά τα πλάνα κινητικότητας προσωπικού, τα οποία υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα και κατανομή ανά ΠΕ ανάλογα με την περίπτωση).*

11.2.2. Οι δαπάνες, όσον αφορά την κινητικότητα προσωπικού, βαρύνουν […] *(καταγραφή λεπτομερειών, όσον αφορά το πλάνο χρηματοδότησης για την κινητικότητα προσωπικού, η οποία περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα. Η χρηματοδότηση μπορεί να προέρχεται από το πρόγραμμα Erasmus+, από ίδιους πόρους του προσωπικού, από τρίτα μέρη ή άλλες πηγές χρηματοδότησης).*

11.3. [Προαιρετικό, υποχρεωτικό μόνο για το ΕΜΚΜΠ: Υπογραφή ειδικού συμφωνητικού από τους φοιτητές, οι οποίοι εγγράφονται στο Πρόγραμμα]

11.4. Ατομικό συμφωνητικό

11.4.1. Μετά την εξασφάλιση θέσης στο Πρόγραμμα και πριν από την εγγραφή του σε αυτό, ο φοιτητής και [ο Συντονιστής Κοινού Προγράμματος [και] ο αρμόδιος Διευθυντής Προγράμματος] ως εκπρόσωποι της Κοινοπραξίας υπογράφουν ειδικό συμφωνητικό, το οποίο ρυθμίζει ακαδημαϊκές, οικονομικές, διοικητικές και άλλες σχετικές λεπτομέρειες, όσον αφορά το Πρόγραμμα. Ειδικότερα, στο συμφωνητικό αναγράφεται το Πρόγραμμα, τα ΠΠΕ, καθώς και τα πλάνα κινητικότητας, τα οποία θα ακολουθήσει ο φοιτητής. Στο συμφωνητικό αναφέρεται επίσης το όνομα του ακαδημαϊκού συμβούλου του φοιτητή (βλ. …).

11.4.2. Επιπλέον στο συμφωνητικό περιλαμβάνονται ο Κανονισμός Σπουδών και Εξετάσεων ή παρόμοιες διατάξεις και κανονισμοί, οι οποίοι ισχύουν για τους φοιτητές και περιγράφουν λεπτομερώς τις προϋποθέσεις για την επιτυχή συσσώρευση μονάδων ECTS, τις επιπτώσεις σε περίπτωση αδυναμίας συσσώρευσής τους και το βαθμολογικό σύστημα, καθώς και πληροφορίες, όσον

αφορά τις υπηρεσίες, οι οποίες παρέχονται στον φοιτητή, και στοιχεία, όσον αφορά την υγειονομική και κοινωνική ασφάλιση, τις προϋποθέσεις κινητικότητας και τον κανονισμό εκπόνησης διπλωματικής εργασίας, εξετάσεων και λήψης πτυχίου, στον βαθμό στον οποίο περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών. Το ΠΕ μεριμνά, ώστε ο φοιτητής να παραμένει ενήμερος για τυχόν αλλαγές στις ανωτέρω πληροφορίες.

11.4.3. Το ατομικό συμφωνητικό είναι δεσμευτικό και για τα δύο μέρη, ενδέχεται όμως να τύχει επικαιροποίησης οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια της ατομικής πορείας σπουδών του φοιτητή. Ειδικότερα, τυγχάνει επικαιροποίησης κάθε φορά που λαμβάνονται αποφάσεις, όσον αφορά τα πλάνα κινητικότητας και τις ειδικεύσεις του Προγράμματος. Όσον αφορά τις αλλαγές στην επιλογή των ΠΠΕ και των πλάνων κινητικότητας, απαιτείται η έγκριση τόσο των ΠΠΕ, όσο και του φοιτητή.

Άρθρο 12: Φοιτητικά θέματα

12.1. Κάθε φοιτητής απολαμβάνει τα προνόμια και την πρόσβαση στους πόρους καθ’ όλη τη διάρκεια του Προγράμματος και υπόκειται στους κανονισμούς κάθε ΠΕ κατά τη διάρκεια της περιόδου κινητικότητας. *Εξειδίκευση πολιτικής εγγραφής φοιτητών: [Επιλογή 1:]* Οι φοιτητές εγγράφονται σε όλα τα απονέμοντα ΠΠΕ για όλη τη διάρκεια του Προγράμματος. *[Επιλογή 2:]* Οι φοιτητές εγγράφονται για όλη τη διάρκεια του Προγράμματος στο [συντονίζον ΠΕ/Πανεπιστήμιο προέλευσης] και στο αντίστοιχο Πανεπιστήμιο υποδοχής κατά τη διάρκεια της περιόδου κινητικότητας. Η εγγραφή των φοιτητών στο [συντονίζον ΠΕ/Πανεπιστήμιο προέλευσης] παραμένει αδρανής κατά τη διάρκεια της περιόδου κινητικότητας.

12.2. Οι φοιτητές συμμορφώνονται με τον κανονισμό του εκάστοτε ΠΕ, όσον αφορά τα δικαιολογητικά, τα οποία απαιτούνται για τις διαδικασίες εγγραφής και αίτησης για βίζα.

12.3. Τα ΠΠΕ δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη για προσωπική περιουσία ή προσωπικά αντικείμενα, τα οποία φέρουν οι φοιτητές στις εγκαταστάσεις των ΠΠΕ, ενώ κάθε ΠΕ απαλλάσσεται ρητά από κάθε ευθύνη, η οποία ενδεχομένως απορρέει από οποιαδήποτε απώλεια ή κλοπή ή ζημία σε προσωπική περιουσία ή προσωπικά αντικείμενα, την οποία υφίστανται οι φοιτητές κατά τη διάρκεια της συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα.

12.4. Κατά τη διάρκεια της φοίτησης σε ένα ΠΕ είναι σε ισχύ η τοπική πολιτική για τη διευθέτηση των μη ακαδημαϊκών παραπόνων και προσφυγών, ενώ οι φοιτητές υπόκεινται σε όλους τους τοπικούς νόμους, τα καταστατικά, τους κανόνες και κανονισμούς, οι οποίοι ισχύουν για αυτούς. Οι φοιτητές, οι οποίοι βρίσκονται σε κινητικότητα υπόκεινται στους κανόνες και κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ στο ΠΕ, στο οποίο διανύουν την περίοδο κινητικότητας.

12.5. Δραστηριότητες πεδίου δύνανται να αναληφθούν σε οποιοδήποτε ΠΕ από το δεύτερο εξάμηνο και εξής. Το αντίστοιχο ΠΕ εξασφαλίζει στους φοιτητές το κατάλληλο καθεστώς για τις ανωτέρω δραστηριότητες, εφόσον αυτό επιθυμούν οι φοιτητές.

Άρθρο 13: Πτυχίο και δίπλωμα

13.1. Το πτυχίο/τα πτυχία, το οποίο/τα οποία χορηγεί το Πρόγραμμα απονέμεται/απονέμονται από τα αντίστοιχα ΠΠΕ σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τους εσωτερικούς κανονισμούς, καθώς και τις ρυθμίσεις, οι οποίες αναγράφονται στην παρούσα Συμφωνία.

13.2. *(σε περίπτωση κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί ενιαίο κοινό πτυχίο)* Το πτυχίο το οποίο χορηγούν τα απονέμοντα ΠΠΕ είναι […] *(τίτλος πτυχίου)* […] *(τίτλος προγράμματος)*.

ή

(σε περίπτωση κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί πολλαπλό πτυχίο, είτε ως συνδυασμό εθνικών πτυχίων είτε ως μείγμα κοινών, διπλών και/ή πολλαπλών πτυχίων) Τα πτυχία, τα οποία χορηγούν τα απονέμοντα ΠΠΕ παρατίθενται στον πίνακα *(ο πίνακας κατωτέρω αποτελεί παράδειγμα)*:

Πτυχίο	**Τύπος και τίτλος του πτυχίου**	**Απονέμοντα ΠΠΕ**
Κοινό	π.χ.: Διεθνές Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών…	ΠΕ 1, ΠΕ 2 & ΠΕ 3
Διπλό	π.χ.: Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών…	ΠΕ 4
Πιστοποιητικό παρακολούθησης	π.χ.: Θερινό σχολείο …	ΠΕ 5
…	…	…

13.3. *(σε περίπτωση, κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί ενιαίο κοινό πτυχίο)* Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος απονέμεται στον φοιτητή ενιαίο κοινό πτυχίο. Το πτυχίο χορηγούν τα απονέμοντα ΠΠΕ της Κοινοπραξίας, στα οποία ο φοιτητής παρακολουθεί μαθήματα και είναι εγγεγραμμένος κατά τη διάρκεια του Προγράμματος, με βάση τη δομή του Προγράμματος και τις εκπαιδευτικές κατευθύνσεις, τα οποία περιγράφονται στην παρούσα Συμφωνία.

ή

(σε περίπτωση, κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί πολλαπλό πτυχίο, είτε ως συνδυασμό εθνικών πτυχίων είτε ως μείγμα κοινών, διπλών και/ή πολλαπλών πτυχίων) Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος απονέμονται στον φοιτητή […] *(αριθμός πτυχίων)* πτυχία. Τα πτυχία χορηγούν τα

απονέμοντα ΠΠΕ της Κοινοπραξίας, στα οποία ο φοιτητής παρακολουθεί μαθήματα και είναι εγγεγραμμένος κατά τη διάρκεια του Προγράμματος, με βάση τη δομή του Προγράμματος και τις εκπαιδευτικές κατευθύνσεις, τα οποία περιγράφονται στην παρούσα Συμφωνία.

13.4. *(σε περίπτωση κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί ενιαίο κοινό πτυχίο)* Το δίπλωμα και τα συνοδευτικά έγγραφα, τα οποία χορηγούνται με την περάτωση του Προγράμματος καθορίζονται από την παρούσα Συμφωνία (βλ. Παράρτημα […]).

ή

(σε περίπτωση κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί πολλαπλό πτυχίο, είτε ως συνδυασμό εθνικών πτυχίων είτε ως μείγμα κοινών, διπλών και/ή πολλαπλών πτυχίων) Το δίπλωμα και τα συνοδευτικά έγγραφα, τα οποία χορηγούνται με την περάτωση του Προγράμματος καθορίζονται από την παρούσα Συμφωνία (βλ. Παράρτημα […]). Τα ανωτέρω δεν ισχύουν, όσον αφορά τα εθνικά πτυχία και τα αντίστοιχα διπλώματα, τα οποία χορηγούνται από το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του συνδυασμού εθνικών πτυχίων ή του μείγματος κοινών, διπλών και/ή πολλαπλών πτυχίων. Σε αυτές τις περιπτώσεις ακολουθούνται οι εσωτερικές πρακτικές του αντίστοιχου απονέμοντος ΠΕ/των αντίστοιχων απονεμόντων ΠΠΕ.

Άρθρο 14: Απονομή πτυχίου και αποφοίτηση

14.1. *(σε περίπτωση κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί ενιαίο κοινό πτυχίο)* Όταν ο φοιτητής εκπληρώσει όλες τις προϋποθέσεις, οι οποίες απαιτούνται από τους κανόνες και κανονισμούς του Προγράμματος, και ολοκληρώσει επιτυχώς την αντίστοιχη διαδικασία αξιολόγησης, το συντονίζον ΠΕ *(ή, ανάλογα με την περίπτωση, άλλος εταίρος, όπως έχει οριστεί),* για λογαριασμό των αντίστοιχων απονεμόντων ΠΠΕ, μεριμνά ώστε να εκδοθεί ο από κοινού απονεμόμενος τίτλος σπουδών για τον φοιτητή.

ή

(σε περίπτωση κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί πολλαπλό πτυχίο, είτε ως συνδυασμό εθνικών πτυχίων είτε ως μείγμα κοινών, διπλών και/ή πολλαπλών πτυχίων) Όταν ο φοιτητής εκπληρώσει όλες τις προϋποθέσεις, οι οποίες απαιτούνται από τους κανόνες και κανονισμούς του Προγράμματος, και ολοκληρώσει επιτυχώς την αντίστοιχη διαδικασία αξιολόγησης, το συντονίζον ΠΕ *(ή, ανάλογα με την περίπτωση, άλλος εταίρος, όπως έχει οριστεί),* για λογαριασμό των αντίστοιχων απονεμόντων ΠΠΕ, μεριμνά ώστε να εκδοθεί ο από κοινού απονεμόμενος τίτλος σπουδών στον φοιτητή. Τα ΠΠΕ, τα οποία απονέμουν διπλά/πολλαπλά πτυχία μεριμνούν ώστε να εκδοθούν για τον φοιτητή τα συνοδευτικά έγγραφα με βάση τους κανονισμούς και πρακτικές, οι οποίες ακολουθούνται από αυτά.

14.2. Ο αντίστοιχος τίτλος απονέμεται κατόπιν επιτυχούς συσσώρευσης […] μονάδων ECTS, όπως ορίζει η δομή του Προγράμματος.

14.3. Το δίπλωμα για τον από κοινού απονεμόμενο τίτλο σπουδών φέρει τις υπογραφές όλων των αρμόδιων αρχών των απονεμόντων ΠΕ. Το δίπλωμα, η βεβαίωση βαθμού πτυχίου, το παράρτημα διπλώματος και η τελική αναλυτική κατάσταση βαθμολογίας εκδίδονται από το συντονίζον ΠΕ, εκτός εάν άλλως συμφωνηθεί από τα μέρη. *(σε περίπτωση, κατά την οποία το Πρόγραμμα χορηγεί πολλαπλό πτυχίο, είτε ως συνδυασμό εθνικών πτυχίων είτε ως μείγμα κοινών, διπλών και/ή πολλαπλών πτυχίων)* Τα ανωτέρω δεν ισχύουν, όσον αφορά τα διπλά και/ή πολλαπλά πτυχία. Σε αυτές τις περιπτώσεις ακολουθούνται οι εσωτερικές πρακτικές του αντίστοιχου απονέμοντος ΠΕ/των αντίστοιχων απονεμόντων ΠΠΕ.

14.4. Σε όλα τα έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το πτυχίο, ανεξαρτήτως του τύπου του πτυχίου/των πτυχίων, γίνεται αναφορά στα ΠΠΕ, τα οποία συμμετέχουν στη χορήγηση του αντίστοιχου πτυχίου/πτυχίων.

14.5. Πραγματοποιείται μία τελετή αποφοίτησης για κάθε σειρά εισακτέων στο […] *(ονομασία ΠΕ, στο οποίο πραγματοποιείται η τελετή αποφοίτησης)*.

Άρθρο 15: Ακαδημαϊκή αναγνώριση - πιστοποίηση

15.1. Σε συμμόρφωση με τις συνήθεις διαδικασίες, όσον αφορά την έγκριση προγραμμάτων πτυχίου και την αναγνώριση εθνικών ακαδημαϊκών τίτλων/πιστοποίηση σε καθένα από τα απονέμοντα ΠΠΕ, το Πρόγραμμα τυγχάνει αξιολόγησης και έγκρισης (όπου αρμόζει). Σε αυτό περιλαμβάνονται οι διαδικασίες για νέα προγράμματα πτυχίου, νέες κατευθύνσεις στα υφιστάμενα εθνικά προγράμματα πτυχίου και νέες συνεργασίες. Όπου απαιτείται, ζητείται η έγκριση του Υπουργείου Παιδείας (ή αντίστοιχου φορέα, ανάλογα με την περίπτωση).

15.2. Οι διαδικασίες έγκρισης/αναγνώρισης εθνικών ακαδημαϊκών τίτλων/πιστοποίησης ολοκληρώνονται πριν από την έναρξη του Προγράμματος.

15.3. Για τυχόν αλλαγές στο Πρόγραμμα απαιτείται επίσημη συμφωνία μέσω της επανεξέτασης των διαδικασιών έγκρισης προγραμμάτων πτυχίου, αναγνώρισης εθνικών ακαδημαϊκών τίτλων/πιστοποίησης σε καθένα από τα απονέμοντα ΠΠΕ.

Άρθρο 16: Κανόνες και κανονισμοί σπουδών

16.1. Οι φοιτητές υπόκεινται στους ακαδημαϊκούς κανονισμούς του ΠΕ, στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι και φοιτούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στο Πρόγραμμα.
(σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφέρονται τα ΠΠΕ, τα οποία απονέμουν κοινό πτυχίο, και τα ΠΠΕ, τα οποία απονέμουν πολλαπλό πτυχίο)

16.2. Οι προσφυγές, όσον αφορά την εισαγωγή φοιτητών, αντιμετωπίζονται ως εξής *(μόνο στην περίπτωση, κατά την οποία οι αιτήσεις διεκπεραιώνονται κεντρικά από ένα από τα Ιδρύματα. Ο φοιτητής προσφεύγει κατά του συγκεκριμένου Ιδρύματος; Ποια είναι η προβλεπόμενη διαδικασία και πού είναι διαθέσιμη;):*
Σε ορισμένες περιπτώσεις, π.χ. σε από κοινού προσφερόμενους εντατικούς ή διαδικτυακούς κύκλους

μαθημάτων, οι κανόνες και οι κανονισμοί, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται είναι αναγκαίο να τίθενται σε διαπραγμάτευση μεταξύ των εμπλεκόμενων Ιδρυμάτων. Όπως ισχύει για όλους τους κανονισμούς, οι οποίοι αφορούν τους φοιτητές και τις σπουδές τους, οι φοιτητές, οι οποίοι παρακολουθούν το Πρόγραμμα, πρέπει να έχουν σαφή πληροφόρηση, όσον αφορά τους κανόνες, καθώς και εύκολη πρόσβαση σε αυτούς. Τα πρότυπα και οι διαδικασίες σύμφωνα με τη Σύμβαση σχετικά με την αναγνώριση των τίτλων, όσον αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση στον ευρωπαϊκό χώρο (Σύμβαση της Λισαβόνας για την ακαδημαϊκή αναγνώριση), εφαρμόζονται πλήρως.

Άρθρο 17: Εξέταση, αξιολόγηση και βαθμολόγηση των ακαδημαϊκών επιδόσεων των φοιτητών

17.1. Οι ακαδημαϊκές επιδόσεις των φοιτητών αξιολογούνται σύμφωνα με τις μεθόδους, τα κριτήρια και τους κανονισμούς αξιολόγησης του ΠΕ, το οποίο είναι αρμόδιο/των ΠΠΕ, τα οποία είναι αρμόδια για το Πρόγραμμα ή για το μέρος του Προγράμματος, για το οποίο οι φοιτητές αξιολογούνται.

17.2. Στην περίπτωση, κατά την οποία το Πρόγραμμα ή μέρος του Προγράμματος προσφέρεται από περισσότερα από ένα ΠΠΕ, τα ΠΠΕ αποφασίζουν, όσον αφορά τη μέθοδο/τις μεθόδους και τα κριτήρια εξέτασης και αξιολόγησης.

17.3. Η μέθοδος/οι μέθοδοι αξιολόγησης και τα κριτήρια βαθμολόγησης γνωστοποιούνται στους φοιτητές πριν από την έναρξη των σπουδών τους.

17.4. Οι πληροφορίες, όσον αφορά τις εξετάσεις, την αξιολόγηση και τη βαθμολόγηση, περιλαμβάνονται στον Οδηγό Σπουδών και γνωστοποιούνται στους φοιτητές πριν από την έναρξη των σπουδών τους.

17.5. Η αντιστοιχία μεταξύ του βαθμολογικού συστήματος του ενός ΠΕ και των άλλων αποτελεί μέρος της παρούσας Συμφωνίας (Παράρτημα […]) και πρέπει να τηρείται αναλόγως.

Άρθρο 18: Ακαδημαϊκές προσφυγές, καταγγελίες φοιτητών και ακαδημαϊκά παραπτώματα

18.1. Όσον αφορά τις ακαδημαϊκές προσφυγές κατά Προγράμματος, ακολουθούνται οι διαδικασίες του ΠΕ, το οποίο προσφέρει το Πρόγραμμα, εκτός εάν άλλο ΠΕ θεωρεί ότι πρέπει να ακολουθηθεί η δική του διαδικασία για τις ακαδημαϊκές προσφυγές. Σε αυτή την περίπτωση το Συμβούλιο Προγράμματος συνεδριάζει, συντάσσει και εγκρίνει πλάνο ενεργειών.

18.2. Όσον αφορά τις ακαδημαϊκές προσφυγές φοιτητών κατά αποφάσεων του Συμβουλίου Προγράμματος/εξετάσεων, ακολουθούνται οι διαδικασίες, οι οποίες είναι σε ισχύ στο συντονίζον ΠΕ, εκτός εάν άλλως συμφωνηθεί εγγράφως από τα ΠΠΕ.

18.3. Σε περιπτώσεις φερόμενου ακαδημαϊκού παραπτώματος, συμπεριλαμβανομένης της λογοκλοπής, στο πλαίσιο κύκλου/κύκλων μαθημάτων που προσφέρονται από ΠΕ, εφαρμόζεται ο κώδικας ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ακολουθούνται οι διαδικασίες, οι οποίες είναι σε ισχύ στο ΠΕ, το οποίο προσφέρει τον εν λόγω κύκλο/τους εν λόγω κύκλους μαθημάτων.

18.4. Σε περιπτώσεις ακαδημαϊκού παραπτώματος, όσον αφορά το Πρόγραμμα, εφαρμόζεται ο κώδικας ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ακολουθούνται οι διαδικασίες, οι οποίες είναι σε ισχύ στο συντονίζον ΠΕ, εκτός εάν άλλως συμφωνηθεί εγγράφως από τα ΠΠΕ.

18.5. Σε περιπτώσεις μη ακαδημαϊκού παραπτώματος, το οποίο συνιστά αξιόποινη πράξη και φέρεται να έχει διαπραχθεί από φοιτητή κατά τη διάρκεια της φοίτησης σε ΠΕ, εφαρμόζεται ο κώδικας ακαδημαϊκής δεοντολογίας του αντίστοιχου ΠΕ. Σε κάθε άλλη περίπτωση μη ακαδημαϊκού παραπτώματος εφαρμόζεται ο κώδικας ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ακολουθούνται οι διαδικασίες του συντονίζοντος ΠΕ.

18.6. Σε περίπτωση αβεβαιότητας του ΠΕ, όσον αφορά τη δικαιοδοσία ή σε περίπτωση κατά την οποία ΠΕ θεωρεί ότι πρέπει να εφαρμοστεί ο κώδικας ακαδημαϊκής δεοντολογίας άλλου ΠΕ ή αντ’ αυτού οι εθνικοί/περιφερειακοί κανονισμοί/η εθνική/περιφερειακή νομοθεσία, ειδοποιεί το άλλο ΠΕ σχετικά, ενώ το Συμβούλιο Προγράμματος συνεδριάζει, συντάσσει και εγκρίνει, ενεργώντας ευλόγως, πλάνο ενεργειών.

18.7. Σε περίπτωση, κατά την οποία φοιτητής προτίθεται να υποβάλει καταγγελία κατά οποιασδήποτε γενικής πτυχής ενός κύκλου μαθημάτων, ακολουθείται η διαδικασία για τις καταγγελίες ή άλλη αντίστοιχη διαδικασία, η οποία είναι σε ισχύ στο ΠΕ, το οποίο προσφέρει τον κύκλο μαθημάτων.

18.8. Σε περίπτωση, κατά την οποία φοιτητής προτίθεται να υποβάλει καταγγελία κατά οποιασδήποτε γενικής πτυχής του Προγράμματος, ακολουθείται η διαδικασία για τις καταγγελίες ή άλλη αντίστοιχη διαδικασία, η οποία είναι σε ισχύ στο συντονίζον ΠΕ, εκτός εάν άλλως συμφωνηθεί εγγράφως από τα ΠΠΕ.

18.9. Σε περίπτωση, κατά την οποία φοιτητής προτίθεται να υποβάλει καταγγελία κατά οποιασδήποτε ειδικής υπηρεσίας ή διευκόλυνσης, η οποία παρέχεται από φοιτητή ή μέλος του προσωπικού του ΠΕ, ακολουθείται η διαδικασία για τις καταγγελίες ή άλλη διαδικασία, η οποία είναι σε ισχύ στο αντίστοιχο ΠΕ.

18.10. Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι ακαδημαϊκές προσφυγές, οι καταγγελίες των φοιτητών και τα εικαζόμενα ακαδημαϊκά παραπτώματα τυγχάνουν δίκαιης διευθέτησης, τα ΠΠΕ παρέχουν στο εκάστοτε ΠΕ, του οποίου εφαρμόζεται η πολιτική ή ακολουθούνται οι διαδικασίες ανάλογα με την περίπτωση, εύλογη υποστήριξη, όσον αφορά τη διαχείριση των ακαδημαϊκών προσφυγών, των καταγγελιών των φοιτητών και των εικαζόμενων παραπτωμάτων.

Άρθρο 19: Οικονομικά ζητήματα

Η Κοινοπραξία εφαρμόζει:

Μοντέλο Πανεπιστημίου προέλευσης: *οι φοιτητές εγγράφονται και καταβάλλουν τα τέλη φοίτησης στο Πανεπιστήμιο προέλευσης, ενώ δεν καταβάλλουν τέλη φοίτησης στο Πανεπιστήμιο υποδοχής. Στην περίπτωση αυτή δηλαδή εφαρμόζεται η αρχή της αμοιβαιότητας.*

Ενιαίο μοντέλο καταβολής τελών φοίτησης: *τα ίδια τέλη φοίτησης ισχύουν για όλους τους φοιτητές – ανεξαρτήτως γεωγραφικής προέλευσης– και καταβάλλονται σε έναν «επικεφαλής» εταίρο της Κοινοπραξίας. Αυτό σημαίνει ότι αρχικά συγκεντρώνεται ένα συνολικό ποσό, το οποίο στη συνέχεια επιμερίζεται στους εταίρους της Κοινοπραξίας.*

Μοντέλο χώρας προέλευσης: *η χώρα προέλευσης του φοιτητή υποστηρίζει τη μετάβαση και φοίτησή του για ένα ή περισσότερα εξάμηνα στο Πανεπιστήμιο υποδοχής (δηλ. Erasmus).*

Διαφοροποιημένο μοντέλο καταβολής τελών φοίτησης: *διαφορετικά τέλη φοίτησης καταβάλλονται από διαφορετικές ομάδες φοιτητών ανάλογα με το καθεστώς, στο οποίο υπάγονται (π.χ. εγχώριος φοιτητής, διεθνής φοιτητής, φοιτητής ΕΕ/ΕΟΧ κ.λπ.).*

Χρηματοδοτούμενο μοντέλο καταβολής τελών φοίτησης: *τα τέλη φοίτησης καλύπτονται από τρίτο μέρος.*

Μοντέλο απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης: *για κάποιον από τους παρακάτω λόγους (περιφερειακές προτεραιότητες, διεύρυνση της συμμετοχής, προώθηση/μάρκετινγκ, διευθέτηση μεταξύ των εταίρων, όσον αφορά τα κοινά, διπλά, πολλαπλά κ.λπ. πτυχία) το Ίδρυμα αποφασίζει να απαλλάξει τον φοιτητή από μέρος ή ολόκληρο το ποσό των τελών φοίτησης.*

19.1. Η οικονομική ευθύνη για την παροχή τμημάτων του Προγράμματος βαρύνει τα ΠΠΕ, τα οποία προσφέρουν τα εν λόγω τμήματα (π.χ. διδασκαλία, επίβλεψη διπλωματικής εργασίας κ.λπ.).

19.2. Αρμόδιο για τη διαχείριση ενδεχόμενης εξωτερικής χρηματοδότησης του Προγράμματος είναι το Συμβούλιο. Η διαχείριση είναι σύμφωνη με τους κανόνες, τους οποίους θέτει ο χορηγός/η χρηματοδοτική αρχή.

19.3. Το κόστος, όσον αφορά τα τμήματα του Προγράμματος, τα οποία προσφέρονται από κοινού από τα ΠΠΕ καθορίζεται από το Συμβούλιο χωριστά ανάλογα με την περίπτωση.

19.4. Όσον αφορά τα τέλη φοίτησης στο Πρόγραμμα, ισχύουν τα εξής: *(διευκρινίσεις)*.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να γίνεται λεπτομερής αναφορά στον τρόπο χρηματοδότησης του Προγράμματος. Θα πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει πρόβλεψη για τα ακόλουθα:

- *μοντέλο χρηματοδότησης του Προγράμματος (π.χ. τα τέλη, τα οποία εισπράττει το ΠΕ, προκύπτουν από τον αριθμό των φοιτητών επί τις μονάδες ECTS, οι οποίες προσφέρονται, επί τη συμφωνηθείσα αξία ενός φοιτητή-ECTS)*
- *ύψος των τελών φοίτησης (με βάση τον φοιτητή που χρηματοδοτεί ο ίδιος τις σπουδές του χωρίς οικονομική ενίσχυση ή υποτροφία)*
- *ύψος των διοικητικών τελών, τα οποία οφείλονται στο ΠΕ*
- *περίοδος, κατά την οποία το ύψος των τελών παραμένει αμετάβλητο, διόρθωση λόγω πληθωρισμού, …*
- *τι συμβαίνει σε περιπτώσεις μη καταβληθεισών/μη ανακτήσιμων οφειλών (π.χ. δεν γίνεται εκταμίευση από τα ΠΠΕ)*
- *τι συμβαίνει σε περιπτώσεις ελλειμμάτων/μη ανακτήσιμων δαπανών/αθετήσεων πληρωμών από τρίτα μέρη (π.χ. από χορηγούς/χρηματοδοτικές αρχές κ.λπ.)*
- *απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης για οποιαδήποτε κατηγορία φοιτητών/εσωτερικές υποτροφίες του Προγράμματος*
- *εφόσον προβλέπονται, ποιος διαχειρίζεται και εκταμιεύει τα ποσά των εσωτερικών υποτροφιών προς τους φοιτητές*
- *εφόσον προβλέπεται, το υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης θα πρέπει να περιλαμβάνεται στο Παράρτημα*
- *αρμοδιότητα και χρηματοδότηση των δαπανών διαβίωσης του προσωπικού και των φοιτητών (διαμονή, μετάβαση, …)*
- *μετατροπή του νομίσματος, εφόσον προβλέπεται (ημερομηνία μετατροπής, συναλλαγματική ισοτιμία αναφοράς, ανάληψη συναλλαγματικού κινδύνου, …)*
- *είσπραξη και διανομή της χρηματοδότησης του Προγράμματος (επιλογή 1: το συντονίζον ΠΕ εισπράττει όλη τη χρηματοδότηση και τιμολογείται από/εκταμιεύει προς τα άλλα ΠΠΕ, επιλογή 2: κάθε ΠΕ είναι αρμόδιο για τις δικές του δαπάνες στη βάση της αμοιβαιότητας)*
- *συνυπολογισμός των διοικητικών δαπανών, των μεγάλων αποκλίσεων στη μετατροπή του νομίσματος, …*
- *περιγραφή του τρόπου, με τον οποίο τα ποσά μεταφέρονται μεταξύ των ΠΠΕ λογιστικά (π.χ. τραπεζική μεταφορά) και διοικητικά (π.χ. τιμολόγιο μετά από εντολή αγοράς) και, εφόσον προβλέπεται, σε ποιο νόμισμα*
- *επιστροφή, σε περίπτωση, κατά την οποία έχουν απομείνει κεφάλαια σε ΠΕ, τόκοι υπερημερίας*

I. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΕΛΩΝ ΑΝΑ ΣΕΙΡΑ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

ΕΤΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	ΟΕ 25-26	ΟΕ 26-27	ΟΕ 27-28	ΟΕ 28-29	ΟΕ 29-30
Εγχώριοι φοιτητές	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ
Διεθνείς φοιτητές	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ

Εγχώριοι φοιτητές - 2 έτη	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ
Διεθνείς φοιτητές - 2 έτη	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ	… Ευρώ

II.Α. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ - ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ

Κατηγορία δαπάνης	Βαθμός	Κλιμάκιο[4]	Κόστος ανά ώρα	Σύνολο ωρών
Διδασκαλία	…	…	…	…
Συντονισμός Προγράμματος	…	…	…	…
Παροχή τεχνικών υπηρεσιών	…	…	…	…

II.Β. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ - ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ

Κατηγορία δαπάνης	Βαθμός	Κλιμάκιο	Κόστος ανά ώρα	Σύνολο ωρών
Επίβλεψη Προγράμματος	…	…	…	…
Βαθμολόγηση γραπτών	…	…	…	…
Αξιολόγηση Προγράμματος	…	…	…	…
Επίβλεψη εργασιών	…	…	…	…

III. ΑΛΛΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ - ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΕΝΤΟΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΕΥΡΟΥΣ ΤΙΜΩΝ

Κατηγορία δαπάνης	Κόστος ανά εξάμηνο/έτος/άλλο
Ασφάλιση	… Ευρώ για 2 έτη
Μάρκετινγκ	… Ευρώ ανά έτος
Γλωσσική υποστήριξη	… ανά φοιτητή, ανά εξάμηνο
Πρακτική άσκηση	…
…	…

IV. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ (ΣΔΙ), ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΕΛΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ/ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΤΕΛΗ

ΠΕ	ΟΕ 25/26	ΟΕ 26/27	ΟΕ 27/28	ΟΕ 28/29	ΟΕ 29/30	Σύνολο
SU	…	…	…	…	…	…
AMU	…	…	…	…	…	…
ΕΚΠΑ	…	…	…	…	…	…
ULB	…	…	…	…	…	…
UB	…	…	…	…	…	…
UofG	…	…	…	…	…	…
UNIL	…	…	…	…	…	…
UAM	…	…	…	…	…	…
SUR	…	…	…	…	…	…

[4] Γραμμική μισθολογική κλίμακα, η οποία αφήνει περιθώρια ευελιξίας, όσον αφορά τις τοπικές και ειδικές συνθήκες.

IV. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ (ΣΔΙ), ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΕΛΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ/ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΤΕΛΗ

ΠΕ	ΟΕ 25/26	ΟΕ 26/27	ΟΕ 27/28	ΟΕ 28/29	ΟΕ 29/30	Σύνολο
PLUS	…	…	…	…	…	…
TU	…	…	…	…	…	…
?	…	…	…	…	…	…
Σύνολο ΛΟΙΠΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	…	…	…	…	…	…
ΣΥΝΟΛΟ	…	…	…	…	…	…

V. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΛΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

ΠΕ	ΟΕ 25/26	ΟΕ 26/27	ΟΕ 27/28	ΟΕ 28/29	ΟΕ 29/30	Σύνολο
SU	…	…	…	…	…	…
AMU	…	…	…	…	…	…
ΕΚΠΑ	…	…	…	…	…	…
ULB	…	…	…	…	…	…
UB	…	…	…	…	…	…
UofG	…	…	…	…	…	…
UNIL	…	…	…	…	…	…
UAM	…	…	…	…	…	…
SUR	…	…	…	…	…	…
PLUS	…	…	…	…	…	…
TU	…	…	…	…	…	…
?	…	…	…	…	…	…
Συνολικά έσοδα από τέλη φοίτησης	…	…	…	…	…	…

Άρθρο 20: Μάρκετινγκ και δημοσιότητα

20.1. Κάθε ΠΕ συνεργάζεται, όσον αφορά την αποτελεσματική προώθηση του Προγράμματος, στο πλαίσιο των συνήθων του διαδικασιών και σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους:

20.1.1. Το Πρόγραμμα έχει δικό του δικτυακό τόπο. Το συντονίζον ΠΕ/ […] διαχειρίζεται τον δικτυακό τόπο του Προγράμματος, ενώ όλα τα ΠΠΕ συνεισφέρουν σε αυτόν και παραπέμπουν με συνδέσμους στον εν λόγω δικτυακό τόπο από τους δικούς τους δικτυακούς τόπους.

20.1.2. Κάθε ΠΕ έχει δική του ιστοσελίδα, όσον αφορά το Πρόγραμμα, ενώ όλα τα ΠΠΕ παραπέμπουν με συνδέσμους στις αντίστοιχες ιστοσελίδες των άλλων ΠΠΕ.

20.1.3. Κάθε ΠΕ μεριμνά ώστε το Πρόγραμμα να περιλαμβάνεται στα πληροφοριακά έντυπα και το διαφημιστικό υλικό του Ιδρύματος, στον αλφαβητικό κατάλογο με τα προγράμματα του Ιδρύματος, ο οποίος είναι αναρτημένος στο διαδίκτυο, καθώς και σε όλους τους σχετικούς καταλόγους με τα προγράμματα σπουδών της χώρας, στην οποία εδρεύει το Ίδρυμα, στο μέτρο του τεχνικά εφικτού.

20.1.4. Κάθε ΠΕ υποβάλλει όλο το διαφημιστικό υλικό και υλικό μάρκετινγκ, το οποίο προτίθεται να χρησιμοποιήσει για την προώθηση του Προγράμματος, και/ή το οποίο αναφέρεται σε άλλο ΠΕ ή περιέχει οποιοδήποτε από τα λογότυπα, εμπορικά σήματα ή στοιχεία, τα οποία προστατεύονται από την διανοητική ιδιοκτησία άλλου ΠΕ, στα υπόλοιπα ΠΠΕ για προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση. Το εν λόγω υλικό οφείλει να είναι ακριβές στο σύνολό του και να μην περιέχει άστοχες ή παραπλανητικές συγκρίσεις με προγράμματα, τα οποία προσφέρονται από τρίτα μέρη, υποτιμητικές δηλώσεις για τρίτα μέρη, παραπλανητικές δηλώσεις ή υποδείξεις, όσον αφορά την ακαδημαϊκή αναγνώριση και/ή δηλώσεις, οι οποίες ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη οποιουδήποτε από τα ΠΠΕ.

20.1.5. Κάθε ΠΕ παύει αμέσως να κάνει χρήση με οποιοδήποτε τρόπο όλου του διαφημιστικού υλικού και του υλικού μάρκετινγκ, καθώς και των λογοτύπων, των εμπορικών σημάτων ή των στοιχείων, τα οποία προστατεύονται από τη διανοητική ιδιοκτησία άλλου ΠΕ μετά τη για οποιοδήποτε λόγο καταγγελία ή λήξη της Συμφωνίας.

20.2. Το συντονίζον ΠΕ/[...] οργανώνει την κοινή προσπάθεια μάρκετινγκ μέσω του Συμβουλίου Προγράμματος, το οποίο εξετάζει τις ακολουθούμενες από τα ΠΠΕ στρατηγικές προσέλκυσης φοιτητών με στόχο την άντληση παραδειγμάτων βέλτιστων πρακτικών και την ανάπτυξη μιας συνεκτικής, ολοκληρωμένης στρατηγικής προώθησης του Προγράμματος.

20.3. Τη γενική πολιτική μάρκετινγκ εξετάζει και εγκρίνει το Συμβούλιο Προγράμματος.

20.4. Τα ΠΠΕ αναπτύσσουν ποικίλες δράσεις, όσον αφορά την προώθηση και προβολή του Προγράμματος.

Άρθρο 21: Οδηγός Σπουδών του Προγράμματος

21.1. Το συντονίζον ΠΕ/[...] *(Συμβούλιο Προγράμματος/απονέμοντα ΠΠΕ)* καταρτίζει τον Οδηγό Σπουδών, στον οποίο περιγράφονται λεπτομερώς και με τον προσήκοντα τρόπο οι κανόνες και οι κανονισμοί του Προγράμματος.

21.2. Ο Οδηγός Σπουδών αποτελεί εισαγωγικό εγχειρίδιο του Προγράμματος.

21.3. Όλα τα ΠΠΕ συμμετέχουν στη σύνταξη του γενικού Οδηγού Σπουδών.

21.4. Το συντονίζον ΠΕ παρέχει στους φοιτητές αντίτυπα του Οδηγού Σπουδών κατά την ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος ή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος μετά από αυτήν.

21.5. Τα άλλα ΠΠΕ καταρτίζουν επίσης οδηγούς σπουδών ή εγχειρίδια, τουλάχιστον σε ηλεκτρονική μορφή, σύμφωνα με τους δικούς τους κανονισμούς και πρότυπα, στους οποίους περιγράφονται λεπτομερώς οι συνιστώσες του Προγράμματος, τις οποίες προσφέρουν τα ΠΠΕ, καθώς και ο ρόλος των ΠΠΕ στην αξιολόγηση των εν λόγω συνιστωσών.

21.6. Τα ΠΠΕ παρέχουν στους φοιτητές αντίτυπα του οδηγού ή εγχειριδίου κινητικότητας πριν από την έναρξη της περιόδου κινητικότητας ή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος μετά από αυτήν.

Άρθρο 22: Ακαδημαϊκά πρότυπα και διασφάλιση ποιότητας

22.1. Η τήρηση των ακαδημαϊκών προτύπων και η διαχείριση και ενίσχυση των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας αποτελούν συλλογική ευθύνη των αντίστοιχων ΠΠΕ, σε συνάρτηση με τα ακαδημαϊκά ημερολόγια, τους πανεπιστημιακούς χάρτες, τα καταστατικά και τους κανονισμούς τους.

22.2. Κάθε ΠΕ, κατά τη διάρκεια ισχύος της παρούσας Συμφωνίας, μεριμνά ώστε το Πρόγραμμα (όπως και κάθε κύκλος μαθημάτων του Προγράμματος) να πληροί τις εθνικές, τοπικές και ιδρυματικές απαιτήσεις, στις οποίες υπόκειται κάθε ΠΕ.

22.3. Κάθε ΠΕ κοινοποιεί τις σχετικές πληροφορίες στα άλλα ΠΠΕ για σκοπούς διευκόλυνσης της παρακολούθησης και του ελέγχου των ρυθμίσεων περί της συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένου και του ελέγχου συμμόρφωσης των άλλων ΠΠΕ με την παρούσα Συμφωνία, καθώς και τήρησης από αυτά των ακαδημαϊκών προτύπων. Τα άλλα ΠΠΕ παρέχουν τη δέουσα συνδρομή και πληροφόρηση ώστε το επισπεύδον ΠΕ να διεξαγάγει την ανωτέρω διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου εντός των εύλογων χρονικών ορίων, τα οποία τίθενται εγγράφως από το ίδιο.

Άρθρο 23: Εσωτερική αξιολόγηση

23.1. Οι κύκλοι μαθημάτων αξιολογούνται σε πρώτο και δεύτερο βαθμό σύμφωνα με τις διαδικασίες, οι οποίες είναι σε ισχύ σε κάθε ΠΕ, όσον αφορά τις εσωτερικές διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας.

23.2. Κάθε ΠΕ διενεργεί αξιολόγηση των κύκλων μαθημάτων, τους οποίους προσφέρει, και οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται στο Πρόγραμμα, και γνωστοποιεί τα αποτελέσματα της εν λόγω αξιολόγησης στα άλλα ΠΠΕ.

23.3. Το Συμβούλιο αποφασίζει, όσον αφορά τον τρόπο συλλογής της ανατροφοδότησης από τους φοιτητές, όπως και των απαντήσεων, οι οποίες ζητούνται κατά τη λήξη ή μετά την περάτωση του Προγράμματος *(δηλ. αξιολόγηση του Προγράμματος).*

23.4. Τα αποτελέσματα της ανατροφοδότησης από τους φοιτητές εξετάζονται από το Συμβούλιο Προγράμματος/την Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας, καθώς και τα αρμόδια συμβουλευτικά και διοικητικά όργανα κάθε ΠΕ και τίθενται στη διάθεση των φοιτητών με κατάλληλο και διαφανή τρόπο.

23.5. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών εκφράζουν επίσημα την άποψή τους, όσον αφορά κάθε προτεινόμενη αλλαγή στο Πρόγραμμα.

23.6. Η συνεχής παρακολούθηση και ενίσχυση των παρεχόμενων πτυχίων διενεργείται μέσω τακτικών ελέγχων, μέσω εκπροσώπων των ΠΠΕ, διαδικασιών συλλογής ανατροφοδότησης και διαβούλευσης με [τα αντίστοιχα ενδιαφερόμενα μέρη του Προγράμματος], μέσω των αντίστοιχων επιτροπών.

23.7. Το Συμβούλιο Προγράμματος/Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας συντάσσει έκθεση αυτοαξιολόγησης στο πλαίσιο της διασφάλισης ποιότητας, η οποία ενσωματώνει την ανατροφοδότηση και τις παρατηρήσεις από τους φοιτητές και το προσωπικό, καθώς και την αξιολόγηση από το διδακτικό προσωπικό, τους συνεργαζόμενους εταίρους και τους αποφοίτους *(εφόσον υπάρχουν)*.

Άρθρο 24: Εξωτερική αξιολόγηση

24.1. Το κοινό Πρόγραμμα συμμετέχει στην εξωτερική διασφάλιση ποιότητας ή πιστοποίηση. Η διαδικασία είναι η εξής:

24.1.1. *Η Κοινοπραξία συγκροτεί Εξωτερικό Διεθνές Γνωμοδοτικό Συμβούλιο (ΕΔΓΣ), αποτελούμενο από τουλάχιστον τέσσερις διεθνώς αναγνωρισμένους ειδικούς στο/στα αντίστοιχο/α γνωστικό/ά*

αντικείμενο/α ή επιστημονικό κλάδο/επιστημονικούς κλάδους (και, ανάλογα με την περίπτωση, έναν/δύο επαγγελματία/ες εκτός ακαδημαϊκής κοινότητας) και τουλάχιστον έναν εκπρόσωπο των φοιτητών, ο οποίος δεν ανήκει στο Πρόγραμμα και τα ΠΠΕ. Το Συμβούλιο εξασφαλίζει ότι ανάμεσα στα μέλη του υπάρχουν ειδικοί στον χώρο της διασφάλισης ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

24.1.2. *Το ΕΔΓΣ συντάσσει έκθεση διασφάλισης ποιότητας και ελέγχου με βάση (1) την έκθεση αυτοαξιολόγησης της Κοινοπραξίας, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 23 του παρόντος, (2) όλα τα έγγραφα, όσον αφορά το Πρόγραμμα, (δηλ. το Κοινοπρακτικό Σύμφωνο, τη στοχοθεσία, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, το περιεχόμενο του Προγράμματος, τη δομή του Προγράμματος, τις μεθόδους και τα κριτήρια αξιολόγησης, τον φόρτο εργασίας, τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, τα κριτήρια εισαγωγής φοιτητών και ακαδημαϊκής αναγνώρισης, τους ανθρώπινους πόρους, τις εγκαταστάσεις, τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας σύμφωνα με το Μέρος 1 των Ευρωπαϊκών Προτύπων και Κατευθυντηρίων Γραμμών για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης κ.λπ.) και (3) τις συνεντεύξεις του ΕΔΓΣ με βασικά ενδιαφερόμενα μέρη (φοιτητές, συνεργαζόμενους εταίρους, διοικητικούς υπαλλήλους, στελέχη διοίκησης και διδακτικό προσωπικό από τα ΠΠΕ, αποφοίτους κ.λπ.).*

24.1.3. *Η έκθεση του ΕΔΓΣ περιλαμβάνει στοιχεία, αναλύσεις και συμπεράσματα, όσον αφορά τα συμφωνηθέντα πρότυπα. Περιλαμβάνει επίσης εισηγήσεις, όσον αφορά την περαιτέρω ανάπτυξη του Προγράμματος. Η έκθεση υποβάλλεται στο Συμβούλιο Προγράμματος. Στα ΠΠΕ δίνεται προθεσμία […] ημερών/εβδομάδων ώστε να διατυπώσουν σχόλια και να προτείνουν διορθώσεις, όσον αφορά την έκθεση, εφόσον συντρέχει λόγος.*

24.1.4. *Η εξωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος διενεργείται με βάση την Ευρωπαϊκή Προσέγγιση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας των Κοινών Προγραμμάτων (ΕΠ), μέσω οργανισμού καταχωρισμένου στο Ευρωπαϊκό Μητρώο Οργανισμών Διασφάλισης Ποιότητας, μετά από απόφαση του Συμβουλίου Προγράμματος.*

Άρθρο 25: Διανοητική ιδιοκτησία

25.1. Κάθε προϋπάρχουσα διανοητική ιδιοκτησία παραμένει πάντοτε μοναδική και αποκλειστική ιδιοκτησία του ΠΕ, ή του υπαλλήλου του ΠΕ ανάλογα με την περίπτωση (σε αυτή την περίπτωση αναφέρεται το αντίστοιχο ΠΕ/τα αντίστοιχα ΠΠΕ, στο οποίο/στα οποία ανήκε η προϋπάρχουσα διανοητική ιδιοκτησία πριν από την ημερομηνία έναρξης της παρούσας Συμφωνίας). Κάθε ΠΕ διά του παρόντος χορηγεί στα άλλα ΠΠΕ μη αποκλειστική και μη μεταβιβάσιμη άδεια χρήσης της προϋπάρχουσας διανοητικής του ιδιοκτησίας στον βαθμό, στον οποίο είναι αναγκαίο, όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των άλλων ΠΠΕ με βάση την παρούσα Συμφωνία και το χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος.

25.2. Κάθε νέα διανοητική ιδιοκτησία αποτελεί, με την επιφύλαξη τυχόν αντίθετης έγγραφης συμφωνίας, η οποία συνάπτεται μεταξύ των ΠΠΕ, μοναδική και αποκλειστική ιδιοκτησία του ΠΕ, ή του υπαλλήλου του ΠΕ ανάλογα με την περίπτωση (σε αυτή την περίπτωση αναφέρονται τα αντίστοιχα ΠΠΕ/αναφέρεται το αντίστοιχο ΠΕ), από τον οποίο δημιουργήθηκε ή αναπτύχθηκε. Κάθε ΠΕ χορηγεί διά του παρόντος στα άλλα ΠΠΕ μη αποκλειστική και μη μεταβιβάσιμη άδεια χρήσης της νέας διανοητικής του ιδιοκτησίας στον βαθμό, στον οποίο είναι αναγκαίο, όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των άλλων ΠΠΕ με βάση την παρούσα Συμφωνία και το χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος.

25.3. Κάθε διανοητική ιδιοκτησία, η οποία δημιουργείται ή αναπτύσσεται από φοιτητή, ανήκει στον φοιτητή, εκτός εάν άλλως συμφωνηθεί εγγράφως από τα ΠΠΕ.

25.4. Σε περίπτωση, κατά την οποία η νέα διανοητική ιδιοκτησία αναπτύσσεται από κοινού μεταξύ φοιτητών και/ή ΠΕ ή μεταξύ δύο ή περισσότερων ΠΠΕ, τα ΠΠΕ και/ή ο φοιτητής (ανάλογα με την περίπτωση) συμφωνούν ποιο από τα μέρη έχει τη διαχείριση της εν λόγω νέας διανοητικής ιδιοκτησίας και μεριμνούν, όσον αφορά την εκχώρηση όλων των αναγκαίων δικαιωμάτων.

25.5. Τα ΠΠΕ μεριμνούν ώστε κάθε επικοινωνία, όσον αφορά νέα διανοητική ιδιοκτησία, να είναι απολύτως εμπιστευτική.

25.6. Τα ΠΠΕ δεν δημοσιοποιούν τυχόν διανοητική ιδιοκτησία σε τρίτα μέρη, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση του κατόχου των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Άρθρο 26: Ασφάλιση και αποζημίωση

26.1. Κάθε ΠΕ (ΠΕ, το οποίο καταβάλλει αποζημίωση) αποζημιώνει και διά του παρόντος αποδέχεται να αποζημιώνει πλήρως άλλο ΠΕ (ΠΕ, το οποίο λαμβάνει αποζημίωση) έναντι ευθύνης, κόστους, ζημίας και απώλειας (εξαιρουμένων των έμμεσων ή επακόλουθων ζημιών ή διαφυγόντων κερδών), τα οποία συμβαίνουν ή τα οποία υφίσταται ή τα οποία επιβάλλονται σε ΠΕ, το οποίο λαμβάνει αποζημίωση (συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι αποκλειστικά, αξιώσεων, οι οποίες εγείρονται από φοιτητή και/ή μέλος του προσωπικού οποιουδήποτε ΠΕ) και τα οποία προκύπτουν από, ή συνδέονται με, τυχόν παράλειψη του ΠΕ, το οποίο καταβάλλει αποζημίωση, να εκτελέσει ή να εκπληρώσει οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις ή τις ευθύνες που απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία ή τα οποία προκύπτουν ως αποτέλεσμα αμέλειας από την πλευρά του ΠΕ, το οποίο καταβάλλει αποζημίωση.

26.2. Η αποζημίωση του άρθρου 26 δεν ισχύει έναντι απώλειας, ευθύνης ή ζημίας στον βαθμό, κατά τον οποίο η εν λόγω απώλεια, ευθύνη ή ζημία οφείλεται σε λάθος, αμέλεια ή εκούσια παράβαση καθήκοντος του ΠΕ, το οποίο λαμβάνει αποζημίωση, ή των στελεχών, υπαλλήλων ή των εντολοδόχων αυτού.

26.3. Κάθε ΠΕ συνάπτει σε κάθε περίπτωση και/ή διατηρεί καθ’ όλη την περίοδο ισχύος της παρούσας Συμφωνίας κατάλληλη ασφαλιστική σύμβαση, η οποία πληροί τις προϋποθέσεις της εθνικής νομοθεσίας και καλύπτει τυχόν πράξεις αμέλειας, λάθη ή παραλείψεις, αστική ευθύνη εργοδότη, αστική ευθύνη, επαγγελματική ευθύνη, η οποία απορρέει από τη συμμετοχή του ΠΕ στο Πρόγραμμα, με ασφάλιστρο εύλογο και ανάλογο του συνήθους, όσον αφορά ακαδημαϊκά Ιδρύματα αντίστοιχου μεγέθους, τα οποία αναπτύσσουν παρόμοιες δραστηριότητες με εκείνες των ΠΠΕ.

26.4. Όσον αφορά τυχόν αξίωση, για την οποία απαιτεί αποζημίωση, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Συμφωνίας, το ΠΕ, το οποίο λαμβάνει αποζημίωση, όσο πιο σύντομα είναι ευλόγως εφικτό, από τη στιγμή κατά την οποία λαμβάνει γνώση της αξίωσης, παρέχει στο ΠΕ, το οποίο καταβάλλει αποζημίωση, τις δέουσες πληροφορίες, όσον αφορά την αξίωση, και εν συνεχεία παρέχει στο ΠΕ, το οποίο καταβάλλει αποζημίωση, σε εύλογο χρόνο, τις πληροφορίες, όσον αφορά την αξίωση, οι οποίες ζητούνται ευλόγως, δεν προβαίνει, και καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια ώστε να διασφαλίσει ότι αυτό δεν θα συμβεί, σε οποιαδήποτε αποδοχή ευθύνης, εκτός εάν έχει λάβει την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση των άλλων ΠΠΕ, η οποία δεν θα πρέπει να απορρίπτεται ή να καθυστερεί αδικαιολόγητα, ενημερώνει τακτικά το ΠΕ, το οποίο καταβάλλει αποζημίωση, όσον αφορά την πρόοδο της αξίωσης, καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια ώστε να διασφαλίσει ότι ο χειρισμός της αξίωσης σχεδιάζεται και διενεργείται ως προς όλα τα ουσιώδη σημεία σύμφωνα με τις δέουσες οδηγίες, τις οποίες λαμβάνει εγγράφως από το ΠΕ, το οποίο καταβάλλει αποζημίωση, ενώ δεν προβαίνει σε διακανονισμό ή συμβιβασμό ως προς την αξίωση, και διασφαλίζει ότι αυτό δεν θα συμβεί, εκτός εάν έχει λάβει την έγγραφη συγκατάθεση του ΠΕ, το οποίο καταβάλλει αποζημίωση, η οποία δεν θα πρέπει να απορρίπτεται ή να καθυστερεί αδικαιολόγητα.

Άρθρο 27: Περιορισμός της ευθύνης

27.1. Κάθε Ίδρυμα εταίρος είναι αρμόδιο να διασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες στις δραστηριότητες, οι οποίες προβλέπονται από την παρούσα Συμφωνία συμμορφώνονται πλήρως με την ισχύουσα νομοθεσία και τους κανονισμούς, συμπεριλαμβανομένης και της ασφάλισης των αντίστοιχων χωρών.

27.2. Τα ΠΠΕ συμφωνούν ότι η ευθύνη κάθε ΠΕ βάσει της παρούσας Συμφωνίας δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ των συνολικών πληρωτέων τέλων από τους φοιτητές, όσον αφορά το Πρόγραμμα κατά τους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες ή τις 100.000 Ευρώ, με την επιφύλαξη ότι ο όρος 27.1 δεν περιορίζει την αποζημίωση, η οποία χορηγείται με βάση τον όρο 26.1.
Οι Κοινοπραξίες αποφασίζουν, όσον αφορά το ανώτατο όριο … Τα ΠΠΕ αποφασίζουν ότι η ευθύνη του κάθε ΠΕ στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας δεν υπερβαίνει τις 100.000 Ευρώ.

27.3. Το ΠΕ δεν ευθύνεται σε καμία περίπτωση για (i) τυχόν απώλεια, ζημία, κόστος ή δαπάνη έμμεσης, ειδικής ή επακόλουθης φύσης ή (ii) τυχόν διαφυγόντα κέρδη (άμεσα ή έμμεσα) ή απώλεια υπεραξίας που απορρέουν άμεσα ή έμμεσα από την αθέτηση ή μη εκτέλεση της παρούσας Συμφωνίας από ΠΕ ή από αμέλεια κατά την εκτέλεση της παρούσας Συμφωνίας ή από κάθε ευθύνη, η οποία προκύπτει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο από το αντικείμενο της παρούσας Συμφωνίας, με την επιφύλαξη ότι κανένας όρος στην παρούσα Συμφωνία δεν αποκλείει ευθύνη για θάνατο ή σωματική βλάβη, ευθύνη για απάτη ή δόλια παραπλάνηση ή κάθε άλλη ευθύνη, η οποία δεν μπορεί να εξαιρεθεί από την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 28: Ανωτέρα βία

28.1. Κανένα από τα ΠΠΕ δεν ευθύνεται έναντι άλλου ΠΕ για τυχόν καθυστέρηση στην εκτέλεση ή μη εκτέλεση λόγω ανωτέρας βίας (η οποία για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας νοείται ως κάθε λόγος, ο οποίος παρακωλύει την εκτέλεση μέρους ή όλων των υποχρεώσεων ΠΕ και ο οποίος προκύπτει από ή οφείλεται σε ενέργειες, περιστατικά, παραλείψεις ή συμβάντα, τα οποία διαφεύγουν τον εύλογο έλεγχο του ΠΕ, παρακωλύοντάς το, συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι αποκλειστικά, τυχόν απεργίας, ανταπεργίας ή άλλου είδους εργατικής κινητοποίησης, πολέμου, εξέγερσης, πολιτικής αναταραχής, τρομοκρατικής ενέργειας, δολιοφθοράς, ανάγκης συμμόρφωσης με τη νομοθεσία ή κυβερνητικής εντολής, διάταξης, κανονισμού ή οδηγίας (συμπεριλαμβανομένης της εξόδου του κράτους μέλους, στο οποίο εδρεύει ΠΕ, από την Ευρωπαϊκή Ένωση), ατυχήματος, απώλειας πόρων ή βλάβης εξοπλισμού, πυρκαγιάς, πλημμύρας, θύελλας ή άλλων φυσικών καταστροφών).

28.2. Το θιγόμενο ΠΕ ενημερώνει τα άλλα ΠΠΕ αμέσως μετά την επέλευση των ανωτέρω γεγονότων, επισημαίνοντας τους λόγους, οι οποίοι καθυστερούν ή παρακωλύουν την εκτέλεση της Συμφωνίας και στη συνέχεια λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να συμμορφωθεί με τους όρους της παρούσας Συμφωνίας όσο το δυνατόν πληρέστερα και ταχύτερα.

28.3. Σε περίπτωση, κατά την οποία η εν λόγω ανωτέρα βία διαρκεί για συνεχές διάστημα μεγαλύτερο του ενός ενός (1) μηνός, τα ΠΠΕ εκκινούν διαβουλεύσεις με σκοπό να αμβλύνουν τις επιπτώσεις ή να καταλήξουν σε συμφωνία επί εναλλακτικών ρυθμίσεων κατά το μέτρο, το οποίο είναι δίκαιο και εύλογο.

28.4. Καθ’ όλη τη διάρκεια του συμβάντος/των συμβάντων ανωτέρας βίας, το θιγόμενο ΠΕ καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια ώστε να θεραπεύσει ή να περιορίσει τις αντίστοιχες επιπτώσεις.

Άρθρο 29: Διάρκεια και τερματισμός

29.1. Με την επιφύλαξη των όρων 29.2 και 29.3 (Διάρκεια και τερματισμός), η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία έναρξης και διαρκεί για περίοδο 6 ετών (Διάρκεια), μετά το πέρας της οποίας λήγει αυτοδίκαια, εκτός εάν άλλως συμφωνηθεί από τα ΠΠΕ, μεταξύ άλλων για λόγους, όπως η συνέχιση του Προγράμματος.

29.2. Εάν κατόπιν ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 22 (Ακαδημαϊκά πρότυπα και διασφάλιση ποιότητας) (ή Αρμοδιότητες των Ιδρυμάτων εταίρων) προκύψει ότι η σύμπραξη δεν λειτουργεί κατά τρόπο αποδεκτό από οποιοδήποτε ΠΕ ή ότι κατά την εύλογη άποψη οποιουδήποτε ΠΕ τα ακαδημαϊκά πρότυπα του Προγράμματος ή οποιουδήποτε κύκλου μαθημάτων δεν τηρούνται από άλλο ΠΕ, το πρώτο ΠΕ δύναται να αποχωρήσει από την παρούσα Συμφωνία αμέσως και χωρίς κυρώσεις (με την επιφύλαξη πάντοτε των όρων 29.6 και 29.8, Διάρκεια και τερματισμός) κατόπιν έγγραφης ειδοποίησης προς τα άλλα ΠΠΕ.

29.3. Με την επιφύλαξη των όρων 29.6 και 29.8 κάθε ΠΕ δύναται να τερματίσει τη συμμετοχή του στην παρούσα Συμφωνία χωρίς κυρώσεις κατόπιν προηγούμενης έγγραφης ειδοποίησης δώδεκα (12) μηνών προς τα άλλα ΠΠΕ.

29.4. Με την επιφύλαξη των όρων 29.6 και 29.8 (Διάρκεια και τερματισμός), σε περίπτωση κατά την οποία οποιοδήποτε ΠΕ παραβιάζει την παρούσα Συμφωνία, τα ΠΠΕ δύνανται να αποχωρήσουν από αυτήν χωρίς κυρώσεις, κατόπιν προηγούμενης έγγραφης ειδοποίησης, την οποία αποστέλλουν από κοινού τα ΠΠΕ προς το παραβιάζον ΠΕ.

29.5. Παραβιάζον ΠΕ είναι το ΠΕ, το οποίο:

29.5.1. Παραβιάζει ουσιωδώς την παρούσα Συμφωνία (ενώ η παραβίαση, εφόσον επιδέχεται θεραπείας, δεν θεραπεύεται εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία της ειδοποίησης, με την οποία ζητείται η θεραπεία της παραβίασης),

29.5.2. Επιδεικνύει συμπεριφορά, η οποία θίγει την υπόληψη των ΠΠΕ, τα οποία αποστέλλουν την ειδοποίηση ή

29.5.3. Υπάγεται σε διαδικασία αφερεγγυότητας ή αντίστοιχη διαδικασία.

29.6. Μετά τον, για οποιοδήποτε λόγο, τερματισμό ή καταγγελία της παρούσας Συμφωνίας, το ΠΕ, εξ αφορμής του οποίου τερματίστηκε ή καταγγέλθηκε η Συμφωνία, επιστρέφει στα άλλα ΠΠΕ, με δικές του δαπάνες, όλο το υλικό, όσον αφορά τη Συμφωνία ή το Πρόγραμμα, το οποίο έχει στην κατοχή του και ανήκει στα άλλα ΠΠΕ, ενώ επιστρέφει ή καταστρέφει (κατ’ επιλογή των άλλων ΠΠΕ) κάθε εμπιστευτική πληροφορία των άλλων ΠΠΕ, την οποία έχει στην κατοχή ή τον έλεγχό του, με την προϋπόθεση πάντοτε ότι κάθε ΠΕ έχει το δικαίωμα να διατηρεί αντίγραφα των εμπιστευτικών πληροφοριών, τα οποία ενδέχεται να απαιτούνται ώστε το ΠΕ να συμμορφωθεί με οποιοδήποτε νόμο ή απαίτηση κανονιστικής φύσεως.

29.7. Τα ΠΠΕ διασφαλίζουν ότι κατά τον τερματισμό ή την καταγγελία της παρούσας Συμφωνίας (είτε εξαιτίας είτε εξ αφορμής ΠΕ), λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε όλοι οι εν ενεργεία φοιτητές του Προγράμματος, καθώς και όσοι έχουν αποδεχθεί θέση στο Πρόγραμμα, να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους. Οι σχετικοί όροι της παρούσας Συμφωνίας εξακολουθούν να είναι σε ισχύ στον βαθμό, στον οποίο είναι αναγκαίο, ώστε οι εν λόγω φοιτητές να ολοκληρώσουν το Πρόγραμμα και να αξιολογηθούν, όσον αφορά την κτήση του κοινού ή διπλού πτυχίου, ανάλογα με την περίπτωση.

29.8. Με την επιφύλαξη πάντοτε των άρθρων 28 (Ανωτέρα βία) και 29 (Διάρκεια και τερματισμός), η αποχώρηση από το Πρόγραμμα κατά τη διάρκεια της ισχύος του γίνεται μόνο με έγγραφη συμφωνία μεταξύ των ΠΠΕ και βάσει του χρονοδιαγράμματος και κάθε άλλου περιορισμού, ο οποίος προνοείται από τις πολιτικές του συντονίζοντος ΠΕ.

29.9. Ο τερματισμός της παρούσας Συμφωνίας δεν θίγει τα δικαιώματα ΠΕ έναντι των άλλων ΠΠΕ, όσον αφορά το διάστημα έως και την ημερομηνία τερματισμού της Συμφωνίας.

29.10. Παρά τα οριζόμενα ανωτέρω, τα άρθρα 1 (Ορισμοί και ερμηνεία), 4 (Αρμοδιότητες των Ιδρυμάτων εταίρων), 5 (Αρμοδιότητες επικοινωνίας των Ιδρυμάτων εταίρων), 6 (Διαχείριση και διοίκηση), 10 (Προστασία, υγεία και ασφάλεια των συμμετεχόντων), 18 (Ακαδημαϊκές προσφυγές, καταγγελίες φοιτητών και ακαδημαϊκά παραπτώματα), 19 (Οικονομικά ζητήματα) (στο μέτρο, κατά το οποίο τυχόν τέλη παραμένουν ανείσπρακτα ή είναι επιστρεπτέα κατά την ημερομηνία τερματισμού της Συμφωνίας), 20 (Μάρκετινγκ και δημοσιότητα), 25 (Διανοητική ιδιοκτησία), 26 (Ασφάλιση και αποζημίωση), 27 (Περιορισμός της ευθύνης), 28 (Ανωτέρα βία), 29 (Διάρκεια και τερματισμός), 30 (Εμπιστευτικές πληροφορίες και προστασία δεδομένων) 32 (Επίλυση διαφορών), 33 (Γενικά) και 34 (Ισχύον δίκαιο), καθώς και ο όρος 11.1 (Κινητικότητα φοιτητών), εξακολουθούν να είναι σε ισχύ και μετά τον τερματισμό και/ή τη λήξη της παρούσας Συμφωνίας.

Άρθρο 30: Εμπιστευτικές πληροφορίες και προστασία δεδομένων

«*Ως εμπιστευτικές πληροφορίες νοούνται οι πληροφορίες, οι οποίες παρέχονται από ένα ΠΕ σε συνάρτηση με την παρούσα Συμφωνία και οι οποίες χαρακτηρίζονται ρητώς ως εμπιστευτικές ή, σε περίπτωση, κατά την οποία γνωστοποιούνται προφορικά, χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικές κατά τη στιγμή της γνωστοποίησης και επιβεβαιώνονται ως τέτοιες εγγράφως εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία της προφορικής γνωστοποίησης από το γνωστοποιούν ΠΕ.*»

30.1. Τα ΠΠΕ δεν γνωστοποιούν σε τρίτα μέρη, κατά τη διάρκεια της ισχύος της παρούσας Συμφωνίας ή σε οποιαδήποτε στιγμή μετά τη λήξη της, οποιαδήποτε εμπιστευτική πληροφορία των άλλων ΠΠΕ, και δεν κάνουν χρήση οποιωνδήποτε εμπιστευτικών πληροφοριών, εκτός εάν αυτό καθίσταται απαραίτητο, όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους, οι οποίες απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία. Ο παρών όρος δεν ισχύει, όσον αφορά πληροφορίες, οι οποίες:

30.1.1. Καθίστανται ευρέως γνωστές στο κοινό, αλλά όχι εξαιτίας πράξης ή παράλειψης του ΠΕ,

30.1.2. Απαιτείται να γνωστοποιηθούν, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ή οποιοδήποτε αρμόδιο κυβερνητικό, καταστατικό ή εποπτικό όργανο, στο οποίο υπάγεται το αντίστοιχο ΠΕ, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της νομοθεσίας, όσον αφορά την ελευθερία πληροφόρησης,

30.1.3. Απαιτείται να γνωστοποιηθούν σύμφωνα με δικαστική απόφαση ή

30.1.4. Γνωστοποιούνται από ΠΕ στους ειδικούς συμβούλους αυτού.

30.2. Κάθε ΠΕ τηρεί τις υποχρεώσεις, οι οποίες περιγράφονται στο Παράρτημα 3 (Προστασία δεδομένων).

Άρθρο 31: Περί της παρούσας Συμφωνίας

31.1. Η παρούσα Συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων των Παραρτημάτων, εκφράζει την πλήρη συναντίληψη των ΠΠΕ, όσον αφορά το αντικείμενο αυτής, με την επιφύλαξη τυχόν πρόσθετων πληροφοριών, οι οποίες περιλαμβάνονται στον Οδηγό Σπουδών του Προγράμματος ή στα εγχειρίδια, όσον αφορά τους κύκλους μαθημάτων, τα οποία συντάσσονται από κάθε ΠΕ χωριστά και εγκρίνονται από όλα τα ΠΠΕ.

31.2. Η παρούσα Συμφωνία αντικαθιστά όλες τις άλλες συμφωνίες, δηλώσεις, δηλώσεις εκπροσώπησης και εγγυήσεις, οι οποίες παρέχονται από ή μεταξύ των ΠΠΕ και αφορούν το αντικείμενο της Συμφωνίας.

31.3. Τα ΠΠΕ δεν δύνανται να προσφύγουν σε οποιαδήποτε μέσα αποκατάστασης, δηλώσεις εκπροσώπησης και εγγυήσεις, οι οποίες δεν περιγράφονται στην παρούσα Συμφωνία.

31.4. Η Συμφωνία επανεξετάζεται ανά ακαδημαϊκό έτος. Η Συμφωνία δύναται να συμπληρωθεί ή να τροποποιηθεί με έγγραφο, το οποίο υπογράφεται από τους ορισμένους εκπροσώπους των ΠΠΕ.

31.5. Αλλαγές στη Συμφωνία, οι οποίες επηρεάζουν τη διεξαγωγή του Προγράμματος, πραγματοποιούνται μόνο πριν από την έναρξη της περιόδου υποβολής των αιτήσεων ή την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, κατά το οποίο τίθενται σε ισχύ, και αφορούν αποκλειστικά τους φοιτητές, οι οποίοι εισάγονται στο Πρόγραμμα από το εν λόγω ακαδημαϊκό έτος και εξής. Σε κάθε περίπτωση, οι όποιες αλλαγές στη Συμφωνία δεν πρέπει να επηρεάζουν δυσμενώς τους φοιτητές, οι οποίοι παρακολουθούν το Πρόγραμμα, τη στιγμή, κατά την οποία οι αλλαγές τίθενται σε ισχύ.

Άρθρο 32: Επίλυση διαφορών

32.1. Όλες οι διαφορές, οι οποίες απορρέουν από την ερμηνεία, την ανάπτυξη, την τροποποίηση, τον τερματισμό ή την εκτέλεση της παρούσας Συμφωνίας, ρυθμίζονται με κοινή απόφαση και κατόπιν διαβούλευσης και διαπραγμάτευσης μεταξύ των ΠΠΕ μέσω του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινοπραξίας ή μέσω οποιουδήποτε άλλου μηχανισμού επιλέξουν τα ΠΠΕ. Σε περίπτωση, κατά την οποία προκύπτει διαφορά, όσον αφορά την παρούσα Συμφωνία, τα ΠΠΕ καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια προς την κατεύθυνση της επίλυσης της διαφοράς καλή τη πίστει, ακολουθώντας κατ’ αρχάς την εξής διαδικασία:

32.1.1. Το ΠΕ, το οποίο εγείρει τη διαφορά (στο εξής: «το καταγγέλλον ΠΕ») υποβάλλει αναλυτική έγγραφη ειδοποίηση διά της οποίας καλεί επισήμως το άλλο ΠΕ/τα άλλα ΠΠΕ, με το οποίο/με τα οποία συνδέεται η διαφορά (στο εξής: «το ενδιαφερόμενο ΠΕ/τα ενδιαφερόμενα ΠΠΕ) να λάβει/να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεραπεύσει/να θεραπεύσουν ή να αποτρέψει/να αποτρέψουν τη συμπεριφορά ή παράλειψη, εξαιτίας της οποίας εγείρεται η διαφορά.

32.1.2. Εάν εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών (ή άλλου σχετικού διαστήματος, το οποίο συμφωνείται μεταξύ των ΠΠΕ) από την ημερομηνία παραλαβής της ειδοποίησης, η οποία περιγράφεται στον όρο 31.1.1, το ενδιαφερόμενο ΠΕ/τα ενδιαφερόμενα ΠΠΕ δεν συμφωνεί/δεν συμφωνούν σε πλάνο ενεργειών, το οποίο ικανοποιεί το καταγγέλλον ΠΕ (το οποίο ενεργεί εύλογα), το δεύτερο συγκαλεί συνεδρίαση σε αμοιβαία πρόσφορο χρόνο, αλλά όχι αργότερα από τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία της έγγραφης ειδοποίησης, η οποία περιγράφεται στον όρο 31.1.1. Σε περίπτωση, κατά την οποία το καταγγέλλον ΠΕ συγκαλεί την ανωτέρω συνεδρίαση, οι ενδεδειγμένοι ανώτατοι εκπρόσωποι του καταγέλλοντος και του ενδιαφερόμενου ΠΕ/των ενδιαφερόμενων ΠΠΕ συνεδριάζουν και επιχειρούν επίλυση της διαφοράς.

32.2. Εάν η διαφορά δεν επιλυθεί εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της ειδοποίησης, η οποία περιγράφεται στον όρο 31.1.1, το καταγγέλλον ΠΕ ή το ενδιαφερόμενο ΠΕ/τα ενδιαφερόμενα ΠΠΕ δύναται/δύνανται να λάβει/να λάβουν τα περαιτέρω μέτρα, τα οποία θεωρεί/θεωρούν απαραίτητα ώστε να επιλυθεί η διαφορά, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου σύμφωνα με τον όρο 34.1 ή της προσφυγής σε διεθνή διαιτησία, το πλάνο ενεργειών για τα οποία καθορίζεται βάσει συμφωνίας των ΠΠΕ της Κοινοπραξίας, και/ή δικαστικών διαδικασιών.

32.3. Κανένας όρος του άρθρου 32 της παρούσας Συμφωνίας δεν περιορίζει το δικαίωμα ΠΕ να προσφεύγει ενώπιον δικαστηρίου για τη διαφύλαξη των νόμιμων δικαιωμάτων του ή για τη λήψη έκτακτων ή ασφαλιστικών ή προσωρινών μέτρων (συμπεριλαμβανομένης, προς αποφυγή αμφιβολιών, και της προσωρινής διαταγής).

Άρθρο 33: Γενικά

33.1. Οποιαδήποτε πρόσβαση:

(i) του προσωπικού οποιουδήποτε ΠΕ ή

(ii) των φοιτητών,

και/ή η χρήση από αυτούς οποιωνδήποτε πόρων δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας υπόκειται στις πολιτικές και τις διαδικασίες του ΠΕ, το οποίο χορηγεί την πρόσβαση στους εν λόγω πόρους. Στους πόρους περιλαμβάνονται τα εργαστήρια Πληροφορικής, οι βιβλιοθήκες, οι δημοσιεύσεις, οι βάσεις δεδομένων ή άλλα υλικά μέσα. Κάθε ΠΕ μεριμνά ώστε το προσωπικό και οι φοιτητές του να είναι ενήμεροι, όσον αφορά

τις πολιτικές, τις οποίες εφαρμόζει, και τις διαδικασίες, τις οποίες ακολουθεί το ΠΕ, το οποίο χορηγεί την πρόσβαση στους εν λόγω πόρους.

33.2. Κάθε ΠΕ συμμορφώνεται πάντοτε με τις σχετικές απαιτήσεις, διαθέτει και εφαρμόζει τις δέουσες πολιτικές και διαδικασίες ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις (την οποία επιβάλλει, όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο) και ειδοποιεί αμέσως τα άλλα ΠΠΕ, όσον αφορά οποιαδήποτε απαίτηση για τυχόν αδικαιολόγητο χρηματοοικονομικό ή άλλο πλεονέκτημα, το οποίο αποκόμισε σε συνάρτηση με το Πρόγραμμα ή την παρούσα Συμφωνία.

33.3. Περαιτέρω σχέδια συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων εντατικών κύκλων μαθημάτων, εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, κοινών ερευνητικών προγραμμάτων, διοργάνωσης σεμιναρίων, συμποσίων και συναντήσεων σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και όλες οι άλλες δραστηριότητες, οι οποίες αποβλέπουν στην εδραίωση της συνεργασίας, ενθαρρύνονται από τα ΠΠΕ. Τα προγράμματα αυτά εγκρίνονται από τα ενδιαφερόμενα ΠΠΕ με ειδικές συμφωνίες.

33.4. Κανένα από τα ΠΠΕ δεν κάνει διακρίσεις εις βάρος των φοιτητών ή οποιουδήποτε μέλους του προσωπικού με βάση την ηλικία, την ύπαρξη αναπηρίας, την ταυτότητα φύλου, την οικογενειακή κατάσταση (γάμος, συμβίωση κ.λπ.), την κύηση και μητρότητα, την καταγωγή, τη θρησκεία, τις πεποιθήσεις, το φύλο ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

33.5. Κάθε ΠΕ συμμορφώνεται πάντοτε με την ισχύουσα νομοθεσία, όσον αφορά την υγεία, την ασφάλεια και το περιβάλλον στο κράτος, στο οποίο εδρεύει το ΠΕ.

33.6. Καμία παράλειψη ή καθυστέρηση εκ μέρους οποιουδήποτε ΠΕ να ασκήσει οποιοδήποτε δικαίωμά του ή ένδικο μέσο δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας δεν συνιστά παραίτηση από αυτό, ούτε η μονομερής ή η μερική άσκηση οποιουδήποτε δικαιώματος ή ένδικου μέσου αποκλείει την περαιτέρω άσκηση του δικαιώματος ή του ένδικου μέσου στο μέλλον.

33.7. Κανένα ΠΕ δεν έχει το δικαίωμα να εκχωρεί, να μεταβιβάζει, να μεταφέρει ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο να διαθέτει τα δικαιώματα και/ή τις υποχρεώσεις του, οι οποίες απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία, χωρίς προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση των άλλων ΠΠΕ. Κανένα ΠΕ δεν αναθέτει υπεργολαβικά οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις, η οποία απορρέει από την παρούσα Συμφωνία, ή οποιαδήποτε πτυχή του Προγράμματος, για την οποία είναι αρμόδιο σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του Προγράμματος (συμπεριλαμβανομένου χωρίς περιορισμό οποιουδήποτε κύκλου μαθημάτων) χωρίς προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση των άλλων ΠΠΕ.

33.8. Κάθε ειδοποίηση στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας παραδίδεται με συστημένη διεθνή ταχυμεταφορά και αποστέλλεται στα άλλα ΠΠΕ, στις διευθύνσεις, οι οποίες αναγράφονται ανωτέρω ή σε άλλες διευθύνσεις, όπως εκάστοτε κοινοποιούνται για τον σκοπό αυτόν, υπόψη των εκπροσώπων, οι οποίοι αναγράφονται ανωτέρω ή άλλων εκπροσώπων, όπως εκάστοτε κοινοποιούνται για τον σκοπό αυτόν.

33.9. Τυχόν τροποποιήσεις της παρούσας Συμφωνίας πραγματοποιούνται εγγράφως και φέρουν τις υπογραφές των δεόντως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων του καθενός από τα ΠΠΕ.

33.10. Κανένας όρος της παρούσας Συμφωνίας δεν δημιουργεί, ούτε προτίθεται να δημιουργήσει εταιρική σύμπραξη ή σύμβαση κοινής επιχείρησης μεταξύ των ΠΠΕ και κανένας όρος της παρούσας Συμφωνίας δεν προτίθεται να δημιουργήσει οποιαδήποτε κοινή ή αλληλέγγυα ευθύνη μεταξύ του συντονίζοντος ΠΕ και των άλλων ΠΠΕ ή μεταξύ των ΠΠΕ. Το συντονίζον ΠΕ και τα άλλα ΠΠΕ υπέχουν ευθύνη, μόνο όσον αφορά τις δικές τους πράξεις και παραλείψεις, καθώς και την εκτέλεση (ή παράλειψη εκτέλεσης) των υποχρεώσεών τους, οι οποίες απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία, ενώ κανένα από αυτά δεν υπέχει ευθύνη έναντι τρίτου μέρους για οποιαδήποτε απώλεια ή ζημία, η οποία απορρέει από πράξεις ή παραλείψεις άλλου ΠΕ, συμπεριλαμβανομένων, αλλά όχι αποκλειστικά, κάθε παραβίασης των όρων ή παράλειψης εκτέλεσης μέρους ή όλων των υποχρεώσεων, οι οποίες περιγράφονται στην παρούσα Συμφωνία.

33.11. Σε περίπτωση, κατά την οποία υπάρξει οποιαδήποτε αλλαγή στον έλεγχο, στο καθεστώς ή μεταβολή της ιδιοκτησίας ΠΕ, το εν λόγω ΠΕ ενημερώνει εγγράφως τα άλλα ΠΠΕ εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος μετά από αυτήν.

33.12. Η παρούσα Συμφωνία συντάσσεται στην αγγλική. Σε περίπτωση, κατά την οποία η παρούσα Συμφωνία μεταφράζεται σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα, κατισχύει η έκδοσή της στην αγγλική. Ειδοποιήσεις, οι οποίες επιδίδονται δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας ή σε συνάρτηση με αυτήν, ισχύουν μόνο εφόσον είναι συνταγμένες στην αγγλική.

33.13. Η παρούσα Συμφωνία και τα Παραρτήματα αυτής συντάσσονται στην αγγλική με ισχύ για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και έναντι όλων των εμπλεκόμενων μερών. Το ανωτέρω γλωσσικό καθεστώς διέπει όλα τα έγγραφα, τις ειδοποιήσεις, τις συνεδριάσεις, τις διαιτητικές και κάθε άλλη σχετική διαδικασία. Σε περίπτωση, κατά την οποία σε ΠΕ απαιτείται βάσει νόμου ή εθίμου μετάφραση της Συμφωνίας και των Παραρτημάτων αυτής σε γλώσσα άλλη από την αγγλική, συμπεριλαμβανομένου και ενός αντιτύπου της παρούσας Συμφωνίας υπογεγραμμένου από όλα τα ΠΠΕ, η μετάφραση αυτή πραγματοποιείται με τη φροντίδα και με έξοδα του ΠΕ, το οποίο κινεί τη διαδικασία. Σε περίπτωση, κατά την οποία η παρούσα Συμφωνία ή οποιοδήποτε από τα Παραρτήματά της μεταφραστεί σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα, κατισχύει η έκδοσή της στην αγγλική.

33.14. Σε περίπτωση, κατά την οποία ένας ή περισσότεροι όροι της παρούσας Συμφωνίας κρίνονται άκυροι, το υπόλοιπο της παρούσας Συμφωνίας παραμένει σε πλήρη ισχύ και εφαρμογή. Τυχόν ασυνέχειες, οι οποίες ενδέχεται να παρουσιαστούν στη Συμφωνία, διευθετούνται με αμοιβαία συναίνεση από το Συμβούλιο Προγράμματος. Όσον αφορά τις αποφάσεις του στο πλαίσιο της Συμφωνίας, το Συμβούλιο Προγράμματος λαμβάνει πάντοτε υπόψη τις ιδιαιτερότητες, καθώς και τη σκοπιμότητα του Προγράμματος. Η εφαρμογή των ανωτέρω αποφάσεων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των αντίστοιχων οργάνων των ΠΠΕ.

33.15. Τα Παραρτήματα της παρούσας Συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής. Σε περίπτωση, κατά την οποία Παράρτημα περιέχει διατάξεις, οι οποίες αντίκεινται στις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας, κατισχύει η παρούσα Συμφωνία.

33.16. Αντίτυπα της Συμφωνίας σε επαρκή αριθμό (ένα για κάθε ΠΕ) υπογράφονται από όλα τα ΠΠΕ, ενώ κάθε αντίτυπο είναι ισόκυρο με τα άλλα.

33.17. Τα ΠΠΕ προβαίνουν σε ετήσια επανεξέταση των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας Συμφωνίας.

33.18. Σε περίπτωση, κατά την οποία συνάπτεται σε όμοια αντίτυπα:

33.18.1. Η παρούσα Συμφωνία δεν τίθεται σε εφαρμογή πριν από την παράδοση όλων των αντιτύπων και

33.18.2. Η παράδοση πραγματοποιείται, αφού οριστεί ημερομηνία παράδοσης από τα ΠΠΕ και σε κάθε περίπτωση μετά τη σύναψη της Συμφωνίας, η οποία προκύπτει από την ημερομηνία που τίθεται στην αρχή του εγγράφου.

Άρθρο 34: Ισχύουσα νομοθεσία

34.1. Η παρούσα Συμφωνία διέπεται από [τη νομοθεσία…] *(κράτος σύμφωνα με τη νομοθεσία του οποίου συνάπτεται η παρούσα Συμφωνία με βάση την απόφαση των μελών της Κοινοπραξίας),* και ως εκ τούτου τα ΠΠΕ συμφωνούν αμετάκλητα ότι τα [δικαστήρια…] *(αναγράφεται το ανωτέρω κράτος)* έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα για την επίλυση κάθε διαφοράς ή αξίωσης, η οποία προκύπτει από ή σε συνάρτηση με την παρούσα Συμφωνία ή το αντικείμενό της ή τη διατύπωσή της (συμπεριλαμβανομένων των εξωσυμβατικών διαφορών ή αξιώσεων).

Το νομικό σύστημα δύναται να επιλέγεται ανεξάρτητα για κάθε Κοινοπραξία.

Άρθρο 35: Υπογραφές

Για το Πανεπιστήμιο…

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Ονοματεπώνυμο

Κοσμήτορας της Σχολής…/Πρύτανης…/Πρόεδρος…

Ημερομηνία:

Παραρτήματα της Συμφωνίας

Παράρτημα 1: Δομή του Προγράμματος

Εδώ δίνονται πολλά διαφορετικά πλάνα/πίνακες για τις διαφορετικές διαδρομές του Προγράμματος. Οι διαδρομές βασίζονται στις επιλογές κινητικότητας, τα διαφορετικά Πανεπιστήμια προέλευσης, τις εκπαιδευτικές κατευθύνσεις κ.λπ. ή σε συνδυασμό όλων των ανωτέρω. Ορισμένα παραδείγματα παρατίθενται κατωτέρω…

Σημ*: Η σύνταξη των πλάνων γίνεται με κατά το δυνατόν λεπτομερή τρόπο. Π.χ. εάν έχουν οριστικοποιηθεί οι κύκλοι μαθημάτων ή τα διδακτικά αντικείμενα για κάποια εξάμηνα, μπορεί να αναφέρεται και αυτό. Επιπλέον, μπορούν να δίνονται και οι μονάδες ECTS, όπου αυτό είναι δυνατό.*

Παράδειγμα 1*: Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, όλοι οι φοιτητές ξεκινούν τις σπουδές τους στο ίδιο Πανεπιστήμιο προέλευσης:*

Οι φοιτητές ξεκινούν τις σπουδές τους στο **ΠΕ**, το οποίο αποτελεί το **συντονίζον ΠΕ** και Πανεπιστήμιο προέλευσής τους. Ως τέτοιο είναι αρμόδιο, όσον αφορά τη διοικητική εφαρμογή των αποφάσεων επιλογής φοιτητών, τις οποίες λαμβάνει από κοινού με τους εταίρους. Οι φοιτητές υποβάλλουν αίτηση στο **συντονίζον ΠΕ**, ενώ, μετά την επιλογή τους, τους προσφέρεται θέση στο Πρόγραμμα από το **συντονίζον ΠΕ**. Σε περίπτωση αποδοχής της θέσης, εγγράφονται από το **συντονίζον ΠΕ**, ενώ τα τέλη για το πρώτο εξάμηνο σπουδών καθίστανται πληρωτέα. Το πρώτο εξάμηνο φοιτούν εξ ολοκλήρου στο **συντονίζον ΠΕ** και ακολουθούν δύο εξάμηνα κινητικότητας σε δύο από τα υπόλοιπα **ΠΠΕ**, τα οποία αποτελούν το **ΠΕ 1ης και το ΠΕ 2ης κινητικότητας αντίστοιχα (ΠΚ 1 και ΠΚ 2)**. Κατά το τελευταίο εξάμηνο, το οποίο περιλαμβάνει τη διπλωματική εργασία, οι φοιτητές παραμένουν στο **ΠΚ 2** ή επιστρέφουν στο **ΠΚ 1** ή επιστρέφουν στο **συντονίζον ΠΕ**.

Δομή Προγράμματος:
Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών…

Εκπαιδευτικές κατευθύνσεις	**Εκπαιδευτική κατεύθυνση Α:…**			**Εκπαιδευτική κατεύθυνση Β: …**			**Εκπαιδευτική κατεύθυνση Γ:…**		
Διαδρομές κινητικότητας	Διαδρομή 1	Διαδρομή 2	Διαδρομή 3	Διαδρομή 4	Διαδρομή 5	Διαδρομή 6	Διαδρομή 7	Διαδρομή 8	Διαδρομή 9
Εξάμηνο 1 (30 ECTS)	… στο ΠΕ Α΄ (συντονίζον ΠΕ)								
Εξάμηνο 2 (30 ECTS)	ΠΕ Β΄ …	ΠΕ Γ΄ …	ΠΕ Δ΄ …	ΠΕ Ε΄ …	ΠΕ Στ΄ …	ΠΕ Ζ΄ …	ΠΕ Η΄ …	ΠΕ Θ΄ …	ΠΕ Ι΄ …
Θερινή περίοδος (10 ECTS*)	Θερινό σχολείο με τίτλο… στο ΠΕ…								
Εξάμηνο 3 (30 ECTS)	ΠΕ Γ΄ …	ΠΕ Δ΄ …	ΠΕ Ε΄ …	ΠΕ Στ΄ …	ΠΕ Ζ΄ …	ΠΕ Η΄ …	ΠΕ Θ΄ …	ΠΕ Ι΄ …	ΠΕ Β΄ …
Εξάμηνο 4 (30 ECTS)	Διπλωματική εργασία στο συντονίζον ΠΕ ή στο ΠΚ 1 ή στο ΠΚ 2								

**ακαδημαϊκές μονάδες από επιπλέον δραστηριότητες που δεν υπολογίζονται για τη λήψη πτυχίου (extracurricular credit points).*

Ισχύουν οι ακόλουθοι περιορισμοί: *αναφέρονται οι περιορισμοί*

Αναφέρονται όλες οι υπόλοιπες λεπτομέρειες, οι οποίες θεωρούνται σημαντικές

Παράδειγμα 2*: Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, οι φοιτητές ξεκινούν τις σπουδές τους σε ένα από τρία πιθανά ΠΠΕ:*

Οι φοιτητές γίνονται δεκτοί σε επίπεδο Προγράμματος και παρακολουθούν το πρώτο εξάμηνο των σπουδών τους στο **ΠΕ Α΄**, το **ΠΕ Β΄** ή το **ΠΕ Γ΄** (το **1/3 των φοιτητών** σε καθένα από τα ανωτέρω ΠΠΕ), το οποίο και αποτελεί το Πανεπιστήμιο προέλευσής τους. Ως τέτοιο, το καθένα από τα Πανεπιστήμια αυτά είναι αρμόδιο, όσον αφορά τη διοικητική εφαρμογή των αποφάσεων επιλογής φοιτητών, τις οποίες λαμβάνει από κοινού με τους εταίρους. Οι φοιτητές υποβάλλουν αίτηση στο **συντονίζον ΠΕ (ΠΕ Α΄)**, ενώ, μετά την επιλογή τους, τους προσφέρεται θέση στο Πρόγραμμα από το **ΠΕ Α΄**, το **ΠΕ Β΄** ή το **ΠΕ Γ΄** (ανάλογα με το εκπαιδευτική κατεύθυνση, το οποίο επιλέγουν κατά τη στιγμή της αίτησής τους). Σε περίπτωση αποδοχής της θέσης, εγγράφονται στο αντίστοιχο από τα τρία ανωτέρω ΠΠΕ, ενώ τα τέλη για το πρώτο εξάμηνο σπουδών καθίστανται πληρωτέα. Κατά το δεύτερο και τρίτο εξάμηνο οι φοιτητές παρακολουθούν σε άλλα **ΠΠΕ**, τα οποία αποτελούν το **ΠΕ 1ης και το ΠΕ 2ης κινητικότητας αντίστοιχα (ΠΚ 1 και ΠΚ 2)**, όπως φαίνεται στον ακόλουθο Πίνακα. Κατά το **τελευταίο εξάμηνο**, το οποίο περιλαμβάνει τη διπλωματική εργασία, οι φοιτητές επιστρέφουν στο Πανεπιστήμιο προέλευσής τους (ΠΕ 1ου εξαμήνου).

Δομή Προγράμματος:
Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών…

Εκπαιδευτικές κατευθύνσεις	**Εκπαιδευτική κατεύθυνση Α:** **…**		**Εκπαιδευτική κατεύθυνση Β:** **…**		**Εκπαιδευτική κατεύθυνση Γ:** **…**	
Διαδρομές κινητικότητας	Διαδρομή 1	Διαδρομή 2	Διαδρομή 3	Διαδρομή 4	Διαδρομή 5	Διαδρομή 6
Εξάμηνο 1 **(30 ECTS)**	ΠΕ Α΄ …		ΠΕ Β΄ …		ΠΕ Γ΄ …	
Εξάμηνο 2 **(30 ECTS)**	ΠΕ Β΄ …	ΠΕ Δ΄ …	ΠΕ Γ΄ …	ΠΕ Ε΄ …	ΠΕ Α΄ …	ΠΕ Στ΄ …
Θερινή περίοδος **(10 ECTS*)**	Θερινό σχολείο με τίτλο… στο ΠΕ…					
Εξάμηνο 3 **(30 ECTS)**	ΠΕ Ε΄ …	ΠΕ Γ΄ …	ΠΕ Στ΄ …	ΠΕ Α΄ …	ΠΕ Δ΄ …	ΠΕ Β΄ …
Εξάμηνο 4 **(30 ECTS)**	ΠΕ Α΄ …		ΠΕ Β΄ …		ΠΕ Γ΄ …	

**ακαδημαϊκές μονάδες από επιπλέον δραστηριότητες που δεν υπολογίζονται για τη λήψη πτυχίου (extracurricular credit points).*
Ισχύουν οι ακόλουθοι περιορισμοί: *αναφέρονται οι περιορισμοί*
Αναφέρονται όλες οι υπόλοιπες λεπτομέρειες, οι οποίες θεωρούνται σημαντικές

Παράρτημα 2: Επισκόπηση των εκπαιδευτικών σεναρίων

Έχει τη μορφή διαγράμματος, το οποίο αποτυπώνει την πορεία των φοιτητών μέσα στο Πρόγραμμα με αναφορά στα ακαδημαϊκά ημερολόγια, εφόσον αυτό καθίσταται δυνατό. Δημιουργείται χωριστή επισκόπηση ανά εκπαιδευτική κατεύθυνση κινητικότητας του Προγράμματος ώστε κάθε φοιτητής να γνωρίζει επακριβώς το διάγραμμα, το οποίο τον αφορά, καθώς και τη διαδρομή, την οποία ακολουθεί. Οι λεπτομέρειες δύνανται επίσης να ανατίθενται προς ανάρτηση σε δικτυακό τόπο ώστε στο Παράρτημα να δίνεται μόνο μία πρότυπη εκδοχή. Σε περίπτωση, κατά την οποία υπάρχουν Θερινά σχολεία, αναγράφονται και αυτά.

***Παράδειγμα** εκπαιδευτικού σεναρίου με το SU, το TU και το ULB*

Οι φοιτητές ξεκινούν τις σπουδές τους στο Stockholm University (SU) κατά το 1ο εξάμηνο, φοιτούν στο University of Tübingen (TU) κατά το 2ο εξάμηνο και τέλος στο Free University of Brussels (ULB) κατά το 3ο και 4ο εξάμηνο (προαιρετικά: επιστρέφουν στο UB ή το TU κατά το 4ο εξάμηνο). Επιπλέον προσφέρεται Θερινό σχολείο μεταξύ του 2ου και του 3ου εξαμήνου.

Εκπαιδευτική κατεύθυνση Α: SU à TU à ULB, ανά ημερολογιακή εβδομάδα																										
Εξάμηνο 1	Ημερολογιακή εβδομάδα	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5		
	Τύπος δραστηριότητας																									
	Περιγραφή	Χειμερινό εξάμηνο + Εξεταστική περίοδος στο SU																					Διακοπές			
Εξάμηνο 2	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
	Διακοπές	Θερινό σχολείο				Εισαγωγικές εβδομάδες στο TU		Εαρινό εξάμηνο στο TU											Εξεταστική περίοδος (TU)		Διακοπές, Μετάβαση στο ULB					
Εξάμηνο 3	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8
	Εισαγωγικές εβδομάδες στο ULB	Χειμερινό εξάμηνο στο ULB																		Εξεταστική περίοδος (ULB)				Διπλωματική εργασία		
Εξάμηνο 4	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28						
	Διπλωματική εργασία											Επικαλυπτόμενες εξεταστικές περίοδοι SU, TU, ULB (για την προφορική εξέταση)													

Σημ: Ο Πίνακας βασίζεται στο ακαδημαϊκό ημερολόγιο του CIVIS, ακαδημαϊκού έτους 2023-24

Παράρτημα 3. Προστασία των δεδομένων

Ορισμοί

1.1. Στο παρόν Παράρτημα 3 και την αντίστοιχη Συμφωνία, οι κατωτέρω έννοιες νοούνται ως ακολούθως:

Υπεύθυνος επεξεργασίας σημαίνει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή, υπηρεσία ή άλλο φορέα, ο οποίος, μεμονωμένα ή από κοινού με άλλους, καθορίζει τον σκοπό και τα μέσα επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Υποκείμενο των δεδομένων σημαίνει ένα ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο. Το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, αριθμό ταυτότητας, δεδομένα θέσης, επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου.

Νόμοι περί προστασίας των δεδομένων είναι όλοι οι νόμοι, οι κανονισμοί, η κανονιστική πολιτική, οι εσωτερικοί κανονισμοί, οι διατάξεις ή το παράγωγο δίκαιο, όσον αφορά την επεξεργασία, το απόρρητο και τη χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ισχύουν για τα μέρη και/ή τον σκοπό, και περιλαμβάνουν κάθε δικαστική ή διοικητική ερμηνεία αυτών, καθώς και όλες τις οδηγίες, τις κατευθυντήριες γραμμές, τους κώδικες δεοντολογίας, τους εγκεκριμένους κώδικες συμπεριφοράς ή τις εγκεκριμένες πιστοποιήσεις, τις οποίες εκδίδει η αρμόδια ρυθμιστική αρχή.

ΕΟΧ είναι ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος.

Πρότυπες ρήτρες είναι οι τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες, οι οποίες έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσον αφορά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από υπεύθυνους επεξεργασίας εντός ΕΟΧ σε υπεύθυνους επεξεργασίας εκτός ΕΟΧ σύμφωνα με την Απόφαση της Επιτροπής C(2004)5721 (διαθέσιμη στο https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1524820067922&uri=CELEX:32004D0915).

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι κάθε πληροφορία, όσον αφορά το υποκείμενο των δεδομένων.

Προσωπικές πληροφορίες είναι όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όσον αφορά τον σκοπό, τα οποία παρέχονται ή διατίθενται από ένα συμβαλλόμενο μέρος σε άλλο (καθώς και τυχόν δεδομένα, τα οποία προκύπτουν από τα εν λόγω δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα) κατά την ημερομηνία της τελευταίας υπογραφής της παρούσας Συμφωνίας ή μετά από αυτήν.

Σκοπός είναι ο αποκλειστικός σκοπός παροχής του Προγράμματος, σύμφωνα με τους όρους της Συμφωνίας.

Προστασία των δεδομένων

1.2. Καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη αποτελεί υπεύθυνο επεξεργασίας των προσωπικών πληροφοριών, ενώ η παρούσα Συμφωνία ισχύει και για την ανταλλαγή προσωπικών πληροφοριών μεταξύ των μερών.

1.3. Τα μέρη αποδέχονται ότι οι προσωπικές πληροφορίες, τις οποίες δύνανται να ανταλλάζουν μεταξύ τους, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα είδη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: (i) δεδομένα, τα οποία αφορούν υποψήφιους φοιτητές και φοιτητές εγγεγραμμένους από τα συμβαλλόμενα μέρη στο Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων, τα οποία αφορούν τους συγγενείς, τους επιτρόπους και τους οικείους των φοιτητών, καθώς και ευαίσθητα δεδομένα, όσον αφορά τους φοιτητές (π.χ. κατάσταση της υγείας), (ii) δεδομένα, τα οποία αφορούν το προσωπικό, τους ειδικούς συμβούλους, τους τεχνικούς συμβούλους, καθώς και άλλους επαγγελματίες εμπειρογνώμονες, τους οποίους απασχολεί το κάθε μέρος και (iii) δεδομένα, τα οποία αφορούν το προσωπικό άλλων οργανισμών, οι οποίοι συνδέονται με το Πρόγραμμα (π.χ. μέλη του Εξωτερικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου και επισκέπτες καθηγητές).

1.4. Όσον αφορά τις προσωπικές πληροφορίες, κάθε μέρος:

1.4.1. Συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του βάσει των νόμων περί προστασίας των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της μέριμνας ώστε οι δηλώσεις και/ή η πολιτική απορρήτου να ανακοινώνονται στα αντίστοιχα υποκείμενα των δεδομένων, τα οποία λαμβάνουν γνώση, όσον αφορά τον τρόπο επεξεργασίας των προσωπικών τους πληροφοριών (συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι οι προσωπικές τους πληροφορίες ενδέχεται να κοινολογηθούν στα άλλα μέρη στις περιπτώσεις και όσον αφορά τους σκοπούς, οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 1.2).

1.4.2. Εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ώστε να διασφαλίσει το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας για τον περιορισμό των κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με την επεξεργασία των προσωπικών πληροφοριών από αυτό, συμπεριλαμβανομένων:

α) της μη εξουσιοδοτημένης ή παράνομης επεξεργασίας και

β) της τυχαίας ή παράνομης καταστροφής, απώλειας, μεταβολής, κοινολόγησης, φθοράς ή προσπέλασης των εν λόγω προσωπικών πληροφοριών.

1.4.3. Γνωστοποιεί στα άλλα μέρη κάθε παραβίαση ή υπόνοια παραβίασης της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης κάθε παραβίασης του όρου 1(Προστασία των δεδομένων) και/ή κάθε μη εξουσιοδοτημένης ή παράνομης επεξεργασίας και/ή οποιασδήποτε απώλειας, καταστροφής, φθοράς, ή διαρροής τυχόν προσωπικών πληροφοριών (Παραβίαση της ασφάλειας) το αργότερο 48 ώρες από τη στιγμή, κατά την οποία αποκτά γνώση της εν λόγω παραβίασης της ασφάλειας. Η εν λόγω γνωστοποίηση αναφέρει (κατ’ ελάχιστο):

α) τη φύση της παραβίασης της ασφάλειας,

β) την ημερομηνία και την ώρα του περιστατικού,
γ) την έκταση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των υποκειμένων των δεδομένων, τα οποία επηρεάζονται ή ενδέχεται να επηρεάζονται, τις ενδεχόμενες συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων, καθώς και τυχόν ληφθέντα ή προτεινόμενα προς λήψη μέτρα από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος για την αντιμετώπιση της παραβίασης της ασφάλειας,
δ) κάθε άλλη πληροφορία, η οποία απαιτείται από το συμβαλλόμενο μέρος ώστε να εκτελέσει τις αρμοδιότητές του, όπως αυτές απορρέουν από τους νόμους περί προστασίας δεδομένων, όσον αφορά την εν λόγω παραβίαση της ασφάλειας.

1.4.4. Ειδοποιεί αμέσως τα άλλα μέρη σε περίπτωση, κατά την οποία λαμβάνει ενημερώσεις ή διορθώσεις, όσον αφορά τις προσωπικές πληροφορίες.

1.4.5. Παρέχει εύλογη συνδρομή, πληροφόρηση και συνεργασία, εφόσον ζητείται από άλλο μέρος, όσον αφορά ζητήματα προστασίας των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων:
α) Ζητημάτων, όσον αφορά τυχόν αξιώσεις και/ή άσκηση ή νομιζόμενη άσκηση δικαιωμάτων, όπως αυτά απορρέουν από τους νόμους περί προστασίας δεδομένων, από υποκείμενο των δεδομένων ή τυχόν διερεύνηση ή επιβολή συμμόρφωσης από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή, η οποία σχετίζεται με την επεξεργασία προσωπικών πληροφοριών από το άλλο μέρος και
β) της παροχής συνδρομής στα άλλα μέρη, όσον αφορά τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις τους ως υπεύθυνων επεξεργασίας. Η εν λόγω συνδρομή δύναται να περιλαμβάνει τη διερεύνηση παραβίασης της ασφάλειας, την παροχή πληροφοριών στα υποκείμενα των δεδομένων για λογαριασμό άλλου μέρους, όπως απαιτείται από τους νόμους περί προστασίας των δεδομένων, καθώς και την ανακοίνωση των δηλώσεων και/ή πολιτικής απορρήτου άλλου μέρους στα αντίστοιχα υποκείμενα των δεδομένων.

1.4.6. Ειδοποιεί αμέσως τα άλλα μέρη και εξετάζει κάθε πληροφορία, η οποία παρέχεται, και/ή εύλογο αίτημα, το οποίο υποβάλλεται, από άλλο συμβαλλόμενο μέρος προτού δώσει επίσημη απάντηση είτε σε ρυθμιστική αρχή είτε σε τρίτο μέρος (υπό τον όρο ότι η εν λόγω πληροφορία παρέχεται και/ή το αίτημα υποβάλλεται εγκαίρως και πάντως πριν από την παρέλευση τυχόν προθεσμίας απάντησης):
α) σε περίπτωση, κατά την οποία υποκείμενο των δεδομένων αποταθεί στο συμβαλλόμενο μέρος, όσον αφορά τυχόν αξιώσεις και/ή άσκηση ή νομιζόμενη άσκηση δικαιωμάτων, όπως αυτά απορρέουν από τους νόμους περί προστασίας δεδομένων ή
β) σε περίπτωση οποιασδήποτε διερεύνησης ή επιβολής συμμόρφωσης από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή.

1.5. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν διαβιβάζει οποιαδήποτε προσωπική πληροφορία, την οποία λαμβάνει από άλλο συμβαλλόμενο μέρος, σε κανέναν τόπο εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή του Ηνωμένου Βασιλείου, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους. Σε περίπτωση, κατά την οποία το εν λόγω μέρος παρέχει τη συγκατάθεσή του, όσον αφορά τη διαβίβαση προσωπικών πληροφοριών σε αποδέκτη εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή του Ηνωμένου Βασιλείου, το μέρος, το οποίο διαβιβάζει τις προσωπικές πληροφορίες:

1.5.1. διασφαλίζει ότι η εν λόγω διαβίβαση (και κάθε περαιτέρω διαβίβαση) διέπεται από τους όρους και προϋποθέσεις, στις οποίες το άλλο μέρος συναινεί κατά τον αντίστοιχο χρόνο,

1.5.2. διασφαλίζει ότι η εν λόγω διαβίβαση (και κάθε περαιτέρω διαβίβαση) είναι σύμφωνη με την παρούσα παράγραφο 1 και

1.5.3. διασφαλίζει ότι η εν λόγω διαβίβαση (και κάθε περαιτέρω διαβίβαση) είναι σύμφωνη σε κάθε περίπτωση με τους ισχύοντες νόμους περί προστασίας των δεδομένων.

Ευθύνη

1.6. Κάθε μέρος **(το μέρος το οποίο καταβάλλει αποζημίωση)** αποζημιώνει κατόπιν αιτήματος και συνεχίζει να αποζημιώνει κάθε άλλο μέρος **(το μέρος το οποίο λαμβάνει αποζημίωση)** έναντι κάθε αξίωσης, απώλειας, κόστους, ζημίας (συμπεριλαμβανομένων των ειδικών ή κυρωτικών αποζημιώσεων), δαπάνης (συμπεριλαμβανομένων εύλογων δικαστικών εξόδων), επιδίκασης αποζημίωσης, ποσού που καταβλήθηκε σε διακανονισμό, χρηματικής ποινής ή προστίμου, το οποίο υφίσταται ή το οποίο επιβάλλεται στο άλλο μέρος **(το μέρος το οποίο λαμβάνει αποζημίωση)** εξαιτίας της παραβίασης των νόμων περί προστασίας των δεδομένων από το μέρος, το οποίο καταβάλλει την αποζημίωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

CIVIS Multilateral Agreement for INTERNATIONAL DOCTORAL PROGRAMME (mention the title of the network if any)

Glossary

Cotutelle: Personal joint supervision agreement for each PhD candidate. The cotutelle contract regulates the partners' responsibilities with regard to joint supervision, evaluation and doctoral thesis defence. Additional institutional, national or framework agreements can still be formulated, referring to general procedures and systems. Quality assurance, admission, assessment and diplomas are aspects such agreements could cover. A joint doctoral programme must contain joint supervision, but it can also entail collaboration on joint research training (Joint Programmes from A to Z).

Double/ Multiple PhD Degrees: Separate PhD degrees awarded by higher education institutions offering the PhD programme attesting the successful completion of this programme (if two degrees are awarded by two institutions, this is a ‘double degree’) (definition on EQAR website).

Dual Degree: Two degrees awarded individually, attesting the successful completion of two separate curricula, with potential overlap and efficiencies in course-taking, and, if more than one institution is involved, each institution is primarily responsible for its own degree (ECA definition).

European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes (EA): European process approved by the EHEA ministers in May 2015 and developed to ease external quality assurance of joint programmes. The approach defines standards that are based on the European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Area (ESG) and the Qualifications Framework for the European Higher Education Area (QF-EHEA).

Jointness of a programme: ‘Jointness’ of a programme refers to the extent to which the programme has been developed jointly by all partners involved, and the level of programme integration between the partner institutions, including curriculum, quality assurance, marketing, selection and admissions, management, quality assurance, exam regulations, and funding. (Joint Programmes from A to Z).

Joint PhD Programme: an integrated curriculum coordinated and offered jointly by different higher education institutions from EHEA countries, and leading to double/multiple degrees or a joint degree (definition on EQAR website).

Joint PhD Degree: A single document awarded by higher education institutions offering the joint PhD programme and nationally acknowledged as the recognised award of the joint PhD programme (definition on EQAR website).

The present agreement has been concluded between

[full name of the institution], hereafter referred to as [acronym of the institution], having its registered office at [address of the office], represented by [first name, last name and title of the legal authority],

[full name of the institution], hereafter referred to as [acronym of the institution], having its registered office at [address of the office], represented by [first name, last name and title of the legal authority],

and

[full name of the institution], hereafter referred to as [acronym of the institution], having its registered office at [address of the office], represented by [first name, last name and title of the legal authority],

hereafter named “partner institutions”

Given the legal requirements, or equivalents, applicable to partner institutions :

In [country / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],

In [country / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable],

In [country / region of the partner institution(s)], [reference to legal text(s) applicable]

Given the joint mission statement of the CIVIS European University Alliance, and [other CIVIS documents ruling educational cooperation actions]

The partner institutions agree on the following :

undertake to deliver a (choose the alternative option: multiple/joint) degree according to the following terms of agreement

Art. 1 – Goals
The partner institutions agree on co-organising the following programme [title of the programme] from the academic year 20XX-20XX on Doctoral level
(Briefly describe the main goals with regards the specificity of the International Multiple/Joint Doctorate)
Art. 2 - Management Structure
(Briefly describe the network management structure closely related to the size of its network and the need to clearly define the *scientific/didactic/administrative* structure by dividing tasks and responsibilities among the partner institutions).
ALTERNATIVE examples are provided below, chose the preferred option

- Each doctorate adopts the management structure (Program Director, and/or Coordinator, the Teaching Committee, the Tutor’s Board, the Recruitment Board, etc.) in agreement with the Regulations at its own Institution;
- The xx partner institutions will appoint a program coordinator.
- The PhD Program will be managed by a Board of Teachers appointed by the partner Universities or research Institutions and will be coordinated by a Chairman elected among the official Professors.
- For each unit of the Partnership, contact persons responsible for the implementation of the Program, may be specified in an Annex, which is to be considered part of the present agreement. These persons are members of the Steering Committee, which is to be considered the executive and managing body of the Ph.D. Program. The Steering Committee is composed of at least one scientist from each Institution participating in the Ph.D. Program.

Each partner institution appoints a local academic coordinator and a local administrative contact to manage, monitor and review the programme.
- For [partner 1], the academic coordinator is [first name, last name and title] and the administrative coordinator is [first name, last name and title].
- For [partner 2], the academic coordinator is [first name, last name and title] and the administrative coordinator is [first name, last name and title].
- ...
- For [partner n], the academic coordinator is [first name, last name and title] and the administrative coordinator is [first name, last name and title].

Art. 3 - Thematic Areas and Research Environment
(Briefly describe the main thematic areas with regards the specificity of the International Doctorate)

Art. 4 – Supervision and Individual Training Agreement
Supervision of doctoral candidates enrolled in the International Multiple/Joint Doctorate will be ensured by supervisors belonging to partner Universities in different countries in accordance with a detailed individual **CIVIS co-tutéle Agreement** to be signed by the doctoral candidate, university representatives, (co-)supervisors and the program coordinator on behalf of the agreements taken with the supervisors of the partner institutions. The supervisor and co-supervisor at home and at the host institutions are aimed at jointly monitoring the research progress over the entire period up to the final thesis defense dissertation.
Art. 5 - Compulsory international mobility
In order to obtain the multiple/joint Doctoral Diploma, each doctoral candidate must spend at least XX months at the host Institution(s).
Art. 6 - Supervisor’s obligations
There will be a minimum of one supervisor from each university. Each university will ensure appropriate alternative or cover arrangements should the supervisor leave the university if be absent. Supervisors will be jointly responsible for planning and monitoring each candidate’s programme of work, including the periods of study to be spent in each location (to be integrated according to the specificity of the agreement jointly established by the partners)
Art. 7 Admission and Selection of Candidates
(Briefly describe the agreed policy for admission requirements and candidate selection, which will guarantee comparative evaluation of the *scientific quality of applications* and *compatibility of doctoral studies* in accordance with principles of fair selectivity and transparency)
For multiple degrees:

- candidate admission is separately conducted by each institution. The program coordinator of each Institution is responsible for candidate advising and continuous program administration.
- If needed, a proof of language proficiency will be required: ……. give details for each partner.
- candidates will be admitted to the PhD programme according to the procedures in force in the partner institutions, based on the results of the selection procedure.

For joint degrees:

- The partner institutions determine together the elements required for the application, the criteria taken into consideration, the shortlisting and selection processes and the calendar. Each partner institution proceeds with the shortlisting of candidates. The final selection is then operated by the joint admission board.

Art. 8 – Enrollment
(describe below agreements on enrolment procedures agreed among partner institutions according to their internal regulations and policies)
For multiple degrees:

- Each candidate will be registered at the home and host Institutions and will be entitled to regular candidates’ rights and privileges in both sending and host Institutions

For joint degrees:

- Each candidate will be enrolled at the coordinating Institution and registered at each universities involved and will be entitled to regular candidates’ rights and privileges in both sending and host Institutions on the basis of multi-lateral agreement.

Art. 9 –Registration fees
(Briefly describe the agreements on registration fees)

- Registration and tuition fees will be paid to the home Institution. Potential fee waivers by the host Institution will be possible, on a case-by-case basis, according to each country regulations.

Art. 10 – Research training facilities and infrastructures
Each hosting institution will ensure access to facilities, whether for operating costs, access to infrastructures (also including use of laboratories and other facilities) and welcome services provided to international candidates and researchers.
Art. 11 – Support for international mobility
Each sending Institution will explore funding opportunities to support international mobility of its own doctoral candidate’s trough access to specific funding, such as Erasmus+ scholarship. Given the multi-lateral nature of staff and doctoral candidate mobility the participating institution shall cooperate to establish mobility opportunities funded from international sources.
Add description of funding sources if any.
Art. 12 - Dissertation and Final Evaluation Committee
Mention here the common policy for format and language of the thesis and its evaluation, agreed among the

partners according to their internal regulations;
Alternative examples are provided below:

- thesis in English or other jointly agreed language, or long dissertation in the language of home institution and a short version in a format of article in English (or other jointly agreed language) to be evaluated by the International Evaluating Committee;
- thesis in English (or other jointly agreed language) corresponding to a series of articles evaluated ready to be published by international peer-review journals or thesis in English (or other jointly agreed language) corresponding to a series of articles published (number to be defined) in international peer-review journals)

The public defense of the thesis shall take place at the home/coordinating University awarding the degree on behalf of the partnership. The composition of the International Evaluating Committee for thesis submission and defense process shall respect the requirements of the doctoral regulations of the awarding institution/s.
Note: please consider that the Erasmus funding opportunities for staff mobility may support the cost of foreign members of the final evaluating committee

Art. 13 – Degree Award

- Upon completion of the PhD programme within a cotutelle, xx (indicate the number for multiple degrees) separate diplomas are conferred to the candidate according to the local regulations. Institution (put the name of the Institution) will award the degree in (put the title of the degree). University (put the name of the Institution) will award the degree in (put the title of the degree)

- Upon completion of the Joint PhD progrmma, a joint diploma in (put the title of the degree) will be awarded bearing signatures of the legal representatives and logos of the partner Institutions.

Additional costs of issuing a joint diploma will be shared among partner Institutions. Options will be explored to minimize the costs of issuing joint diplomas.

Article 14 –Doctoral candidate ’s Obligations and Rights

candidates must respect the regulations of the host university during the exchange period.
The host university will provide:

- access to facilities as a full-time candidate, including the library,
- information about health insurance and coverage,
- information about everyday logistics (bank account)
- Help with finding accommodation if possible, in dorms or suitable accommodation off campus,
- The necessary documents for obtaining a visa/resident permit when applicable

Participating candidates must:

- Pay tuition fees as indicated in Article 9 before departure (when applicable),
- Pay accommodation, food, transportation, health insurance, personal expenses, as well as all costs related to their mobility.
- Obtain a visa (when applicable)
- Pay all other outstanding debts during the exchange period.

In case of serious breach of regulations, notably concerning disciplinary issues, each institution will apply their current internal procedures. The home university will be informed beforehand and a copy of the file will be sent to the home university.
Alternative examples are provided below, chose the preferred option

- Each candidate will observe the rules of both the home and host institution, including regulations on research integrity
- Each candidate will respect the institutional obligations established in the Individual Training agreement
- Each candidate will be granted full access to both the institutions’ facilities (such as Library, Laboratories, etc.) during their studies. Health insurance is regulated by the rules of each University.
- Each doctoral candidate will be enrolled at the home institution and registered at the home and host Institutions.
- The presentation, deposit and reproduction of the thesis shall be done in each country in accordance with the applicable regulations in force.
- The protection of the subject matter of the thesis and likewise the publication, exploitation and protection of the results obtained by the candidate's research in the contracting Institutions shall be subject to the applicable law in force and guaranteed in compliance with the specific procedures of each of the Institutions/countries involved in the joint supervision of the thesis.
  (to be integrated according to the specificity of the agreement established by the partners of the partnership)

Art. 15 – Financial resources and costs management

Each participating Institution will be responsible for its own costs associated with this Inter- Institutional Agreement. Neither University will have the authority to authorize or incur financial liability on behalf of the other. Each institution must guarantee the appropriate administrative control for separate funds from its own sources that are dedicated to the achievement of PhD program goals. Besides the tuition fees, financial resources provided to the International PhD must be allocated in accordance with the specific contractual regulations of the sources of those

funds (e.g. EC, ministries, universities, foundations, private and public sources etc.). The available funds will be distributed among them according to the activities, which they will implement.
(Further details concerning the financial management can be provided as an ANNEX)

Art. 16 – Quality assurance

The partnership should define the quality assurance criteria. Considering the importance of this topic for the success of the programme the definition and inclusion of quality assurance measures in highly recommended.
(Examples are provided below)
Quality assurance will be based on both internal and external assessment measures, involving the relevant stakeholders.
(Further details concerning the quality assurance tools can be provided as an ANNEX)

Article 17 – Personal data processing

The partner institutions commit to comply with the General Data Protection Regulation (EU 2016/679) (GDPR), in accordance with the provisions set out in Annex 4 to this agreement.

Art. 18 – Application of law and dispute resolution

Please describe which law is applicable and which court is to be addressed in the event of dispute among the partners.
Examples are provided below: If any dispute arises between the member institutions, they will in good faith attempt to negotiate a settlement. If unsuccessful, they will in good faith attempt a resolution through an Alternative Dispute Resolution procedure (an ADR procedure). The partnership will, if needed, appoint a common committee for appeals and grievances. This committee will be elected from among the members of the board.

Art. 19 – Intellectual Property Rights

This section should describe whether the PhD related research could lead to intellectual property rights.
Examples are provided below:
Intellectual Property Right (IPR) will be always specifically detailed in each agreement by the involved institutions, to be signed by the doctoral candidate and the supervisors. The protection of the subject matter of the thesis and likewise the publication, exploitation and protection of the results obtained by the candidate's research in the contracting Institutions shall be subject to the applicable law in force and guaranteed in compliance with the specific procedures of each of the Institutions/countries involved in the joint supervision of the thesis. If requested, the provisions in connection with intellectual property rights may be agreed in specific protocols or documents.

Art. 20 – Insurance, prevention, and security

This article should clarify which insurance coverage is provided to candidates enrolled in the programme as well as relevant information on the risks of the working environment.

Art. 21 – Duration and Renewal

This Inter-institutional multilateral agreement will be valid for a period of 5 years from the signature by the legal representative (Rector/President) in each Institution.
It will be automatically renewed unless the partner Universities will explicitly request to renegotiate the agreement or give notice of termination in written form at least six months prior its Expiry. No provision of this inter-institutional agreement may be varied apart from in writing. Each partner Institution may withdraw from the Agreement by written notification at least six months in advance. In the case of any disagreements, which may arise in the application of the agreement, the parties will seek to find an amicable solution. In case of withdrawal the partner Institution will honor all obligations formally agreed upon in advance.

Article 22 – Termination

Either party may terminate the present agreement at any time, minimum one year before the desired termination date. The termination should not hinder or interfere with cooperation activities already underway.
The partner institutions shall ensure that upon expiry or termination of this agreement, satisfactory arrangements are put in place for all existing candidates on the programmes, and those to who have formally accepted a place on the programme. The relevant terms of this agreement will continue in force to the extent necessary to allow such candidates to complete the programmes and be assessed for the relevant degree.
In the event of termination of this agreement, the actions undertaken will continue until their due term, i.e., [specify the term].

For " ……." University of
THE RECTOR
Name , signature and stamp
Date
Signed in_____ on (months day) of (year)

For " ……." University of
THE RECTOR/PRESIDENT
Name , signature and stamp
Signed in_____ on (months day) of (year)

For " ……." University of
THE RECTOR/PRESIDENT
Name , signature and stamp
Signed in_____ on (months day) of (year)

This Inter-Institutional Agreement is dated the (month/ day/year)

Annex 1

COTUTELLE AGREEMENT ON JOINT SUPERVISION OF DOCTORAL CANDIDATE AND AWARD OF DOUBLE DOCTORAL DEGREE

ESTABLISHED BETWEEN

The [**Name and address of the Institution**], represented by [**Name**],
hereafter referred to as ‘**[Acronym of the Institution]**’,

other stakeholders may be added as appropriate

AND

The [Name and address of the Partner Institution], represented by [**Name**],
hereafter referred to as ‘**[Acronym of the Partner Institution]**’,

other stakeholders may be added as appropriate

[**Acronym of the Institution**] and [**Acronym of the Partner Institution**] will hereafter be referred to individually as ‘**the Partner Institution**’ and collectively as ‘**the Partner Institutions**’.

AND or WITNESSED BY *(the doctoral candidate as a Party or a witness to the agreement must be agreed upon by the Partner Institutions)*
[**First and last Name of the doctoral candidate**], residing at [**Address**],
hereafter referred to as ‘**the doctoral candidate**’,

[**Acronym of the Institution**], [**Acronym of the Partner Institution**] and the doctoral candidate will hereafter be collectively as ‘**the Parties**’.

****

In respect and mutual understanding of the applicable national laws and local regulations[5] (as amended), namely:

For **[Acronym of the Institution]**:
- [**Applicable internal regulations related to doctoral studies in the Institutions (insert address of the web page if applicable)];**
- ...;

For **[Acronym of the Partner Institution]**:
- [**Applicable internal regulations related to doctoral studies in the Partner Institutions (insert address of the web page if applicable)];**
- ...;

the Partner Institutions have agreed on the following terms and conditions.

[5] The Partner Institutions agree not to change the rules regarding the defence and/or the defence procedures after both Partner Institutions set the date for the defence.

BACKGROUND AND PURPOSE OF THE AGREEMENT

This cotutelle agreement, prepared within the context of The European Civic University (CIVIS) of which both Partner institutions are members, aims to promote collaboration and mobility at the doctoral level among its members.

By entering this agreement, each university commits to admitting the doctoral candidate to doctoral education at their respective institution, to provide joint supervision and to fulfil their obligations towards the doctoral candidate during the period of cotutelle.

Each partner institution also commits to awarding a separate doctoral degree to the doctoral candidate upon fulfilment of the requirements.

This agreement specifies the terms of the collaboration. It is entered into with the mutual understanding and respect of each university’s respective national legislation and local regulations.

TITLE I. ADMINISTRATIVE PROCEDURES

Article 1 **Article 1 — Identification of the doctoral candidate and of the thesis topic[6]**

§1. The doctoral candidate for which this agreement is signed is:

Ms/Mr _____

Date of birth _____ in _____

Personal Identity Number (if applicable) ----------

Nationality

Phone number and e-mail address: _____

§2. The doctoral candidate’s thesis topic is:

_____

A description of the doctoral research project is attached to this agreement (appendix 1).

Article 2 —Admission procedure

§1. In accordance with applicable regulations and selection procedures related to doctoral studies in the Partner Institutions, the doctoral candidate may enter the cotutelle agreement once she/he has been granted permission by the relevant authorities in the Partner Institutions and once she/he is admitted to doctoral education at both Partner Institutions respectively.

§2. At [**Acronym of the Institution**], the doctoral candidate is admitted to doctoral education and enrolled in a doctoral training programme in **[Field of the research]**, starting in the **[N-N+1]** academic year. The responsibility for the doctoral training programme lies with **[Name of the structure (department, doctoral school, PhD program, …)].**

At [**Acronym of the Partner Institution**], the doctoral candidate is admitted to doctoral education and enrolled in a doctoral training programme in [**Field of the research**]**, starting in** the [**N-N+1**] academic year. The responsibility for the doctoral training programme lies with the [**Name of the structure (department, doctoral school, PhD program, …)]**

§3. The Partner Institutions agree that the doctoral candidate shall follow the regulations for doctoral education, both in terms of administrative and academic fulfilment, at the Partner Institutions for the whole period of the cotutelle.

§4. **Tuition fees (if applicable):** *Here the Partner Institutions agree on and state how to proceed in accordance with respective regulations.*

§5. **Funding, salary and other costs:** *Here the Partner institutions stipulate the responsibility for the financing of the doctoral candidate’s salary and all costs related to the doctoral education and mobility between the Partner institutions.*

Article 3 — Thesis duration

§1. The expected duration of the doctoral thesis is [**duration**] years starting in the [**N-N+1**] academic year. The thesis defence is planned in the [**N-N+1**] academic year. *Specific requirement such as minimum or maximum duration of the doctoral education and/or in terms of ECTS (if applicable) may be indicated here.*

§2. This duration may be extended, subject to the approval of the competent bodies within the Partner Institutions and in accordance with applicable regulations in each Partner Institution.

Article 4 — Calendar and mobility

§1. The time spent preparing the thesis is split between the two Partner Institutions, according to a calendar established jointly by the two thesis supervisors referred to in Article 6 and in dialogue with the doctoral candidate.

§2. In accordance with the applicable regulations related to doctoral education in the Partner Institutions, the doctoral candidate must spend at least [**duration**] preparing their thesis at each Partner Institution.

Article 5 – Social security & Insurance

§1. *Here the Partner Institutions stipulate the responsibility for the doctoral candidate’s insurances, also including social security and insurance (if applicable). This will mainly depend on the legal framework in the respective countries.*

TITLE II. TRAINING AND RESEARCH CONDITIONS

Article 2 **Article 6 —Supervisors**

§1. The doctoral candidate works under the responsibility of a thesis supervisor in each of the two Partner Institutions, namely [**First and Last Name]** at [**Acronym of the Institution**]. and [**First and last Name**] at [**Acronym of the Partner Institution**].

§2. The thesis supervisors agree to fully carry out their duties by overseeing the doctoral candidate’s work in accordance with the applicable policies and regulations of each Partner Institution. They shall regularly discuss the progression of the doctoral candidate.

Article 3 **Article 7 — Evaluation and follow-up**

§1. *Here the Partner Institutions provide information on the procedures, such as preliminary examination, follow up-committee (if applicable) etc., also inform on the responsibility for continual follow-up (reporting requirements etc.), on the supervision of the doctoral candidate and on the doctoral candidate’s progress during the whole study period.*

§2. At [**Acronym of the Institution**],

§3. At [**Acronym of the Partner Institution**],

Article 4 **Article 8 — Training Plan**

§1 *Here, in compliance with their regulations and procedures, the Partner Institutions agree on a training plan in terms of the number of credits (ECTS) or hours that meet their respective requirements, which the doctoral candidate must complete during the doctoral education.*

§2 If the doctoral candidate has completed education and/or training activities at postgraduate level or equivalent prior to admission to the doctoral education, she/he may apply for credit transfer in accordance with the rules and procedures applied at the Partner Institutions.

§3 If the doctoral training is organised only at [**Acronym of the Institution**],the doctoral candidate shall complete the full programme at [**Acronym of the Institution**].

TITLE III. DEFENCE AND DIPLOMAS/ DEGREE CERTIFICATES

Article 5 **Article 9 —Thesis defence**

§1. *By mutual agreement, the partner institutions indicate here what are the pre-requisites that the doctoral candidate must comply with to be allowed to defend her/his thesis and be awarded the double degree.*

§2. *In accordance with their respective regulations, the partner institutions describe here the mutually agreed authorisation procedure for the thesis defence.*

Article 6 **Article 10 — Appointment of the examination committee**

§1. The members of the examination committee are appointed by mutual agreement by the two Partner Institutions. The examination committee’s composition needs to be following the non-negotiable legal and regulatory provisions in both Partner Institutions. *In case the Partner Institutions cannot agree on the composition of the examination committee, one possible option could be to appoint two separate boards who both attend the defence at the same time, but signs two different protocols, one for each university. Another option could be to apply the legal and regulatory provisions of the institution hosting and organizing the thesis defence.*

§2. Description of the examination committee agreed by the two Partner Institutions:

§3. Description of the defence process:

Article 7 **Article 11 — Language of writing and defence**

§1. The thesis shall be written in: (*a language accepted by the relevant bodies of both Partner Institutions*).

§2. The thesis shall be defended in: (*a language accepted by the relevant bodies of both Partner Institutions*).

§3. If requested by one or the other of the two Partner institutions, the thesis manuscript shall include a summary written in: (*indicate the language*).

Article 8 **Article 12 — Thesis defence**

§1. Within the framework of the present cotutelle agreement, the thesis ends with a single **[public/private**] defence held at [**Acronym of the Partner Institution concerned**] in the presence — in person or through videoconference — of the members of the examination board/examination committee. *The Partner institutions shall agree upon the public or private character of the thesis defence in accordance with their respective regulations.*

§2. The date of the defence is decided jointly, in accordance with the PhD regulations of both Partner Institutions.

§3. Travel and accommodation costs for members of the examination board/examination committee: *to be agreed on between the two Partner Institutions, in accordance with their respective regulations.*

§4. Responsibility for printing of the thesis (including rules for making it public, duplication, filing/archiving etc.) *to be agreed on by the Partner Institutions*

Article 13 — Award of the PhD Degree

§1. In accordance with applicable regulations in each Partner Institution and following a favourable thesis defence protocol:

– the title of [**Acronym of the Institution**] Doctor in [**field of the research**]
and
– the title of [**Acronym of the Partner Institution**] Doctor in [**field of the research**]
shall be awarded to the doctoral candidate, by awarding her/him two diplomas/degree certificates, one from each Partner Institution.
§2. Both degree certificates and/or diploma supplements shall explicitly mention the collaboration of the Partner Institution in the context of the cotutelle agreement, in accordance with applicable regulations in both Partner Institutions.

Article 14 — Code of conduct and duties of the doctoral candidate

The doctoral candidate agrees to comply with applicable regulations in the Partner Institutions such as ‘code of conduct’ and similar regulatory policies.

Article 15 — Compliance with laws and regulations including ethical obligations

§1 The parties shall ensure that their activities under cooperation fully comply with all recognized laws, regulations, guidelines, and recommendations in the relevant fields that are in force during the term of this Agreement.
§2 The Parties acknowledge that in all research activities under the collaboration they shall secure all necessary approvals from the relevant research ethics committees before undertaking any part of a research project requiring ethics committee’s approval. The parties shall also obtain properly signed consent and acknowledgement forms from any human subjects or their legal guardians to be involved in the project.
§3 The Parties will cooperate for the purpose of ensuring that each of them complies with ethical obligations and will therefore share information relating to ethical approvals obtained in a transparent manner.
§4 The Partner Institutions agree to ensure that all teaching and research personnel engaged in the collaboration under the current Agreement shall be entitled to full academic freedom.

TITLE IV – INTELLECTUAL PROPERTY, CONFIDENTIALITY AND PUBLICATION

Article 16 — Definition of terms

The Partner institutions agree on the definitions of the terms related to intellectual property, confidentiality and publication, and describe them in this article.

Article 17 — Ownership of the results

The ownership of the research results shall be governed by the wording in Appendix 2 of this agreement, which is fully part of the agreement.

Article 18 — Confidentiality

The Partner Institutions, in accordance with their respective regulations and with the information provided in Appendix 2 shall define by mutual agreement in this Article which information received under this agreement shall, if applicable, remain confidential during the period of cotutelle and beyond for a given time period. They define here the procedure to be adopted in the case of a possible patent or any other form of valorisation of research results that requires an embargo period necessary to preserve their confidentiality.

Article 19 — Publication

The partner institutions, in accordance with their respective regulations, shall define by mutual agreement in this Article how the results of their collaborative work under this agreement will be communicated and/or published. This should consider the provisions related to confidentiality outlined in Article 18 as well as the agreement in Appendix 2.

TITLE V – FINAL PROVISIONS

Article 20 — Administrative contacts

For any question or correspondence related to this agreement, please contact the cotutelle administrators:
- at [**Acronym of the Institution**]: Ms/Mr (Full name), email address and postal address;
- at [**Acronym of the Partner Institution**]: Ms/Mr (Full name), email address and postal address;

Article 21 — Termination

§1. The agreement is terminated when the collaboration, as stipulated by the agreement, is fulfilled. Each Partner Institution is entitled to terminate this agreement unilaterally with justification with a notice of three (3) months.
In the event of the relationship between the Partner Institutions being terminated, the Partner Institutions shall strive towards that the doctoral candidate is able to complete their double doctoral degree programme and obtain the appropriate double award, subject to the doctoral candidate satisfying all requirements specified in this agreement.
§2. If the doctoral candidate chooses to discontinue his or her doctoral training at either of the two universities, the agreement will also be terminated. The Parties therefore agree that this cotutelle agreement may also be terminated by the doctoral candidate by a letter sent to the relevant bodies of the two Partner Institutions.

Article 9 Article 22 — Disputes and Applicable law

§1. In the event of a dispute, the Partner Institutions agree to do everything in their power to reach an amicable resolution. Should such a resolution not be reached, the dispute may be settled by arbitration by the **Name of arbitrator**.
§2. This agreement is governed by the substantive law of [**Name of the country**].

Article 10 **Article 23 — Entry into force – Duration**

§1. This agreement enters into force on the date of its signature by the representatives of the Partner Institutions and by the doctoral candidate. This agreement is signed for a duration of [**cf. provisional duration article**] academic years starting in the [**N-N+1**] academic year.

Article 11 §2. If the doctoral candidate has not defended his/her thesis before this deadline and if the Parties do not express a desire to terminate this agreement, this agreement may be renewed

Article 12 **Article 24 — Changes**

Article 13 Any change to the provisions laid down in this agreement shall be made by means of an amendment signed and approved by all Parties.

Article 25 – Force Majeure

If the performance of the Parties’ obligations under this Agreement is prevented because of war, natural disasters, strikes, lockouts, blockades or other similar circumstances over which Parties could not prevail, and could not reasonably have foreseen and the consequences of which the Parties could not reasonably have avoided or overcome, the Parties which are unable to meet their obligations may be exempt from these as long as the obstacle exists.

Signed in [**Number**] (**N**) copies. The Partner Institutions and the doctoral candidate each keep one original copy. The other signatories receive one copy each.

For [**Acronym of the Institution**]	For [**Acronym of the Partner Institution**]
Full name, Position Signature Date: _____	Full name, Position Signature Date: _____
Full name, Position Signature Date: _____	Full name, Position Signature Date: _____
The thesis supervisor, Professor Full name Signature Date: _____	The thesis supervisor, Professor Full name Signature Date: _____
I, The doctoral candidate, assure that I have read and understood the content of the agreement. Full name Signature Date: _____	

APPENDIX 1: DOCTORAL RESEARCH PROJECT

APPENDIX 2 – INTELLECTUAL PROPERTY

The Partner Institutions, in accordance with their respective regulations on intellectual property, define by mutual agreement in this Appendix the intellectual property provisions concerning the research results produced in the framework of the cotutelle collaboration.

Annex 2
Internal regulations and procedures

a) **Management body**
Missions and responsibilities
Designation and mandates
Meetings
Decision procedures

b) **Teachers college**
Missions and responsibilities
Designation and mandates
Meetings
Decision procedures

Annex 4
Personal data management plan
Agreement on Personal data protection in case of international transfer

1. The institutions agree to share personal data exclusively for the purpose set out in this agreement: from [name of the institution] to [[name of the partner institution] for the exchange participants' selection and back to [name of the institution] at the end of the exchange period for academic grades.
2. [name of the institution] complies with the General Data Protection Regulation (EU 2016/679) (GDPR). Under this legislation, [name of the institution] is responsible for the lawful collection and transfer of necessary personal data regarding the exchange participant (data subject). Transfer is based upon the following legal basis: Article 6(b) – the processing being necessary for the performance of a contract with the exchange participant, supplemented by Article 49.1(b) – the transfer to a third country is possible under the derogation that it is necessary for the performance of a contract with the exchange participant.
3. Receiving University is responsible for ensuring that personal data concerning exchange participants, including personal data transferred to [name of the institution] , are processed in accordance with applicable national and supranational legislation.
4. Each Party shall provide all necessary assistance and cooperation as reasonably requested by the other to enable that Party to comply with its data protection obligations.
5. Each Party shall be responsible for adequately informing the exchange participants regarding the processing of their data in the framework of the exchange.
6. Parties will share exchange participants' information via regular secure, encrypted electronic transfer. The transfer will ensure that both Parties, or any data processor processing on behalf of either Party, will hold up-to-date personal data at that time and that the details of any participant who opts out of the exchange agreement are not processed further. Each Party shall ensure that persons accessing personal data are subjected to the necessary confidentiality obligations.
7. Each Party shall retain personal data relating to exchange participants in line with its official records retention periods.
8. This clause shall survive the termination, for any reason, or the expiry of this agreement.

ANNEX may concern different aspects of the program such as, for example:

- CIVIS cotutele agreement
- Quality assurance
- Details on financial management

Πολυμερής συμφωνία στο πλαίσιο του CIVIS
για ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
[Να αναγράφεται ο τίτλος του δικτύου, εφόσον υπάρχει]

Γλωσσάριο

Συνεπίβλεψη: Ατομικό συμφωνητικό κοινής επίβλεψης για κάθε υποψήφιο διδάκτορα. Η σύμβαση συνεπίβλεψης καθορίζει τις αρμοδιότητες των εταίρων, όσον αφορά την κοινή επίβλεψη, βαθμολόγηση και υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής. Πρόσθετες συμφωνίες σε ιδρυματικό ή εθνικό επίπεδο ή συμφωνίες πλαίσια δύνανται να συνάπτονται, όσον αφορά τις γενικές διαδικασίες και τα ισχύοντα συστήματα. Η διασφάλιση της ποιότητας, η διαδικασία εισαγωγής, η αξιολόγηση και η επίδοση των διπλωμάτων αποτελούν πτυχές, τις οποίες καλύπτουν οι ανωτέρω συμφωνίες. Το κοινό Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών περιλαμβάνει κοινή επίβλεψη και ενδεχομένως συνεπάγεται συνεργασία, όσον αφορά την κατάρτιση στη διεξαγωγή κοινής έρευνας (Βλ. Joint Programmes from A to Z).

Διπλό/Πολλαπλό Διδακτορικό Δίπλωμα: Ξεχωριστά διδακτορικά διπλώματα που απονέμονται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, που προσφέρουν το Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών, κατόπιν επιτυχούς περάτωσης του εν λόγω Προγράμματος («Διπλό διδακτορικό δίπλωμα» σημαίνει ότι δύο Ιδρύματα απονέμουν δύο διπλώματα) (Ορισμός από τον δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Μητρώου Οργανισμών Διασφάλισης της Ποιότητας).

Διπλό Πτυχίο: Δύο πτυχία που απονέμονται ξεχωριστά, πιστοποιώντας την επιτυχή ολοκλήρωση δύο διαφορετικών προγραμμάτων σπουδών, με πιθανές επικαλύψεις και αποδοτικότητα στην παρακολούθηση μαθημάτων (εξοικονόμηση χρόνου, προσπάθειες ή πόρων). Εάν εμπλέκονται περισσότερα από ένα ιδρύματα, κάθε ίδρυμα είναι κυρίως υπεύθυνο για το δικό του πτυχίο (ορισμός ECA).

Ευρωπαϊκή Προσέγγιση για τη Διασφάλιση της Ποιότητας των Κοινών Προγραμμάτων (ΕΠ): Ευρωπαϊκή διαδικασία, η οποία εγκρίθηκε τον Μάιο του 2015 από τους υπουργούς του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και αναπτύχθηκε για να διευκολύνει την εξωτερική διασφάλιση ποιότητας των Κοινών προγραμμάτων. Η προσέγγιση θέτει πρότυπα, τα οποία βασίζονται στα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και στις Κατευθυντήριες Γραμμές/Οδηγίες για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στον Ευρωπαϊκό Χώρο (ESG) και στο Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (QF-EHEA).

Βαθμός αμοιβαιότητας Προγράμματος: Η «αμοιβαιότητα» ενός Προγράμματος αναφέρεται στον βαθμό στον οποίο το Πρόγραμμα αναπτύσσεται από κοινού από όλους τους εμπλεκόμενους εταίρους και στο επίπεδο ενσωμάτωσης του προγράμματος μεταξύ των Ιδρυμάτων εταίρων, συμπεριλαμβανομένων του προγράμματος σπουδών, της διασφάλισης ποιότητας, του μάρκετινγκ, της διαδικασίας επιλογής και εισαγωγής φοιτητών, της διεύθυνσης του Προγράμματος, του κανονισμού εξετάσεων και της χρηματοδότησης (Βλ. Joint Programmes from A to Z).

Κοινό πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών: Έναολοκληρωμένο πρόγραμμα σπουδών, το οποίο συντονίζουν και προσφέρουν από κοινού διαφορετικά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα από χώρες του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και οδηγεί σε διπλό/πολλαπλό δίπλωμα ή κοινό/ενιαίο δίπλωμα (Ορισμός από τον δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Μητρώου Οργανισμών Διασφάλισης της Ποιότητας).

Κοινό/ενιαίο διδακτορικό δίπλωμα: Το ενιαίο έγγραφο, το οποίο απονέμεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα που προσφέρουν το Κοινό πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών και αναγνωρίζεται σε εθνικό επίπεδο ως το επίσημο δίπλωμα του κοινού διδακτορικού προγράμματος (Ορισμός από τον δικτυακό τόπο του Ευρωπαϊκού Μητρώου Οργανισμών Διασφάλισης της Ποιότητας).

Η παρούσα συμφωνία συνάπτεται μεταξύ:
Του [Πλήρης επωνυμία του Ιδρύματος], στο εξής «[Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]», το οποίο εδρεύει στην οδό [Διεύθυνση της έδρας του Ιδρύματος] και εκπροσωπείται νομίμως από τον [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα του νόμιμου εκπροσώπου],
Του [Πλήρης επωνυμία του Ιδρύματος], στο εξής «[Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]», το οποίο εδρεύει στην οδό [Διεύθυνση της έδρας του Ιδρύματος] και εκπροσωπείται νομίμως από τον [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα του νόμιμου εκπροσώπου],
… και
Του [Πλήρης επωνυμία του Ιδρύματος], στο εξής «[Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]», το οποίο εδρεύει στην οδό [Διεύθυνση της έδρας του Ιδρύματος] και εκπροσωπείται νομίμως από τον [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα του νόμιμου εκπροσώπου],
Τα οποία στο εξής καλούνται από κοινού «Ιδρύματα εταίροι».
Έχοντας υπόψη:
α) Τις νομικές απαιτήσεις ή ισοδύναμα, τα οποία ισχύουν για τα Ιδρύματα εταίρους,
Στη [Χώρα/Περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [Παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],
Στη [Χώρα/Περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [Παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],
Στη [Χώρα/Περιφέρεια του Ιδρύματος εταίρου/των Ιδρυμάτων εταίρων], [Παραπομπή στο/στα εφαρμοστέο/α νομικό/ά κείμενο/α],
β) Την κοινή δήλωση αποστολής του CIVIS, του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου των Πολιτών, και
γ) Άλλα έγγραφα του CIVIS, τα οποία διέπουν τις δράσεις εκπαιδευτικής συνεργασίας],
Τα Ιδρύματα εταίροι συμφωνούν να παρέχουν Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών, το οποίο οδηγεί σε [Επιλέξτε πολλαπλό ή κοινό] διδακτορικό δίπλωμα σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους της Συμφωνίας:

Άρθρο 1: Στόχοι του Προγράμματος

Τα Ιδρύματα εταίροι συμφωνούν να οργανώσουν από κοινού το ακόλουθο Πρόγραμμα [Τίτλος Προγράμματος] σε διδακτορικό επίπεδο από το ακαδημαϊκό έτος N-N+1.
[Να περιγραφούν εν συντομία οι κύριοι στόχοι σε συνάρτηση με τον ειδικό χαρακτήρα του Διεθνούς πολλαπλού/κοινού διδακτορικού διπλώματος].

Άρθρο 2: Διοικητική διάρθρωση του Προγράμματος

[Να περιγραφεί εν συντομία η διοικητική διάρθρωση του δικτύου σε απόλυτη συνάρτηση με το μέγεθός του και την ανάγκη σαφούς καθορισμού της *επιστημονικής/εκπαιδευτικής/διοικητικής* του δομής με επιμερισμό των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Ιδρυμάτων εταίρων].
Κατωτέρω παρατίθενται εναλλακτικά παραδείγματα. Επιλέξτε την εκδοχή που προτιμάτε:
• Κάθε Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών ακολουθεί διοικητική διάρθρωση (Διευθυντής Προγράμματος, και/ή Συντονιστής, Επιτροπή Διδασκαλίας, Επιτροπή Εποπτείας, Επιτροπή Αξιολόγησης Αιτήσεων, κ.λπ.) σε συνάρτηση με τους κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ στο αντίστοιχο Ίδρυμα.
• Τα Ιδρύματα εταίροι [επωνυμίες των Ιδρυμάτων εταίρων] ορίζουν τον συντονιστή του Προγράμματος.
• Το Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών διοικείται από Συμβούλιο Διδασκόντων, τα μέλη του οποίου ορίζονται από τα Πανεπιστήμια εταίρους ή τα ερευνητικά Ιδρύματα, ενώ ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εκλέγεται μεταξύ των καθηγητών του Προγράμματος.
• Για κάθε μέλος της Σύμπραξης ορίζονται σε Παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Συμφωνίας, αρμόδιοι επικοινωνίας, όσον αφορά την υλοποίηση του Προγράμματος. Οι αρμόδιοι επικοινωνίας μετέχουν στη Διευθύνουσα Επιτροπή, η οποία αποτελεί το εκτελεστικό και διοικητικό όργανο του Προγράμματος διδακτορικών σπουδών. Η Διευθύνουσα Επιτροπή απαρτίζεται από ένα τουλάχιστον μέλος του επιστημονικού προσωπικού του κάθε Ιδρύματος, το οποίο συμμετέχει στο Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών.
Κάθε Ίδρυμα εταίρος ορίζει έναν τοπικό συντονιστή για ακαδημαϊκά ζητήματα και έναν τοπικό αρμόδιο επικοινωνίας για διοικητικά ζητήματα με σκοπό τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αναθεώρηση του Προγράμματος.
- Για τον [Εταίρο 1] ακαδημαϊκός συντονιστής ορίζεται ο [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα], ενώ συντονιστής για διοικητικά ζητήματα ορίζεται ο [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα].
- Για τον [Εταίρο 2] ακαδημαϊκός συντονιστής ορίζεται ο [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα], ενώ συντονιστής για διοικητικά ζητήματα ορίζεται ο [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα].
- ...
- Για τον [Εταίρο ν] ακαδημαϊκός συντονιστής ορίζεται ο [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα], ενώ συντονιστής για διοικητικά ζητήματα ορίζεται ο [Όνομα, επώνυμο και ιδιότητα].

Άρθρο 3: Θεματικά πεδία και περιβάλλον έρευνας

[Να περιγραφούν εν συντομία τα κύρια θεματικά πεδία σε συνάρτηση με τον ειδικό χαρακτήρα του Διεθνούς προγράμματος διδακτορικών σπουδών].

Άρθρο 4: Επίβλεψη και προσωπική συμφωνία εκπαίδευσης/κατάρτισης

Η επίβλεψη των υποψήφιων διδακτόρων, οι οποίοι που εγγράφονται στο Διεθνές πρόγραμμα που οδηγεί σε πολλαπλό/κοινό διδακτορικό Πρόγραμμα πραγματοποιείται από επιβλέποντες, οι οποίοι ανήκουν σε Πανεπιστήμια εταίρους διαφορετικών χωρών, σύμφωνα με μια λεπτομερή Συμφωνία συνεπίβλεψης στο πλαίσιο

του CIVIS που υπογράφεται από τον υποψήφιο διδάκτορα, τους εκπροσώπους των Πανεπιστημίων, τους (συν)επιβλέποντες και τον συντονιστή του Προγράμματος επί τη βάση των συμφωνητικών, τα οποία συνάπτονται με τους επιβλέποντες από τα Ιδρύματα εταίρους. Ο επιβλέπων και ο συνεπιβλέπων στο Ίδρυμα προέλευσης και στο Ίδρυμα υποδοχής είναι αρμόδιοι για την από κοινού παρακολούθηση της προόδου της έρευνας του υποψήφιου διδάκτορα καθ’ όλη τη διάρκεια των σπουδών του και μέχρι την τελική υποστήριξη της διδακτορικής του διατριβής.

Άρθρο 5: Υποχρεωτική διεθνής κινητικότητα

Για τη λήψη του πολλαπλού/κοινού διδακτορικού διπλώματος, κάθε υποψήφιος διδάκτορας φοιτά υποχρεωτικά τουλάχιστον [Ν] μήνες στο Ίδρυμα υποδοχής/στα Ιδρύματα υποδοχής.

Άρθρο 6: Υποχρεώσεις επιβλέποντος

Ορίζεται τουλάχιστον ένας επιβλέπων από κάθε Πανεπιστήμιο. Κάθε θα διασφαλίζει την κατάλληλη εναλλακτική ή κάλυψη σε περίπτωση που ο επιβλέπων αποχωρήσει από το πανεπιστήμιο ή απουσιάσει.. Οι επιβλέποντες είναι από κοινού υπεύθυνοι για τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση του προγράμματος εργασίας του κάθε υποψήφιου διδάκτορα, συμπεριλαμβανομένων των περιόδων σπουδών που θα πραγματοποιηθούν σε κάθε ίδρυμα/χώρα. [Να προσαρμοστεί σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες της Συμφωνίας, η οποία έχει συναφθεί από κοινού μεταξύ των εταίρων].

Άρθρο 7: Εισαγωγή και επιλογή υποψηφίων

[Να περιγραφεί εν συντομία η συμπεφωνημένη πολιτική, όσον αφορά τα κριτήρια εισαγωγής και την επιλογή των υποψηφίων, η οποία θα διασφαλίζει τη συγκριτική αξιολόγηση της *επιστημονικής ποιότητας των αιτήσεων* και της *συνάφειας με το Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών*, σύμφωνα με τις αρχές περί δίκαιης επιλογής και διαφάνειας].

Για τα πολλαπλά διδακτορικά διπλώματα:

• Η διαδικασία εισαγωγής των υποψηφίων διεξάγεται χωριστά από κάθε Ίδρυμα. Ο συντονιστής του Προγράμματος σε κάθε Ίδρυμα είναι αρμόδιος για την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους υποψηφίους, καθώς και για τη διαρκή διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος.

• Όπου απαιτείται, ζητείται πιστοποιητικό γλωσσομάθειας [Να δοθούν λεπτομέρειες για κάθε εταίρο].

• Οι υποψήφιοι γίνονται δεκτοί στο Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται από τα Ιδρύματα εταίρους και βάσει των αποτελεσμάτων της διαδικασίας επιλογής.

Για τα κοινά διδακτορικά διπλώματα:

• Τα Ιδρύματα εταίροι καθορίζουν από κοινού τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την κατάθεση αίτησης, τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη, τον τρόπο κατάρτισης του καταλόγου επικρατέστερων υποψηφίων και τη διαδικασία επιλογής, καθώς και το χρονοδιάγραμμα. Κάθε Ίδρυμα εταίρος καταρτίζει τον κατάλογο επικρατέστερων υποψηφίων. Εν συνεχεία διενεργείται η τελική επιλογή από το κοινό συμβούλιο εισαγωγής.

Άρθρο 8: Εγγραφή στο Πρόγραμμα

[Να περιγραφούν οι διαδικασίες εγγραφής, όπως έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των Ιδρυμάτων εταίρων με βάση εσωτερικούς κανονισμούς και πολιτικές].

Για τα πολλαπλά διδακτορικά διπλώματα:

• Κάθε υποψήφιος διδάκτορας εγγράφεται στο Ίδρυμα προέλευσης και το Ίδρυμα υποδοχής και απολαύει των συνήθων δικαιωμάτων και προνομίων, τα οποία παρέχονται στους υποψήφιους διδάκτορες στα Ιδρύματα προέλευσης και υποδοχής.

Για τα κοινά διδακτορικά διπλώματα:

• Κάθε υποψήφιος διδάκτορας εισάγεται στο Ίδρυμα-συντονιστή και εγγράφεται σε καθένα από τα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια, ενώ απολαύει των συνήθων δικαιωμάτων και προνομίων, τα οποία παρέχονται στους υποψήφιους διδάκτορες στα Ιδρύματα προέλευσης και υποδοχής, σύμφωνα με την πολυμερή συμφωνία.

Άρθρο 9: Τέλη φοίτησης

[Να περιγραφούν εν συντομία τα συμπεφωνημένα, όσον αφορά τα τέλη φοίτησης].

• Τα τέλη εγγραφής και φοίτησης καταβάλλονται στο Ίδρυμα προέλευσης. Τυχόν απαλλαγές από τα τέλη φοίτησης χορηγούνται κατά περίπτωση από το Ίδρυμα υποδοχής σύμφωνα με τους κανονισμούς, που ισχύουν σε κάθε κράτος.

Άρθρο 10: Υλικοτεχνική υποδομή και κτηριακές εγκαταστάσεις

Κάθε Ίδρυμα υποδοχής εξασφαλίζει πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, τις υποδομές (συμπεριλαμβανομένης της χρήσης εργαστηρίων και άλλων εγκαταστάσεων) και τις υπηρεσίες υποδοχής, οι οποίες παρέχονται στους αλλοδαπούς υποψήφιους διδάκτορες και ερευνητές.

Άρθρο 11: Κάλυψη του κόστους της διεθνούς κινητικότητας

Κάθε Ίδρυμα προέλευσης διερευνά δυνατότητες χρηματοδότησης με στόχο την κάλυψη του κόστους της διεθνούς κινητικότητας των υποψήφιων διδακτόρων του μέσω της πρόσβασης σε ειδική χρηματοδότηση, όπως οι υποτροφίες Erasmus+. Δεδομένου του πολυμερούς χαρακτήρα της κινητικότητας προσωπικού και υποψήφιων διδακτόρων, τα συμμετέχοντα Ιδρύματα συνεργάζονται με στόχο την εξασφάλιση δυνατοτήτων κινητικότητας, οι οποίες αντλούν χρηματοδότηση από διεθνείς πηγές.

Προστίθεται περιγραφή των πηγών χρηματοδότησης, εφόσον υπάρχουν.

Άρθρο 12: Διδακτορική διατριβή και εξεταστική επιτροπή

Να περιγραφεί η κοινή πολιτική σχετικά με τη μορφή, τη γλώσσα της διδακτορικής διατριβής, καθώς και την αξιολόγησή της, όπως έχει συμφωνηθεί μεταξύ των εταίρων βάσει των εσωτερικών κανονισμών τους.

Εναλλακτικά παραδείγματα:
• Σύνταξη διατριβής στην αγγλική ή σε άλλη από κοινού συμφωνηθείσα γλώσσα ή σύνταξη εκτενούς διατριβής στη γλώσσα του Ιδρύματος προέλευσης συνοδευόμενη από μια συνοπτική εκδοχή σε μορφή άρθρου στην αγγλική (ή άλλη από κοινού συμφωνηθείσα γλώσσα) προς αξιολόγηση από τη Διεθνή Εξεταστική Επιτροπή.
• Σύνταξη διατριβής στην αγγλική ή άλλη από κοινού συμφωνηθείσα γλώσσα, η οποία αποτελείται από μια σειρά άρθρων που θεωρούνται έτοιμα προς δημοσίευση σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές ή από μια σειρά δημοσιευμένων άρθρων (ο αριθμός των οποίων καθορίζεται) σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με σύστημα κριτών.
Η δημόσια υποστήριξη της διατριβής πραγματοποιείται στο Πανεπιστήμιο προέλευσης/συντονίζον Πανεπιστήμιο, το οποίο απονέμει τον τίτλο εκ μέρους της Σύμπραξης. Η σύνθεση της Διεθνούς Εξεταστικής Επιτροπής για την υποβολή και την υποστήριξη της διατριβής, διέπεται από τις απαιτήσεις του κανονισμού διδακτορικών σπουδών του απονέμοντος Ιδρύματος/των απονεμόντων Ιδρυμάτων.
Σημ.: Να λαμβάνεται υπόψη ότι οι δυνατότητες χρηματοδότησης της κινητικότητας προσωπικού μέσω του Προγράμματος Erasmus αφορούν και την κάλυψη των δαπανών των αλλοδαπών μελών της Εξεταστικής Επιτροπής.

Άρθρο 13: Απονομή τίτλου

• Μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος διδακτορικών σπουδών στο πλαίσιο της συνεπίβλεψης, απονέμονται Ν [Αναγράφεται ο αριθμός των πολλαπλών διπλωμάτων] χωριστά διδακτορικά διπλώματα στον υποψήφιο διδάκτορα, σύμφωνα με τους κανονισμούς του κάθε Ιδρύματος/της κάθε χώρας. Το Ίδρυμα [επωνυμία του Ιδρύματος] απονέμει τον τίτλο [ονομασία του τίτλου]. Το Πανεπιστήμιο [επωνυμία του Ιδρύματος] απονέμει τον τίτλο [ονομασία του τίτλου].
• Με την ολοκλήρωση του Κοινού προγράμματος διδακτορικών σπουδών, απονέμεται κοινό/ενιαίο δίπλωμα [ονομασία του τίτλου], το οποίο φέρει τις υπογραφές των νόμιμων εκπροσώπων και τους λογότυπους των Ιδρυμάτων εταίρων.
Οι πρόσθετες δαπάνες για την έκδοση κοινού/ενιαίου διπλώματος επιμερίζονται μεταξύ των Ιδρυμάτων εταίρων. θα εξεταστούν επιλογές για την ελαχιστοποίηση του κόστους έκδοσης κοινών διπλωμάτων.

Άρθρο 14: Υποχρεώσεις και δικαιώματα υποψήφιων διδακτόρων

Οι υποψήφιοι διδάκτορες οφείλουν να τηρούν τους κανονισμούς του Πανεπιστημίου υποδοχής κατά τη διάρκεια της κινητικότητας. Το Πανεπιστήμιο υποδοχής παρέχει:
• Πρόσβαση στις υποδομές και στις βιβλιοθήκες, ως υποψήφιοι διδάκτορες πλήρους φοίτησης,
• Πληροφορίες για την ασφάλεια υγείας,
• Πληροφορίες για θέματα καθημερινής ζωής (π.χ. άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού κ.λπ.),
• Βοήθεια, για την εύρεση στέγης, εφόσον είναι δυνατόν, σε φοιτητική εστία ή σε κατάλληλο χώρο εκτός Πανεπιστημίου,
• Πληροφορίες για τα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας θεώρησης εισόδου (visa)/άδειας διαμονής, όπου απαιτείται.
Οι υποψήφιοι διδάκτορες οφείλουν να:
• Καταβάλλουν τα τέλη φοίτησης, όπως ορίζεται στο Άρθρου 9, πριν από την αναχώρησή τους (όπου απαιτείται),
• Καλύπτουν τις δαπάνες διαμονής, διατροφής, μετακίνησης, ασφάλειας υγείας, τα προσωπικά τους έξοδα, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη, κατά την περίοδο της κινητικότητάς τους,
• Αιτούνται έκδοση άδειας θεώρησης εισόδου (visa) (όπου απαιτείται),
• Εξοφλούν κάθε άλλη οφειλή κατά τη διάρκεια της περιόδου διεθνούς κινητικότητας.
Σε περίπτωση που διαπιστωθεί σοβαρή παράβαση των κανονισμών, ιδίως όσον αφορά πειθαρχικά παραπτώματα, κάθε Ίδρυμα εφαρμόζει τις ισχύουσες εσωτερικές του διαδικασίες. Το Πανεπιστήμιο προέλευσης θα ενημερώνεται πριν από την έναρξη των εν λόγω διαδικασιών και θα λαμβάνει αντίγραφο του σχετικού φακέλου.
Εναλλακτικά παραδείγματα, επιλέξτε:
• Κάθε υποψήφιος διδάκτορας συμμορφώνεται με τους κανονισμούς τόσο του Πανεπιστημίου προέλευση όσο και του Πανεπιστημίου υποδοχής, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών περί ακεραιότητας της έρευνας,
• Κάθε υποψήφιος διδάκτορας τηρεί τις υποχρεώσεις του απέναντι στο Ίδρυμα, οι οποίες απορρέουν από την προσωπική συμφωνία εκπαίδευσης/κατάρτισης,
• Κάθε υποψήφιος διδάκτορας έχει πλήρη πρόσβαση στις υποδομές αμφότερων των Ιδρυμάτων (συμπεριλαμβανομένης της βιβλιοθήκης, των εργαστηρίων κ.λπ.) κατά τη διάρκεια των σπουδών του. Η ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας διέπεται από τους κανονισμούς του κάθε Πανεπιστημίου,
• Κάθε υποψήφιος διδάκτορας εισάγεται στο Πανεπιστήμιο προέλευσης και εγγράφεται στα Πανεπιστήμια προέλευσης και υποδοχής,
• Η παρουσίαση, κατάθεση και αναπαραγωγή της διατριβής πραγματοποιείται σε κάθε χώρα σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς,
• Η προστασία του θέματος της διατριβής και ομοίως η δημοσίευση, η εκμετάλλευση και η προστασία των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την έρευνα του υποψήφιου διδάκτορα στα συμβαλλόμενα Ιδρύματα, υπόκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία και κατοχυρώνονται σύμφωνα με τις αντίστοιχες διαδικασίες κάθε Ιδρύματος/κράτους, το οποίο εμπλέκεται στην από κοινού επίβλεψη της διατριβής. [Προσαρμόζεται με βάση τον ειδικό χαρακτήρα της Συμφωνίας, η οποία έχει συναφθεί μεταξύ των εταίρων της Σύμπραξης].

Άρθρο 15: Διαχείριση οικονομικών πόρων και δαπανών

Κάθε συμμετέχον Ίδρυμα είναι υπεύθυνο για τις δικές του δαπάνες, οι οποίες σχετίζονται με την παρούσα Διιδρυματική Συμφωνία. Κανένα Πανεπιστήμιο δεν έχει τη δικαιοδοσία να αναγνωρίζει ή να αναλαμβάνει χρηματοοικονομική υποχρέωση για λογαριασμό του άλλου. Κάθε Ίδρυμα εξασφαλίζει τον απαιτούμενο διοικητικό έλεγχο επί χωριστών κονδυλίων από ίδιους πόρους, τα οποία διατίθενται για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος διδακτορικών σπουδών. Πέραν των τελών φοίτησης, οι οικονομικοί πόροι, οι οποίοι διατίθενται για τους σκοπούς του Διεθνούς προγράμματος διδακτορικών σπουδών, κατανέμονται σύμφωνα με τις ειδικές συμβατικές υποχρεώσεις, οι οποίες τους συνοδεύουν ανάλογα με την προέλευσή τους (π.χ. ΕΕ, Υπουργεία, Πανεπιστήμια, Ιδρύματα, ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς κ.λπ.). Τα διαθέσιμα κονδύλια κατανέμονται μεταξύ των εταίρων ανάλογα με τις δραστηριότητες, τις οποίες υλοποιούν.

[Περαιτέρω πληροφορίες, όσον αφορά την οικονομική διαχείριση, να δίνονται σε Παράρτημα].

Άρθρο 16: Διασφάλιση ποιότητας

Οι εταίροι καθορίζουν τα κριτήρια διασφάλισης ποιότητας. Δεδομένης της σημασίας αυτού του ζητήματος για την επιτυχία του Προγράμματος, συνίσταται ο καθορισμός και η ενσωμάτωση μέτρων διασφάλισης ποιότητας.

[Παρατίθενται παραδείγματα κατωτέρω].

Η διασφάλιση ποιότητας βασίζεται σε εσωτερική και εξωτερική διαδικασία αξιολόγησης με τη συμμετοχή των αντίστοιχων ενδιαφερόμενων μερών.

[Περαιτέρω πληροφορίες, όσον αφορά τα διαθέσιμα εργαλεία για τη διασφάλιση ποιότητας, να δίνονται σε Παράρτημα].

Άρθρο 17: Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Τα Ιδρύματα εταίροι συμμορφώνονται με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ 2016/679) (ΓΚΠΔ), σύμφωνα με τις διατάξεις του Παραρτήματος 4 της παρούσας Συμφωνίας.

Άρθρο 18: Εφαρμοστέο δίκαιο και επίλυση διαφορών

Ορίστε το κράτος, από τη νομοθεσία του οποίου διέπεται η παρούσα Συμφωνία και τα δικαστήρια του οποίου είναι αρμόδια για την επίλυση διαφορών μεταξύ των εταίρων.

Παρατίθενται παραδείγματα κατωτέρω: Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ των εταίρων, επιχειρείται καλή τη πίστη επίλυση της διαφοράς. Σε περίπτωση, κατά την οποία η προσπάθεια αποβεί άκαρπη, επιχειρείται καλή τη πίστη επίλυση της διαφοράς μέσω της διαδικασίας Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών. Οι εταίροι, εφόσον κριθεί αναγκαίο, διορίζουν κοινή επιτροπή προσφυγών και παραπόνων. Οι συμμετέχοντες στην επιτροπή εκλέγονται μεταξύ των μελών του συμβουλίου.

Άρθρο 19: Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

Σε αυτό το τμήμα περιγράφεται κατά πόσο η έρευνα, η οποία σχετίζεται με την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής, παράγει δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Παρατίθενται παραδείγματα κατωτέρω:

Το Δικαίωμα Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) περιγράφεται πάντοτε λεπτομερώς από τα εμπλεκόμενα Ιδρύματα σε κάθε Συμφωνία, η οποία υπογράφεται από τον υποψήφιο διδάκτορα και τους επιβλέποντες. Η προστασία του θέματος της διατριβής και ομοίως η δημοσίευση, η εκμετάλλευση και η προστασία των αποτελεσμάτων, τα οποία έχουν εξαχθεί από την έρευνα του υποψήφιου διδάκτορα στα συμβαλλόμενα Ιδρύματα, υπόκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία και κατοχυρώνονται σύμφωνα με τις αντίστοιχες διαδικασίες κάθε Ιδρύματος/κράτους, το οποίο εμπλέκεται στην από κοινού επίβλεψη της διατριβής. Εφόσον απαιτείται, οι διατάξεις, όσον αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ειδικού πρακτικού ή άλλου εγγράφου.

Άρθρο 20: Ασφάλιση, πρόληψη ατυχημάτων και προστασία υποψήφιων διδακτόρων

Στο παρόν άρθρο πρέπει να ορίζει το είδος της ασφαλιστικής κάλυψης που παρέχεται στους υποψήφιους διδάκτορες, οι οποίοι εγγράφονται στο Πρόγραμμα, καθώς και δίνει πληροφορίες για τους κινδύνους στον χώρο εργασίας.

Άρθρο 21: Διάρκεια και ανανέωση της Συμφωνίας

Η παρούσα Διιδρυματική πολυμερής συμφωνία ισχύει για πέντε (5) έτη από την ημερομηνία υπογραφής της από τον νόμιμο εκπρόσωπο (Πρύτανη/Πρόεδρο) κάθε Ιδρύματος.

Η Συμφωνία ανανεώνεται αυτόματα, εκτός εάν τα Πανεπιστήμια εταίροι ζητήσουν ρητά την επαναδιαπραγμάτευσή της ή κοινοποιήσουν γραπτώς την πρόθεσή τους για τερματισμό της τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από τη λήξη της. Καμία διάταξη της παρούσας Διιδρυματικής συμφωνίας δεν μπορεί να τροποποιηθεί παρά μόνο εγγράφως. Κάθε Πανεπιστήμιο εταίρος δύναται να αποχωρήσει από τη Συμφωνία, κοινοποιώντας εγγράφως την πρόθεσή του τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από την επιθυμητή ημερομηνία αποχώρησης. Σε περίπτωση διαφωνιών, οι οποίες ενδέχεται να ανακύψουν κατά την εφαρμογή της Συμφωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη αναζητούν μια φιλική λύση. Σε περίπτωση αποχώρησης, το Ίδρυμα εταίρος που αποχωρεί εκπληρώνει όλες τις υποχρεώσεις, τις οποίες έχει αναλάβει επίσημα στο πλαίσιο της Συμφωνίας.

Άρθρο 22: Καταγγελία της Συμφωνίας

Κάθε μέρος δύναται να αποχωρήσει από την παρούσα Συμφωνία σε οποιοδήποτε χρόνο, κατόπιν προηγούμενης ειδοποίησης τουλάχιστον ενός (1) έτους πριν από την επιθυμητή ημερομηνία αποχώρησης. Η καταγγελία δεν θα πρέπει να παρακωλύει ή να επηρεάζει τις δραστηριότητες συνεργασίας, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη.

Τα Ιδρύματα εταίροι μεριμνούν ώστε, κατά τη λήξη ή τον τερματισμό της παρούσας Συμφωνίας, να τίθενται σε ισχύ επαρκείς ρυθμίσεις, όσον αφορά τους υποψήφιους διδάκτορες, καθώς και όλους όσοι έχουν επισήμως αποδεχθεί θέση σε Πρόγραμμα. Οι σχετικοί όροι της παρούσας Συμφωνίας παραμένουν σε ισχύ στον βαθμό, στον

οποίο είναι αναγκαίο, ώστε οι εν λόγω υποψήφιοι διδάκτορες να περατώσουν τα Προγράμματα και να αξιολογηθούν, όσον αφορά την κτήση του αντίστοιχου τίτλου.
Σε περίπτωση καταγγελίας της παρούσας Συμφωνίας, οι αναληφθείσες δράσεις συνεχίζονται μέχρι τη λήξη τους, δηλαδή [καθορίστε τη χρονική περίοδο].

Για το [Επωνυμία Πανεπιστημίου]
Ο Πρύτανης
Όνομα, Επώνυμο, υπογραφή και σφραγίδα
Ημερομηνία [Τόπος, ημέρα, μήνας, έτος]

Για το [Επωνυμία Πανεπιστημίου]
Ο Πρύτανης/Πρόεδρος
Όνομα, Επώνυμο, υπογραφή και σφραγίδα
Ημερομηνία [Τόπος, ημέρα, μήνας, έτος]

Για το [Επωνυμία Πανεπιστημίου]
Ο Πρύτανης/Πρόεδρος
Όνομα, Επώνυμο, υπογραφή και σφραγίδα
Ημερομηνία [Τόπος, ημέρα, μήνας, έτος]

Η παρούσα Διιδρυματική Συμφωνία φέρει ημερομηνία: (Ημέρα/μήνας/έτος)

Παράρτημα 1
ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ
Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΝΑΠΤΕΤΑΙ ΜΕΤΑΞΥ

Του [Επωνυμία και διεύθυνση του Ιδρύματος], το οποίο εκπροσωπείται νομίμως από τον [Όνομα και επώνυμο], στο εξής «[Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]»

[*δύνανται να προστίθενται και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη ανάλογα με την περίπτωση*]

ΚΑΙ

Του [Επωνυμία και διεύθυνση του Ιδρύματος εταίρου], το οποίο εκπροσωπείται νομίμως από τον [Όνομα και επώνυμο], στο εξής «[Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου]»

[*δύνανται να προστίθενται και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη ανάλογα με την περίπτωση*]

Καθένα από τα ανωτέρω Ιδρύματα στο εξής καλείται «Ίδρυμα εταίρος» και όλα από κοινού «Ιδρύματα εταίροι»

ΚΑΙ του (ή Παρουσία του) [*το καθεστώς του υποψήφιου διδάκτορα ως συμβαλλόμενου μέρους ή ως παριστάμενου μάρτυρα κατά τη σύναψη της παρούσας Συμφωνίας αποφασίζεται από τα Ιδρύματα εταίρους*]
[Όνομα και επώνυμο του υποψήφιου διδάκτορα], ο οποίος κατοικεί στην οδό [Διεύθυνση υποψήφιου διδάκτορα], στο εξής «ο υποψήφιος διδάκτορας».
Το «[Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]», το «[Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου]» και ο υποψήφιος διδάκτορας στο εξής καλούνται από κοινού «τα μέρη».

***

Έχοντας υπόψη και με αμοιβαίο σεβασμό στο εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και στους εσωτερικούς κανονισμούς[7] (όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν) και ειδικότερα:
Για το [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]:
- [Ισχύοντες εσωτερικοί κανονισμοί, όσον αφορά τις διδακτορικές σπουδές στο εν λόγω Ίδρυμα (εισάγεται η διεύθυνση της σχετικής ιστοσελίδας, εφόσον υπάρχει)]
- ...
Για το [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου]:
- [Ισχύοντες εσωτερικοί κανονισμοί, όσον αφορά τις διδακτορικές σπουδές στο Ίδρυμα εταίρο (εισάγεται η διεύθυνση της σχετικής ιστοσελίδας, εφόσον υπάρχει)]
- ...
Τα Ιδρύματα εταίροι συμφωνούν τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Η παρούσα συμφωνία συνεπίβλεψης καταρτίζεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου των Πολιτών (CIVIS), μέλη του οποίου είναι αμφότερα τα Ιδρύματα εταίροι. Η Συμφωνία έχει στόχο την προώθηση της συνεργασίας και της κινητικότητας σε διδακτορικό επίπεδο μεταξύ των μελών.
Με τη σύναψη της παρούσας Συμφωνίας κάθε Πανεπιστήμιο δεσμεύεται να κάνει δεκτό τον υποψήφιο διδάκτορα για την παρακολούθηση διδακτορικών σπουδών στο αντίστοιχο Ίδρυμα, να του παράσχει από κοινού επίβλεψη, καθώς και να εκπληρώνει όλες του τις υποχρεώσεις έναντι του υποψήφιου διδάκτορα κατά τη διάρκεια της περιόδου συνεπίβλεψης.
Κάθε Ίδρυμα εταίρος δεσμεύεται επίσης να απονείμει χωριστό διδακτορικό δίπλωμα στον υποψήφιο διδάκτορα κατόπιν εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του.
Η παρούσα Συμφωνία καθορίζει τους όρους της συνεργασίας. Τα μέρη συνάπτουν τη Συμφωνία έχοντας υπόψη και με αμοιβαίο σεβασμό στη νομοθεσία της χώρας, στην οποία εδρεύει κάθε Πανεπιστήμιο, καθώς και στους εσωτερικούς του κανονισμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Άρθρο 1: Προσωπικά στοιχεία υποψήφιου διδάκτορα και θέμα διατριβής[8]

§1. Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας, για τον/την οποίο/α υπογράφεται η παρούσα Συμφωνία είναι ο/η:
κ. […]
Ημερομηνία και τόπος γέννησης: […]

---

[7] Τα Ιδρύματα εταίροι συμφωνούν να μην τροποποιήσουν τους κανόνες, όσον αφορά την υποστήριξη και/ή τις διαδικασίες υποστήριξης της διατριβής, μετά τον ορισμό της ημερομηνίας υποστήριξης από τα δύο Ιδρύματα εταίρους.

[8] Περιγραφή της έρευνας, η οποία θα διεξαχθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος διδακτορικών σπουδών, επισυνάπτεται στην παρούσα Συμφωνία (Προσάρτημα 1).

Αριθμός δελτίου ταυτότητας (εφόσον υπάρχει): […]
Υπηκοότητα:
Τηλέφωνο και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
§2. Το θέμα της διατριβής είναι το εξής:

Άρθρο 2: Διαδικασία εισαγωγής

§1. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και τις διαδικασίες επιλογής, όσον αφορά τις διδακτορικές σπουδές στα Ιδρύματα εταίρους, ο υποψήφιος διδάκτορας συνάπτει συμφωνία συνεπίβλεψης κατόπιν έγκρισης από τις αρμόδιες αρχές των Ιδρυμάτων εταίρων, καθώς και εισαγωγής του για διδακτορικές σπουδές σε αμφότερα τα Ιδρύματα εταίρους αντιστοίχως.

§2. Στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος], ο υποψήφιος διδάκτορας εισάγεται και εγγράφεται σε Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών στο [Αντικείμενο], με έναρξη το ακαδημαϊκό έτος [N-N+1]. Το Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών εμπίπτει στην αρμοδιότητα τ__ [Ονομασία της μονάδας του Πανεπιστημίου (Τμήματος, Σχολής Διδακτορικών Σπουδών, Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών, …), η οποία είναι αρμόδια για το Πρόγραμμα].
Στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου], ο υποψήφιος διδάκτορας εισάγεται και εγγράφεται σε Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών στο [Αντικείμενο], με έναρξη το ακαδημαϊκό έτος [N-N+1]. Το Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών εμπίπτει στην αρμοδιότητα τ__ [Ονομασία της μονάδας του Πανεπιστημίου (Τμήματος, Σχολής Διδακτορικών Σπουδών, Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών, …), η οποία είναι αρμόδια για το Πρόγραμμα].

§3. Τα Ιδρύματα εταίροι συμφωνούν ότι, καθ’ όλη τη διάρκεια της συνεπίβλεψης, ο υποψήφιος διδάκτορας τηρεί τους κανονισμούς διδακτορικών σπουδών, οι οποίοι είναι σε ισχύ στα Ιδρύματα εταίρους, όσον αφορά ζητήματα διοικητικού και ακαδημαϊκού περιεχομένου.

§4. Τέλη φοίτησης [εφόσον υπάρχουν]: *Τα Ιδρύματα εταίροι συμφωνούν από κοινού και δηλώνουν σε αυτό το σημείο τον τρόπο προσέγγισης του ανωτέρω ζητήματος σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς.*

§5. Χρηματοδότηση, αμοιβές και άλλες δαπάνες: *Σε αυτό το σημείο τα Ιδρύματα εταίροι δηλώνουν τον τρόπο, με τον οποίο έχουν κατανείμει τις αρμοδιότητες, όσον αφορά τη χρηματοδότηση της αμοιβής του υποψήφιου διδάκτορα, καθώς και όλων των δαπανών, οι οποίες σχετίζονται με τις διδακτορικές σπουδές και την κινητικότητα μεταξύ των Ιδρυμάτων εταίρων.*

Άρθρο 3: Διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής

§1. Η αναμενόμενη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής είναι [N] έτη με έναρξη το ακαδημαϊκό έτος [N-N+1]. Η υποστήριξη της διατριβής προβλέπεται για το ακαδημαϊκό έτος [N-N+1]. *Ειδικές προϋποθέσεις για την απόκτηση του διδακτορικού τίτλου, όπως π.χ. η κατώτατη ή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης και/ή το σύνολο των μονάδων ECTS (εφόσον απαιτούνται) δηλώνονται εδώ.*

§2. Η διάρκεια δύναται να παρατείνεται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων των Ιδρυμάτων εταίρων και σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς σε καθένα από αυτά.

Άρθρο 4: Χρονοδιάγραμμα και κινητικότητα

§1. Ο χρόνος εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής κατανέμεται μεταξύ των δύο Ιδρυμάτων εταίρων σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, το οποίο καταρτίζουν από κοινού οι δύο επιβλέποντες, όπως ορίζονται στο Άρθρο 6, σε συνεννόηση με τον υποψήφιο διδάκτορα.

§2. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς, όσον αφορά τις διδακτορικές σπουδές στα Ιδρύματα εταίρους, ο υποψήφιος διδάκτορας διανύει τουλάχιστον [χρονική διάρκεια] εκπονώντας τη διδακτορική του διατριβή σε καθένα από τα Ιδρύματα εταίρους.

Άρθρο 5: Κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση

§1. *Σε αυτό το σημείο τα Ιδρύματα εταίροι ορίζουν τον αρμόδιο για την ασφαλιστική κάλυψη του υποψήφιου διδάκτορα, συμπεριλαμβανομένης επίσης της κοινωνικής πρόνοιας και ασφάλισης (εφόσον απαιτείται). Αυτό εξαρτάται κατά κύριο λόγο από το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο είναι σε ισχύ στις αντίστοιχες χώρες.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

Άρθρο 6: Επιβλέποντες

§1. Ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διδακτορική του διατριβή υπό την καθοδήγηση ενός επιβλέποντος σε καθένα από τα δύο Ιδρύματα εταίρους και συγκεκριμένα του [Όνομα και επώνυμο] στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος] και του [Όνομα και επώνυμο] στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου].

§2. Οι επιβλέποντες την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής δεσμεύονται να εκτελούν πλήρως τα καθήκοντά τους, παρακολουθώντας το έργο του υποψήφιου διδάκτορα σύμφωνα με τις ισχύουσες πολιτικές και κανονισμούς του κάθε Ιδρύματος εταίρου. Επιπλέον εξετάζουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα την πρόοδο του υποψήφιου διδάκτορα.

Άρθρο 7: Αξιολόγηση και επίβλεψη της διατριβής

§1. *Στο σημείο αυτό τα Ιδρύματα εταίροι παρέχουν πληροφορίες σχετικά με διαδικασίες, όπως η προκαταρκτική εξέταση/συνέντευξη, η συμβουλευτική επιτροπή κ.λπ., και επιπλέον ενημερώνουν για την ευθύνη της συνεχούς επίβλεψης (απαιτήσεις υποβολής στοιχείων κ.λπ.), και την παρακολούθηση της προόδου του υποψήφιου διδάκτορα καθ’ όλη τη διάρκεια των σπουδών του.*

§2. Στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος],

§3. Στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου],

Άρθρο 8: Πλάνο μαθημάτων διδακτορικών σπουδών

§1 *Σε αυτό το σημείο, σύμφωνα με εσωτερικούς κανονισμούς και διαδικασίες, τα Ιδρύματα εταίροι δηλώνουν ένα πλάνο μαθημάτων, ορίζοντας τον αριθμό των μονάδων ECTS ή των ωρών που απαιτούνται, που ο υποψήφιος*

διδάκτορας πρέπει να ακολουθήσει κατά τη διάρκεια των διδακτορικών του σπουδών.

§2 Σε περίπτωση, κατά την οποία ο υποψήφιος διδάκτορας έχει παρακολουθήσει κύκλο μαθημάτων και/ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε μεταπτυχιακό ή ισοδύναμο επίπεδο πριν από την εισαγωγή του στο Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών, δύναται να αιτηθεί μεταφορά πιστωτικών μονάδων σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που είναι σε ισχύ στα Ιδρύματα εταίρους.

§3 Σε περίπτωση που οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες προσφέρονται μόνο από το [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος], ο υποψήφιος διδάκτορας παρακολουθεί ολόκληρο το Πρόγραμμα στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΙΤΛΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 9: Υποστήριξη διδακτορικής διατριβής

§1. *Κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας, τα Ιδρύματα εταίροι δηλώνουν σε αυτό το σημείο τα προαπαιτούμενα από πλευράς υποψήφιου διδάκτορα για την υποστήριξη της διδακτορικής του διατριβής και την απονομή διπλού διδακτορικού διπλώματος.*

§2. *Σύμφωνα με τις εσωτερικές τους διαδικασίες, τα Ιδρύματα εταίροι περιγράφουν σε αυτό το σημείο την από κοινού συμφωνηθείσα διαδικασία έγκρισης για την υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής.*

Άρθρο 10: Ορισμός της εξεταστικής επιτροπής

§1. Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής ορίζονται κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας μεταξύ των δύο Ιδρυμάτων εταίρων. Η σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής ακολουθεί τις μη διαπραγματεύσιμες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, οι οποίες είναι σε ισχύ σε καθένα από τα δύο Ιδρύματα Εταίρους. *Σε περίπτωση που τα Ιδρύματα εταίροι δεν συμφωνούν σχετικά με τη σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής, προτείνεται να ορίζονται δύο χωριστά συμβούλια που παρίστανται αμφότερα στην υποστήριξη της διατριβής, ενώ υπογράφουν δύο διαφορετικά πρακτικά, ένα για κάθε Πανεπιστήμιο. Ως εναλλακτική επιλογή δίνεται η εφαρμογή των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων του Ιδρύματος, στο οποίο διοργανώνεται και πραγματοποιείται η υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής.*

§2. Σύνθεση της εξεταστικής επιτροπής, όπως έχει συμφωνηθεί από τα δύο Ιδρύματα εταίρους:

§3. Περιγραφή της διαδικασίας υποστήριξης

Άρθρο 11: Γλώσσα εκπόνησης και υποστήριξης

§1. Η διατριβή συντάσσεται στην: (*αναγράφεται η γλώσσα, η οποία έχει συμφωνηθεί από τα αρμόδια όργανα αμφότερων των Ιδρυμάτων εταίρων*).

§2. Η υποστήριξη της διατριβής πραγματοποιείται στην: (*αναγράφεται η γλώσσα, η οποία έχει συμφωνηθεί από τα αρμόδια όργανα αμφότερων των Ιδρυμάτων εταίρων*).

§3. Εφόσον ζητηθεί από οποιοδήποτε από τα δύο Ιδρύματα εταίρους, το κείμενο της διατριβής περιλαμβάνει περίληψη στην: (*αναγράφεται η γλώσσα*).

Άρθρο 12: Υποστήριξη της διατριβής

§1. Στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας συνεπίβλεψης, η εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής καταλήγει σε μία και μοναδική [Δημόσια/ιδιωτική] υποστήριξη, η οποία πραγματοποιείται στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου] παρουσία –διά ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης– των μελών του εξεταστικού συμβουλίου/της εξεταστικής επιτροπής. *Τα Ιδρύματα εταίροι αποφασίζουν για τον δημόσιο ή ιδιωτικό χαρακτήρα της υποστήριξης της διατριβής, σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ σε αυτά.*

§2. Η ημερομηνία, κατά την οποία πραγματοποιείται η υποστήριξη, αποφασίζεται από κοινού από τα δύο Ιδρύματα εταίρους, σύμφωνα με τους κανονισμούς διδακτορικών σπουδών, οι οποίοι είναι σε ισχύ σε αυτά.

§3. Κάλυψη των δαπανών μετακίνησης και διαμονής των μελών του εξεταστικού συμβουλίου/της εξεταστικής επιτροπής… [*καθορίζεται από τα δύο Ιδρύματα εταίρους, σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ σε αυτά*].

§4. Η εκτύπωση της διατριβής (συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας δημοσιοποίησης, αναπαραγωγής, κατάθεσης/αρχειοθέτησης κ.λπ.) αποτελεί αρμοδιότητα τ__ [*καθορίζεται από τα Ιδρύματα εταίρους*].

Άρθρο 13: Απονομή του διδακτορικού διπλώματος

§1. Σύμφωνα με τους κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ σε καθένα από τα Ιδρύματα εταίρους και κατόπιν πρακτικού θετικής κρίσης:

- Ο τίτλος του διδάκτορα [Αντικείμενο] του [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]

και

- Ο τίτλος του διδάκτορα [Αντικείμενο] του [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]

Απονέμονται στον υποψήφιο διδάκτορα ως δύο χωριστά διπλώματα/τίτλοι σπουδών, ένα/ένας από κάθε Ίδρυμα εταίρο.

§2. Αμφότεροι οι τίτλοι σπουδών και/ή τα παραρτήματα διπλώματος αναφέρονται ρητά στη συνεργασία των Ιδρυμάτων εταίρων στο πλαίσιο της συνεπίβλεψης, σύμφωνα με τους κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ σε καθένα από τα δύο Ιδρύματα εταίρους.

Άρθρο 14: Κώδικας δεοντολογίας και καθήκοντα υποψήφιου διδάκτορα

Ο υποψήφιος διδάκτορας τηρεί τους κανονισμούς, οι οποίοι είναι σε ισχύ στα Ιδρύματα εταίρους, συμπεριλαμβανομένου του κώδικα δεοντολογίας και συναφών κανονιστικών πολιτικών.

Άρθρο 15: Τήρηση της κείμενης νομοθεσίας και των κανονισμών, συμπεριλαμβανομένου του κώδικα ηθικής

§1 Τα μέρη διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητές τους στο πλαίσιο της συνεργασίας συμμορφώνονται πλήρως με όλους τους παραδεκτούς νόμους, τους κανονισμούς, τις κατευθυντήριες οδηγίες και τις συστάσεις που είναι σε ισχύ κατά τη διάρκεια της Συμφωνίας, όσον αφορά τα αντίστοιχα πεδία.

§2 Τα μέρη αποδέχονται ότι για όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της συνεργασίας εξασφαλίζονται όλες οι αναγκαίες εγκρίσεις από τις αρμόδιες Επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας, προτού εκκινήσει οποιοδήποτε στάδιο ερευνητικού έργου, για το οποίο απαιτείται έγκριση από αντίστοιχη επιτροπή. Τα μέρη εξασφαλίζουν επίσης έντυπα συγκατάθεσης και αποδοχής δεόντως υπογεγραμμένα από κάθε φυσικό πρόσωπο, το οποίο μετέχει στην έρευνα, ή τους νόμιμους επιτρόπους του.
§3 Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό να διασφαλίσουν ότι καθένα από αυτά συμμορφώνεται με τις ηθικές υποχρεώσεις και ως εκ τούτου ανταλλάσσουν πληροφορίες για τις ηθικές εγκρίσεις, οι οποίες έχουν ληφθεί με διαφάνεια.
§4 Τα Ιδρύματα εταίροι διασφαλίζουν ότι όλο το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό, το όποιο εμπλέκεται στη συνεργασία, στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας, απολαύει πλήρους ακαδημαϊκής ελευθερίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ, ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Άρθρο 16: Ορισμοί εννοιών

Τα Ιδρύματα εταίροι συμφωνούν στους ορισμούς των εννοιών που σχετίζονται με τη διανοητική ιδιοκτησία, την εμπιστευτικότητα και τη δημοσιοποίηση πληροφοριών, και τους καταγράφουν στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 17: Κυριότητα των αποτελεσμάτων

Η κυριότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας διέπεται από τις διατάξεις του Προσαρτήματος 2, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Συμφωνίας.

Άρθρο 18: Εμπιστευτικότητα

Τα Ιδρύματα εταίροι, σύμφωνα με τους εσωτερικούς τους κανονισμούς και τα στοιχεία, τα οποία παρατίθενται στο Προσάρτημα 2, καθορίζουν με αμοιβαία συνεννόηση στο παρόν Άρθρο το είδος των πληροφοριών, οι οποίες συλλέγονται στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας και παραμένουν εμπιστευτικές, εφόσον απαιτείται, καθ’ όλη την περίοδο της συνεπίβλεψης και μετά από αυτήν, καθώς και τη διάρκεια της υποχρέωσης τήρησης εμπιστευτικότητας. Καθορίζουν στο σημείο αυτό τη διαδικασία, η οποία πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση πιθανού διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή κάθε άλλης μορφής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας, για την οποία απαιτείται περίοδος χρονικού αποκλεισμού ώστε να διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητά τους.

Άρθρο 19: Δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων

Τα Ιδρύματα εταίροι βάσει των εσωτερικών τους κανονισμών δηλώνουν κατόπιν αμοιβαίας συνεννόησης στο παρόν Άρθρο τον τρόπο με τον οποίο ανακοινώνονται και/ή δημοσιεύονται τα αποτελέσματα της συνεργασίας τους στο πλαίσιο της Συμφωνίας. Λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις του Άρθρου 18, όσον αφορά την εμπιστευτικότητα, καθώς και η συμφωνία του Προσαρτήματος 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 20: Αρμόδιοι επικοινωνίας για διοικητικά ζητήματα

Για οποιαδήποτε ερώτηση ή άλλο ζήτημα σχετικά με την παρούσα Συμφωνία, οι ενδιαφερόμενοι απευθύνονται στους αρμόδιους επικοινωνίας στο πλαίσιο της συνεπίβλεψης:
- στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]: κ. (Όνομα και επώνυμο), διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ταχυδρομική διεύθυνση και
- στο [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου]: κ. (Όνομα και επώνυμο), διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ταχυδρομική διεύθυνση.

Άρθρο 21: Λήξη ισχύος της Συμφωνίας

§1. Η παρούσα Συμφωνία λήγει, όταν η συνεργασία, όπως ορίζεται δι’ αυτής, ολοκληρωθεί. Κάθε Ίδρυμα εταίρος διατηρεί το δικαίωμα να καταγγείλει μονομερώς και αιτιολογημένα την παρούσα Συμφωνία, με προειδοποίηση τριών (3) μηνών.
Σε περίπτωση λύσης της σχέσης μεταξύ των Ιδρυμάτων εταίρων, αυτά καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε ο υποψήφιος διδάκτορας να είναι σε θέση να ολοκληρώσει το Πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών, το οποίο οδηγεί σε απονομή διπλού διδακτορικού διπλώματος, και να λάβει τον προβλεπόμενο διπλό τίτλο, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται στην παρούσα Συμφωνία.
§2. Σε περίπτωση, κατά την οποία ο υποψήφιος διδάκτορας αποφασίσει να διακόψει τις διδακτορικές του σπουδές σε οποιοδήποτε από τα δύο Πανεπιστήμια, η Συμφωνία επίσης τερματίζεται. Τα μέρη συνεπώς δέχονται ότι η παρούσα Συμφωνία συνεπίβλεψης δύναται επιπλέον να τερματίζεται κατόπιν σχετικής επιστολής, την οποία αποστέλλει ο υποψήφιος διδάκτορας προς τα αρμόδια όργανα των δύο Ιδρυμάτων εταίρων.

Άρθρο 22: Επίλυση διαφορών και εφαρμοστέο δίκαιο

§1. Σε περίπτωση διαφοράς, τα Ιδρύματα εταίροι καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξεύρεση φιλικής λύσης. Εάν η προσπάθεια αποβεί άκαρπη, η διαφορά δύναται να παραπέμπεται σε διαιτησία με διαιτητή τον [Όνομα και επώνυμο του διαιτητή].
§2. Η παρούσα Συμφωνία διέπεται από το ουσιαστικό δίκαιο τ__ [Αναγράφεται η χώρα].

Άρθρο 23: Έναρξη ισχύος - Διάρκεια

§1. Η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία υπογραφής της από τους εκπροσώπους των Ιδρυμάτων εταίρων και τον υποψήφιο διδάκτορα. Η παρούσα Συμφωνία υπογράφεται για [N] [πβ. Άρθρο περί προσωρινής διάρκειας] ακαδημαϊκά έτη με έναρξη το ακαδημαϊκό έτος [N-N+1].
§2. Σε περίπτωση, κατά την οποία ο υποψήφιος διδάκτορας δεν έχει υποστηρίξει την διδακτορική του διατριβή εντός της ανωτέρω προθεσμίας και δεν έχει υπάρξει από τα μέρη πρόθεση καταγγελίας της παρούσας Συμφωνίας, η παρούσα Συμφωνία δύναται να ανανεωθεί.

Άρθρο 24: Τροποποίηση της Συμφωνίας

Κάθε τροποποίηση στις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας πραγματοποιείται εγγράφως, εγκρίνεται και υπογράφεται από όλα τα μέρη.

Άρθρο 25: Ανωτέρα βία

Σε περίπτωση, κατά την οποία η εκτέλεση των υποχρεώσεων των μερών στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας παρακωλύεται εξαιτίας πολέμου, φυσικών καταστροφών, απεργιών, ανταπεργιών, αποκλεισμού ή άλλων παρόμοιων περιστάσεων, οι οποίες διαφεύγουν τον έλεγχο των μερών, και τις οποίες τα μέρη δεν θα μπορούσαν να έχουν προβλέψει, ούτε τις συνέπειές τους να έχουν ευλόγως αποφύγει ή περιορίσει, τα μέρη, τα οποία αδυνατούν να εκτελέσουν τις υποχρεώσεις τους, απαλλάσσονται από αυτές για όσο διάστημα διαρκεί η παρακώλυση.

Υπογράφεται σε [N] αντίτυπα. Κάθε Ίδρυμα εταίρος και ο υποψήφιος διδάκτορας λαμβάνουν από ένα πρωτότυπο αντίτυπο. Οι υπόλοιποι υπογράφοντες λαμβάνουν από ένα αντίγραφο ο καθένας.

Για το [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]	Για το [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου]
Όνομα και επώνυμο, Ιδιότητα Υπογραφή Ημερομηνία: _____	Όνομα και επώνυμο, Ιδιότητα Υπογραφή Ημερομηνία: _____
Όνομα και επώνυμο, Ιδιότητα Υπογραφή Ημερομηνία: _____	Όνομα και επώνυμο, Ιδιότητα Υπογραφή Ημερομηνία: _____
Ο επιβλέπων της διατριβής, Καθηγητής [Όνομα και επώνυμο] Υπογραφή Ημερομηνία: _____	Ο επιβλέπων της διατριβής, Καθηγητής [Όνομα και επώνυμο] Υπογραφή Ημερομηνία: _____
Εγώ, ο υποψήφιος διδάκτορας, βεβαιώνω ότι έχω διαβάσει και κατανοήσει το περιεχόμενο της Συμφωνίας Όνομα και επώνυμο	
Για το [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος]	Για το [Ακρωνύμιο του Ιδρύματος εταίρου]
Υπογραφή Ημερομηνία: _____	

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 1: Έρευνα, η οποία θα διεξαχθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος διδακτορικών σπουδών

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2: ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Τα Ιδρύματα εταίροι, σύμφωνα με τους εσωτερικούς τους κανονισμούς περί διανοητικής ιδιοκτησίας, καθορίζουν κατόπιν αμοιβαίας συνεννόησης στο παρόν Προσάρτημα τις διατάξεις περί διανοητικής ιδιοκτησίας, οι οποίες ισχύουν, όσον αφορά τα αποτελέσματα της έρευνας που παράγεται στο πλαίσιο της συνεπίβλεψης.

Παράρτημα 2

Εσωτερικοί κανονισμοί και διαδικασίες

α) <u>Διοικητικό όργανο</u>

Αποστολή και αρμοδιότητες
Ορισμός μελών και θητεία
Συνεδριάσεις
Διαδικασίες λήψης αποφάσεων

β) <u>Συνέλευση διδασκόντων</u>

Αποστολή και αρμοδιότητες
Ορισμός μελών και θητεία
Συνεδριάσεις
Διαδικασίες λήψης αποφάσεων

Παράρτημα 4

Σχέδιο διαχείρισης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Συμφωνία περί της προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε περίπτωση διεθνούς διαβίβασης

1. Τα Ιδρύματα ανταλλάσσουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποκλειστικά για τον σκοπό, ο οποίος ορίζεται στην παρούσα Συμφωνία: από το [Επωνυμία του Ιδρύματος] προς το [Επωνυμία του Ιδρύματος εταίρου], για λόγους, οι οποίοι αφορούν την επιλογή των συμμετεχόντων στη διεθνή κινητικότητα, και πίσω στο [Επωνυμία του Ιδρύματος] κατά τη λήξη της περιόδου κινητικότητας, για λόγους, οι οποίοι αφορούν την κατάθεση της βαθμολογίας.
2. Το [Επωνυμία του Ιδρύματος] συμμορφώνεται με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Δεδομένων (ΕΕ 2016/679) (ΓΚΠΔ). Βάσει της εν λόγω νομοθεσίας, το [Επωνυμία του Ιδρύματος] είναι υπεύθυνο για τη σύννομη συλλογή και διαβίβαση των απαραίτητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όσον αφορά τον συμμετέχοντα στη διεθνή κινητικότητα (υποκείμενο των δεδομένων). Η διαβίβαση στηρίζεται στην ακόλουθη νομική βάση: Άρθρο 6(β) –η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης με τον συμμετέχοντα στη διεθνή κινητικότητα–, το οποίο συμπληρώνεται από το άρθρο 49.1(β) – η διαβίβαση σε τρίτη χώρα είναι δυνατή κατά παρέκκλιση από τον κανόνα, ως απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης με τον συμμετέχοντα στη διεθνή κινητικότητα.
3. Το Πανεπιστήμιο υποδοχής μεριμνά ώστε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όσον αφορά τους συμμετέχοντες στη διεθνή κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία διαβιβάζονται στο [Επωνυμία του Ιδρύματος], να τύχουν επεξεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και υπερεθνική νομοθεσία.
4. Κάθε μέρος παρέχει την αναγκαία συνδρομή και συνεργασία, η οποία ευλόγως ζητείται από το άλλο, ώστε το δεύτερο να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
5. Κάθε μέρος είναι υπεύθυνο για την επαρκή ενημέρωση των συμμετεχόντων στη διεθνή κινητικότητα, όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τους στο πλαίσιο της ανταλλαγής.
6. Τα μέρη ανταλλάσσουν τις προσωπικές πληροφορίες των συμμετεχόντων στη διεθνή κινητικότητα μέσω τακτικής ασφαλούς κρυπτογραφημένης ηλεκτρονικής διαβίβασης. Η διαβίβαση διασφαλίζει ότι αμφότερα τα μέρη, ή ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο οποίος ενεργεί για λογαριασμό οποιουδήποτε από αυτά, κατέχει επικαιροποιημένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε οποιοδήποτε χρόνο, ενώ τα στοιχεία των συμμετεχόντων, οι οποίοι αποχωρούν από τη συμφωνία διεθνούς κινητικότητας, δεν τυγχάνουν περαιτέρω επεξεργασίας. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε τα πρόσωπα, τα οποία έχουν πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, να υπόκεινται σε όλες τις αναγκαίες υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας.
7. Κάθε μέρος διατηρεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των συμμετεχόντων στη διεθνή κινητικότητα σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική του περί διατήρησης των επίσημων αρχείων του.
8. Ο παρών όρος παραμένει σε ισχύ και μετά τη για οποιοδήποτε λόγο λύση της Συμφωνίας ή τη λήξη αυτής.

Τα ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΑ δύνανται να αφορούν διαφορετικές πτυχές του Προγράμματος, όπως λ.χ.:

- Συμφωνία συνεπίβλεψης στο πλαίσιο του CIVIS
- Διασφάλιση ποιότητας
- Λεπτομέρειες, όσον αφορά την οικονομική διαχείριση του Προγράμματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Σχέδιο Ειδικού Πρωτοκόλλου Συνεργασίας για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη με φορείς ημεδαπής

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ **Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών** ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837	**Λογότυπος συνεργαζόμενου φορέα**

ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ ΜΕ ΣΥΝΕΠΙΒΛΕΨΗ

ΜΕΤΑΞΥ

του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (εφεξής καλούμενο ΕΚΠΑ), που εκπροσωπείται από τον/την Πρύτανη του,...,
διά του Τμήματος ... *(επισπεύδον Τμήμα)*
που εκπροσωπείται από τον/την Πρόεδρο ...

ΚΑΙ

του Πανεπιστημίου ... (εφεξής καλούμενο «...»), που εκπροσωπείται από τον/την Πρύτανή του...,

διά του Τμήματος ...,
που εκπροσωπείται από τον/την Πρόεδρο,...,

ή του Ινστιτούτου.../του Ερευνητικού Κέντρου...,

που εκπροσωπείται από τον/την Πρόεδρο/Διευθυντή...

Το ΕΚΠΑ και το ... θα καλούνται εφεξής μεμονωμένα ως «Συνεργαζόμενο Ίδρυμα» και μαζί ως «Συνεργαζόμενα Ιδρύματα».

ΚΑΙ

του/της ..., κατοίκου ...
(εφεξής καλουμένου «υποψήφιος/α διδάκτορας»)

Το ΕΚΠΑ, το ... και ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας θα καλούνται εφεξής μαζί «Εταίροι».

Αντιστοίχως και με αμοιβαία κατανόηση της ισχύουσας νομοθεσίας και των εσωτερικών κανονισμών των Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων, ήτοι:
Για το ΕΚΠΑ:

- Ν. 4957/2022 (Α΄141)
- Ν. 4386/2016 (Α΄83)
- Ν. 4589/2019 (Α’ 13),
- Π.Δ. 85/31-05-2013 (Α΄ 124)
- Κανονισμός μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του ΕΚΠΑ (Β’392/2023)
- Κανονισμός διδακτορικών σπουδών του Τμήματος … του ΕΚΠΑ (ΦΕΚ …)

Για το Πανεπιστήμιο/Ερευνητικό Κέντρο/Ινστιτούτο…:

-
-

τα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα έχουν συμφωνήσει στους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις:

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Αυτή η συμφωνία έχει ως στόχο την προώθηση της συνεργασίας και της κινητικότητας μεταξύ των Συνεργαζομένων Ιδρυμάτων σε διδακτορικό επίπεδο και συνάπτεται στο πλαίσιο της αμοιβαίας κατανόησης και του σεβασμού της ισχύουσας νομοθεσίας και των εσωτερικών κανονισμών εκάστου Συνεργαζόμενου Ιδρύματος.

Με τη σύναψη αυτής της συμφωνίας καθορίζονται οι όροι της συνεργασίας. Κάθε Συνεργαζόμενο Ίδρυμα δεσμεύεται να δεχτεί τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα στο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών του, να παρέχει συνεπίβλεψη και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του έναντι του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος κατά την περίοδο της συνεπίβλεψης.

Ως επισπεύδον Ίδρυμα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διδακτορικής διατριβής ορίζεται το Πανεπιστήμιο… διά του Τμήματος …

Άρθρο 1 — Στοιχεία υποψηφίου/ας διδάκτορος και θέμα διδακτορικής διατριβής
1. Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας για τον/την οποίο/α υπογράφεται η παρούσα συμφωνία είναι ο/η κ. …
Ημερομηνία/τόπος γέννησης: …, …
Αριθμός Ταυτότητας: …
Εθνικότητα:…
Αριθμός τηλεφώνου: (+) …
Ηλεκτρονική διεύθυνση:…
2. Το θέμα της διατριβής του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος είναι:
«…»
Πρόταση-σχέδιο της διδακτορικής διατριβής επισυνάπτεται στην παρούσα συμφωνία (παράρτημα 1).
3. Η διδακτορική διατριβή θα γραφεί στην … γλώσσα με περίληψη στην … γλώσσα.
4. Η υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής θα λάβει χώρα στην … γλώσσα.
Άρθρο 2 — Διαδικασία εγγραφής
1. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και τις διαδικασίες επιλογής που σχετίζονται με τις διδακτορικές σπουδές στα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα, ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας μπορεί να ξεκινήσει την εκπόνηση της διδακτορικής του/της διατριβής αφού εγκριθεί η αίτησή του/της από τα αρμόδια όργανα των Συνεργαζομένων Ιδρυμάτων και γίνει δεκτός/η για διδακτορικές σπουδές και στα δύο Συνεργαζόμενα Ιδρύματα.
2. Στο ΕΚΠΑ, ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας γίνεται δεκτός/η για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και εγγράφεται ως υποψήφιος/α διδάκτορας στο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών του Τμήματος …, στο αντικείμενο …, με έναρξη το ακαδημαϊκό έτος …/….
3. Στο Πανεπιστήμιο …, ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας γίνεται δεκτός/η για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και εγγράφεται ως υποψήφιος/α διδάκτορας στο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών του Τμήματος … με έναρξη το ακαδημαϊκό έτος …/….
ή
Στο Ινστιτούτο…/Στο Ερευνητικό Κέντρο… ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας γίνεται δεκτός/η για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και εγγράφεται ως υποψήφιος/α διδάκτορας στο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών του με έναρξη το ακαδημαϊκό έτος …/….
3. Τα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα συμφωνούν ότι ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας θα ακολουθεί και θα εφαρμόζει,

καθ’ όλη τη διάρκεια της συνεπίβλεψης, τους κανονισμούς των διδακτορικών σπουδών των Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων, τόσο για τα διοικητικά όσο και για τα ακαδημαϊκά θέματα.

Άρθρο 3 — Διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής

1. Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος δεν δύναται να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Ως ανώτατη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της διδακτορικής διατριβής ορίζονται τα έξι (6) ημερολογιακά έτη.
2. Η διάρκεια αυτή μπορεί να παραταθεί, κατόπιν αιτήματος του/της υποψήφιου/ας διδάκτορος, σύμφωνης γνώμης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και έγκρισης των αρμοδίων οργάνων των Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων.
3. Η έναρξη εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος είναι το ακαδημαϊκό έτος …/…. Η υποστήριξη της διατριβής προγραμματίζεται για το ακαδημαϊκό έτος …/...

Άρθρο 4 — Ημερολόγιο και κινητικότητα

1. Ο χρόνος που αφιερώνεται στην εκπόνηση της διατριβής κατανέμεται μεταξύ των δύο Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων, σύμφωνα με ένα χρονοδιάγραμμα που καθορίζεται από κοινού από τους δύο συνεπιβλέποντες/ουσες και κατόπιν συνεννόησης με τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα.
2. Σύμφωνα με τους κανονισμούς που διέπουν τις διδακτορικές σπουδές στα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα, ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας πρέπει να αφιερώσει τουλάχιστον … (…) μήνες για την εκπόνηση της διατριβής του σε κάθε Συνεργαζόμενο Ίδρυμα, ως ακολούθως:

παράδειγμα

2025-2026 χειμερινό εξάμηνο	*ΕΚΠΑ*

Άρθρο 5 — Επιβλέποντες/ουσες και τριμελής συμβουλευτική επιτροπή

1. Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας εργάζεται υπό την ευθύνη ενός/μίας επιβλέποντος/ουσας σε καθένα από τα δύο Συνεργαζόμενα Ιδρύματα:

Για το ΕΚΠΑ:

Όνομα/τίτλος

και

Για το Πανεπιστήμιο…/Ερευνητικό Κέντρο/Ινστιτούτο…:

Όνομα/τίτλος

2. Οι επιβλέποντες/ουσες της διατριβής συμφωνούν να εκτελούν πλήρως τα καθήκοντά τους, να επιτηρούν, να υποστηρίζουν το έργο του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τους κανονισμούς κάθε Συνεργαζόμενου Ιδρύματος και να συζητούν τακτικά την πρόοδο του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος.

3. Οι δύο συνεπιβλέποντες/ουσες είναι μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Το τρίτο μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής ορίζεται έπειτα από εισήγηση των συνεπιβλεπόντων/ουσών με απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων

Άρθρο 6 — Αξιολόγηση και παρακολούθηση

1. Και οι δύο επιβλέποντες/ουσες αναλαμβάνουν την πλήρη εποπτεία του έργου του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος, όπως ορίζεται από τον κανονισμό που ισχύει στα αντίστοιχα ιδρύματά τους. Οι δύο συνεπιβλέποντες/ουσες θα έχουν τις ίδιες αρμοδιότητες σε κάθε Συνεργαζόμενο Ίδρυμα, κυρίως ως προς τον καθορισμό του ερευνητικού θέματος, την καθοδήγηση και την επίβλεψη από την αρχή της έρευνας μέχρι την ολοκλήρωση της διατριβής.

2. Οι δύο συνεπιβλέποντες/ουσες θα επικοινωνούν μέσω των δύο ιδρυμάτων μεταξύ τους για όλα τα θέματα που αφορούν την εκπόνηση και την υποβολή της διδακτορικής διατριβής του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος.

3. Αν ένας/μία συνεπιβλέπων/ουσα εκλείψει ή αδυνατεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά του/της, έπειτα από αίτημα του/της ίδιου/ας ή του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου (π.χ. Συνέλευση Τμήματος /Διοικητικό Συμβούλιο Ινστιτούτου/Ερευνητικού Κέντρου κ.λπ.) δύναται να ορίζεται αντικαταστάτης του/της έως την ολοκλήρωση της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

4. Αν ο/η συνεπιβλέπων/ουσα μετακινηθεί σε άλλο Τμήμα του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή αφυπηρετήσει, δύναται να συνεχίσει να κατέχει την ιδιότητα του/της επιβλέποντος/ουσας της διδακτορικής διατριβής, εφόσον ο ίδιος/η ίδια συναινεί, και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα που ξεκίνησε η εκπόνηση της διατριβής.

5. Εάν δεν βρεθεί κατάλληλος/η συνεπιβλέπων/ουσα, η συμφωνία λύεται (με γραπτή ειδοποίηση) και ο/η

υποψήφιος/α διδάκτορας θα συνεχίσει τις σπουδές του/της για την απόκτηση διδακτορικού τίτλου στο Ίδρυμα του/της εναπομένοντος/μείνουσας επιβλέποντος/ουσας.

Άρθρο 7 — Υποστήριξη διατριβής

1. Η θετική αξιολόγηση της διατριβής από τους δύο επιβλέποντες αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υποστήριξή της από τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα.

2. Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, η κρίση της γίνεται από επταμελή εξεταστική επιτροπή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τους Κανονισμούς Διδακτορικών Σπουδών των Συνεργαζομένων Ιδρυμάτων.

3. Η ημερομηνία της υποστήριξης αποφασίζεται από κοινού, σύμφωνα με τον κανονισμό διδακτορικών σπουδών των δύο Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων.

4. Η μία και μοναδική προφορική υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής θα γίνει στο ….

5. Η προφορική υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής δύναται να γίνεται εξ αποστάσεως. Σε περίπτωση που διεξαχθεί δια ζώσης, τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των μελών της εξεταστικής επιτροπής θα καλυφθούν από …

6. Σε περίπτωση έγκρισης, η επταμελής εξεταστική επιτροπή αξιολογεί τη διδακτορική διατριβή με τους βαθμούς ΚΑΛΩΣ, ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ ή ΑΡΙΣΤΑ. Υπάρχει δυνατότητα, έπειτα από απόφαση της επιτροπής, να απονέμεται, λόγω εξαιρετικής ποιότητας της διδακτορικής διατριβής, ο διδακτορικός τίτλος με τη μνεία «Άριστα μετ’ επαίνου».

Η Εξεταστική Επιτροπή, με ομοφωνία των επτά μελών της, μπορεί να απονείμει εύφημο μνεία «Μετ’ Επαίνου» σε διατριβή που βαθμολογήθηκε με Άριστα. Στην περίπτωση αυτή συντάσσεται σύντομη δικαιολογητική έκθεση, που υπογράφεται από όλα τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής και συνοδεύει την ανάρτηση της διατριβής στον διαδικτυακό τόπο των Συνεργαζομένων Ιδρυμάτων.

5. Με την ημερομηνία έγκρισης της διδακτορικής διατριβής από την επταμελή εξεταστική επιτροπή αποκτάται η ιδιότητα του/της διδάκτορα.

Άρθρο 8 — Αναγόρευση-Καθομολόγηση διδάκτορα

1 Η διαδικασία που ακολουθείται πριν από την αναγόρευση του/της υποψηφίου/ας διδάκτορος σε διδάκτορα περιλαμβάνει:

α) Αίτηση υποψηφίου/ας για αναγόρευση-καθομολόγηση στη Γραμματεία του Τμήματος… του … (επισπεύδον)

β) Κατάθεση διατριβής στη Γραμματεία του Τμήματος… του … (επισπεύδον) σε ψηφιακή μορφή

γ) Κατάθεση διατριβής στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

δ) Κατάθεση διατριβής στο Ψηφιακό Αποθετήριο των Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων

2 Η διαδικασία αναγόρευσης, καθομολόγησης και απονομής του Διδακτορικού Διπλώματος γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος... του … (επισπεύδον).

Άρθρο 9 — Απονομή Διδακτορικού Δίπλωμα

1. Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς σε κάθε Συνεργαζόμενο Ίδρυμα απονέμεται στον/στην διδάκτορα *ενιαίος/διπλός* τίτλος σπουδών.

2. Σε περίπτωση απονομής ενιαίου τίτλου σπουδών, το δίπλωμα φέρει τους λογότυπους των δύο Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων, ενώ το παράρτημα διπλώματος αναφέρει ρητά τη συνεργασία των δύο Συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων στο πλαίσιο της εκπόνησης διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη.

3. Σε περίπτωση απονομής διπλού τίτλου σπουδών, το δίπλωμα και το παράρτημα διπλώματος, τα οποία εκδίδονται από κάθε Ίδρυμα χωριστά, αναφέρουν ρητά τη συνεργασία του Συνεργαζόμενου Ιδρύματος στο πλαίσιο της εκπόνησης διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη.

Άρθρο 10 — Κώδικας δεοντολογίας και καθηκόντων του υποψηφίου διδάκτορα

Ο/Η υποψήφιος/α διδάκτορας συμφωνεί να συμμορφώνεται με τους ισχύοντες κανονισμούς των Συνεργαζομένων Ιδρυμάτων, όπως και με τον «κώδικα δεοντολογίας».

Άρθρο 11 — Συμμόρφωση με νόμους και κανονισμούς, συμπεριλαμβανομένων των δεοντολογικών υποχρεώσεων

1 Οι Εταίροι διασφαλίζουν ότι οι δραστηριότητες που διοργανώνουν από κοινού σέβονται όλους τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς, οδηγίες και συστάσεις στους σχετικούς τομείς που ισχύουν κατά τη διάρκεια της παρούσας Συμφωνίας.

2 Οι Εταίροι αναγνωρίζουν ότι σε όλες τις ερευνητικές δραστηριότητες στο πλαίσιο της συνεργασίας θα εξασφαλίσουν όλες τις απαραίτητες εγκρίσεις από τις αρμόδιες επιτροπές δεοντολογίας της έρευνας πριν από τη συμμετοχή τους σε ερευνητικό έργο που απαιτεί την έγκριση της επιτροπής δεοντολογίας.

3 Οι Εταίροι δεσμεύονται ότι θα ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις δεοντολογικές εγκρίσεις που λαμβάνονται με διαφάνεια.

4 Τα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα δεσμεύονται να διασφαλίσουν ότι το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό που συμμετέχει στη συνεργασία βάσει της παρούσας Συμφωνίας θα έχει δικαίωμα πλήρους ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Άρθρο 12 — Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλα συναφή

1 Ο/Η συγγραφέας της διδακτορικής διατριβής είναι ο δικαιούχος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, του περιεχομένου της διατριβής του, σύμφωνα με τον Ν. 2121/1993, όπως ισχύει.

2 Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. ευρεσιτεχνίες), που ενδεχομένως προκύψουν από τα αποτελέσματα της έρευνας της διδακτορικής διατριβής και μόνο, ανήκουν στον/στην διδάκτορα, στον Επιβλέποντα/ουσα Καθηγητή/γήτρια και στο ΕΚΠΑ, κατά τα νόμιμα ποσοστά. Μπορεί δε, να ανήκουν και σε μέλη της ερευνητικής ομάδας τα οποία έχουν συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία και την αξιοποίηση των παραπάνω ερευνητικών αποτελεσμάτων.

3 Για τα θέματα αυτά μπορεί να υπογραφεί σύμβαση μεταξύ των μερών σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας.

Άρθρο 13 — Εμπιστευτικότητα

Τα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα, μέσω των επιβλεπόντων/ουσών της διατριβής, αναλαμβάνουν να κοινοποιούν αμοιβαία όλες τις πληροφορίες και την τεκμηρίωση που εξυπηρετούν την οργάνωση της συνεπίβλεψης και της εκπόνησης της διατριβής που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας συμφωνίας.
Η παρουσίαση, η κατάθεση και η αναπαραγωγή της διδακτορικής διατριβής θα γίνει σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Η προστασία του αντικειμένου της διατριβής και ομοίως η δημοσίευση, εκμετάλλευση και προστασία των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την έρευνα του/της υποψηφίου/ας στα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα υπόκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία και διασφαλίζεται σύμφωνα με τις ειδικές σχετικές διαδικασίες.
Άρθρο 14 — Δημοσίευση
1. Η παρουσίαση, η κατάθεση και η αναπαραγωγή της διδακτορικής διατριβής θα γίνει σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Η προστασία του αντικειμένου της διατριβής και ομοίως η δημοσίευση, εκμετάλλευση και προστασία των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την έρευνα του/της υποψηφίου/ας στα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα υπόκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία και διασφαλίζεται σύμφωνα με τις ειδικές σχετικές διαδικασίες.
2. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία η διδακτορική διατριβή πρέπει να κατατεθεί στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.
Σύμφωνα με τους κανονισμούς του ΕΚΠΑ η διδακτορική διατριβή πρέπει να αναρτηθεί στο ψηφιακό αποθετήριο «ΠΕΡΓΑΜΟΣ».
Σύμφωνα με τους κανονισμούς του … η διδακτορική διατριβή πρέπει να αναρτηθεί στο ψηφιακό αποθετήριο…
Άρθρο 15 — Διοίκηση-Στοιχεία επικοινωνίας
Για οποιαδήποτε ερώτηση ή αλληλογραφία που σχετίζεται με την παρούσα συμφωνία, επικοινωνήστε με τους υπεύθυνους της συνεπίβλεψης:
- στο ΕΚΠΑ:
- στο Πανεπιστήμιο/Ινστιτούτο/Ερευνητικό Κέντρο…:
Άρθρο 16 — Λήξη συμφωνίας
1. Η συμφωνία λήγει όταν εκπληρωθεί η συνεργασία, όπως ορίζει η συμφωνία. Κάθε Συνεργαζόμενο Ίδρυμα δικαιούται να καταγγείλει μονομερώς την παρούσα συμφωνία αιτιολογημένα και με προειδοποίηση τριών (3) μηνών.
2. Σε περίπτωση τερματισμού της σχέσης μεταξύ των Εταίρων, τα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα θα προσπαθήσουν ώστε ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας να μπορέσει να ολοκληρώσει το διπλό διδακτορικό του πρόγραμμα και να λάβει τον κατάλληλο διπλό τίτλο σπουδών, υπό τον όρο ότι ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας πληροί όλες τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παρούσα συμφωνία.
3. Εάν ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας επιλέξει να διακόψει τις διδακτορικές του σπουδές σε κάποιο από τα δύο Συνεργαζόμενα Ιδρύματα, η συμφωνία θα τερματιστεί. Ως εκ τούτου, οι Εταίροι συμφωνούν ότι αυτή η συμφωνία μπορεί να τερματιστεί από τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα με επιστολή διακοπής φοίτησης ή άλλο αίτημα διαγραφής που θα αποσταλεί στους αρμόδιους φορείς των δύο Συνεργαζομένων Ιδρυμάτων.

Άρθρο 17 — Έναρξη ισχύος – Διάρκεια
1. Η παρούσα συμφωνία τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής της από τους εκπροσώπους των Συνεργαζομένων Ιδρυμάτων και από τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα. Η παρούσα σύμβαση υπογράφεται για διάρκεια έξι (6) ακαδημαϊκών ετών με έναρξη το ακαδημαϊκό έτος …/….

2. Εάν ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας δεν έχει υποστηρίξει τη διατριβή του/της έως την προβλεπόμενη

προθεσμία και εάν τα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα δεν εκφράσουν την επιθυμία να καταγγείλουν την παρούσα συμφωνία, η παρούσα συμφωνία μπορεί να ανανεωθεί.

Άρθρο 18 — Αλλαγές

Οποιαδήποτε αλλαγή στις διατάξεις που ορίζονται στην παρούσα συμφωνία θα γίνεται με τροποποίηση που υπογράφεται και εγκρίνεται από όλους τους Εταίρους, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τους κανονισμούς των Συνεργαζομένων Ιδρυμάτων.

Άρθρο 19 – Ανωτέρα βία

Εάν η εκπλήρωση των υποχρεώσεων των Εταίρων βάσει της παρούσας Συμφωνίας παρεμποδίζεται λόγω φυσικών καταστροφών, απεργιών, αποκλεισμών ή άλλων παρόμοιων συνθηκών, τις οποίες οι Εταίροι δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν και δεν θα μπορούσαν εύλογα να προβλέψουν και οι συνέπειες των οποίων δεν θα μπορούσαν να έχουν εύλογα αποφευχθεί ή ξεπεραστεί από τους Εταίρους, οι Εταίροι που αδυνατούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους μπορούν να εξαιρεθούν από αυτές για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται το σχετικό κώλυμα.

Υπογράφεται σε έξι (**6**) αντίτυπα. Τα Συνεργαζόμενα Ιδρύματα και ο/η Υποψήφιος/α Διδάκτορας διατηρούν από ένα αντίτυπο με πρωτότυπες υπογραφές. Οι λοιποί υπογράφοντες κρατούν ένα αντίτυπο έκαστος.

Για το ΕΚΠΑ	Για το Πανεπιστήμιο/Ερευνητικό Κέντρο/Ινστιτούτο…
Καθηγητής Γεράσιμος Σιάσος Πρύτανης Υπογραφή Ημερομηνία: _____	ΤΙΤΛΟΣ/ ΟΝΟΜΑ Υπογραφή Ημερομηνία: _____
Καθηγητής/τρια Πρόεδρος του Τμήματος … Υπογραφή Ημερομηνία: _____	ΤΙΤΛΟΣ/ΟΝΟΜΑ Πρόεδρος του Τμήματος/Διευθυντής Ερευνητικού Κέντρου/Διευθυντής Ινστιτούτου… Υπογραφή Ημερομηνία: _____
Ο/Η επιβλέπων/ουσα ΤΙΤΛΟΣ/ΟΝΟΜΑ Υπογραφή Ημερομηνία: _____	Ο/Η επιβλέπων/ουσα ΤΙΤΛΟΣ/ΟΝΟΜΑ Υπογραφή Ημερομηνία: _____
Εγώ, ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας, βεβαιώνω ότι έχω διαβάσει και κατανοήσει το περιεχόμενο της συμφωνίας. ΟΝΟΜΑ Υπογραφή Ημερομηνία: _____	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΡΟΤΑΣΗ-ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

«…» (προσωρινός τίτλος)

Το πρόγραμμα έρευνας στοχεύει …

Υπόδειγμα Διδακτορικού Διπλώματος με συνεπίβλεψη

ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ.

Λογότυπος συνεργαζόμενου ιδρύματος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΠΡΥΤΑΝΕΥΟΝΤΟΣ
ΕΝ ΤΩ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΘΝΙΚΩ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ

…… (ονοματεπώνυμο Πρύτανη σε γενική πτώση)
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ / ΤΡΙΑΣ …… (γνωστικό αντικείμενο Πρύτανη σε γενική πτώση)
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ……

…… (ονοματεπώνυμο Προέδρου σε ονομαστική πτώση)
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ/ΤΡΙΑ …… (γνωστικό αντικείμενο Προέδρου σε γενική πτώση)
ΕΠΙ ΔΕ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …… ΠΡΟΕΔΡΟΣ
…… (ονοματεπώνυμο Διδάκτορα σε αιτιατική πτώση & πατρώνυμο σε γενική πτώση)
……ΤΟ ΓΕΝΟΣ, ΕΚ/ΕΞ …… ΟΡΜΩΜΕΝΟΝ/ΟΡΜΩΜΕΝΗΝ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ……., ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ……
(*στην περίπτωση που ο/η πτυχιούχος έχει περισσότερα από ένα πτυχία να αναγράφεται/ονται το/τα σχετικό/ά πτυχίο/α με το/α οποίο/α έγινε δεκτός/ή στη διδακτορική διατριβή. Επίσης να αναγράφεται η Σχολή στην οποία ανήκει το Τμήμα εάν υπάρχει*)

ΤΗΝ ΕΝ ΤΗΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ, ΕΠΙΔΟΣΙΝ «……»
ΕΠΙΔΕΙΞΑΜΕΝΟΝ/ΗΝ

ΑΠΟ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΟΜΟΘΥΜΟΥ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ/ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ……
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΤΗΣ …… (επιστημονικό πεδίο)

Ἡ ΕΘΟΣ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΚΑΙ ΠΑΣΑΣ ΑΥΤΩ/ΑΥΤΗ ΤΑΣ ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΑΣ ΤΩ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩ ΤΟΥΤΩ ΑΞΙΩΜΑΤΙ ΠΑΡΟΜΑΡΤΟΥΣΑΣ ΠΡΟΣΕΝΕΙΜΕ
ΜΗΝΟΣ ……
ΕΤΕΙ ……
ΤΟΥΘ’ ΟΥΤΩ ΔΗ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΔΗΛΟΥΤΑΙ ΤΩ, ΔΙΠΛΩΜΑΤΙ ΤΩΔΕ
ΟΥ ΜΟΝΟΝ ΤΑΙΣ ΣΦΡΑΓΙΣΙ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΠΡΥΤΑΝΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙΣ ΚΕΚΥΡΩΜΕΝΩ.
ΕΓΕΝΕΤΟ ΤΟΔΕ ΜΗΝΟΣ … ΕΤΕΙ …

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΙΣ **Ο/Η ΚΟΣΜΗΤΩΡ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ή Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

Ο/Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ/ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ (ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ)

Στην Αθήνα σήμερα την …-…-…, τα ακόλουθα συμβαλλόμενα μέρη:
(α) το Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα με την επωνυμία «Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών», που εδρεύει στην Αθήνα, Πανεπιστημίου 30, νόμιμα εκπροσωπούμενο από τον Πρύτανή του, κ. …, το οποίο θα αποκαλείται εφεξής το «ΕΚΠΑ»,
(β) ο/η Πρόεδρος του Τμήματος (ή τον/την Κοσμήτορα της Σχολής, σε περίπτωση μονοτμηματικής Σχολής) …, της Σχολής … κ. …,
(γ) ο/η επιβλέπων/ουσα, … (βαθμίδα) του Τμήματος/της Σχολής…, κ. …, ο οποίος θα αποκαλείται εφεξής «ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου»,
(δ) την εταιρεία/επιχείρηση/βιομηχανία με την επωνυμία … , που εδρεύει στ.. ...., με ΑΦΜ…, Δ.Ο.Υ. …, που εκπροσωπείται νόμιμα εν προκειμένω από τον/την … , η οποία εφεξής για συντομία θα αποκαλείται «η Επιχείρηση», και
(ε) ο/η … του … κάτοικος, οδός … αρ. … κάτοχος του υπ' αριθ… ΔΑΤ που εκδόθηκε στις … από το …, με ΑΦΜ …, Δ.Ο.Υ. …, ο οποίος εφεξής για συντομία θα καλείται «ο/η Υποψήφιος/α Διδάκτορας».
Με την παρούσα συνάπτεται μεταξύ των ανωτέρω συμβαλλομένων πρωτόκολλο συνεργασίας για την υλοποίηση του έργου με τον τίτλο «Βιομηχανικά Διδακτορικά» με Κωδικό Δράσης 16289, το οποίο εφεξής για χάρη συντομίας θα αποκαλείται «το έργο».
Στο πλαίσιο της παρούσας συνεργασίας ο/η Υποψήφιος/α Διδάκτορας θα εκπονήσει διδακτορική διατριβή με θέμα: …

Προοίμιο

Όλοι οι προαναφερόμενοι, που στο εξής θα αναφέρονται μεμονωμένα όπως ανωτέρω ή συλλογικά «Φορείς της Σύμπραξης», αφού έλαβαν υπόψη τους:

1. τις διατάξεις του ν. 4957/22 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α΄ 141), και ειδικότερα τα άρθρα 90 έως και 97, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν
2. τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α΄ 83), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,
3. Την ΚΥΑ 1569/21.03.2023 των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ Β' 1827/22.03.2023), που προβλέπεται στην παρ. 9 του άρθρου 96 του Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ Α'141/21.7.2022),
4. Το έργο με τον τίτλο «Βιομηχανικά Διδακτορικά» το οποίο έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας δυνάμει της με 123111ΕΞ/01.09.2022 Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών με Κωδικό Έργου 2022ΤΑ04700016,
5. Την Αίτηση Χρηματοδότησης για το έργο «Βιομηχανικά Διδακτορικά» των φορέων της Σύμπραξης, η οποία εγκρίθηκε προς χρηματοδότηση δυνάμει της με αριθμό πρωτοκόλλου Απόφασης Χορήγησης Ενίσχυσης του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων,
6. την υπ' αριθμ. 1432/20-1-2023 απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. με την οποία εγκρίθηκε ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. (Β΄392),
7. την υπ’ αριθμ. … απόφαση της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ σχετικά με την έγκριση του κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος … (…),
8. το απόσπασμα πρακτικού της Συνέλευσης του Τμήματος … με την οποία αποφασίστηκε η επιλογή του/της Υποψηφίου/ας Διδάκτορα για την εκπόνηση βιομηχανικού διδακτορικού στο αντικείμενο,

9. την απόφαση της Συγκλήτου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με την οποία εγκρίθηκε το πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ των Φορέων της Σύμπραξης για την υλοποίηση του έργου,

10. Το γεγονός ότι η επιχείρηση/βιομηχανία έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον και αποδέχεται να απασχολήσει τον/την Υποψήφιο/α Διδάκτορα στη διεξαγωγή ή εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών,

11. Το γεγονός ότι ο/η Υποψήφιος/α Διδάκτορας εκδήλωσε το ενδιαφέρον του για διενέργεια βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας στην επιχείρηση/βιομηχανία,

Συμφωνούν, συνομολογούν και κάνουν αμοιβαίως δεκτά τα ακόλουθα:

ΆΡΘΡΟ 1 - ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του παρόντος Πρωτοκόλλου Συνεργασίας είναι η οργάνωση της εργασίας μεταξύ των Φορέων της Σύμπραξης, η οργάνωση της διαχείρισης του έργου, ο καθορισμός των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συμμετεχόντων Φορέων, καθώς και η διαχείριση των θεμάτων που σχετίζονται με τα Δικαιώματα Πρόσβασης και Διανοητικής – Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Σε κάθε περίπτωση, το παρόν Συμφωνητικό έχει ρόλο συμπληρωματικό και όχι αναιρετικό προς την Εγκριτική Απόφαση.

ΆΡΘΡΟ 2 – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ/ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

2.1. Η επιχείρηση/βιομηχανία αναλαμβάνει την υποχρέωση να απασχολεί τον/την Υποψήφιο/α Διδάκτορα στους χώρους εργασίας/εγκαταστάσεις της, για τη διενέργεια της βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών, στο πλαίσιο του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος ……..

2.2. Η επιχείρηση/βιομηχανία αναλαμβάνει την υποχρέωση να τηρεί έναντι του/της Υποφήφιου/ας Διδάκτορα όλες τις προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία υποχρεώσεις περί Υγείας και Ασφάλειας. Σε περίπτωση επέλευσης οιουδήποτε συμβάντος, ο Φορέας Υποδοχής έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί αμελλητί το συμβάν στις αρμόδιες Αρχές και στο Α.Ε.Ι.

2.3. Η επιχείρηση/βιομηχανία θα καταβάλλει εμπρόθεσμα στον/στην Υποψήφιο/α Διδάκτορα την μηνιαία αμοιβή που ορίζεται με βάση τους κανόνες επιλεξιμότητας και σύμφωνα με τους όρους της Εγκριτικής Απόφασης Χορήγησης Ενίσχυσης. Ο/Η Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η του έργου θα έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα υποβολής των αιτημάτων καταβολής της ενίσχυσης, εκ μέρους της Μελών της Σύμπραξης, μέσω του ΠΣΚΕ. Η επιχείρηση/βιομηχανία υποχρεούται να ασφαλίζει τον/την Υποψήφιο/α Διδάκτορα καθ' όλη τη συμφωνημένη διάρκεια του παρόντος στον e-ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τους όρους της κείμενης νομοθεσίας.

2.4. Η επιχείρηση/βιομηχανία με σκοπό την υλοποίηση του συμφωνούμενου με το παρόν ερευνητικού έργου, θα διαθέσει ένα στέλεχος με εμπειρία και γνώση σχετική με το αντικείμενο της Διδακτορικής Διατριβής, το οποίο θα καθοδηγεί τον/την Υποψήφιο/α Διδάκτορα.

2.5. Η επιχείρηση/βιομηχανία δεσμεύεται ότι θα χρησιμοποιεί το συνολικό ποσό που εγκρίθηκε ως επιλέξιμη δαπάνη μετακινήσεων/ταξιδιών αποκλειστικά προς κάλυψη των εξόδων των εν γένει μετακινήσεων του/της Υποψήφιου/ας Διδάκτορα στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου και θα προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για την άμεση διευκόλυνσή του στο ζήτημα αυτό.

Άρθρο 3 – Υποχρεώσεις Α.Ε.Ι.

3.1. Το Α.Ε.Ι. θα παρέχει στον/στην Υποψήφιο/α Διδάκτορα τη χρήση των απαραίτητων υποδομών και εξοπλισμού για την υλοποίηση του έργου.

3.2. Την επιστημονική – και μόνο – ευθύνη πραγματοποίησης του ερευνητικού έργου του/της Υποψηφίου/ας Διδάκτορα έχει ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος …. του ΕΚΠΑ.

Άρθρο 4 – Δικαιώματα-Υποχρεώσεις Υποψηφίου/ας Διδάκτορα

4.1. Ο/Η Υποψήφιος/α Διδάκτορας θα εκτελεί ερευνητικές εργασίες στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης/βιομηχανίας, στο πλαίσιο της δραστηριότητάς της, η οποία συνδέεται με αντικείμενα που περιλαμβάνονται στις γνωστικές περιοχές του Βιομηχανικού Διδακτορικού. Το ερευνητικό αντικείμενο καθορίζεται από την απόφαση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής του άρθρου 94 του Ν. 4957/2022 και τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας τη διδακτορική διατριβή, με τη συνδρομή Εκπροσώπου της επιχείρησης/βιομηχανίας στο έργο.

4.2. Ο/Η Υποψήφιος/α Διδάκτορας υποχρεούται να τηρεί τους Κανονισμούς Ασφαλείας και Υγιεινής της Εργασίας που ισχύουν στην επιχείρηση/βιομηχανία, καθώς και κάθε άλλη ρύθμιση ή κανονισμό που ισχύει για το προσωπικό της. Ο/Η Υποψήφιος/α Διδάκτορας υποχρεούται να παρέχει το ερευνητικό έργο του σύμφωνα με τις οδηγίες του Επιστημονικού Υπεύθυνου του έργου και του Εκπροσώπου της επιχείρησης/βιομηχανίας στο έργο.

4.3. Ο/Η Υποψήφιος/α Διδάκτορας οφείλει σε περίπτωση που η επιχείρηση/βιομηχανία δεν τηρεί την υποχρέωση που προβλέπεται στην παράγραφο 2.3 του παρόντος (εμπρόθεσμης καταβολής της μηνιαίας αμοιβής και ασφάλισης στον e-ΕΦΚΑ) να ενημερώνει εγγράφως άμεσα την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η έγγραφη ενημέρωση θα υποβάλλεται στον Φ.Υ. του έργου με ηλεκτρονικά μέσα (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) και θα περιλαμβάνει το χρονικό διάστημα υπερημερίας της επιχείρησης/βιομηχανίας και το ποσό οφειλής της.

4.4 Ο/Η ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ/Α ΔΙΔΑΚΤΟΡΑΣ ΕΧΕΙ ΟΛΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΟΔΩΝ, ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ

ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΕΚΠΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ …

ΆΡΘΡΟ 5 – ΚΟΙΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ

5.1. Οι Φορείς της Σύμπραξης δεσμεύονται για την αποτελεσματική υλοποίηση του ερευνητικού έργου, ήτοι να συνεργάζονται, να εκτελούν και να εκπληρώνουν εγκαίρως όλες τις υποχρεώσεις τους, καλόπιστα και υπό τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασίες που αναφέρονται στην Πρόσκληση του έργου. Κάθε Μέλος δεσμεύεται να γνωστοποιεί εγκαίρως στον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου και στους λοιπούς Φορείς της Σύμπραξης κάθε σημαντική πληροφορία, γεγονός, πρόβλημα ή καθυστέρηση που ενδέχεται να επηρεάσει το έργο. Επίσης, κάθε Μέλος δεσμεύεται να παρέχει στον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου, αλλά και στους λοιπούς δικαιούχους της Σύμπραξης, έγκαιρα και έγκυρα, όλες τις πληροφορίες και το υλικό που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της εκτέλεσης του έργου.

5.2 Συντονιστής Φορέας του έργου είναι το ΕΚΠΑ, το οποίο ενεργεί ως κοινός εκπρόσωπος όλων των Φορέων που συμπράττουν και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του έργου. Οι δραστηριότητες και υποχρεώσεις που συναρτώνται με τον ρόλο του Φορέα ως Συντονιστή απαγορεύεται να εκχωρηθούν σε τρίτους.

5.3 Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου, ο/η Εκπρόσωπος της επιχείρησης/βιομηχανίας και ο/η Υποψήφιος/α Διδάκτορας, στο πλαίσιο της αποτελεσματικής και τακτικής διαχείρισης η οποία διασφαλίζει την ομαλή διεκπεραίωση του έργου, αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προβαίνουν κάθε μήνα σε συνδιασκέψεις βάσει των οποίων θα συντάσσονται μηνιαίες αναφορές (πρακτικά) για την πρόοδο υλοποίησης του έργου, οι οποίες θα ενσωματώνονται στο τέλος κάθε εξαμήνου στην Ενδιάμεση Αναφορά Προόδου.

ΆΡΘΡΟ 6 – ΔΙΑΡΚΕΙΑ

6.1. Η διάρκεια ισχύος του παρόντος ορίζεται από την …/…/… έως την …/… /… , οπότε και λήγει αυτοδικαίως χωρίς καμία απολύτως υποχρέωση έγγραφης ειδοποίησης του Τμήματος … του ΕΚΠΑ ή της επιχείρησης/βιομηχανίας προς τον/την Υποψήφιο/α Διδάκτορα.

6.2. Απαγορεύεται στους Φορείς της σύμπραξης να προβαίνουν πρόωρα στη μονομερή λύση του παρόντος, με τις εξαιρέσεις που εισάγονται στο άρθρο 7 του παρόντος.

ΆΡΘΡΟ 7 – ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΦΟΡΕΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

7.1. Η επιχείρηση/βιομηχανία δύναται να ζητήσει διακοπή της συμμετοχής της στο έργο και στο παρόν Πρωτόκολλο Συνεργασίας, έπειτα από έγγραφη ειδοποίηση προς το Τμήμα … του ΕΚΠΑ τουλάχιστον (...) ημέρες (ή ... μήνες) πριν, η οποία θα αναφέρει τους λόγους που υφίστανται για τη διακοπή και οι οποίοι θα πρέπει να χαρακτηρίζονται ως «ουσιώδεις», όπως, ενδεικτικά, η αποδεδειγμένη διακοπή ή αδυναμία λειτουργίας της επιχείρησης/βιομηχανίας. Εφόσον προταθεί αντίστοιχος φορέας προς αντικατάστασή της, η ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΠΑΙΘ θα πρέπει να αξιολογήσει την αντικατάσταση αυτή και να αποφανθεί εάν μπορεί να αντικατασταθεί από τον προτεινόμενο φορέα ή όχι. Σε κάθε περίπτωση η ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΠΑΙΘ θα πρέπει να ενημερωθεί εγγράφως και να αποδεχτεί την ανωτέρω τροποποίηση μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Σε περίπτωση που δεν υπάρξει αντικατάσταση της επιχείρησης/βιομηχανίας ή η αντικατάσταση αυτή δεν γίνει αποδεκτή από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΑΙΘ, προκαλείται πρόωρος τερματισμός του έργου και διακοπή της χρηματοδότησης, χωρίς ωστόσο να επηρεάζεται η εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής.

7.2. Ο Αποσυρόμενος Φορέας είναι υπόχρεος σε αποζημίωση των αντισυμβαλλομένων εάν η απόσυρση έχει επιπτώσεις στη διεκπεραίωση του έργου. Το ποσό θα καθορίζεται από τους υπόλοιπους Φορείς της Σύμπραξης. Ο Αποσυρόμενος Φορέας θα πρέπει να τηρήσει όλες τις οικονομικές του υποχρεώσεις που ίσχυαν πριν από την ημερομηνία της απόσυρσής του. Ο Αποσυρόμενος Φορέας θα πρέπει να επιστρέφει όλο το ποσό που αντιστοιχεί στις προκαταβολές που έλαβε από την ΕΔ ΕΣΠΑ ΥΠΑΙΘ, αφού αφαιρεθεί το ποσό που δαπανήθηκε για την εκτέλεση του έργου πριν από την ημερομηνία αποχώρησής του, παρουσιάζοντας τα κατάλληλα δικαιολογητικά. Ο Αποσυρόμενος Φορέας θα επιστρέφει όλο τον εξοπλισμό ή τα υλικά που του παρασχέθηκαν από τους άλλους Φορείς της Σύμπραξης στο πλαίσιο του έργου. Ο Αποσυρόμενος Φορέας συμφωνεί να παρέχει, ακόμη και μετά την αποχώρησή του, επαρκή υποστήριξη στους υπόλοιπους Φορείς της Σύμπραξης για την ολοκλήρωση της εργασίας που σχετίζεται με τις δικές του δραστηριότητες, (όπως αυτές καθορίζονται στην Εγκριτική Απόφαση Χορήγησης Ενίσχυσης πριν από την αποχώρησή του) στο πλαίσιο του έργου και των σχετικών Παραδοτέων.

7.3. Εξυπακούεται ότι διαγραφή του/της Υποψήφιου/ας Διδάκτορα από τη Συνέλευση του Τμήματος, διακοπή ή αδράνεια εκπόνησης της Διδακτορικής Διατριβής του/της, συνιστούν λόγους διακοπής της ενίσχυσης και αποτελούν σπουδαίους λόγους καταγγελίας του παρόντος και επέλευσης των συνεπειών που στην παραπάνω παράγραφο (7.2.) ορίζονται, πλέον της εφαρμογής των κανόνων δημοσιονομικής διόρθωσης/ανάκτησης των ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως.

ΆΡΘΡΟ 8 – ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

8.1. Γενικά

Κάθε δικαιούχος Φορέας δεσμεύεται καταρχήν από τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος …, καθώς και στην ισχύουσα νομοθεσία, εκτός αν στο παρόν Συμφωνητικό αναφέρονται συμπληρωματικές διατάξεις.

8.2. Ιδιοκτησία και Προστασία Γνώσης

8.2.1. Γενικά

Κατά γενική αρχή τα αποτελέσματα που παράγονται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, αποτελούν ιδιοκτησία … (προσαρμόζεται ανάλογα με τα εκτιθέμενα στο άρθρο 4 της Πρόσκληση «Όροι και Προϋποθέσεις»).

8.2.2. Συνιδιοκτησία

Εάν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου παραχθεί κοινή εφεύρεση, σχεδιασμός, προϊόν ή εργασία, στην οποία έχουν συνεισφέρει οι Φορείς της Σύμπραξης και εάν τα χαρακτηριστικά της εφεύρεσης, σχεδιασμού, προϊόντος ή εργασίας είναι τέτοια που καθιστούν αδύνατο τον διαχωρισμό για τον σκοπό υποβολής αίτησης για απόκτηση και διατήρηση της προστασίας των αντίστοιχων πνευματικών δικαιωμάτων, οι εμπλεκόμενοι Φορείς της Σύμπραξης συμφωνούν ότι θα αποταθούν από κοινού για την απόκτηση και τη διατήρηση των αντίστοιχων δικαιωμάτων. Σε αντίθετη περίπτωση, θα επιδιώξουν την σύναψη κατάλληλων, μεταξύ τους, συμφωνιών τόσο ως προς την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων όσο και ως προς τον επιμερισμό του αντίστοιχου κόστους. Σε κάθε περίπτωση, οι συνδικαιούχοι θα έχουν το δικαίωμα χρήσης και παραχώρησης της χρήσης (με μη-αποκλειστικές άδειες) των εν λόγων δικαιωμάτων, με βάση τους όρους των τυχόν προϋπαρχουσών συμφωνιών, χωρίς την υποχρέωση καταβολής οικονομικού ανταλλάγματος προς τους υπόλοιπους Φορείς της Σύμπραξης ή της συγκατάθεσης αυτών.

8.2.3. Μεταβίβαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας

Κάθε Μέλος της Σύμπραξης μπορεί να μεταβιβάσει ελεύθερα τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των οποίων είναι δικαιούχος, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το παρόν Συμφωνητικό και την Πρόσκληση της Δράσης. Κάθε δικαιούχος μπορεί να προσδιορίζει (στο Παράρτημα ... του παρόντος) συγκεκριμένους τρίτους στους οποίους προτίθεται να μεταβιβάσει την παραγόμενη Γνώση που του ανήκει. Σ’ αυτήν την περίπτωση οι λοιποί Φορείς παραιτούνται από το δικαίωμά τους να υποβάλουν ένσταση στη μεταβίβαση προς αυτούς τους τρίτους. Ωστόσο, ο μεταβιβάζων υποχρεούται να ενημερώσει προηγουμένως τους Φορείς της Σύμπραξης για την επικείμενη μεταβίβαση.

8.2.4. Κατοχύρωση προστασίας

Σε περίπτωση που ένα Μέλος της Σύμπραξης αποφασίζει, με δική του ευθύνη, να μην επιδιώξει επαρκή και αποτελεσματική προστασία για γνώση που έχει παραγάγει κατά την υλοποίηση του έργου, ο εν λόγω Φορέας θα ενημερώσει εγγράφως, μέσω του Συντονιστή Φορέα του έργου, τον άλλο φορέα της Σύμπραξης.

Οποιοσδήποτε Φορέας της Σύμπραξης ενδιαφέρεται να αποταθεί για την απόκτηση και τη διατήρηση τέτοιας προστασίας θα ενημερώσει εγγράφως, μέσω του Συντονιστή Φορέα του έργου, τον άλλο Φορέα της Σύμπραξης μέσα σε έναν μήνα από την παραλαβή της σχετικής ειδοποίησης. Ο παραπάνω όρος προϋποθέτει ότι οι ρυθμίσεις για τα Δικαιώματα Πρόσβασης δεν θα επηρεαστούν για οποιοδήποτε Φορέα της Σύμπραξης.

8.3. Δημοσίευση γνώσης

8.3.1. Ένας δικαιούχος του έργου δικαιούται να δημοσιεύσει γνώση η οποία παράχθηκε από άλλο δικαιούχο ή αποτελεί προϋπάρχουσα γνώση (background) άλλου δικαιούχου του έργου. Ο όρος αυτός ισχύει ακόμη και στην περίπτωση που η εν λόγω γνώση ή προϋπάρχουσα γνώση είναι συγχωνευμένη με γνώση που ανήκει στον πρώτο.

8.3.2. Διάχυση γνώσης μετά το πέρας του Έργου

Εάν η διάχυση της γνώσης δεν επηρεάζει δυσμενώς την προστασία ή τη χρήση της και με την επιφύλαξη των νόμιμων συμφερόντων τους, οι Φορείς της Σύμπραξης θα διασφαλίσουν την περαιτέρω διάδοση της γνώσης τους, όπως προβλέπεται από το πλαίσιο της Πρόσκλησης της Δράσης και του παρόντος Πρωτοκόλλου Συνεργασίας.

8.4. Δικαιώματα Πρόσβασης

8.4.1 Γενικές Αρχές

Κάθε Φορέας της Σύμπραξης θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει τη χορήγηση των δικαιωμάτων πρόσβασης που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από την Εγκριτική Απόφαση Χορήγησης Ενίσχυσης και από το παρόν Πρωτόκολλο Συνεργασίας, ακόμη και στην περίπτωση ύπαρξης δικαιωμάτων των υπαλλήλων του, ή οποιουδήποτε προσώπου που ορίζεται ή δεσμεύεται για τη διεκπεραίωση των δραστηριοτήτων που έχει αναλάβει στο έργο.

8.4.2. Αναγνώριση προϋπάρχουσας τεχνογνωσίας

Οι Φορείς της Σύμπραξης έχουν παραθέσει και απαριθμήσει στο Παράρτημα ... του παρόντος Συμφωνητικού την προϋπάρχουσα τεχνογνωσία που απαιτείται για τη διεκπεραίωση του ερευνητικού έργου, για την οποία μπορούν να χορηγήσουν δικαιώματα πρόσβασης. Οι Φορείς της Σύμπραξης συμφωνούν ότι οποιαδήποτε άλλη προϋπάρχουσα τεχνογνωσία θα θεωρηθεί ως μη αναγκαία για τη διεκπεραίωση του έργου και θα αποκλειστεί από τις ρυθμίσεις που αφορούν τα δικαιώματα πρόσβασης. Συμφωνείται, ωστόσο, ότι οι πληροφορίες του Παραρτήματος μπορούν να ανανεωθούν για να περιλάβουν μέρος της προϋπάρχουσας τεχνογνωσίας, η οποία δεν περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ... και η οποία θα μπορούσε να αποδειχθεί απαραίτητη για τη διεκπεραίωση της εργασίας ενός Φορέα της Σύμπραξης στο έργο ή για τη χρήση της γνώσης που προκύπτει για έναν Φορέα από το έργο, σε συνάρτηση με το ΤΠΕ.

8.4.3. Δικαιώματα πρόσβασης απαραίτητα για την υλοποίηση του έργου

Οι Φορείς της Σύμπραξης συμφωνούν ότι τα δικαιώματα πρόσβασης στην προϋπάρχουσα τεχνογνωσία και στην παραγόμενη γνώση, που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου θα χορηγηθούν χωρίς καταβολή πνευματικών δικαιωμάτων (royalty-free).

8.4.5. Δικαιώματα πρόσβασης απαραίτητα για τη χρήση γνώσης Φορέα, η οποία προκύπτει από το έργο

8.4.5.1. Απαραίτητη χρήση προϋπάρχουσας τεχνογνωσίας

Οι Φορείς της Σύμπραξης συμφωνούν ότι τα δικαιώματα πρόσβασης στην προϋπάρχουσα τεχνογνωσία, τα οποία απαιτούνται για τη χρήση της δικής τους γνώσης, θα παραχωρηθούν με δίκαιους και εύλογους όρους.

8.4.5.2. Απαραίτητη χρήση παραγόμενης γνώσης

Οι Φορείς της Σύμπραξης συμφωνούν ότι τα δικαιώματα πρόσβασης στην παραγόμενη από αυτούς γνώση, τα οποία απαιτούνται για τη χρήση της γνώσης ενός άλλου Φορέα, θα χορηγηθούν χωρίς την καταβολή πνευματικών

δικαιωμάτων.

8.4.6. Αίτηση για χορήγηση δικαιωμάτων πρόσβασης

Τα αναγκαία δικαιώματα πρόσβασης θα χορηγηθούν κατόπιν γραπτής αιτήσεως ως ακολούθως: Εάν ένας Φορέας της Σύμπραξης θεωρήσει εύλογα ότι, χωρίς την κατοχή δικαιωμάτων πρόσβασης στην προϋπάρχουσα τεχνογνωσία ή την παραγόμενη γνώση ενός άλλου Φορέα της Σύμπραξης, η εργασία που εμπίπτει στις δικές του αρμοδιότητες στο έργο ή η χρήση της γνώσης που προκύπτει ως αποτέλεσμα του έργου και του ανήκει, θα ήταν τεχνικά αδύνατη ή θα τύγχανε σημαντικής καθυστέρησης, ο εν λόγω Φορέας θα ζητήσει εγκαίρως και εγγράφως τα δικαιώματα πρόσβασης από τον δεύτερο Φορέα, προσδιορίζοντας την απαραίτητη έκταση των δικαιωμάτων και παρέχοντας εύλογες αποδείξεις για τη συγκεκριμένη ανάγκη.

(Η παραχώρηση δικαιωμάτων πρόσβασης μπορεί να εξαρτηθεί από την αποδοχή συγκεκριμένων όρων που θα διασφαλίζουν ότι αυτά τα δικαιώματα θα χρησιμοποιηθούν για το συγκεκριμένο σκοπό που δίνονται και ότι θα τηρηθούν οι υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας).

8.4.7. Λογισμικό

Οι Φορείς της Σύμπραξης συμφωνούν ότι τα δικαιώματα πρόσβασης στις περιπτώσεις που αφορούν λογισμικό, δεν συνεπάγονται πρόσβαση στον κώδικα πηγής (Source Code) αλλά μόνο στον κώδικα αντικειμένου (Object Code), εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στο παρόν Συμφωνητικό. Για το λογισμικό, που αποτελεί προϋπάρχουσα τεχνογνωσία ή παραγόμενη γνώση, οι Φορείς της Σύμπραξης συμφωνούν ότι θα έχουν περιορισμένη πρόσβαση στον κώδικα πηγής (Source Code) για την υλοποίηση της εργασίας που τους αντιστοιχεί στο πλαίσιο του έργου, αλλά δε θα έχουν οποιαδήποτε πρόσβαση στον κώδικα πηγής για άλλη χρήση. Κάθε Φορέας της Σύμπραξης που χορηγεί άδεια για το λογισμικό του θα έχει το δικαίωμα να ζητήσει προηγούμενη γραπτή συμφωνία με τους εξουσιοδοτημένους φορείς, η οποία θα καθορίζει και θα εξασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας του (proprietary rights).

8.4.8. Χρήση σημάτων

Κάθε Φορέας της Σύμπραξης διατηρεί όλα τα δικαιώματα και τους τίτλους για τα εμπορικά και επιχειρησιακά ονόματα και επωνυμίες, τα σήματα υπηρεσιών, τα εμπορικά σήματα, τα λογότυπα ή οποιαδήποτε άλλα αναγνωριστικά σύμβολα χρησιμοποιεί για την αναγνώριση των δραστηριοτήτων του, και κανένας Φορέας της Σύμπραξης δεν θα αποκτήσει, στο πλαίσιο του παρόντος Συμφωνητικού, οποιαδήποτε γενική άδεια ή άλλο σχετικό δικαίωμα ή τίτλο για οποιοδήποτε σήμα των υπολοίπων Φορέων της Σύμπραξης.

ΆΡΘΡΟ 9 – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

9.1. Οποιαδήποτε δικαιώματα ή υποχρεώσεις των Φορέων της Σύμπραξης προκύπτουν από το παρόν Πρωτόκολλο Συνεργασίας δεν μπορούν να ανατεθούν ή να μεταβιβασθούν, στο σύνολό τους ή εν μέρει, σε οποιοδήποτε τρίτο, χωρίς την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση των υπολοίπων Μελών της Σύμπραξης και με την επιφύλαξη των όρων της εγκριτικής απόφασης χορήγησης ενίσχυσης.

9.2. Σε περίπτωση που υπάρχει ουσιώδης διαφορά ανάμεσα στους όρους της εγκριτικής απόφασης χορήγησης ενίσχυσης και στις διατάξεις του παρόντος, οι Φορείς της Σύμπραξης δεσμεύονται να προβούν άμεσα σε ανάλογη τροποποίηση του παρόντος Συμφωνητικού, αν αυτό κρίνεται απαραίτητο από τον Φ.Υ.

ΆΡΘΡΟ 10 - ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Οι Φορείς της Σύμπραξης συμφωνούν να καταβάλλουν προσπάθειες για τη φιλική διευθέτηση οποιασδήποτε διαφωνίας προκύπτει μεταξύ τους σε σχέση με την υλοποίηση του έργου που έχουν προτείνει σύμφωνα με την πρόσκληση της δράσης και το παρόν Συμφωνητικό.

ΆΡΘΡΟ 11 – ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

Το παρόν Συμφωνητικό Συνεργασίας διέπεται από το ελληνικό δίκαιο.

Τούτων συμφωνηθέντων και γενομένων αποδεκτών το παρόν υπογράφεται ως ακολούθως:

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΠΑ	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
Ο/Η Πρύτανης του ΕΚΠΑ	Ο/Η νόμιμος εκπρόσωπος
Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος …	Ο/Η Υποψήφιος/α Διδάκτορας
Ο/Η επιστημονικός υπεύθυνος/η	

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΣΙΑΣΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση feksales@et.gr.

- Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
- Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• **Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:**

Α. Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις** → **Εγκύκλιοι**.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

02073793112250160